

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IX kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-0610-38-23

Druk nr 3336
Warszawa, 1 czerwca 2023 r.

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

**- o zmianie ustawy - Prawo budowlane
oraz niektórych innych ustaw.**

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Rozwoju i Technologii.

Z poważaniem

Mateusz Morawiecki

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2023 r. poz. 682, 553 i 967) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3:

a) po pkt 5a dodaje się pkt 5b i 5c w brzmieniu:

„5b) przydomowym schronie – należy przez to rozumieć wolno stojącą budowlę ochronną o konstrukcji zamkniętej i hermetycznej, o powierzchni użytkowej do 35 m², wyposażoną w urządzenia filtrowentylacyjne, przeznaczoną do ochrony użytkowników budynku mieszkalnego jednorodzinnego przed skutkami założonych zagrożeń militarnych, ekstremalnych zjawisk pogodowych i skażeń, znajdującą się pod ziemią lub częściowo zagłębioną w gruncie;

5c) przydomowym ukryciu doraźnym – należy przez to rozumieć wolno stojącą budowlę ochronną o konstrukcji niehermetycznej, o powierzchni użytkowej do 35 m², przeznaczoną do ochrony użytkowników budynku mieszkalnego jednorodzinnego przed skutkami założonych zagrożeń militarnych i ekstremalnych zjawisk pogodowych, znajdującą się pod ziemią lub częściowo zagłębioną w gruncie;”;

---

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, ustawę z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne, ustawę z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej, ustawę z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali, ustawę z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych, ustawę z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne, ustawę z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów oraz inżynierów budownictwa, ustawę z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ustawę z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, ustawę z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych, ustawę z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, ustawę z dnia 19 czerwca 2009 r. o pomocy państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych udzielonych osobom, które utraciły pracę, ustawę z dnia 21 października 2016 r. o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi, ustawę z dnia 20 lipca 2018 r. o pomocy państwa w ponoszeniu wydatków mieszkaniowych w pierwszych latach najmu mieszkania, ustawę z dnia 20 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, ustawę z dnia 20 maja 2021 r. o ochronie praw nabywcy lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego oraz Deweloperskim Funduszu Gwarancyjnym oraz ustawę z dnia 7 lipca 2022 r. o zmianie ustawy – Prawo budowlane i niektórych innych ustaw.

- b) pkt 7 otrzymuje brzmienie:
    - „7) robotach budowlanych – należy przez to rozumieć budowę, a także prace polegające na przebudowie, montażu, remoncie lub rozbiórce obiektu budowlanego oraz instalowaniu urządzeń w obiekcie budowlanym lub na tym obiekcie;”
  - c) w pkt 13 po wyrazach „protokoły odbiorów częściowych i końcowych,” dodaje się wyrazy „dokumentację fotograficzną,”
  - d) dodaje się pkt 24 i 25 w brzmieniu:
    - „24) ocenie technicznej – należy przez to rozumieć opracowanie zawierające ocenę zdarzeń, zjawisk lub procesów występujących w obiekcie budowlanym, z wyłączeniem przyczyn ich wystąpienia;
    - 25) ekspertyzie technicznej – należy przez to rozumieć opracowanie, którego celem jest ocena stanu technicznego obiektu budowlanego po zaistnieniu okoliczności, które wywołały powstanie w tym obiekcie uszkodzeń, takich jak zarysowania, pęknięcia, ugięcia lub przemieszczenia zawierające:
      - a) dokumentację, ocenę zdarzeń, zjawisk i procesów, które miały miejsce podczas realizacji obiektu lub jego użytkowania, inwentaryzację uszkodzeń, w zależności od potrzeb, badania specjalistyczne w zakresie podłoża gruntowego, badania kontrolne zastosowanych materiałów i niezbędne obliczenia statyczne,
      - b) wnioski, które wskazują główne przyczyny uszkodzeń i zalecenia w zakresie sposobu naprawy lub propozycji wzmocnienia uszkodzonych elementów.”;
- 2) po art. 7 dodaje się art. 7a w brzmieniu:
- „Art. 7a. Minister właściwy do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa określi, w drodze rozporządzenia, warunki techniczne, jakim powinny odpowiadać przydomowe schrony i przydomowe ukrycia doraźne oraz ich usytuowanie, mając na względzie wymagania, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. a–d i f, pkt 2, 3 i 6–10.”;
- 3) w art. 9:
- a) ust. 3a otrzymuje brzmienie:
    - „3a. Wniosek w sprawie upoważnienia do udzielenia zgody na odstępstwo składa się w formie dokumentu elektronicznego za pośrednictwem adresu

elektronicznego udostępnionego w Biuletynie Informacji Publicznej urzędu obsługującego:

- 1) ministra właściwego do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa – w przypadku wniosku dotyczącego budynków oraz związanych z nimi urządzeń;
  - 2) właściwych ministrów – w przypadku wniosku dotyczącego obiektów budowlanych niewymienionych w art. 7 ust. 2 pkt 1.”,
- b) po ust. 3a dodaje się ust. 3aa w brzmieniu:
- „3aa. Do wniosku w sprawie upoważnienia do udzielenia zgody na odstępowanie od przepisów techniczno-budowlanych należy dołączyć opinie, ekspertyzy, postanowienia i inne dokumenty, o których mowa w ust. 3 pkt 1, 4–6, lub ich kopie.”;
- 4) po art. 10a dodaje się art. 10b i art. 10c w brzmieniu:
- „Art. 10b. 1. Odwołanie od decyzji lub zażalenie na postanowienie wydane na podstawie ustawy powinno zawierać zarzuty odnoszące się do decyzji lub postanowienia, określać istotę i zakres żądania będącego przedmiotem odwołania lub zażalenia oraz wskazywać dowody uzasadniające to żądanie.
2. W przypadku gdy odwołanie od decyzji lub zażalenie na postanowienie nie spełnia wymogów, o których mowa w ust. 1, stosuje się art. 64 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego, z tym że wezwanie wnoszącego do usunięcia braków nie powinno nastąpić później niż po upływie 14 dni od dnia wpływu odwołania lub zażalenia.
- Art. 10c. 1. Wnioski, zawiadomienia i zgłoszenia, o których mowa w ustawie, składa się wyłącznie w formie dokumentu elektronicznego opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.
2. Załączniki do wniosków, zawiadomień i zgłoszeń, w tym pozwolenia, uzgodnienia, opinie, pełnomocnictwa, a także oświadczenie o posiadaniu prawa do dysponowania nieruchomością na cele budowlane, o którym mowa w art. 32 ust. 4 pkt 2 ustawy, dołącza się w formie:
- 1) dokumentu elektronicznego opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym lub kwalifikowaną pieczęcią elektroniczną organu administracji publicznej albo
  - 2) kopii dokumentu w postaci elektronicznej.
3. Projekt zagospodarowania działki lub terenu, projekt architektoniczno-budowlany oraz projekt techniczny dołącza się w formie dokumentu elektronicznego opatrzonego

kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.

4. Kopią dokumentu w postaci elektronicznej, o której mowa w ust. 2 pkt 2, jest każde cyfrowe odwzorowanie dokumentu zapewniające czytelność dokumentu, w szczególności zdjęcie lub skan dokumentu.

5. Jeżeli jest to uzasadnione okolicznościami sprawy, organ administracji publicznej żąda od strony składającej kopię dokumentu, o której mowa w ust. 2 pkt 2, dostarczenia oryginału tego dokumentu w celu jego przejrzenia.

6. Przepisów ust. 1–3 nie stosuje się do zamierzeń budowlanych lub robót budowlanych na terenach zamkniętych.”;

5) w art. 11 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Minister właściwy do spraw zdrowia może określić, w drodze rozporządzenia, dopuszczalne stężenia i natężenia czynników szkodliwych dla zdrowia wydzielanych przez materiały budowlane, urządzenia i elementy wyposażenia w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi.”;

6) w art. 12:

a) w ust. 1 w pkt 5 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 5a–5c w brzmieniu:

„5a) wykonywanie rzeczoznawstwa budowlanego;

5b) sporządzanie ocen technicznych i ekspertyz technicznych;

5c) sporządzanie innych opracowań technicznych.”,

b) w ust. 2 wyrazy „pkt 1–5” zastępuje się wyrazami „pkt 1–5c”,

c) po ust. 5i dodaje się ust. 5j–5l w brzmieniu:

„5j. Dane identyfikujące decyzję o nadaniu tytułu rzeczoznawcy budowlanego, dane dotyczące osoby, która nabyła tytuł rzeczoznawcy budowlanego, podlegają wpisowi do centralnego rejestru rzeczoznawców budowlanych. Dane identyfikujące decyzję o pozbawieniu tytułu rzeczoznawcy budowlanego oraz dane osoby, którą pozbawiono tego tytułu, podlegają odnotowaniu w centralnym rejestrze rzeczoznawców budowlanych.

5k. Niezwłocznie po dniu, w którym decyzja o nadaniu tytułu rzeczoznawcy budowlanego lub decyzja o pozbawieniu tytułu rzeczoznawcy budowlanego stała się ostateczna, właściwa Krajowa Komisja Kwalifikacyjna izby samorządu zawodowego przekazuje Głównemu Inspektorowi Nadzoru Budowlanego dane, o których mowa w ust. 5j, za pomocą systemu e-CRUB, przy użyciu elektronicznych

formularzy, którego wzór został określony w przepisach wydanych na podstawie art. 88a ust. 6.

51. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości danych, o których mowa w ust. 5j, przekazanych za pomocą systemu e-CRUB, Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego wzywa właściwą Krajową Komisję Kwalifikacyjną izby samorządu zawodowego do zweryfikowania tych danych oraz wskazuje stwierdzone nieprawidłowości.”;

7) w art. 14:

a) w ust. 3 w pkt 2:

– w lit. a dodaje się tiret trzecie w brzmieniu:

„– technikum lub branżowej szkoły II stopnia, w branży odpowiedniej dla danej specjalności,”,

– lit. b i c otrzymują brzmienie:

„b) odbycia rocznej praktyki przy sporządzaniu projektów w przypadkach, o których mowa w lit. a tiret pierwsze i drugie,

c) odbycia rocznej praktyki na budowie w przypadkach, o których mowa w lit. a tiret pierwsze i drugie,”,

– dodaje się lit. d w brzmieniu:

„d) odbycia czteroletniej praktyki przy sporządzaniu projektów oraz rocznej praktyki na budowie w przypadkach, o których mowa w lit. a tiret trzecie,”,

b) ust. 4b otrzymuje brzmienie:

„4b. Za równorzędną z praktyką zawodową polegającą na bezpośrednim uczestnictwie w pracach projektowych, o której mowa w ust. 4, uznaje się odpowiednio roczną praktykę, o której mowa w ust. 3 pkt 2 lit. b, albo czteroletnią praktykę, o której mowa w ust. 3 pkt 2 lit. d, odbytą pod patronatem osoby posiadającej odpowiednie uprawnienia budowlane. Patronem może być osoba, która posiada co najmniej 5-letnie doświadczenie zawodowe przy sporządzaniu projektów w ramach posiadanych uprawnień budowlanych.”,

c) po ust. 4b dodaje się ust. 4c w brzmieniu:

„4c. Praktyka zawodowa polegająca na pełnieniu funkcji technicznej na budowie w przypadku osób posiadających tytuł zawodowy technika albo dyplom zawodowy, albo dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe w zawodzie nauczaniem na poziomie technika, odbywana pod kierownictwem patrona, może

zostać skrócona przez patrona do 3 lat. Patronem może być osoba, która posiada odpowiednie uprawnienia budowlane do kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń oraz co najmniej 5-letnie doświadczenie zawodowe w ramach posiadanych uprawnień budowlanych.”;

8) w art. 15a:

a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Uprawnienia budowlane w specjalności architektonicznej w ograniczonym zakresie uprawniają do projektowania lub kierowania robotami budowlanymi:

- 1) w przypadku osób posiadających tytuł zawodowy magistra inżyniera lub inżyniera architekta w odniesieniu do architektury obiektów o kubaturze do 1000 m³ o kategorii I, II, III, XVIII, XX;
- 2) w przypadku osób posiadających tytuł zawodowy technika albo dyplom zawodowy, albo dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe w zawodzie nauczonym na poziomie technika – w odniesieniu do architektury obiektu o kubaturze do 1000 m³ w zabudowie zagrodowej lub na terenie zabudowy zagrodowej.”,

b) dodaje się ust. 25 w brzmieniu:

„25. Uprawnienia budowlane w odpowiedniej specjalności uprawniają do sporządzania oceny technicznej w zakresie tej specjalności.”;

9) po art. 15a dodaje się art. 15b w brzmieniu:

„Art. 15b. Rzeczoznawca budowlany jest uprawniony do:

- 1) sporządzania ekspertyzy technicznej:
  - a) przy robotach budowlanych związanych z realizacją obiektu budowlanego, o których mowa w art. 26 pkt 1,
  - b) w czasie użytkowania obiektów budowlanych, o których mowa w art. 62 ust. 1 pkt 3,
  - c) przy projektowaniu nadbudowy, rozbudowy, przebudowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych, o których mowa w art. 62 ust. 1 pkt 3,
  - d) w przypadku wystąpienia katastrofy budowlanej, o której mowa 78 ust. 2;
- 2) udziału w pracy komisji, o której mowa w art. 76 ust. 1;
- 3) przeprowadzania kontroli okresowej, o której mowa w art. 62 ust. 1 pkt 3.”;

10) w art. 22 w pkt 2 po wyrazie „budowy” dodaje się wyrazy „ , w tym dokumentacji fotograficznej”;

- 11) w art. 26 w pkt 1 po wyrazie „ekspertyz” dodaje się wyraz „technicznych”;
- 12) w art. 29:
  - a) w ust. 1:
    - po pkt 1a dodaje się pkt 1b w brzmieniu:

„1b) wolno stojących, nie więcej niż dwukondygnacyjnych budynków mieszkalnych jednorodzinnych o powierzchni zabudowy powyżej 70 m², których obszar oddziaływania mieści się w całości na działce lub działkach, na których zostały zaprojektowane, a budowa jest prowadzona w celu zaspokojenia własnych potrzeb mieszkaniowych inwestora;”
    - pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) sieci:

      - a) elektroenergetycznych obejmujących napięcie znamionowe nie wyższe niż 1 kV,
      - b) wodociągowych,
      - c) kanalizacyjnych,
      - d) ciepłych,
      - e) gazowych o ciśnieniu roboczym nie wyższym niż 0,5 MPa

– z zastrzeżeniem art. 29a;”
    - w pkt 3 po wyrazach „o powierzchni zabudowy do 35 m²” dodaje się wyrazy „wraz z instalacjami i przyłączami oraz związanymi z nimi sieciami”;
    - pkt 20 otrzymuje brzmienie:

„20) boisk szkolnych oraz boisk, kortów i bieżni służących uprawianiu sportu lub rekreacji;”
    - pkt 22 otrzymuje brzmienie:

„22) zadaszonych i niezadaszonych przydomowych tarasów naziemnych o powierzchni zabudowy większej niż 35 m²;”
    - pkt 25 otrzymuje brzmienie:

„25) stacji ładowania w rozumieniu art. 2 pkt 27 ustawy z dnia 11 stycznia 2018 r. o elektromobilności i paliwach alternatywnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 875), z wyłączeniem infrastruktury ładowania drogowego transportu publicznego w rozumieniu art. 2 pkt 3 tej ustawy, z zastrzeżeniem art. 29a;”
    - w pkt 33 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 34–40 w brzmieniu:

- „34) kolumbariów o powierzchni zabudowy nie większej niż 15 m² i o wysokości nie większej niż 3 m na terenie cmentarza;
  - 35) przepustów o długości nie większej niż 20 m oraz o przekroju wewnętrznym większym niż 0,85 m² i nie większym niż 3 m²;
  - 36) kiosków i pawilonów sprzedaży ulicznej o powierzchni zabudowy nie większej niż 15 m²;
  - 37) wylotów do cieków naturalnych;
  - 38) bezodpływowych zbiorników na wody opadowe lub roztopowe o pojemności większej niż 5 m³ i nie większej niż 15 m³;
  - 39) wolno stojących obiektów budowlanych łączności oraz kontenerów telekomunikacyjnych o powierzchni zabudowy do 35m² wraz instalacjami i przyłączami oraz związanymi z nimi sieciami;
  - 40) przydomowych schronów i przydomowych ukryć doraźnych wraz z instalacjami i przyłączami niezbędnymi do ich użytkowania, których obszar oddziaływania mieści się w całości na działce lub działkach, na których zostały zaprojektowane.”,
- b) w ust. 2:
- pkt 13 otrzymuje brzmienie:
„13) basenów i oczek wodnych o powierzchni nie większej niż 50 m² przy budynkach mieszkalnych oraz przy budynkach rekreacji indywidualnej;”;
  - w pkt 27 w lit. c średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. d w brzmieniu:
„d) służących do ochrony terenów przyległych do pasa drogowego przed nadmiernym hałasem, których obszar oddziaływania nie wykracza poza ten pas drogowy;”;
  - pkt 31 otrzymuje brzmienie:
„31) zadaszonych i niezadaszonych przydomowych tarasów naziemnych o powierzchni zabudowy nie większej niż 35 m²;”;
  - w pkt 33 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 34–37 w brzmieniu:
„34) obiektów budowlanych służących celom sportowym przy obiektach, o których mowa w ust. 1 pkt 20, o powierzchni zabudowy nie większej niż 25 m² i wysokości nie większej niż 3 m:
    - a) szatni,
    - b) zadaszeń ławek,

- c) trybun
    - przy czym łączna liczba wszystkich tych obiektów budowlanych na działce nie może przekraczać 5 na każde 10 000 m² powierzchni działki;
  - 35) położonych na terenie rodzinnych ogrodów działkowych:
    - a) basenów o powierzchni nie większej niż 15 m²,
    - b) oczek wodnych o powierzchni nie większej niż 10 m² i o głębokości nie większej niż 1 m;
  - 36) bezodpływowych zbiorników na wody opadowe lub roztopowe o pojemności nie większej niż 5 m³;
  - 37) masztów flagowych oraz masztów do kamer monitoringu o wysokości do 7 m, posadowionych na gruncie.”,
- c) w ust. 3:
- w pkt 1 po lit. a dodaje się lit. aa w brzmieniu:
    - „aa) przegród zewnętrznych oraz elementów konstrukcyjnych budynków polegającej na wykonaniu, powiększeniu lub zmniejszeniu okien lub drzwi, o ile nie prowadzi ona do zwiększenia obszaru oddziaływania obiektu poza działkę, na której budynek jest usytuowany,”
  - w pkt 3:
    - lit. a otrzymuje brzmienie:
      - „a) na obiektach budowlanych stanowiących całość techniczno-użytkową albo niestanowiących takiej całości urządzeń technicznych, w tym urządzeń klimatyzacyjnych oraz instalacji radiokomunikacyjnych, przez które należy rozumieć niestanowiące budowli urządzenia techniczne, takie jak stacje bazowe telefonii komórkowej, stacje telewizyjne, stacje radiofoniczne, urządzenia łączności radiowej, radionawigacyjnej, radiolokacyjnej, w których skład wchodzi urządzenia radiowe, zasilające i inny osprzęt oraz antenowe konstrukcja wsporcza, lub ich elementów, o wysokości powyżej 3 m,”
    - lit. e otrzymuje brzmienie:
      - „e) instalacja odnawialnego źródła energii o rocznej wydajności biogazu rolniczego do 200 tys. m³ oraz mikroinstalacji do wytwarzania energii elektrycznej z biogazu rolniczego, o których mowa w art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii,”

-- dodaje się lit. f w brzmieniu:

„f) na obiekcie budowlanym urządzeń technicznych wraz z masztami, służących do wytwarzania energii elektrycznej z energii wiatru na własne potrzeby lub w celu wprowadzenia do sieci, o mocy nie większej niż moc mikroinstalacji w rozumieniu art. 2 pkt 19 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii oraz o łącznej wysokości większej niż 3 m i nie większej niż 12 m.”,

d) w ust. 4 w pkt 3:

– lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) na obiektach budowlanych stanowiących całość techniczno-użytkową albo niestanowiących takiej całości urządzeń technicznych, w tym urządzeń klimatyzacyjnych oraz instalacji radiokomunikacyjnych, przez które należy rozumieć niestanowiące budowli urządzenia techniczne, takie jak: stacje bazowe telefonii komórkowej, stacje telewizyjne, stacje radiofoniczne, urządzenia łączności radiowej, radionawigacyjnej, radiolokacyjnej, w których skład wchodzi urządzenia radiowe, zasilające i inny osprzęt oraz antenowa konstrukcja wsporcza, lub ich elementów, o wysokości nieprzekraczającej 3 m,”,

– w lit. c wyrazy „ , o którym mowa w art. 56 ust. 1a” zastępuje się wyrazami „o zakończeniu instalowania tych urządzeń i rozpoczęciu ich użytkowania, przy którym przekazuje się tym organom plan urządzenia fotowoltaicznego dla ekip ratowniczych”,

– w lit. d średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. e i f w brzmieniu:

„e) na obiekcie budowlanym urządzeń technicznych wraz z masztami, służących do wytwarzania energii elektrycznej z energii wiatru na własne potrzeby lub w celu wprowadzenia do sieci, o mocy nie większej niż moc mikroinstalacji w rozumieniu art. 2 pkt 19 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii, oraz o łącznej wysokości nie większej niż 3 m,

f) dodatkowych kabli w obrębie sieci i kanałów technologicznych w rozumieniu art. 4 pkt 15a ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, w pasie drogowym;”;

13) w art. 29a ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Budowa:

- 1) do 100 m krańcowych odcinków sieci, o których mowa w art. 29 ust. 1 pkt 2, lub
- 2) przyłączy, o których mowa w art. 29 ust. 1 pkt 23, lub
- 3) stacji ładowania, o których mowa w art. 29 ust. 1 pkt 25

– wymaga sporządzenia planu sytuacyjnego na kopii aktualnej mapy zasadniczej lub mapy jednostkowej przyjętej do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego.”;

14) w art. 30:

a) w ust. 2a:

- w pkt 3a wyrazy „o której mowa w art. 29 ust. 1 pkt 32 i 33” zastępuje się wyrazami „o której mowa w art. 29 ust. 1 pkt 32, 33 i 40”,
- po pkt 3a dodaje się pkt 3b w brzmieniu:

„3b) projekt architektoniczno-budowlany wykonany przez projektanta posiadającego odpowiednie uprawnienia budowlane – w przypadku instalowania, o którym mowa w art. 29 ust. 3 pkt 3 lit. f;”,

- w pkt 6 po wyrazie „1a” dodaje się wyrazy „i 1b”,
- pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) oświadczenie inwestora, że:

a) przyjmuje odpowiedzialność za kierowanie budową, jeżeli nie został ustanowiony kierownik budowy – w przypadkach zgłoszenia:

- budowy, o której mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1a,
- przebudowy, o której mowa w art. 29 ust. 3 pkt 1 lit. a, dotyczącej budynku, o którym mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1a,

b) dokumentacja dołączona do zgłoszenia jest kompletna, w tym że zawiera decyzje, o których mowa w art. 11 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2409), jeżeli są one wymagane przepisami tej ustawy – w przypadkach zgłoszenia, o którym mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1a i 1b oraz ust. 3 pkt 1 lit. a, dotyczącego przebudowy budynku, o którym mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1a i 1b.”;

b) w ust. 3 wyrazy „, o którym mowa w art. 56 ust. 1a” zastępuje się wyrazami „o zakończeniu instalowania instalacji odnawialnego źródła energii o rocznej wydajności biogazu rolniczego do 200 tys. m³ oraz mikroinstalacji do wytwarzania energii elektrycznej z biogazu rolniczego i rozpoczęciu ich użytkowania”;

c) ust. 4d otrzymuje brzmienie:

„4d. Zgłoszenia budowy lub wykonywania innych robót budowlanych dokonuje się w formie dokumentu elektronicznego za pośrednictwem portalu e-Budownictwo.”,

d) uchyla się ust. 4e,

e) ust. 4f otrzymuje brzmienie:

„4f. Formularz zgłoszenia, o którym mowa w ust. 4d, jest udostępniany w portalu e-Budownictwo.”,

f) w ust. 5j po wyrazach „pkt 1a” dodaje się wyrazy „i 1b”,

g) po ust. 5j dodaje się ust. 5ja i 5jb w brzmieniu:

„5ja. Przepisu ust. 5j nie stosuje się, jeżeli inwestor nie dołączył dokumentacji wymaganej do zgłoszenia:

1) budowy, o której mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1a lub 1b lub

2) przebudowy, o której mowa w art. 29 ust. 3 pkt 1 lit. a, dotyczącej budynku, o którym mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1a lub 1b

– a organ administracji architektoniczno-budowlanej na podstawie przedłożonej dokumentacji nie ustalił, że planowany do realizacji obiekt budowlany spełnia wszystkie przesłanki budynku, o którym mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1a lub 1b.

5jb. Do zgłoszenia przebudowy, o której mowa w art. 29 ust. 3 pkt 1 lit. a, dotyczącej budynku, o którym mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1a i 1b, przepisów ust. 4c zdanie drugie, ust. 5 zdanie drugie i trzecie, ust. 5aa, ust. 5c, ust. 5d i ust. 6 i 7 nie stosuje się.”,

h) ust. 5k otrzymuje brzmienie:

„5k. Do budowy i przebudowy budynku, o którym mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1a i 1b, można przystąpić po doręczeniu zgłoszenia organowi administracji architektoniczno-budowlanej.”;

15) w art. 30b:

a) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Wniosek o pozwolenie na rozbiórkę składa się w formie dokumentu elektronicznego za pośrednictwem portalu e-Budownictwo.”,

b) uchyla się ust. 5,

c) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Formularz wniosku, o którym mowa w ust. 4, jest udostępniany w portalu e-Budownictwo.”,

d) dodaje się ust. 7–11 w brzmieniu:

„7. W przypadku gdy organ administracji architektoniczno-budowlanej nie wyda decyzji o pozwoleniu na rozbiórkę:

1) w terminie:

a) 30 dni od dnia złożenia wniosku o wydanie takiej decyzji – jeżeli inwestor jest jedyną stroną postępowania,

b) 45 dni od dnia złożenia wniosku o wydanie takiej decyzji – jeżeli inwestor nie jest jedyną stroną postępowania

– w przypadku dokumentów składanych w postaci elektronicznej,

2) w terminie:

a) 30 dni od dnia złożenia wniosku o wydanie takiej decyzji – jeżeli inwestor jest jedyną stroną postępowania,

b) 65 dni od dnia złożenia wniosku o wydanie takiej decyzji – jeżeli inwestor nie jest jedyną stroną postępowania

– w przypadku dokumentów składanych w postaci papierowej,

3) w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku o wydanie takiej decyzji – w zakresie realizacji inwestycji zlokalizowanych na terenach zamkniętych ustalonych decyzją Ministra Obrony Narodowej, służących bezpieczeństwu i obronności państwa

– organ wyższego stopnia wymierza temu organowi, w drodze postanowienia, na które przysługuje zażalenie, karę w wysokości 500 zł za każdy dzień zwłoki. Wpływy z kar stanowią dochód budżetu państwa.

8. Przepisu ust. 7 nie stosuje się do pozwolenia na rozbiórkę wydawanego dla przedsięwzięcia podlegającego ocenie oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko albo ocenie oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000.

9. Karę, o której mowa w ust. 7, uiszcza się w terminie 14 dni od dnia doręczenia postanowienia, o którym mowa w ust. 7. W przypadku niewiszczenia kary, o której mowa w ust. 7, podlega ona ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

10. Do terminu, o którym mowa w ust. 7, nie wlicza się terminów przewidzianych w przepisach prawa do dokonania określonych czynności, okresów

zawieszenia postępowania oraz okresów opóźnień spowodowanych z winy strony, albo z przyczyn niezależnych od organu.

11. W przypadkach szczególnie uzasadnionych organ administracji architektoniczno-budowlanej, kierując się wyjątkową sytuacją wywołującą znaczne ograniczenia w działaniu organu ze względu na nieadekwatność posiadanych sił i środków, może wystąpić do organu wyższego stopnia o niewszczytnie postępowania o nałożeniu kary, o której mowa w ust. 7, albo o umorzenie tego postępowania.”;

16) w art. 31:

a) ust. 1d otrzymuje brzmienie:

„1d. Zgłoszenia rozbiórki, o której mowa w ust. 1, dokonuje się w formie dokumentu elektronicznego za pośrednictwem portalu e-Budownictwo.”,

b) uchyla się ust. 1e,

c) ust. 1f otrzymuje brzmienie:

„1f. Formularz zgłoszenia rozbiórki, o której mowa w ust. 1, jest udostępniany w portalu e-Budownictwo.”;

17) w art. 32 uchyla się ust. 4b;

18) w art. 33:

a) w ust. 2:

– pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) projekt zagospodarowania działki lub terenu oraz projekt architektoniczno-budowlany w postaci elektronicznej wraz z opiniami, uzgodnieniami, pozwoleniami i innymi dokumentami, których obowiązek dołączenia wynika z przepisów odrębnych ustaw, lub kopiami tych opinii, uzgodnień, pozwoleń i innych dokumentów;”,

– uchyla się pkt 10,

b) ust. 2c otrzymuje brzmienie:

„2c. Wniosek o pozwolenie na budowę składa się w formie dokumentu elektronicznego za pośrednictwem portalu e-Budownictwo.”,

c) uchyla się ust. 2d,

d) ust. 2e otrzymuje brzmienie:

„2e. Formularz wniosku, o którym mowa w ust. 2c, jest udostępniany w portalu e-Budownictwo.”;

19) w art. 34:

a) ust. 3f otrzymuje brzmienie:

„3f. Projekt budowlany, w tym projekt zagospodarowania działki lub terenu, projekt architektoniczno-budowlany oraz projekt techniczny, sporządza się w postaci elektronicznej.”,

b) uchyla się ust. 4–5c,

c) uchyla się ust. 7 i 8;

20) w art. 35:

a) w ust. 1:

– we wprowadzeniu do wyliczenia skreśla się wyrazy „lub odrębnej decyzji o zatwierdzeniu projektu zagospodarowania działki lub terenu oraz projektu architektoniczno-budowlanego”,

– w pkt 3a lit. b otrzymuje brzmienie:

„b) oświadczenia, o którym mowa w art. 33 ust. 2 pkt 9;”,

b) w ust. 5 skreśla się wyrazy „zatwierdzenia projektu zagospodarowania działki lub terenu oraz projektu architektoniczno-budowlanego i”,

c) w ust. 6:

– pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) w terminie:

a) 30 dni od dnia złożenia wniosku o wydanie takiej decyzji – jeżeli inwestor jest jedyną stroną postępowania,

b) 45 dni od dnia złożenia wniosku o wydanie takiej decyzji – jeżeli inwestor nie jest jedyną stroną postępowania

– w przypadku dokumentów składanych w postaci elektronicznej;”,

– po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) w terminie:

a) 30 dni od dnia złożenia wniosku o wydanie takiej decyzji – jeżeli inwestor jest jedyną stroną postępowania,

b) 65 dni od dnia złożenia wniosku o wydanie takiej decyzji – jeżeli inwestor nie jest jedyną stroną postępowania

– w przypadku dokumentów składanych w postaci papierowej;”,

– uchyla się pkt 2,

d) po ust. 8 dodaje się ust. 8a w brzmieniu:

„8a. W przypadkach szczególnie uzasadnionych organ administracji architektoniczno-budowlanej, kierując się wyjątkową sytuacją wywołującą znaczne ograniczenia w działaniu organu ze względu na nieadekwatność posiadanych sił i środków, może wystąpić do organu wyższego stopnia o niewszczywanie postępowania o nałożeniu kary, o której mowa w ust. 6, albo o umorzenie tego postępowania.”;

21) w art. 36a:

- a) w ust. 1 wyrazy „od zatwierdzonego projektu zagospodarowania działki lub terenu oraz projektu architektoniczno-budowlanego lub innych warunków decyzji o pozwoleniu na budowę” zastępuje się wyrazami „od projektu zagospodarowania działki lub terenu, od projektu architektoniczno-budowlanego załączonego do wniosku o pozwolenie na budowę, lub od warunków decyzji o pozwoleniu na budowę”;
- b) ust. 1b otrzymuje brzmienie:

„1b. Wniosek o zmianę pozwolenia na budowę składa się w formie dokumentu elektronicznego za pośrednictwem portalu e-Budownictwo.”;
- c) uchyla się ust. 1c,
- d) ust. 1d otrzymuje brzmienie:

„1d. Formularz wniosku, o którym mowa w ust. 1b, jest udostępniany w portalu e-Budownictwo.”;
- e) w ust. 5 we wprowadzeniu do wyliczenia wyrazy „od zatwierdzonego projektu zagospodarowania działki lub terenu lub projektu architektoniczno-budowlanego lub innych warunków pozwolenia na budowę” zastępuje się wyrazami „od projektu zagospodarowania działki lub terenu, od projektu architektoniczno-budowlanego załączonego do wniosku o pozwolenie na budowę, lub od warunków decyzji o pozwoleniu na budowę”;
- f) w ust. 6 w zdaniu drugim wyrazy „od zatwierdzonego projektu zagospodarowania działki lub terenu lub projektu architektoniczno-budowlanego, lub innych warunków decyzji o pozwoleniu na budowę” zastępuje się wyrazami „od projektu zagospodarowania działki lub terenu, od projektu architektoniczno-budowlanego załączonego do wniosku o pozwolenie na budowę, lub od warunków decyzji o pozwoleniu na budowę”;

22) w art. 37a:

- a) ust. 1a otrzymuje brzmienie:

„1a. Wniosek o wydanie pozwolenia na budowę tymczasowego obiektu budowlanego składa się w formie dokumentu elektronicznego za pośrednictwem portalu e-Budownictwo.”,

- b) uchyla się ust. 1b,

- c) ust. 1c otrzymuje brzmienie:

„1c. Formularz wniosku, o którym mowa w ust. 1a, jest udostępniany w portalu e-Budownictwo.”;

- 23) w art. 38:

- a) w ust. 2 wyrazy „zatwierdzone projekty budowlane, projekty budowlane załączone do zgłoszenia” zastępuje się wyrazami „projekty zagospodarowania działki lub terenu lub projekty architektoniczno-budowlane załączone do wniosku o pozwolenie na budowę lub do zgłoszenia”,

- b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Organ administracji architektoniczno-budowlanej w decyzji o pozwoleniu na budowę obiektu budowlanego na terenie zamkniętym, który jest niezbędny do celów obronności lub bezpieczeństwa państwa, może wyrazić zgodę, aby projekty zagospodarowania działki lub terenu lub projekty architektoniczno-budowlane załączone do wniosku o pozwolenie na budowę, a także inne dokumenty objęte pozwoleniem na budowę zawierające informacje niejawne były przechowywane przez użytkownika obiektu budowlanego.”;

- 24) w art. 39 po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Uzgodnienia, o którym mowa w ust. 3, dokonuje się za pomocą systemów, o których mowa w art. 79l.”;

- 25) w art. 40:

- a) w ust. 1a wyrazy „ust. 1 pkt 2” zastępuje się wyrazami „ust. 1 pkt 2 i ust. 1b pkt 2”,

- b) po ust. 1a dodaje się ust. 1b w brzmieniu:

„1b. Organ, który wydał decyzję o pozwoleniu na budowę, jest obowiązany, w drodze decyzji, przenieść w części to pozwolenie na wniosek na nowego inwestora, pod warunkiem że zarówno przenoszona część pozwolenia na budowę, jak i część, która nie ma być przeniesiona, będą obejmować obiekty budowlane lub zespoły obiektów budowlanych wraz ze związanymi z nimi urządzeniami budowlanymi

mogące samodzielnie funkcjonować zgodnie z przeznaczeniem, jeżeli do wniosku nowy inwestor dołączy:

- 1) oświadczenia, o których mowa w ust. 1 pkt 1;
  - 2) zgodę dotychczasowego inwestora, na rzecz którego decyzja została wydana, lub kopię tej zgody;
  - 3) oświadczenie o otrzymaniu od dotychczasowego inwestora projektu budowlanego lub kopii projektu sporządzonej w formie pozwalającej na wykorzystanie zgodnie z przeznaczeniem.”,
- c) w ust. 2 wyrazy „ust. 1 i 1a” zastępuje się wyrazami „ust. 1–1b”,
  - d) w ust. 4 wyrazy „ust. 1, 1a” zastępuje się wyrazami „ust. 1–1b”,
  - e) w ust. 5 w części wspólnej skreśla się wyrazy „w postaci papierowej albo”,
  - f) uchyla się ust. 6,
  - g) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Formularze wniosków, o których mowa w ust. 5, są udostępniane w portalu e-Budownictwo.”;
- 26) w art. 41:
- a) w ust. 4 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

„Inwestor w sprawach, o których mowa w art. 82 ust. 3a, zawiadamia o zamierzonym terminie rozpoczęcia robót budowlanych zarówno wojewódzkiego inspektora nadzoru budowlanego, jak i powiatowego inspektora nadzoru budowlanego.”,
  - b) ust. 4b otrzymuje brzmienie:

„4b. Zawiadomienia organu nadzoru budowlanego o zamierzonym terminie rozpoczęcia robót budowlanych dokonuje się w formie dokumentu elektronicznego za pośrednictwem portalu e-Budownictwo.”,
  - c) uchyla się ust. 4c,
  - d) ust. 4d otrzymuje brzmienie:

„4d. Formularz zawiadomienia, o którym mowa w ust. 4b, jest udostępniany w portalu e-Budownictwo.”;
- 27) w art. 42 w ust. 1:
- a) w pkt 1 lit. d otrzymuje brzmienie:

„d) instalowania, o którym mowa w art. 29 ust. 3 pkt 3 lit. d i f”;
  - b) w pkt 2 lit. b i c otrzymują brzmienie:

- „b) budowy, o której mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1, 1b, 2–4, 9, 27 i 30, oraz instalowania, o którym mowa w art. 29 ust. 3 pkt 3 lit. d–f,
- c) przebudowy, o której mowa w art. 29 ust. 3 pkt 1 lit. a, z wyłączeniem przebudowy budynków, o których mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1a,”;

28) w art. 43 ust. 1aa otrzymuje brzmienie:

„1aa. Obowiązki geodezyjnej inwentaryzacji powykonawczej, o której mowa w ust. 1, podlegają budynki, o których mowa w art. 29 ust. 1 pkt 16 lit. b, stacje ładowania, o których mowa w art. 29 ust. 1 pkt 25, oraz obiekty budowlane, o których mowa w art. 29 ust. 1 pkt 29 lit. c, pkt 32, 38–40 i ust. 2 pkt 33 i 36 oraz w art. 29a ust. 1 pkt 1.”;

29) w art. 45a:

a) w ust. 1 w pkt 2 wyrazy „zatwierdzonego projektu budowlanego” zastępuje się wyrazami „projektu zagospodarowania działki lub terenu lub projektu architektoniczno-budowlanego załączonego do wniosku o pozwolenie na budowę”,

b) w ust. 3a pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) budowy, dla której nie ma obowiązku ustanowienia kierownika budowy, z wyłączeniem budowy, o której mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1a, oraz przebudowy, o której mowa w art. 29 ust. 3 pkt 1 lit. a, dotyczącej budynku, o którym mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1a – w przypadku których spełnienie obowiązku, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, należy do inwestora,”;

c) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Wniosek o wydanie decyzji o wyłączeniu stosowania przepisów ust. 1 składa się w formie dokumentu elektronicznego za pośrednictwem portalu e-Budownictwo.”;

d) uchyla się ust. 6,

e) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Formularz wniosku, o którym mowa w ust. 5, jest udostępniany w portalu e-Budownictwo.”;

30) w art. 47:

a) ust. 2a otrzymuje brzmienie:

„2a. Wniosek o wydanie decyzji o niezbędności wejścia do sąsiedniego budynku, lokalu lub na teren sąsiedniej nieruchomości składa się w formie dokumentu elektronicznego za pośrednictwem portalu e-Budownictwo.”;

b) uchyla się ust. 2b,

- c) ust. 2c otrzymuje brzmienie:
  - „2c. Formularz wniosku, o którym mowa w ust. 2a, jest udostępniany w portalu e-Budownictwo.”;
- 31) w art. 47a dodaje się ust. 3 w brzmieniu:
  - „3. Dodanie dokumentacji fotograficznej odbywa się w formie wpisu.”;
- 32) art. 47v otrzymuje brzmienie:
  - „Art. 47v. Dziennik budowy w postaci papierowej wydaje się do dnia 30 września 2024 r., z wyjątkiem dziennika budowy dotyczącego:
    - 1) budynków mieszkalnych jednorodzinnych, w przypadku których dziennik budowy wydaje się do dnia 31 maja 2026 r.;
    - 2) robót budowlanych na terenach zamkniętych.”;
- 33) w art. 49 uchyla się ust. 5;
- 34) w art. 49g w ust. 2 w pkt 3 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
  - „ekspertyza techniczna sporządzona przez osobę posiadającą uprawnienia budowlane bez ograniczeń w odpowiedniej specjalności od co najmniej 8 lat od dnia uzyskania uprawnień budowlanych bez ograniczeń, wskazująca, czy stan techniczny obiektu budowlanego:”;
- 35) w art. 50 w ust. 3 po wyrazie „ekspertyz” dodaje się wyraz „technicznych”;
- 36) w art. 51:
  - a) w ust. 1 w pkt 3 wyrazy „od zatwierdzonego projektu zagospodarowania działki lub terenu, projektu architektoniczno-budowlanego lub innych warunków decyzji o pozwoleniu na budowę” zastępuje się wyrazami „od projektu zagospodarowania działki lub terenu, od projektu architektoniczno-budowlanego załączonego do wniosku o pozwolenie na budowę, lub od warunków decyzji o pozwoleniu na budowę”;
  - b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:
    - „4. Po upływie terminu lub na wniosek inwestora organ nadzoru budowlanego sprawdza wykonanie obowiązku, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, i wydaje decyzję o pozwoleniu na wznowienie robót budowlanych. Decyzję o pozwoleniu na wznowienie robót budowlanych wydaje się również w przypadku zakończenia budowy.”;
  - c) uchyla się ust. 4c;
- 37) po art. 51 dodaje się art. 51a i art. 51b w brzmieniu:

„Art. 51a. 1. W przypadku stwierdzenia, że roboty budowlane są prowadzone w sposób, o którym mowa w art. 50 ust. 1 pkt 4, organ nadzoru budowlanego może pouczyć inwestora o konieczności doprowadzenia robót budowlanych do stanu zgodnego z ustaleniami i warunkami określonymi w decyzji o pozwoleniu na budowę, projekcie zagospodarowania działki lub terenu, projekcie architektoniczno-budowlanym lub w przepisach.

2. Organ nadzoru budowlanego potwierdza pouczenie wpisem w protokole kontroli i wpisem w dzienniku budowy.

3. Organ nadzoru budowlanego:

- 1) po upływie 60 dni od dnia pouczenia albo
- 2) przed upływem 60 dni od dnia pouczenia, jeżeli wystąpi o to inwestor – sprawdza, czy roboty budowlane zostały doprowadzone do stanu zgodnego z ustaleniami i warunkami określonymi w decyzji o pozwoleniu na budowę, projekcie zagospodarowania działki lub terenu, projekcie architektoniczno-budowlanym lub w przepisach.

4. W przypadku gdy roboty budowlane nie zostały doprowadzone do stanu zgodnego z ustaleniami i warunkami określonymi w decyzji o pozwoleniu na budowę, projekcie zagospodarowania działki lub terenu, projekcie architektoniczno-budowlanym lub w przepisach, organ nadzoru budowlanego prowadzi postępowanie na podstawie art. 50–51.

Art. 51b. 1. Dokonanie istotnego odstępiania od projektu zagospodarowania działki lub terenu lub projektu architektoniczno-budowlanego zamiennego, o których mowa w art. 51 ust. 1 pkt 3, jest niedopuszczalne. W przypadku dokonania takiego odstępiania organ nadzoru budowlanego prowadzi postępowanie na podstawie art. 50–51a, z tym że art. 51 ust. 1 pkt 3 nie stosuje się.

2. Przez istotne odstępianie od projektów zamiennych, o których mowa w art. 51 ust. 1 pkt 3, rozumie się odstępianie w zakresie, o którym mowa w art. 36a ust. 5.

3. Dokonanie nieistotnego odstępiania od projektów zamiennych, o których mowa w art. 51 ust. 1 pkt 3, jest dopuszczalne po dołączeniu do dokumentacji budowy odpowiednich informacji (rysunek i opis) dotyczących tego odstępiania.”;

38) w art. 53a:

- a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Wniosek o wszczęcie uproszczonego postępowania legalizacyjnego składa się w formie dokumentu elektronicznego za pośrednictwem portalu e-Budownictwo.”,

b) uchyla się ust. 4,

c) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Formularz wniosku, o którym mowa w ust. 3, jest udostępniany w portalu e-Budownictwo.”;

39) w rozdziale 5c dodaje się art. 53b–53e w brzmieniu:

„Art. 53b. Przepisów niniejszego rozdziału nie stosuje się do zakończenia innych robót budowlanych niż budowa obiektu budowlanego.

Art. 53c. 1. Do użytkowania:

- 1) budynku mieszkalnego jednorodzinnego,
- 2) obiektu budowlanego zaliczanego do kategorii III i budowanego na podstawie decyzji o pozwoleniu na budowę

– można przystąpić z chwilą złożenia przez kierownika budowy oświadczenia o zakończeniu budowy i możliwości przystąpienia do użytkowania obiektu budowlanego.

2. Przed przystąpieniem do użytkowania obiektu budowlanego, o którym mowa w ust. 1, do dokumentacji budowy dołącza się dokumenty, o których mowa w art. 57 ust. 1 pkt 1a i 4–6a.

3. Kierownik budowy może złożyć oświadczenie o zakończeniu budowy i możliwości przystąpienia do użytkowania obiektu budowlanego pod warunkiem, że:

- 1) wszystkie roboty budowlane objęte projektem budowlanym zostały wykonane;
- 2) wykonano nieobjęte projektem budowlanym przyłącza zapewniające użytkowanie obiektu budowlanego zgodnie z przeznaczeniem;
- 3) dołączono do dokumentacji budowy dokumenty, o których mowa w art. 57 ust. 1 pkt 1a i 4–6a.

4. W oświadczeniu o zakończeniu budowy i możliwości przystąpienia do użytkowania obiektu budowlanego kierownik budowy oświadcza, że:

- 1) obiekt budowlany jest wykonany zgodnie z projektem budowlanym lub warunkami pozwolenia na budowę oraz obowiązującymi przepisami;
- 2) teren budowy, a także – w razie korzystania – droga, ulica, sąsiednia nieruchomość, budynek lub lokal zostały doprowadzone do należytego stanu i porządku.

5. W przypadku zakończenia budowy budynku mieszkalnego jednorodzinnego o powierzchni zabudowy do 70 m², dla którego nie ustanowiono kierownika budowy, obowiązki kierownika budowy, o których mowa w ust. 1, 3 i 4, wykonuje inwestor.

6. W przypadku zakończenia budowy budynku mieszkalnego jednorodzinnego o powierzchni zabudowy do 70 m², obowiązku, o którym mowa w art. 57 ust. 1 pkt 6a nie stosuje się.

Art. 53d. 1. W terminie 14 dni od dnia rozpoczęcia użytkowania obiektu budowlanego, o którym mowa w art. 53c ust. 1, inwestor zawiadamia o rozpoczęciu użytkowania obiektu budowlanego organ nadzoru budowlanego.

2. Do zawiadomienia o rozpoczęciu użytkowania obiektu budowlanego dołącza się oświadczenie o zakończeniu budowy i możliwości przystąpienia do użytkowania obiektu budowlanego.

3. Zawiadomienie o rozpoczęciu użytkowania obiektu budowlanego składa się w formie dokumentu elektronicznego za pośrednictwem portalu e-Budownictwo.

4. Formularz zawiadomienia, o którym mowa w ust. 3, w formie dokumentu elektronicznego udostępnia się w portalu e-Budownictwo.

Art. 53e. W przypadku zakończenia budowy obiektów budowlanych, o których mowa w art. 29 ust. 1 pkt 32, kierownik budowy lub inwestor w przypadku nieustanowienia kierownika budowy, niezwłocznie przekazuje do organu nadzoru budowlanego oświadczenie o zrealizowaniu robót budowlanych zgodnie z dokumentacją techniczną, o której mowa w art. 30 ust. 2a pkt 3a, oraz zasadami wiedzy technicznej.”;

40) w art. 54:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Do użytkowania obiektu budowlanego, którego budowa wymaga:

1) decyzji o pozwoleniu na budowę,

2) zgłoszenia budowy, o której mowa w art. 29 ust. 1 pkt 2

– można przystąpić po zawiadomieniu organu nadzoru budowlanego o zakończeniu budowy, jeżeli organ ten, w terminie 14 dni od dnia doręczenia zawiadomienia, nie zgłosi sprzeciwu w drodze decyzji.”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:

„1a. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do przystąpienia do użytkowania obiektu budowlanego w przypadkach, o których mowa w art. 53c ust. 1 i art. 55 ust. 1 i 2.

1b. Do zawiadomienia o zakończeniu budowy obiektu budowlanego stosuje się art. 30 ust. 6a.”;

41) w art. 55:

- a) w ust. 1 uchyla się pkt 1 i 2,
- b) po ust. 1b dodaje się ust. 1c–1f w brzmieniu:

„1c. Decyzja, o której mowa w ust. 1 pkt 3, może być wydana mimo niewykonania przyłączy elektroenergetycznych lub wodociągowych zapewniających użytkowanie budynku mieszkalnego jednorodzinnego służącego zaspokojeniu własnych potrzeb mieszkaniowych inwestora zgodnie z przeznaczeniem, jeżeli brak przyłączy wynika z przyczyn leżących po stronie przedsiębiorstwa energetycznego lub wodociągowo-kanalizacyjnego, które wydało warunki przyłączenia do sieci. Decyzja ta zezwala na użytkowanie budynku do czasu wykonania przyłączy elektroenergetycznych lub wodociągowych zapewniających użytkowanie budynku mieszkalnego jednorodzinnego służącego zaspokojeniu własnych potrzeb mieszkaniowych inwestora i nie wygasa w przypadku ich wykonania.

1d. Decyzja, o której mowa w ust. 1 pkt 3, może być wydana jednorazowo do czasu wykonania przyłączy kanalizacyjnych zapewniających użytkowanie budynku mieszkalnego jednorodzinnego, służącego zaspokojeniu własnych potrzeb mieszkaniowych inwestora zgodnie z przeznaczeniem, mimo niewykonania tych przyłączy, jeżeli brak przyłączy wynika z przyczyn leżących po stronie przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego, które wydało warunki przyłączenia do sieci, z tym że decyzja ta zezwala na użytkowanie budynku przez 18 miesięcy od dnia jej doręczenia, pod warunkiem że:

- 1) przedsięwzięcie polegające na wykonaniu przyłączy do budynku jednorodzinnego jest w trakcie realizacji oraz
- 2) przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne zadeklaruje wykonanie przyłącza nie później niż w terminie 9 miesięcy od dnia przedstawienia deklaracji, oraz
- 3) inwestor do czasu przyłączenia do sieci kanalizacyjnej zastosuje system indywidualny lub inny właściwy system zapewniający taki sam poziom ochrony środowiska, jak w przypadku przyłączenia do tej sieci.

1e. Na wniosek inwestora przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne jest obowiązane potwierdzić niezwłocznie deklarację, o której mowa w ust. 1d pkt 2.

1f. Decyzja, o której mowa w ust. 1d, nie wygasa jeżeli wykonano przyłącza kanalizacyjne zapewniające użytkowanie budynku mieszkalnego jednorodzinnego służącego zaspokojeniu własnych potrzeb mieszkaniowych inwestora przed upływem terminu, o którym mowa w ust. 1d.”,

c) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Inwestor zamiast dokonania zawiadomienia o rozpoczęciu użytkowania obiektu budowlanego albo zawiadomienia o zakończeniu budowy obiektu budowlanego może wystąpić z wnioskiem o wydanie decyzji o pozwoleniu na użytkowanie.”;

42) w art. 56:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W przypadku obiektu budowlanego, którego budowa wymaga decyzji o pozwoleniu na budowę, albo zgłoszenia budowy, o której mowa w art. 29 ust. 1 pkt 2, przed zawiadomieniem o zakończeniu jego budowy lub złożeniem wniosku o udzielenie pozwolenia na jego użytkowanie inwestor jest obowiązany zawiadomić, zgodnie z właściwością wynikającą z przepisów szczególnych, organy:

- 1) Państwowej Inspekcji Sanitarnej,
- 2) Państwowej Straży Pożarnej, jeżeli projekt zagospodarowania działki lub terenu, projekt architektoniczno-budowlany lub projekt techniczny wymagał uzgodnienia pod względem ochrony przeciwpożarowej

– o zakończeniu budowy obiektu budowlanego i zamiarze przystąpienia do jego użytkowania. Organy zajmują stanowisko w sprawie zgodności wykonania obiektu budowlanego z projektem budowlanym w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych w przypadku Państwowej Inspekcji Sanitarnej i w zakresie ochrony przeciwpożarowej w przypadku Państwowej Straży Pożarnej.”,

b) uchyla się ust. 1a,

c) po ust. 1a dodaje się ust. 1b w brzmieniu:

„1b. Przepisów ust. 1 nie stosuje się w przypadku zakończenia budowy budynku mieszkalnego jednorodzinnego.”;

43) w art. 57:

a) uchyla się ust. 1b–1bb,

- b) w ust. 2 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„W przypadku nieistotnego odstąpienia od projektu zagospodarowania działki lub terenu, od projektu architektoniczno-budowlanego, załączonego do wniosku o pozwolenie na budowę, lub od warunków decyzji o pozwoleniu na budowę, dokonanych podczas wykonywania robót, do zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1, inwestor dołącza kopie rysunków, które wchodzą w skład tego projektu zagospodarowania działki lub terenu lub projektu architektoniczno-budowlanego, z naniesionymi zmianami, a w razie potrzeby – uzupełniający opis tych zmian.”,
  - c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Inwestor jest obowiązany dołączyć do zawiadomienia o zakończeniu budowy lub do wniosku o pozwolenie na użytkowanie oświadczenie o braku sprzeciwu lub uwag ze strony organów, o których mowa w art. 56 ust. 1.”,
  - d) ust. 3a otrzymuje brzmienie:

„3a. Zawiadomienie o zakończeniu budowy oraz wnioski o pozwolenie na użytkowanie składa się w formie dokumentu elektronicznego za pośrednictwem portalu e-Budownictwo.”,
  - e) uchyla się ust. 3b,
  - f) ust. 3c otrzymuje brzmienie:

„3c. Formularz zawiadomienia oraz formularz wniosku, o których mowa w ust. 3a, są udostępniane w portalu e-Budownictwo.”,
  - g) ust. 8 otrzymuje brzmienie:

„8. Po zakończeniu postępowania w sprawie zawiadomienia o zakończeniu budowy obiektu budowlanego albo udzieleniu pozwolenia na użytkowanie organ nadzoru budowlanego zwraca bezzwłocznie inwestorowi dokumenty, o których mowa w ust. 1 pkt 4 i 5, dziennik budowy prowadzony w postaci papierowej oraz projekt techniczny sporządzony w postaci papierowej, jeżeli dokumenty te były dołączone w oryginale do zawiadomienia o zakończeniu budowy obiektu budowlanego albo wniosku o udzielenie pozwolenia na użytkowanie.”;
- 44) w art. 59:
- a) uchyla się ust. 6a,
  - b) w ust. 7 skreśla się wyrazy „, a w przypadku inwestycji KZN – inwestor i Prezes Krajowego Zasobu Nieruchomości”;
- 45) w art. 59i:

- a) w ust. 1 po wyrazach „z naruszeniem przepisów” dodaje się wyrazy „art. 53c,”,
  - b) w ust. 3 po wyrazach „użytkowany z naruszeniem” dodaje się wyrazy „art. 53c,”,
  - c) w ust. 5 po wyrazach „z naruszeniem przepisów” dodaje się wyrazy „art. 53c,”,
  - d) w ust. 6 po wyrazach „z naruszeniem przepisów” dodaje się wyrazy „art. 53c,”;
- 46) w art. 60a w pkt 4 po wyrazie „ekspertyz” dodaje się wyraz „technicznych”;
- 47) w art. 62:
- a) w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
    - „2) okresowej, co najmniej raz na 5 lat, polegającej na sprawdzeniu stanu technicznego i przydatności do użytkowania obiektu budowlanego, estetyki obiektu budowlanego oraz jego otoczenia; kontrolą tą powinno być objęte również badanie instalacji elektrycznej i piorunochronnej w zakresie stanu sprawności połączeń, osprzętu, zabezpieczeń i środków ochrony od porażeń, oporności izolacji przewodów oraz uziemień instalacji i aparatów, a także – w przypadku obiektów budowlanych istotnych ze względu na konieczność zapewnienia ochrony życia, zdrowia, mienia lub środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 6g ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej – stanu bezpieczeństwa pożarowego;”,
  - b) w ust. 3 wyrazy „ekspertyzy stanu technicznego” zastępuje się wyrazami „ekspertyzy techniczne”,
  - c) ust. 4 i 5 otrzymują brzmienie:
    - „4. Kontrole, o których mowa w ust. 1, przeprowadzają osoby posiadające uprawnienia budowlane w odpowiedniej specjalności, z zastrzeżeniem ust. 5–6b.
    - 5. Kontrole stanu technicznego instalacji elektrycznych, piorunochronnych i gazowych, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. c i pkt 2, mogą przeprowadzać osoby posiadające kwalifikacje wymagane do wykonywania dozoru nad eksploatacją urządzeń, instalacji oraz sieci energetycznych i gazowych, a kontrole stanu bezpieczeństwa pożarowego osoby, o których mowa w art. 4 ust. 2a ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej, oraz rzeczoznawcy do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych, a także osoby posiadające łącznie uprawnienia budowlane do projektowania bez ograniczeń i kwalifikacje lub uprawnienia, o których mowa w art. 4 ust. 2b ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej.”,

- d) po ust. 6a dodaje się ust. 6b w brzmieniu:
„6b. Kontrolę, o której mowa w ust. 1 pkt 3, przeprowadzają rzeczoznawcy budowlani lub osoby posiadające odpowiednie uprawnienia budowlane bez ograniczeń przez okres co najmniej 8 lat.”;
- 48) w art. 64 w ust. 3 wyrazy „ekspertyzy dotyczące jego stanu technicznego” zastępuje się wyrazami „ekspertyzy techniczne”;
- 49) w art. 66 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 1–3, organ nadzoru budowlanego może w każdym czasie zakazać użytkowania obiektu budowlanego lub jego części do czasu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Decyzja o zakazie użytkowania obiektu budowlanego lub jego części, jeżeli występują okoliczności, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, podlega natychmiastowemu wykonaniu i może być ogłoszona ustnie.”;
- 50) w art. 71:
a) ust. 2b otrzymuje brzmienie:
„2b. Zgłoszenia zmiany sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części dokonuje się w formie dokumentu elektronicznego za pośrednictwem portalu e-Budownictwo.”,
b) uchyla się ust. 2c,
c) ust. 2d otrzymuje brzmienie:
„2d. Formularz zgłoszenia, o którym mowa w ust. 2b, jest udostępniany w portalu e-Budownictwo.”;
- 51) w art. 78 w ust. 2 po wyrazie „ekspertyzy” dodaje się wyraz „technicznej”;
- 52) w art. 79a w ust. 1:
a) uchyla się pkt 6,
b) po pkt 15 dodaje się pkt 15a w brzmieniu:
„15a)zawiadomienia o rozpoczęciu użytkowania obiektu budowlanego;”;
- 53) w art. 79e:
a) w ust. 1 wyrazy „zwana dalej „użytkownikiem konta”” zastępuje się wyrazami „zwana dalej „użytkownikiem konta e-Budownictwo””,
b) w ust. 2 po wyrazach „użytkownika konta” dodaje się wyraz „e-Budownictwo”;
- 54) w art. 79h w ust. 1 po wyrazach „użytkownik konta” dodaje się wyraz „e-Budownictwo”;
- 55) w art. 79i po wyrazach „użytkownika konta” dodaje się wyraz „e-Budownictwo”;
- 56) w art. 79j:

- a) w ust. 1:
    - w pkt 1 we wprowadzeniu do wyliczenia po wyrazach „użytkowników kont” dodaje się wyraz „e-Budownictwo”,
    - w pkt 2 po wyrazach „użytkowników kont” dodaje się wyraz „e-Budownictwo”,
  - b) w ust. 2 po wyrazach „użytkownika konta” dodaje się wyrazy „e-Budownictwo”;
- 57) po rozdziale 7a dodaje się rozdział 7b w brzmieniu:

„Rozdział 7b

System do Obsługi Postępowań Administracyjnych w Budownictwie

Art. 79l. 1. Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego prowadzi System do Obsługi Postępowań Administracyjnych w Budownictwie, będący systemem teleinformatycznym w rozumieniu art. 3 pkt 3 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, zwany dalej „systemem SOPAB”.

2. System SOPAB służy do prowadzenia postępowań administracyjnych w zakresie procesu inwestycyjno-budowlanego.

3. System SOPAB umożliwia prowadzenie postępowań, o których mowa w ust. 2, za pośrednictwem systemów dziedzinowych, jeżeli te systemy są zintegrowane z systemem SOPAB.

4. System SOPAB w zakresie postępowania z dokumentacją w postaci elektronicznej spełnia warunki określone w przepisach ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach.

Art. 79m. 1. Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego jest administratorem danych zgromadzonych w systemie SOPAB oraz odpowiada za jego utrzymanie i rozwój.

2. Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego może przetwarzać dane zgromadzone w systemie SOPAB w celu prowadzenia postępowań administracyjnych w ramach procesu inwestycyjno-budowlanego.

3. Organy administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego mogą przetwarzać dane zgromadzone w systemie SOPAB w celu prowadzenia postępowań administracyjnych w ramach procesu inwestycyjno-budowlanego.

4. Organy administracji publicznej prowadzące postępowania administracyjne w zakresie procesu inwestycyjno-budowlanego inne niż wymienione w ust. 3 i podmioty uczestniczące w procesie inwestycyjno-budowlanym mogą przetwarzać dane

zgrupowane w systemie SOPAB w celu prowadzenia postępowań administracyjnych w ramach procesu inwestycyjno-budowlanego.

Art. 79n. Organy i podmioty, o których mowa w art. 79m, mogą udostępniać sprawy i dokumentację spraw zgromadzoną w systemie SOPAB innym organom i podmiotom w celu realizacji ich zadań ustawowych.

Art. 79o. 1. W systemie SOPAB prowadzi się Bazę Projektów Budowlanych.

2. W Bazie Projektów Budowlanych gromadzi się projekty budowlane, w tym projekty zagospodarowania działki lub terenu, projekty architektoniczno-budowlane i projekty techniczne, sporządzone w postaci elektronicznej, zamieszczone przez użytkowników kont e-Budownictwo, a także wszystkie wymagane przepisami odrębnych ustaw załączniki do projektów oraz załączniki do wniosków, zgłoszeń i zawiadomień wpływających w ramach procesu inwestycyjno-budowlanego.

3. Użytkownik konta e-Budownictwo za pomocą swojego konta w portalu e-Budownictwo może zamieścić dokumenty, o których mowa w ust. 2, w Bazie Projektów Budowlanych.

4. Użytkownik konta e-Budownictwo ma dostęp do dokumentów, o których mowa w ust. 2, zamieszczonych przez siebie w Bazie Projektów Budowlanych.

5. Użytkownik konta e-Budownictwo ma możliwość udostępnienia dokumentów, o których mowa w ust. 2, wskazanemu użytkownikowi konta e-Budownictwo w portalu e-Budownictwo.

6. Organy administracji publicznej prowadzące postępowania administracyjne w zakresie procesu inwestycyjno-budowlanego oraz podmioty uczestniczące w procesie inwestycyjno-budowlanym, o których mowa w art. 79m ust. 4, mogą udostępniać dokumenty, o których mowa w ust. 2, wskazanemu użytkownikowi konta e-Budownictwo w portalu e-Budownictwo.

7. Portal e-Budownictwo uniemożliwia dokonywanie zmian przez użytkowników kont e-Budownictwo w dokumentach, o których mowa w ust. 2, zamieszczonych w Bazie Projektów Budowlanych, które zostały złożone do organów, o których mowa w art. 79m.

8. Dokumenty robocze oraz dokumenty, o których mowa w ust. 2, nie przekazane do organów, o których mowa w art. 79m, po 90 dniach od dnia wprowadzenia do Bazy Projektów Budowlanych mogą podlegać automatycznemu usuwaniu.

9. Każdemu dokumentowi zamieszczonemu w Bazie Projektów Budowlanych system SOPAB przydziela indywidualny identyfikator.

Art. 79p. 1. Organom administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego prowadzącym postępowania administracyjne w zakresie procesu inwestycyjno-budowlanego zapewnia się dostęp do systemu SOPAB, w tym do Bazy Projektów Budowlanych.

2. Organom administracji publicznej prowadzącym postępowania administracyjne w zakresie procesu inwestycyjno-budowlanego innym niż wymienione w art. 79m ust. 3 i podmiotom uczestniczącym w procesie inwestycyjno-budowlanym można zapewnić dostęp do systemu SOPAB, w tym do Bazy Projektów Budowlanych, na ich wnioski.

Art. 79q. 1. Dostęp do systemu SOPAB organom administracji architektoniczno-budowlanej przydziela:

- 1) Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego – organom administracji architektoniczno-budowlanej na szczeblu wojewódzkim i organom administracji architektoniczno-budowlanej w dziedzinie górnictwa;
- 2) wojewodowie – organom administracji architektoniczno-budowlanej na szczeblu powiatowym.

2. Dostęp do systemu SOPAB organom nadzoru budowlanego przydziela:

- 1) Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego – wojewódzkim inspektorom nadzoru budowlanego oraz organom nadzoru budowlanego w dziedzinie górnictwa;
- 2) wojewódzcy inspektorowie nadzoru budowlanego – powiatowym inspektorom nadzoru budowlanego.

3. Organom administracji publicznej prowadzącym postępowania administracyjne w zakresie procesu inwestycyjno-budowlanego innym niż wymienione w art. 79m ust. 3 Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego lub podmiot przez niego upoważniony uczestniczący w procesie inwestycyjno-budowlanym przydziela dostęp do systemu SOPAB, w tym do Bazy Projektów Budowlanych.

4. Podmiotom uczestniczącym w procesie inwestycyjno-budowlanym Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego lub podmiot przez niego upoważniony uczestniczący w procesie inwestycyjno-budowlanym przydziela dostęp do systemu SOPAB, w tym do Bazy Projektów Budowlanych. O odmowie przydzielenia dostępu do systemu SOPAB informuje się podmiot, któremu odmówiono przydzielenia tego dostępu.

Art. 79r. 1. Korzystanie z systemu SOPAB wymaga założenia konta użytkownika systemu SOPAB.

2. Osoba, która założyła konto w systemie SOPAB, staje się wyłącznym użytkownikiem tego konta. System SOPAB zabezpiecza konto przed dostępem osób trzecich.

Art. 79s. W Systemie SOPAB są przechowywane dane osobowe:

- 1) użytkowników kont systemu SOPAB:
  - a) imię i nazwisko,
  - b) e-mail,
  - c) numer telefonu – jeżeli został wskazany przez użytkownika konta systemu SOPAB;
- 2) znajdujące się w aktach postępowania administracyjnego w zakresie procesu inwestycyjno-budowlanego.

Art. 79t. 1. Dostęp do systemu SOPAB następuje przez uwierzytelnienie i autoryzację osoby w tym systemie za pośrednictwem konta.

2. Uwierzytelnienie polega na potwierdzeniu deklarowanej tożsamości użytkownika konta w systemie SOPAB.

3. Identyfikacja realizowana jest przy użyciu środka identyfikacji elektronicznej wydanego w wewnętrznym systemie identyfikacji elektronicznej systemu SOPAB, zapewniającym obsługę procesu uwierzytelniania.

4. Autoryzacja następuje po poprawnym uwierzytelnieniu użytkownika i polega na przydzieleniu praw dostępu do systemu SOPAB.”;

58) w art. 81:

- a) w ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Do podstawowych obowiązków organów administracji architektoniczno-budowlanej należy nadzór i kontrola nad przestrzeganiem przepisów prawa budowlanego.”,
- b) uchyla się ust. 2,
- c) w ust. 3 we wprowadzeniu do wyliczenia skreśla się wyrazy „i organy nadzoru budowlanego”,
- d) ust. 3a otrzymuje brzmienie:

„3a. Kontroli, o której mowa w ust. 3, dokonuje się na podstawie danych zawartych w systemie e-CRUB w stosunku do osób lub uprawnień budowlanych wpisanych do centralnego rejestru osób posiadających uprawnienia budowlane oraz centralnego rejestru rzeczoznawców budowlanych.”,

- e) w ust. 3b skreśla się wyrazy „oraz organy nadzoru budowlanego”,
  - f) w ust. 4 skreśla się wyrazy „i nadzoru budowlanego”;
- 59) w art. 81c ust. 2 otrzymuje brzmienie:
- „2. Organy administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego, w razie powstania uzasadnionych wątpliwości co do jakości wyrobów budowlanych lub robót budowlanych, a także stanu technicznego obiektu budowlanego, mogą nałożyć, w drodze postępowania, na osoby, o których mowa w ust. 1, obowiązek dostarczenia w określonym terminie odpowiednich ocen technicznych lub ekspertyz technicznych. Koszty ocen i ekspertyz ponosi osoba zobowiązana do ich dostarczenia.”;
- 60) w art. 82:
- a) w ust. 3 w pkt 2 po wyrazach „urządzeń melioracji wodnych” dodaje się wyrazy „i pomostów”,
  - b) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. W przypadku zamierzenia budowlanego obejmującego obiekty budowlane lub roboty budowlane, których część ze względu na miejsce ich położenia lub wykonywania należy do własności rzeczowej wojewody, właściwy jest starosta, jeżeli większa część terenu przeznaczonych do realizacji zamierzenia należy do jego własności. Przepisu nie stosuje się do zamierzeń obejmujących obiekty budowlane lub roboty budowlane na terenach zamkniętych.”;
- 61) w art. 82b:
- a) w ust. 1:
    - pkt 1 i 1a otrzymują brzmienie
      - „1) prowadzą rejestr wniosków o pozwolenie na budowę, wniosków o pozwolenie na rozbiórkę, decyzji o pozwoleniu na budowę, decyzji o pozwoleniu na rozbiórkę oraz rejestr zgłoszeń budowy, o której mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1–3, a także przekazują organowi wyższego stopnia oraz Głównemu Inspektorowi Nadzoru Budowlanego wprowadzone do nich dane;
      - 1a) prowadzą odrębny rejestr wniosków o pozwolenie na budowę, wniosków o pozwolenie na rozbiórkę, decyzji o pozwoleniu na budowę, decyzji o pozwoleniu na rozbiórkę oraz rejestr zgłoszeń budowy, o której mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1–3, dotyczący terenów zamkniętych;”;
    - w pkt 2:

- – wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
„udostępniają, za pomocą systemów, o których mowa w art. 791, bezzwłocznie organom nadzoru budowlanego:”;
- – w lit. a skreśla się wyraz „zatwierdzonym”;
- – uchyla się lit. b,
- po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:
„2a) przekazują bezzwłocznie właściwemu wojewodzie i wojewódzkiemu inspektorowi nadzoru budowlanego decyzje, postanowienia i zgłoszenia, do których ma zastosowanie art. 82 ust. 3a;”;
- b) w ust. 2 po wyrazach „w formie elektronicznej” dodaje się wyrazy „za pomocą systemów, o których mowa w art. 791”;
- c) w ust. 3a:
  - wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
„W rejestrze wniosków o pozwolenie na budowę, wniosków o pozwolenie na rozbiórkę, decyzji o pozwoleniu na budowę oraz decyzji o pozwoleniu na rozbiórkę zamieszcza się następujące dane:”;
  - w pkt 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
„w zakresie dotyczącym wniosków o pozwolenie na budowę i wniosków o pozwolenie na rozbiórkę:”;
  - w pkt 2:
    - – wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
„w zakresie dotyczącym decyzji o pozwoleniu na budowę i decyzji o pozwoleniu na rozbiórkę:”;
    - – w lit. h po wyrazach „pozwolenia na budowę” dodaje się wyrazy „i pozwolenia na rozbiórkę”;
- d) ust. 6 otrzymuje brzmienie:
„6. Rejestry wniosków o pozwolenie na budowę, wniosków o pozwolenie na rozbiórkę, decyzji o pozwoleniu na budowę, decyzji o pozwoleniu na rozbiórkę oraz zgłoszeń dotyczących budowy, o której mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1–3, są prowadzone w sposób uniemożliwiający zmianę lub usunięcie dokonanych wpisów.”;
- e) ust. 8 otrzymuje brzmienie:
„8. Minister właściwy do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa określi, w drodze rozporządzenia, sposób

prowadzenia rejestru wniosków o pozwolenie na budowę, wniosków o pozwolenie na rozbiórkę, decyzji o pozwoleniu na budowę, decyzji o pozwoleniu na rozbiórkę oraz zgłoszeń dotyczących budowy, o której mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1–3, mając na względzie konieczność zapewnienia spójności, kompletności i bezpieczeństwa danych i informacji podlegających wpisowi do tego rejestru.”;

62) w art. 83:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Organem nadzoru budowlanego pierwszej instancji jest powiatowy inspektor nadzoru budowlanego.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Wojewódzki inspektor nadzoru budowlanego jest organem pierwszej instancji w sprawach, o których mowa w art. 82 ust. 3 i 4.”,

c) dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. W sprawach, o których mowa w art. 54, art. 55 i art. 59f, w przypadku zamierzenia budowlanego obejmującego obiekty budowlane lub roboty budowlane, których część, ze względu na miejsce ich położenia lub wykonywania, należy do właściwości rzeczowej wojewódzkiego inspektora nadzoru budowlanego, właściwy jest powiatowy inspektor nadzoru budowlanego, jeżeli większa część terenu przeznaczonego do realizacji zamierzenia należy do jego właściwości. Przepisu nie stosuje się do zamierzeń obejmujących obiekty budowlane lub roboty budowlane na terenach zamkniętych.”;

63) po art. 83a dodaje się art. 83b w brzmieniu:

„Art. 83b. 1. Wojewódzki inspektor nadzoru budowlanego może dokonać kontroli robót budowlanych, w stosunku do których organem pierwszej instancji jest powiatowy inspektor nadzoru budowlanego, związanych z wyrobem budowlanym, którego próbkę pobiera do badań na terenie budowy na podstawie art. 16 ust. 2a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych, w zakresie zgodności z art. 10.

2. Protokół z kontroli wraz ze zgromadzonymi dowodami wojewódzki inspektor nadzoru budowlanego przekazuje powiatowemu inspektorowi nadzoru budowlanego w terminie 14 dni od dnia podpisania protokołu.”;

64) w art. 84:

a) w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) kontrola stosowania przepisów prawa budowlanego, która obejmuje:

- a) kontrolę zgodności wykonywania robót budowlanych z przepisami prawa budowlanego, w tym z przepisami techniczno-budowlanymi, projektem budowlanym lub warunkami określonymi w decyzji o pozwoleniu na budowę, a także kontrolę zgodności z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego oraz wymaganiami ochrony środowiska,
  - b) sprawdzanie posiadania przez osoby wykonujące samodzielne funkcje techniczne w budownictwie uprawnień do pełnienia tych funkcji, posiadania przez te osoby właściwych uprawnień do pełnienia tych funkcji oraz właściwego wykonywania tych funkcji,
  - c) spełnienie wymogu, o którym mowa w art. 12 ust. 7, w przypadku osób wykonujących samodzielne funkcje techniczne w budownictwie,
  - d) sprawdzanie wyrobów stosowanych przy wykonywaniu robót budowlanych, w szczególności wyrobów budowlanych, w zakresie zgodności z art. 10;”
- b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a–1c w brzmieniu:
- „1a. Organy nadzoru budowlanego przy wykonywaniu obowiązków określonych przepisami prawa budowlanego mogą dokonywać czynności kontrolnych. Protokolarne ustalenia dokonane w toku tych czynności stanowią podstawę do wydania decyzji oraz podejmowania innych środków przewidzianych w przepisach prawa budowlanego.
- 1b. Kontroli, o której mowa w ust. 1 pkt 1 lit. b i c, dokonuje się na podstawie danych zawartych w systemie e-CRUB w stosunku do osób lub uprawnień budowlanych wpisanych do centralnego rejestru osób posiadających uprawnienia budowlane oraz centralnego rejestru rzeczoznawców budowlanych.
- 1c. W przypadku awarii lub przerwy w działaniu systemu e-CRUB uniemożliwiającej przeprowadzenie kontroli, o której mowa w ust. 1 pkt 1 lit. b i c, organy nadzoru budowlanego mogą żądać od osób wykonujących samodzielne funkcje techniczne w budownictwie przedłożenia kopii uprawnień budowlanych lub kopii zaświadczenia, o którym mowa w art. 12 ust. 7.”
- c) w ust. 2:
- pkt 1 otrzymuje brzmienie:

- „1) bezzwłocznego udostępniania organom administracji architektoniczno-budowlanej decyzji i postanowień wynikających z przepisów prawa budowlanego;”,
- po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:
- „1a) bezzwłocznego przekazywania właściwemu wojewodzie i wojewódzkiemu inspektorowi nadzoru budowlanego decyzji, postanowień i zgłoszeń, do których ma zastosowanie art. 83 ust. 4;”,
- d) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:
- „2a. Ewidencje, o których mowa w ust. 2 pkt 2–4, organy nadzoru budowlanego prowadzą w formie elektronicznej za pomocą systemów, o których mowa w art. 79l.”,
- e) uchyla się ust. 5;
- 65) w art. 84a uchyla się ust. 1;
- 66) w art. 86 w ust. 1 wyraz „trzech” zastępuje się wyrazem „dwóch”;
- 67) w art. 87 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Wojewódzkiego inspektora nadzoru budowlanego powołuje i odwołuje Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego, po uzyskaniu zgody wojewody.”;
- 68) w art. 88a:
- a) w ust. 1 w pkt 3 w lit. c kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. d w brzmieniu:
- „d) rzeczoznawców budowlanych.”,
- b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:
- „2. W rejestrach, o których mowa w ust. 1 pkt 3, zamieszcza się następujące dane:
- 1) imiona i nazwisko;
  - 2) adres zamieszkania;
  - 3) numer PESEL – w stosunku do osób posiadających obywatelstwo polskie albo numer paszportu lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość – w stosunku do osób nieposiadających obywatelstwa polskiego;
  - 4) datę śmierci – jeżeli osoba, której wpis dotyczy, zmarła;
  - 5) informację o wykształceniu, o tytułach zawodowych i o stopniach naukowych lub tytułach profesora;
  - 6) adres do korespondencji, numer telefonu, e-mail;

- 7) informację o przynależności do właściwej okręgowej izby samorządu zawodowego, w tym informację o zawieszeniu w prawach członka;
  - 8) datę, miejsce i podstawę prawną wydania decyzji o nadaniu uprawnień budowlanych, decyzji o uznaniu kwalifikacji zawodowych, decyzji o ukaraniu z tytułu odpowiedzialności zawodowej w budownictwie, decyzji o nadaniu tytułu rzeczoznawcy budowlanego, decyzji o pozbawieniu tytułu rzeczoznawcy budowlanego;
  - 9) organ wydający decyzje, o których mowa w pkt 8;
  - 10) pozycję w rejestrze;
  - 11) datę wpisu do rejestru;
  - 12) dane identyfikujące decyzję o nadaniu uprawnień budowlanych i decyzję o uznaniu kwalifikacji zawodowych;
  - 13) dane identyfikujące decyzję o ukaraniu z tytułu odpowiedzialności zawodowej w budownictwie;
  - 14) dane identyfikujące decyzję o nadaniu tytułu rzeczoznawcy budowlanego i decyzję o pozbawieniu tytułu rzeczoznawcy budowlanego.”,
- c) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:
- „2a. Zakres danych, o których mowa w ust. 2 pkt 12, obejmuje następujące dane:
- 1) numer decyzji o nadaniu uprawnień budowlanych lub numer uprawnień budowlanych lub decyzji o uznaniu kwalifikacji zawodowych;
  - 2) specjalność i zakres uprawnień budowlanych lub decyzji o uznaniu kwalifikacji zawodowych.”,
- d) ust. 4 otrzymuje brzmienie:
- „4. Zakres danych, o których mowa w ust. 2 pkt 13, obejmuje następujące dane:
- 1) numer decyzji o nadaniu uprawnień budowlanych lub numer uprawnień budowlanych lub numer decyzji o uznaniu kwalifikacji zawodowych;
  - 2) funkcję uczestnika;
  - 3) datę, miejsce i kwalifikację prawną popełnionego czynu;
  - 4) rodzaj kary;
  - 5) terminy egzaminów;
  - 6) datę upływu kary;
  - 7) status kary;

- 8) uwagi dotyczące kary.”,
- e) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. Zakres danych, o których mowa w ust. 2 pkt 14, obejmuje następujące dane:

  - 1) numer decyzji o nadaniu uprawnień budowlanych lub numer uprawnień budowlanych lub numer decyzji o uznaniu kwalifikacji zawodowych;
  - 2) numer decyzji o nadaniu tytułu rzeczoznawcy budowlanego, specjalność i zakres wykonywania rzeczoznawstwa budowlanego;
  - 3) określony w decyzji czas wykonywania rzeczoznawstwa budowlanego;
  - 4) przyczynę pozbawienia tytułu rzeczoznawcy budowlanego.”,
- f) ust. 5 i 5a otrzymują brzmienie:

„5. Udostępnieniu na wniosek podlegają dane z centralnego rejestru ukaranych z tytułu odpowiedzialności zawodowej w budownictwie wymienione w:

  - 1) ust. 2:
    - a) pkt 1,
    - b) pkt 2 – w zakresie województwa,
    - c) pkt 8 – w zakresie daty i miejsca wydania decyzji o ukaraniu z tytułu odpowiedzialności zawodowej w budownictwie;
  - 2) ust. 4:
    - a) pkt 3 – w zakresie miejsca i kwalifikacji prawnej popełnionego czynu,
    - b) pkt 5 i 6.

5a. Dane w centralnym rejestrze osób posiadających uprawnienia budowlane oraz w centralnym rejestrze rzeczoznawców budowlanych, o których mowa w:

  - 1) ust. 2 pkt 1,
  - 2) ust. 2 pkt 2, w zakresie województwa,
  - 3) ust. 2 pkt 5, w zakresie tytułu zawodowego i stopnia naukowego lub tytułu profesora,
  - 4) ust. 2 pkt 6 i 7,
  - 5) ust. 2a,
  - 6) ust. 4a pkt 1–3

– są publikowane na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej urzędu obsługującego Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego.”,
- g) ust. 5b otrzymuje brzmienie:

„5b. Dane w centralnym rejestrze osób posiadających uprawnienia budowlane oraz w centralnym rejestrze rzeczoznawców budowlanych, o których mowa w ust. 2 pkt 6, są publikowane w sposób, o którym mowa w ust. 5a, wyłącznie za uprzednią zgodą osoby, której dotyczą, wyrażoną w postaci papierowej albo w postaci dokumentu elektronicznego.”,

h) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Minister właściwy do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowy sposób prowadzenia systemu e-CRUB, w tym przyporządkowania danych, o których mowa w ust. 2, 2a, 4 i 4a, do zbiorów danych gromadzonych w rejestrach, o których mowa w ust. 1 pkt 3,
- 2) wzory formularzy do przekazywania danych identyfikujących uprawnienia budowlane lub uznane kwalifikacje zawodowe oraz danych dotyczących osoby, która nabyła te uprawnienia lub kwalifikacje,
- 3) wzory formularzy do przekazywania danych identyfikujących decyzję o ukaraniu z tytułu odpowiedzialności zawodowej w budownictwie oraz danych dotyczących osoby ukaranej,
- 4) wzory formularzy do przekazywania danych identyfikujących decyzję o nadaniu tytułu rzeczoznawcy budowlanego, danych dotyczących osoby, która nabyła ten tytuł, danych identyfikujących decyzję o pozbawieniu tytułu rzeczoznawcy budowlanego oraz danych dotyczących osoby, której pozbawiono tego tytułu

– mając na względzie dane i informacje podlegające wpisowi do rejestrów oraz publikacji na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej urzędu obsługującego Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego, a także konieczność zapewnienia bezpieczeństwa i przejrzystości gromadzonych danych.”;

69) art. 91a otrzymuje brzmienie:

„Art. 91a. Kto wbrew przepisowi art. 61 nie spełnia obowiązków:

- 1) utrzymania obiektu budowlanego w należyтым stanie technicznym,
- 2) użytkowania obiektu w sposób zgodny z jego przeznaczeniem i wymaganiami ochrony środowiska,
- 3) zapewnienia bezpiecznego użytkowania obiektu budowlanego

– podlega grzywnie nie mniejszej niż 100 stawek dziennych, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.”;

70) w art. 93:

- a) w pkt 6 skreśla się wyraz „zatwierdzonego”,
- b) po pkt 6 dodaje się pkt 6a w brzmieniu:
„6a) wbrew obowiązкови, o którym mowa w art. 53d ust. 1, nie zawiadamia o rozpoczęciu użytkowania obiektu budowlanego,”
- c) uchyla się pkt 14;

71) w art. 96:

- a) w ust. 1 po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:
„2a) zakazem wykonywania samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie na okres od 1 miesiąca do 6 miesięcy,”
- b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:
„1a. W przypadku złożenia oświadczenia, o którym mowa w art. 53c ust. 3, jeżeli nie zostały spełnione warunki określone w art. 53c ust. 3 orzeka się karę, o której mowa w ust. 1 pkt 2 albo 3 ustawy.”;

72) w art. 97:

- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. Organ nadzoru budowlanego, po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego, może złożyć wniosek o wszczęcie postępowania w sprawie odpowiedzialności zawodowej w budownictwie do organu samorządu zawodowego orzekającego w sprawie odpowiedzialności zawodowej.”
- b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:
„1a. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, wszczyna postępowanie w sprawie odpowiedzialności zawodowej w budownictwie przed organem samorządu zawodowego orzekającym w sprawie odpowiedzialności zawodowej.
1b. Organ nadzoru budowlanego w postępowaniu w sprawie odpowiedzialności zawodowej w budownictwie, wszczętym na jego wniosek, występuje na prawach strony.”;

73) art. 100 otrzymuje brzmienie:

„Art. 100. Nie można wszcząć postępowania z tytułu odpowiedzialności zawodowej w budownictwie po upływie 3 lat od dnia powzięcia przez organ nadzoru budowlanego

wiadomości o popełnieniu czynu powodującego tę odpowiedzialność i po upływie 10 lat od dnia popełnienia czynu.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1805, z późn. zm.²⁾) w art. 1013¹ § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Przepisy niniejszego działu stosuje się do egzekucji z niezabudowanej nieruchomości gruntowej oraz nieruchomości zabudowanej budynkiem mieszkalnym lub użytkowym, jeżeli w chwili złożenia wniosku o wszczęcie egzekucji nie złożono oświadczenia, o którym mowa w art. 53c ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2023 r. poz. 682, 553, 967 i ...), nie dokonano zawiadomienia o zakończeniu budowy albo nie wystąpiono z wnioskiem o udzielenie zezwolenia na użytkowanie w rozumieniu przepisów prawa budowlanego.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2021 r. poz. 1990 oraz z 2022 r. poz. 1846 i 2185) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 12 ust. 2d otrzymuje brzmienie:

„2d. Wydłużenie, o którym mowa w ust. 2c pkt 2, nie może być dłuższe niż o rok, licząc od dnia dokonania przez wykonawcę prac geodezyjnych uzupełnienia zgłoszenia tych prac. Za dzień dokonania uzupełnienia zgłoszenia prac uznaje się dzień złożenia do organu Służby Geodezyjnej i Kartograficznej uzupełnienia zgłoszenia prac przez wykonawcę prac geodezyjnych lub dzień nadania uzupełnienia zgłoszenia prac w polskiej placówce pocztowej operatora pocztowego w rozumieniu art. 3 pkt 12 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe (Dz. U. z 2022 r. poz. 896, 1933 i 2042) lub w placówce podmiotu zajmującego się doręczaniem korespondencji na terenie Unii Europejskiej.”;

2) w art. 24 w ust. 5 we wprowadzeniu do wyliczenia wyrazy „zawierające dane podmiotów” zastępuje się wyrazami „zawierające dane osobowe podmiotów”;

3) w art. 28b:

a) w ust. 1 po wyrazach „koordynuje się na” dodaje się wyrazy „przeprowadzanych za pomocą środków komunikacji elektronicznej”,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

---

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 1981, 2052, 2262, 2270, 2289, 2328 i 2459, z 2022 r. poz. 1, 336, 480, 807, 830, 974, 1098, 1301, 1371, 1692, 1855, 1967, 2127, 2140, 2180, 2339, 2436, 2600 i 2687 oraz z 2023 r. poz. 289, 326, 403, 535, 556, 614, 739, 803 i 852.

„2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do:

- 1) przyłączy naziemnych i nadziemnych oraz przyłączy sytuowanych wyłącznie w granicach działki budowlanej;
  - 2) sieci uzbrojenia terenu sytuowanych wyłącznie w granicach działki budowlanej.”,
- c) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:
- „2a. Wniosek o skoordynowanie usytuowania projektowanej sieci uzbrojenia terenu składa się w formie dokumentu elektronicznego.”,
- d) w ust. 3 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
- „3. Po otrzymaniu od inwestora lub projektanta wniosku, o którym mowa w ust. 2a, wraz z propozycją usytuowania projektowanej sieci uzbrojenia terenu przedstawioną na planie sytuacyjnym sporządzanym w postaci elektronicznej, starosta w ciągu 5 dni roboczych od dnia otrzymania opłaty, o której mowa w art. 40b ust. 1 pkt 6, wyznacza termin zakończenia narady koordynacyjnej, o czym zawiadamia:”,
- e) po ust. 3 dodaje się ust. 3a i 3b w brzmieniu:
- „3a. Plan sytuacyjny, o którym mowa w ust. 3, sporządza się na kopii aktualnej mapy zasadniczej lub kopii aktualnej mapy do celów projektowych. Do planu dołącza się, w obowiązującym układzie współrzędnych geodezyjnych, propozycję usytuowania projektowanych sieci uzbrojenia terenu w postaci wektorowych danych przestrzennych w formacie uzgodnionym ze starostą albo wykaz współrzędnych punktów projektowanej sieci uzbrojenia terenu w postaci pliku tekstowego.
- 3b. Jeżeli złożony wniosek, o którym mowa w ust. 2a, zawiera braki formalne, organ wzywa do ich usunięcia. Przepisy art. 64 Kodeksu postępowania administracyjnego stosuje się odpowiednio.”,

f) uchyla się ust. 4 i 5,

g) ust. 5a–7 otrzymują brzmienie:

„5a. Starosta wyznacza termin zakończenia narady koordynacyjnej, który nie może być dłuższy niż 14 dni roboczych od dnia dokonania zawiadomienia podmiotów, o którym mowa w ust. 3.

6. Wraz z zawiadomieniem o naradzie koordynacyjnej starosta przekazuje kopię planu sytuacyjnego, o którym mowa w ust. 3.

7. Na wniosek inwestora lub projektanta sieci uzbrojenia terenu, podmiotu władającego siecią uzbrojenia terenu lub wójta (burmistrza, prezydenta miasta), uzasadniony w szczególności potrzebą wyeliminowania zagrożeń wynikających z możliwej kolizji między sytuowanymi na tym samym terenie sieciami uzbrojenia terenu, przedmiotem narady koordynacyjnej może być sytuowanie projektowanych sieci uzbrojenia terenu na obszarach innych niż wymienione w ust. 1 lub sytuowanie przyłączy naziemnych i nadziemnych oraz przyłączy sytuowanych wyłącznie w granicach działki budowlanej.”,

h) w ust. 9:

– pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) termin zakończenia narady oraz znak sprawy zgodny z instrukcją kancelaryjną;”,

– pkt 9 otrzymuje brzmienie:

„9) podpis przewodniczącego.”,

i) po ust. 9 dodaje się ust. 9a–9c w brzmieniu:

„9a. Integralną część protokołu z narady koordynacyjnej stanowi plan sytuacyjny, o którym mowa w ust. 3, uwzględniający zastrzeżenia uczestników narady koordynacyjnej przyjęte przez wnioskodawcę w toku tej narady.

9b. Rezultaty narady koordynacyjnej utrwalone w protokole, o którym mowa w ust. 9, zachowują ważność przez 36 miesięcy od dnia zakończenia narady, chyba że inwestor lub projektant przekaze staroście informację o konieczności wydłużenia tego terminu.

9c. Po upływie terminu, o którym mowa w ust. 9b, lub w przypadku uzyskania od inwestora informacji o niezrealizowaniu projektowanych sieci uzbrojenia terenu, których usytuowanie było przedmiotem narady koordynacyjnej, dane dotyczące projektowanych sieci zawarte w zbiorze danych, o którym mowa w art. 4 ust. 1a pkt 3, podlegają przeniesieniu do archiwum bazy danych.”,

j) uchyla się ust. 10,

k) ust. 11 otrzymuje brzmienie:

„11. Protokół z narady koordynacyjnej wraz z planem sytuacyjnym, o którym mowa w ust. 9a, w formie dokumentu elektronicznego udostępnia się wszystkim uczestnikom narady koordynacyjnej najpóźniej w następnym dniu roboczym po dniu jej zakończenia.”;

4) art. 28ba otrzymuje brzmienie:

„Art. 28ba. 1. Uczestnicy narady koordynacyjnej mają prawo przekazać opinie do usytuowania projektowanej sieci uzbrojenia terenu przedstawionego w planie sytuacyjnym, o którym mowa w art. 28b ust. 3, w terminie 5 dni roboczych od dnia otrzymania zawiadomienia, o którym mowa w art. 28b ust. 3.

2. Brak wyrażenia opinii, o której mowa w ust. 1, przez uczestnika narady koordynacyjnej należycie zawiadomionego o tej naradzie oznacza brak zastrzeżeń do przedłożonego usytuowania projektowanej sieci uzbrojenia terenu.

3. W przypadku gdy uczestnicy narady koordynacyjnej nie wniosą zastrzeżeń do usytuowania projektowanej sieci uzbrojenia terenu, naradę koordynacyjną uznaje się za zakończoną.

4. W przypadku gdy uczestnicy narady koordynacyjnej wniosą zastrzeżenia do usytuowania projektowanej sieci uzbrojenia terenu, wnioskodawca w ciągu 5 dni roboczych od dnia ich otrzymania przedstawia propozycję usytuowania projektowanych sieci uzbrojenia terenu na planie sytuacyjnym uwzględniającą zgłoszone zastrzeżenia albo, w przypadku braku uwzględnienia zgłoszonych zastrzeżeń, może wnioskować o zakończenie narady koordynacyjnej.

5. Uczestnicy narady koordynacyjnej mogą wnieść zastrzeżenia do propozycji, o której mowa w ust. 4, w terminie 4 dni roboczych od dnia otrzymania propozycji usytuowania projektowanych sieci uzbrojenia terenu, o której mowa w ust. 4.

6. W przypadku zgłoszenia przez uczestników narady koordynacyjnej zastrzeżeń, o których mowa w ust. 5, co do usytuowania projektowanej sieci uzbrojenia terenu, wnioskodawca może wystąpić z wnioskiem o przeprowadzenie dodatkowej narady koordynacyjnej, za którą nie pobiera się opłaty, w terminie 60 dni od dnia zakończenia narady koordynacyjnej.

7. Do przeprowadzenia dodatkowej narady koordynacyjnej przepisy ust. 1 i 2 oraz art. 28b ust. 2a–6 i 8–11 stosuje się.

8. Do zawiadomienia o terminie dodatkowej narady koordynacyjnej starosta załącza dokument określający treść zastrzeżeń, o których mowa w ust. 5.

9. Dodatkowa narada, o której mowa w ust. 6, może być przeprowadzona tylko raz dla każdego złożonego wniosku o skoordynowanie usytuowania projektowanej sieci uzbrojenia terenu. W przypadku zgłoszenia przez uczestników dodatkowej narady

koordynacyjnej zastrzeżeń do przedstawionego usytuowania projektowanej sieci uzbrojenia terenu naradę koordynacyjną uznaje się za zakończoną.”;

5) w art. 28bb:

- a) w ust. 1 skreśla się wyrazy „oraz art. 28ba ust. 2 i 5”,
- b) w ust. 2 skreśla się wyrazy „oraz art. 28ba ust. 2 i 5”,
- c) uchyla się ust. 3;

6) w załączniku do ustawy ust. 14 otrzymuje brzmienie:

„14. Opłata za wysłanie materiałów zasobu pod wskazany adres jest równa opłacie za przesyłkę poleconą zgodnie z obowiązującym w dniu wystawienia Dokumentu Obliczenia Opłaty cennikiem usług pocztowych ogłoszonym przez polską placówkę pocztową operatora pocztowego w rozumieniu art. 3 pkt 12 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe lub placówkę podmiotu zajmującego się doręczaniem korespondencji na terenie Unii Europejskiej.”.

Art. 4. W ustawie z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2057) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 6:

a) po ust. 6 dodaje się ust. 6a i 6b w brzmieniu:

„6a. Zawiadomienia, o którym mowa w ust. 6, dokonuje się w formie dokumentu elektronicznego, z wyjątkiem zamierzeń budowlanych lub robót budowlanych na terenach zamkniętych, dla których dopuszcza się dokonanie tego zawiadomienia w postaci papierowej lub w formie dokumentu elektronicznego.

6b. Zajmując stanowisko, o którym mowa w art. 56 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, komendant powiatowy (miejski) Państwowej Straży Pożarnej wnosi sprzeciw lub uwagi, w przypadku stwierdzenia:

- 1) niezakończenia robót budowlanych dotyczących rozwiązań mających wpływ na bezpieczeństwo pożarowe obiektu budowlanego,
- 2) wykonania obiektu budowlanego niezgodnie z projektem zagospodarowania działki lub terenu, projektem architektoniczno-budowlanym lub projektem technicznym lub braku wymaganego uzgodnienia tych projektów pod względem zgodności z wymaganiami ochrony przeciwpożarowej,
- 3) wykonania urządzenia przeciwpożarowego w sposób niezgodny z projektem urządzenia przeciwpożarowego lub w przypadku braku projektu urządzenia

przeciwpożarowego lub braku jego uzgodnienia pod względem zgodności z wymaganiami ochrony przeciwpożarowej,

- 4) nieprawidłowego funkcjonowania urządzeń przeciwpożarowych, innych technicznych środków zabezpieczenia przeciwpożarowego, urządzeń użytkowych lub technologicznych, oraz ich nieprawidłowego współdziałania i oddziaływania na siebie,
- 5) zastosowania wyrobów budowlanych mających wpływ na bezpieczeństwo pożarowe z naruszeniem przepisów art. 7 ustawy lub art. 10 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane

– biorąc pod uwagę charakter niezgodności i ich wpływ na bezpieczeństwo pożarowe obiektu budowlanego. Sprzeciw wnosi się także w przypadku stwierdzenia występowania rozwiązań niezgodnych z wymaganiami ochrony przeciwpożarowej, mających istotny wpływ na stan bezpieczeństwa pożarowego obiektu budowlanego, w szczególności mogących powodować zagrożenie życia ludzi.”,

- b) dodaje się ust. 8 w brzmieniu:

„8. Zawiadomienia organów administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego, o którym mowa w ust. 7, dokonuje się za pomocą systemów, o których mowa w art. 79l ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane.”;

- 2) w art. 6a w ust. 2 po wyrazach „ekspertyzą techniczną” dodaje się wyrazy „rzeczoznawcy”;

- 3) w art. 6e:

- a) w ust. 3 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się wyrazy „informację przekazuje się za pomocą systemów, o których mowa w art. 79l ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane.”,

- b) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Inwestor do wniosku o uzgodnienie projektu zagospodarowania działki lub terenu, projektu architektoniczno-budowlanego lub projektu technicznego dołącza te projekty w postaci elektronicznej.”;

- 4) art. 6f otrzymuje brzmienie:

„Art. 6f. 1. Uzgodniony przez komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej projekt zagospodarowania działki lub terenu, projekt architektoniczno-budowlany lub projekt techniczny opatruje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym organu.

2. Uzgodniony projekt, o którym mowa w ust. 1, przekazuje się inwestorowi wraz z postanowieniem.”.

Art. 5. W ustawie z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali (Dz. U. z 2021 r. poz. 1048) w art. 2 ust. 1a otrzymuje brzmienie:

„1a. Ustanowienie odrębnej własności samodzielnego lokalu następuje zgodnie z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego albo treścią decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu albo z treścią uchwały o ustaleniu lokalizacji inwestycji mieszkaniowej oraz zgodnie z pozwoleniem na budowę albo skutecznie dokonany zgłoszeniem, i zgodnie z pozwoleniem na użytkowanie, jeżeli takie pozwolenie jest wymagane, albo zgodnie ze skutecznie dokonany zawiadomieniem o zakończeniu budowy, jeżeli takie zawiadomienie jest wymagane.”.

Art. 6. W ustawie z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2409) w art. 11 po ust. 4a dodaje się ust. 4b w brzmieniu:

„4b. Wnioski o wydanie decyzji, o których mowa w ust. 1 i 2, składa się w formie dokumentu elektronicznego. Obsługa wniosków odbywa się za pomocą systemów, o których mowa w art. 79l ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, z zastrzeżeniem art. 10c ust. 1 i 6 tej ustawy.”.

Art. 7. W ustawie z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2022 r. poz. 1385, z późn. zm.³⁾) w art. 7a po ust. 3a dodaje się ust. 3b w brzmieniu:

„3b. Wnioski o uzyskanie zgody, o której mowa w ust. 3, składa się w formie dokumentu elektronicznego. Obsługa wniosków odbywa się za pomocą systemów, o których mowa w art. 79l ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane.”.

Art. 8. W ustawie z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów oraz inżynierów budownictwa (Dz. U. z 2023 r. poz. 551) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 8 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) nadawanie i pozbawianie uprawnień budowlanych w specjalnościach, o których mowa w art. 14 ust. 1 ustawy – Prawo budowlane, zwanych dalej „uprawnieniami budowlanymi”, uznawanie kwalifikacji zawodowych oraz nadawanie i pozbawianie tytułu rzeczoznawcy budowlanego;”;

---

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2022 r. poz. 1723, 2127, 2243, 2370 i 2687 oraz z 2023 r. poz. 295.

2) art. 8b otrzymuje brzmienie:

„Art. 8b. 1. Rzecznawcą budowlanym może być osoba, która:

- 1) korzysta z pełni praw publicznych;
- 2) posiada:
  - a) tytuł zawodowy magistra inżyniera, magistra inżyniera architekta, inżyniera lub inżyniera architekta,
  - b) uprawnienia budowlane bez ograniczeń,
  - c) co najmniej 8 lat doświadczenia w zakresie objętym rzecznawstwem od dnia uzyskania uprawnień budowlanych bez ograniczeń,
  - d) znaczny dorobek praktyczny w zakresie objętym rzecznawstwem;
- 3) jest członkiem właściwej izby samorządu zawodowego.

2. Właściwy organ samorządu zawodowego, na wniosek zainteresowanego, orzeka w drodze decyzji o nadaniu tytułu rzecznawcy budowlanego na okres 5 lat oraz określa zakres rzecznawstwa.

3. Właściwy organ samorządu zawodowego orzeka w drodze decyzji o pozbawieniu tytułu rzecznawcy budowlanego na wniosek rzecznawcy budowlanego lub w przypadku:

- 1) pozbawienia praw publicznych;
- 2) ukarania z tytułu odpowiedzialności zawodowej w budownictwie;
- 3) nienależytego wykonywania czynności rzecznawcy budowlanego.

4. Skreślenie z centralnego rejestru rzecznawców budowlanych następuje:

- 1) na podstawie ostatecznej decyzji o pozbawieniu tytułu rzecznawcy budowlanego;
- 2) w przypadku śmierci rzecznawcy.”;

3) uchyla się art. 8c;

4) w art. 8e pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) prowadzenie list oraz rejestru, o których mowa w art. 19 ust. 1 pkt 10 oraz art. 39, w tym ich tworzenie, ewidencjonowanie i utrzymywanie oraz aktualizację i udostępnianie danych;”.

Art. 9. W ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2022 r. poz. 503, 1846, 2185 i 2747 oraz z 2023 r. poz. 553) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 15 dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Plan miejscowy przewidujący możliwość lokalizacji budynków mieszkalnych jednorodzinnych lub budynków mieszkalnych w zabudowie zagrodowej umożliwia również lokalizację przydomowych schronów i przydomowych ukryć doraźnych, o których mowa w art. 3 pkt 5b i 5c ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2023 r. poz. 682, 553, 967 i ...).”;

2) w art. 50 ust. 2a otrzymuje brzmienie:

„2a. W przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego budowa sieci, o których mowa w art. 29 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, wymaga uzyskania decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.”;

3) w art. 51 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. W przypadku gdy inwestycja celu publicznego jest lokalizowana częściowo na terenie zamkniętym ustalonym przez ministra właściwego do spraw transportu, organem właściwym do wydania decyzji w odniesieniu do całości inwestycji jest organ właściwy dla części inwestycji zajmującej większą powierzchnię, a w przypadku inwestycji liniowej – organ właściwy dla dłuższego odcinka inwestycji.”;

4) w art. 52:

a) w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) mapę zasadniczą lub, w przypadku jej braku, mapę ewidencyjną, pochodzące z państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego, obejmujące teren, którego wniosek dotyczy, wraz z obszarem, na który inwestycja będzie oddziaływać, w skali 1:500 lub 1:1000, a w stosunku do inwestycji liniowych również w skali 1:2000, w postaci elektronicznej – w obowiązującym państwowym systemie odniesień przestrzennych;”;

b) dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. W przypadku braku map, o których mowa w ust. 2 pkt 1, w postaci elektronicznej, wnioskodawca składa wraz z wnioskiem o ustalenie lokalizacji inwestycji celu publicznego odwzorowanie cyfrowe postaci papierowej tych map z zachowaniem skali, w formacie zgodnym z wymienionymi w przepisach wydanych na podstawie art. 18 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2023 r. poz. 57).”;

5) w art. 59 ust. 2a otrzymuje brzmienie:

„2a. W przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego budowa obiektów budowlanych, o których mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1–1b, 3, pkt 16 lit. b, pkt 29 lit. c i pkt 32 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, wymaga uzyskania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.”;

6) w art. 64a ust. 1 wyrazy „obiekty budowlane, o którym mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane” zastępuje się wyrazami „budyneków mieszkalnych jednorodzinnych, o których mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1a i 1b ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane”;

7) w art. 64b:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Wniosek o ustalenie lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz wnioski o ustalenie warunków zabudowy składa się na formularzu wniosku o ustalenie lokalizacji inwestycji celu publicznego albo warunków zabudowy w formie dokumentu elektronicznego.”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:

„1a. Obsługa wniosków, o których mowa w ust. 1, odbywa się za pomocą systemów, o których mowa w art. 79l ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane.

1b. Przepisów ust. 1 i 1a nie stosuje się do inwestycji realizowanych na terenach zamkniętych ustalonych przez organy inne niż minister właściwy do spraw transportu.”,

c) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Minister właściwy do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa określi, w drodze rozporządzenia, wzór formularza wniosku o ustalenie lokalizacji inwestycji celu publicznego albo warunków zabudowy, mając na względzie łatwość stosowania formularza oraz zapewnienie przejrzystości danych zamieszczanych w formularzu.”.

Art. 10. W ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r. poz. 840) w art. 36 po ust. 6 dodaje się ust. 6a w brzmieniu:

„6a. Wnioski o wydanie pozwoleń, o których mowa w ust. 1 pkt 1 w zakresie robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru, oraz w pkt 2, składa się w formie dokumentu elektronicznego. Obsługa wniosków odbywa się za pomocą systemów, o

których mowa w art. 79l ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, z zastrzeżeniem art. 10c ust. 1 i 6 tej ustawy.”.

Art. 11. W ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1213) w art. 16 po ust. 2a dodaje się ust. 2b w brzmieniu:

„2b. Właściwy organ informuje o pobraniu na podstawie ust. 2a próbki wyrobu budowlanego, w terminie 7 dni od dnia pobrania tej próbki, producenta lub importera wyrobu, mającego siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.”.

Art. 12. W ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916, 1726, 2185 i 2375) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 15 po ust. 7 dodaje się ust. 7a w brzmieniu:

„7a. Wnioski o wydanie zezwoleń na odstępstwa, o których mowa w ust. 3 pkt 2 i ust. 4 pkt 2, od zakazu, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, składa się w formie dokumentu elektronicznego w rozumieniu ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2023 r. poz. 57). Obsługa wniosków odbywa się za pomocą systemów, o których mowa w art. 79l ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane.”;

2) w art. 56 w ust. 6a w pkt 2 skreśla się wyrazy „(Dz. U. z 2021 r. poz. 2070 oraz z 2022 r. poz. 1087)”.

Art. 13. W ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029, z późn. zm.⁴⁾) w art. 73 dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Obsługa wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach złożonego w formie, o której mowa w ust. 1a pkt 2, odbywa się za pomocą systemów, o których mowa w art. 79l ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane.”.

Art. 14. W ustawie z dnia 19 czerwca 2009 r. o pomocy państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych udzielonych osobom, które utraciły pracę (Dz. U. z 2016 r. poz. 734) w art. 2 w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

---

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2022 r. poz. 1260, 1261, 1783, 1846, 2185 i 2687 oraz z 2023 r. poz. 553 i 595.

- „1) budowę domu jednorodzinnego, jeżeli przed dniem złożenia wniosku o pomoc obiekt ten oddano do użytkowania na podstawie art. 53c ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, właściwy organ nie zgłosił w terminie sprzeciwu w związku z zawiadomieniem o zakończeniu budowy albo została wydana ostateczna decyzja o pozwoleniu na użytkowanie obiektu budowlanego,”.

Art. 15. W ustawie z dnia 21 października 2016 r. o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi (Dz. U. z 2023 r. poz. 140) w art. 69 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. W latach 2026–2035 maksymalny limit wydatków budżetu państwa będących skutkiem finansowym niniejszej ustawy wynosi 2 000 000 zł, w tym w:

- 1) 2026 r. – 200 000 zł;
- 2) 2027 r. – 200 000 zł;
- 3) 2028 r. – 200 000 zł;
- 4) 2029 r. – 200 000 zł;
- 5) 2030 r. – 200 000 zł;
- 6) 2031 r. – 200 000 zł;
- 7) 2032 r. – 200 000 zł;
- 8) 2033 r. – 200 000 zł;
- 9) 2034 r. – 200 000 zł;
- 10) 2035 r. – 200 000 zł.”.

Art. 16. W ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. o pomocy państwa w ponoszeniu wydatków mieszkaniowych w pierwszych latach najmu mieszkania (Dz. U. z 2021 r. poz. 2158 oraz z 2022 r. poz. 1561) w art. 6 w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

- „1) dzień, w którym można przystąpić do użytkowania budynku mieszkalnego, którego dotyczyła inwestycja mieszkaniowa – w przypadku inwestycji mieszkaniowej, z którą jest związany obowiązek złożenia oświadczenia, o którym mowa w art. 53c ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2023 r. poz. 682 553, 967 i ...), obowiązek zawiadomienia, o którym mowa w art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, albo obowiązek uzyskania decyzji o pozwoleniu na użytkowanie, o którym mowa w art. 55 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane;”.

Art. 17. W ustawie z dnia 20 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 2095, z późn. zm.⁵⁾) uchyla się art. 31zy¹.

Art. 18. W ustawie z dnia 20 maja 2021 r. o ochronie praw nabywcy lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego oraz Deweloperskim Funduszu Gwarancyjnym (Dz. U. poz. 1177) w art. 41 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Przeniesienie na nabywcę praw wynikających z umowy deweloperskiej albo umowy, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2, 3 lub 5, jest poprzedzone odbiorem przez nabywcę lokalu mieszkalnego albo domu jednorodzinnego, który następuje:

- 1) po spełnieniu obowiązku złożenia oświadczenia, o którym mowa w art. 53c ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, albo
- 2) po zawiadomieniu o zakończeniu budowy domu jednorodzinnego przy braku sprzeciwu ze strony właściwego organu, albo
- 3) na podstawie prawomocnej decyzji o pozwoleniu na użytkowanie.”.

Art. 19. W ustawie z dnia 7 lipca 2022 r. o zmianie ustawy – Prawo budowlane i niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1557) w art. 6 ust. 3 wyrazy „do dnia 31 grudnia 2026 r.” zastępuje się wyrazami „do dnia 30 września 2024 r.”.

Art. 20. 1. Do zamówień publicznych o wartości mniejszej niż progi unijne, o których mowa w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1710, 1812, 1933 i 2185 oraz z 2023 r. poz. 412 i 825), dotyczących usług projektowania lub robót budowlanych związanych z budową pawilonu Rzeczypospolitej Polskiej na Wystawę Światową Expo 2025 Osaka, Kansai oraz sprawowaniem nadzoru inwestorskiego nad jego budową, a także dotyczących usług lub dostaw związanych z wyposażeniem tego pawilonu, realizowanych w Japonii, nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych.

2. Zamówień, o których mowa w ust. 1, udziela się w sposób zapewniający najlepszą jakość robót budowlanych, dostaw oraz usług, uzasadnioną charakterem tych zamówień, w

---

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 2120, 2133, 2262, 2269, 2317, 2368 i 2459, z 2022 r. poz. 202, 218, 655, 830, 1301, 1370, 1488, 1561, 1723, 1768, 1783, 2127, 2185, 2640, 2687 i 2705 oraz z 2023 r. poz. 185, 240, 412, 614 i 852.

ramach środków, które mogą być przeznaczone na ich realizację, oraz w sposób przejrzysty, zapewniający zachowanie uczciwej konkurencji i równe traktowanie wykonawców.

3. Zamawiający zamieszcza w Biuletynie Zamówień Publicznych, w terminie 7 dni od dnia udzielenia zamówienia, informację o udzieleniu tego zamówienia, w której podaje:

- 1) nazwę i adres siedziby zamawiającego;
- 2) datę i miejsce zawarcia umowy lub informację o zawarciu umowy drogą elektroniczną;
- 3) opis przedmiotu umowy, z wyszczególnieniem odpowiednio zakresu robót budowlanych, usług, ilości rzeczy lub innych dóbr;
- 4) cenę albo cenę maksymalną, jeżeli cena nie jest znana w chwili zamieszczenia ogłoszenia;
- 5) nazwę podmiotu albo imię i nazwisko osoby, z którymi została zawarta umowa.

Art. 21. 1. Do wniosków, o których mowa w art. 9 ust. 3a, art. 30b ust. 2, art. 33 ust. 2, art. 36a ust. 1b, art. 37a ust. 1, art. 40 ust. 5, art. 45a ust. 4, art. 47 ust. 2 i art. 53a ust. 3 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym, zgłoszeń, o których mowa w art. 30 ust. 1b, art. 31 ust. 1 i art. 71 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym, oraz zawiadomień art. 41 ust. 4 i art. 54 ust. 1, o których mowa w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym, złożonych i nierozpatrzonych do dnia 30 września 2023 r., stosuje się przepisy dotychczasowe.

2. Do wniosków, o których mowa w art. 6e ust. 5 ustawy zmienianej w art. 4 w brzmieniu dotychczasowym, złożonych i nierozpatrzonych przed dniem wejścia w życie art. 4 pkt 3 lit. b niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.

3. Do wniosków o wydanie decyzji, o których mowa w art. 11 ust. 1 i 2 ustawy zmienianej w art. 6, złożonych i nierozpatrzonych przed dniem wejścia w życie art. 6 niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.

4. Do wniosków o uzyskanie zgody, o której mowa w art. 7a ust. 3 ustawy zmienianej w art. 7, złożonych i nierozpatrzonych przed dniem wejścia w życie art. 7 niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.

5. Do wniosków, o których mowa w art. 64b ust. 1 ustawy zmienianej w art. 9 w brzmieniu dotychczasowym, złożonych i nierozpatrzonych przed dniem wejścia w życie art. 9 pkt 4 i 7 niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.

6. Do wniosków o wydanie pozwoleń, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1 w zakresie robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru, oraz w pkt 2 ustawy zmienianej w art. 10, złożonych i nierozpatrzonych przed dniem wejścia w życie art. 10 niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.

7. Do wniosków o wydanie zezwoleń na odstępstwa, o których mowa w art. 15 ust. 3 pkt 2 i ust. 4 pkt 2 ustawy zmienianej w art. 12, od zakazu, o którym mowa w art. 15 ust. 1 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 12, złożonych i nierozpatrzonych przed dniem wejścia w życie art. 12 niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.

8. Do wniosków, o których mowa w art. 73 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 13, złożonych i nierozpatrzonych przed dniem wejścia w życie art. 13 niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 22. 1. Do wniosków o skoordynowanie usytuowania projektowanej sieci uzbrojenia terenu złożonych i nierozpatrzonych przed dniem wejścia w życie art. 3 pkt 3–5 niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

2. Narady koordynacyjne rozpoczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie art. 3 pkt 3–5 niniejszej ustawy prowadzi się na podstawie przepisów dotychczasowych.

3. W przypadku narad koordynacyjnych zakończonych przed dniem wejścia w życie art. 3 pkt 3–5 niniejszej ustawy przepisy art. 28b ust. 9b i 9c ustawy zmienianej w art. 3 stosuje się od dnia wejścia w życie art. 3 pkt 3–5 niniejszej ustawy, z tym że termin określony w art. 28b ust. 9b rozpoczyna bieg od dnia wejścia w życie art. 3 pkt 3–5 niniejszej ustawy.

Art. 23. Postępowania w sprawie wydania odrębnej decyzji o zatwierdzeniu projektu zagospodarowania działki lub terenu lub projektu architektoniczno-budowlanego, o której mowa w art. 34 ust. 5 ustawy zmienianej w art. 1, wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, umarza się z mocy prawa.

Art. 24. Do postępowań w sprawie ustalenia lokalizacji inwestycji celu publicznego albo warunków zabudowy, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 25. Przepisów art. 10b ustawy zmienianej w art. 1 nie stosuje się do odwołań od decyzji oraz zażaleń na postanowienia wydanych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 26. 1. Wnioski, zawiadomienia i zgłoszenia, o których mowa w ustawie zmienianej w art. 1, do dnia 30 września 2024 r. mogą być składane w postaci papierowej. Przepisów art. 10c ustawy zmienianej w art. 1 nie stosuje się.

2. Projekty budowlane, o których mowa w ustawie zmienianej w art. 1, do dnia 30 września 2024 r. mogą być sporządzane w postaci papierowej. Przepisów art. 10c ust. 3 ustawy zmienianej w art. 1 nie stosuje się.

Art. 27. Przepisu art. 16 ust. 2b ustawy zmienianej w art. 11 nie stosuje się w przypadku próbek wyrobów budowlanych pobranych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 28. W stosunku do czynów powodujących odpowiedzialność zawodową w budownictwie, popełnionych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy art. 96 i art. 100 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 29. Do postępowań, o których mowa w art. 35 ust. 6 ustawy zmienianej w art. 1, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się art. 35 ust. 8a ustawy zmienianej w art. 1.

Art. 30. Przepis art. 84 ust. 2a ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, ma zastosowanie do rozpoczynanych i oddawanych do użytkowania obiektów budowlanych, dla których wnioski o pozwolenie na budowę zostały złożone po dniu 30 września 2023 r.

Art. 31. 1. Osoby, które posiadają tytuł rzeczoznawcy budowlanego uzyskany na podstawie przepisów ustawy zmienianej w art. 8 w brzmieniu dotychczasowym, uznaje się za rzeczoznawców budowlanych w rozumieniu przepisów ustawy zmienianej w art. 8 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą i wpisuje się te osoby do centralnego rejestru rzeczoznawców budowlanych prowadzonego na podstawie art. 88a ust. 1 pkt 3 ustawy zmienianej w art. 1.

2. Tytuł rzeczoznawcy budowlanego uzyskany na podstawie przepisów ustawy zmienianej w art. 8 w brzmieniu dotychczasowym zachowuje ważność na okres wskazany w decyzji o jego nadaniu.

3. Krajowa Izba Architektów oraz Krajowa Izba Inżynierów Budownictwa prześlą Głównemu Inspektorowi Nadzoru Budowlanego listy rzeczoznawców budowlanych prowadzone na podstawie art. 8c ust. 1 ustawy zmienianej w art. 8 w brzmieniu dotychczasowym w postaci elektronicznej w terminie 60 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 32. Uprawnienia budowlane w specjalności architektonicznej do projektowania w ograniczonym zakresie uzyskane na podstawie przepisów ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym uznaje się za uprawnienia budowlane w specjalności architektonicznej do projektowania w ograniczonym zakresie w rozumieniu przepisów niniejszej ustawy.

Art. 33. Minister właściwy do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa ogłasza nie wcześniej niż po dniu 30 września 2024 r. w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” oraz na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej urzędu go obsługującego komunikaty określające dzień wdrożenia rozwiązań technicznych umożliwiających prowadzenie Systemu do Obsługi Postępowań Administracyjnych w Budownictwie, o którym mowa w art. 79l ustawy zmienianej w art. 1, w organach, o których mowa w art. 79m ust. 4 ustawy zmienianej w art. 1.

Art. 34. Komunikaty, o których mowa w art. 33, ogłasza się w terminie co najmniej 90 dni przed dniem wdrożenia rozwiązań technicznych określonych w danym komunikacie.

Art. 35. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 64b ust. 2 ustawy zmienianej w art. 9 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 64b ust. 2 ustawy zmienianej w art. 9 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż przez 18 miesięcy od dnia wejścia w życie art. 9 pkt 7 lit. c niniejszej ustawy.

Art. 36. 1. Maksymalny limit wydatków z budżetu państwa przeznaczonych na wykonywanie zadań ministra właściwego do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa wynikających z niniejszej ustawy wynosi w:

- 1) 2023 r. – 2 340 000,00 zł;
- 2) 2024 r. – 3 050 000,00 zł;
- 3) 2025 r. – 3 050 000,00 zł;
- 4) 2026 r. – 3 050 000,00 zł;
- 5) 2027 r. – 3 050 000,00 zł;
- 6) 2028 r. – 3 050 000,00 zł;
- 7) 2029 r. – 3 050 000,00 zł;
- 8) 2030 r. – 3 050 000,00 zł;
- 9) 2031 r. – 3 050 000,00 zł;
- 10) 2032 r. – 3 050 000,00 zł.

2. Minister właściwy do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa monitoruje wykorzystanie limitu wydatków, o którym mowa w ust. 1, oraz wdraża mechanizm korygujący, o którym mowa w ust. 3.

3. W przypadku przekroczenia lub zagrożenia przekroczenia przyjętego na dany rok budżetowy maksymalnego limitu wydatków określonego w ust. 1 oraz w przypadku gdy wielkość wydatków po pierwszym półroczu danego roku budżetowego wyniesie więcej niż 65% limitu wydatków przewidzianych na dany rok, dysponent środków stosuje mechanizm korygujący polegający na obniżeniu kosztów realizacji zadań, o których mowa w ust. 1.

Art. 37. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) art. 1 pkt 1 lit. a, pkt 2 i pkt 12 lit. a tiret siódme w zakresie dodawanego pkt 40 oraz art. 9 pkt 1 i 2, które wchodzi w życie po upływie 9 miesięcy od dnia ogłoszenia;
- 2) art. 1 pkt 4 w zakresie dodawanego art. 10c, pkt 14 lit. c–e, pkt 15, pkt 16, pkt 18 lit. a tiret pierwsze oraz lit. b–d, pkt 19 lit. a, pkt 20 lit. c i d, pkt 21 lit. b–d, pkt 22, pkt 25 lit. e–g, pkt 26 lit. b–d, pkt 29 lit. c–e, pkt 30, pkt 38, pkt 43 lit. d–f, pkt 50, pkt 53–56, pkt 57 w zakresie dodawanych art. 79l, art. 79m ust. 1–3, art. 79n, art. 79o ust. 1–5 oraz 7–9, art. 79p ust. 1, art. 79q ust. 1 i 2 i art. 79r–79t, pkt 61 lit. a tiret pierwsze, tiret drugie podwójne tiret pierwsze oraz lit. b–e, pkt 64 lit. c tiret pierwsze, lit. d w zakresie zmienianego ust. 2 pkt 1 oraz lit. e w zakresie ewidencji, o których mowa w ust. 2 pkt 2 i 3, art. 22 ust. 1, art. 26, art. 29, art. 30, art. 33, art. 34 oraz art. 36, które wchodzi w życie z dniem 30 września 2023 r.;
- 3) art. 1 pkt 47 lit. a, który wchodzi w życie po upływie 2 lat od dnia ogłoszenia;
- 4) art. 1 pkt 67, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2024 r.;
- 5) art. 3 pkt 3–5, który wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia;
- 6) art. 1 pkt 24, pkt 57 w zakresie dodawanego art. 79m ust. 4, art. 79o ust. 6, art. 79p ust. 2, art. 79q ust. 3 i 4, pkt 64 lit. e w zakresie ewidencji, o których mowa w ust. 2 pkt 4, art. 4 pkt 1 lit. a w zakresie dodawanego ust. 6a oraz lit. b, pkt 3 i 4, art. 6, art. 7, art. 9 pkt 4 i 7, art. 10, art. 12, art. 13, art. 21 ust. 2–8 i art. 35, które wchodzi w życie z dniem wskazanym w komunikatach, o których mowa w art. 33.

UZASADNIENIE

I. Cel wprowadzanych zmian

Proponowane zmiany w ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2023 r. poz. 682, z późn. zm.) wynikają z potrzeby dalszego upraszczania i przyspieszania procesu inwestycyjno-budowlanego.

Obecnie wnioski, zgłoszenia i zawiadomienia można składać w postaci papierowej albo w formie dokumentu elektronicznego za pośrednictwem portalu e-Budownictwo. Projektowana ustawa zmierza do tego, aby stworzyć jeden sposób składania ww. dokumentów, a mianowicie wyłącznie w formie dokumentu elektronicznego za pośrednictwem portalu e-Budownictwo. Projektowane zmiany umożliwią przekazywanie kompletu dokumentów organowi administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego w postaci elektronicznej. Przyczyni się to do usprawnienia procesu inwestycyjnego oraz ograniczy ilość dokumentacji papierowej.

W powyższym celu proponuje się wprowadzić jeden, ogólnokrajowy system służący do kompleksowej obsługi procesu inwestycyjno-budowlanego, czyli System do Obsługi Postępowań Administracyjnych w Budownictwie, zwany dalej „system SOPAB”. Obecnie nie ma takiego uniwersalnego systemu.

Po raz kolejny proponuje się również rozszerzyć katalog obiektów budowlanych i robót budowlanych zwolnionych z obowiązku uzyskania decyzji o pozwoleniu na budowę, a także z obowiązku dokonania zgłoszenia właściwemu organowi administracji publicznej (zob. zmiany do art. 29 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane), które obecnie wymagają pozwolenia na budowę.

W zakresie budów wymagających zgłoszenia organowi administracji architektoniczno-budowlanej największe zmiany dotyczą budynków mieszkalnych jednorodzinnych, których obszar oddziaływania mieści się w całości na działce lub działkach, na których zostały zaprojektowane. Obecnie, gdy do organu administracji architektoniczno-budowlanej wpłynie zgłoszenie budowy budynku mieszkalnego jednorodzinnego o powierzchni powyżej 70 m², organ może wnieść sprzeciw, co wydłuża moment rozpoczęcia robót budowlanych. Inwestor musi bowiem odczekać określony czas (21 dni – termin na ewentualny sprzeciw), aby dopiero po jego upływie (gdy wiadomo, że organ nie może już wnieść sprzeciwu) przystąpić do wykonywania robót budowlanych.

Projektowana ustawa (zob. projektowany art. 30 ust. 5j ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane) likwiduje możliwość wnoszenia przez organ administracji architektoniczno-budowlanej sprzeciwu do zgłoszenia budowy ww. obiektów prowadzonej w celu zaspokojenia własnych potrzeb mieszkaniowych inwestora, co spowoduje, że szybciej będzie można rozpocząć tego typu inwestycję.

Obecnie, aby oddać do użytkowania budynek mieszkalny jednorodzinny i obiekt budowlany zaliczany do kategorii III, konieczne jest zawiadomienie o zakończeniu budowy (zob. art. 54 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane). Zawiadomienie kieruje się do organu nadzoru budowlanego, a organ ma 14 dni na wniesienie sprzeciwu. Jeżeli organ nie wniesie sprzeciwu, można rozpocząć użytkowanie.

Projektowana ustawa wprowadza możliwość oddania do użytkowania budynków mieszkalnych jednorodzinnych i obiektów budowlanych zaliczanych do kategorii III bez udziału organów nadzoru budowlanego. Wystarczy, że kierownik budowy złoży oświadczenie o zakończeniu budowy i możliwości przystąpienia do użytkowania obiektu budowlanego (zob. projektowany art. 53c ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane), aby rozpocząć użytkowanie obiektu budowlanego. Inwestor będzie musiał poinformować o tym fakcie właściwy organ nadzoru budowlanego, ale ta czynność będzie czynnością wyłącznie techniczną. Jej niedopełnienie nie będzie miało wpływu na legalność użytkowania obiektu, a jedynie wiązać się będzie z ewentualnym mandatem karnym (zob. projektowany art. 93 pkt 6a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane).

Kolejną zmianą będzie likwidacja obowiązku uzyskania pozwolenia na użytkowanie obiektów budowlanych. Obecnie szereg inwestycji (zob. obecne brzmienie art. 55 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane) wymaga uzyskania takiego pozwolenia, aby było możliwe użytkowanie tych inwestycji.

W ramach projektowanych zmian w art. 55 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane proponuje się, aby przy oddawaniu do użytkowania zasadą był obowiązek zawiadomienia organu nadzoru budowlanego o zakończeniu budowy. Natomiast decyzja o pozwoleniu na użytkowanie będzie możliwa w dwóch przypadkach, tj.:

- 1) jeżeli obiekt budowlany będzie miał być oddany do użytkowania przed zakończeniem wszystkich robót budowlanych, a także
- 2) jeżeli inwestor sam wystąpi o taką decyzję.

Uproszczone rozwiązania w procesie budowlanym, w szczególności dotyczące zmian przepisów o oddawaniu obiektu budowlanego do użytkowania, nie mają wpływu na zmianę zasad tzw. opóźnionego przekształcenia, o których mowa w art. 13 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów (Dz. U. z 2022 r. poz. 1495, z późn. zm.).

Powyższe zmiany korespondują z proponowanymi modyfikacjami w obszarze odpowiedzialności zawodowej w budownictwie.

Kolejną istotną zmianą będzie wprowadzenie tzw. mechanizmu żółtej kartki, czyli ostrzeżenia organów nadzoru budowlanego kierowanego do inwestora w celu podjęcia odpowiednich działań wymaganych przepisami Prawa budowlanego w przypadku dokonania nielegalnych istotnych odstępień od dokumentacji projektowej bez wszczynania postępowania administracyjnego w tym zakresie (zob. projektowany art. 51a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane). Obecnie takie działanie wiąże się z wszczęciem przez nadzór budowlany dotkliwego dla inwestora postępowania administracyjnego, natomiast tzw. mechanizm żółtej kartki ma spowodować, że zanim organ nadzoru budowlanego rozpocznie skomplikowaną procedurę, najpierw da inwestorowi szansę na naprawienie nieprawidłowości (likwidację istotnego odstąpienia), a postępowanie przeprowadzi dopiero wówczas, gdy inwestor nie naprawi popełnionych nieprawidłowości.

Istotną zmianą, jaką zakłada projekt, jest przywrócenie rzeczoznawstwa budowlanego jako samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie, które przestało nią być w 2014 r. w wyniku ustawy z dnia 9 maja 2014 r. o ułatwieniu dostępu do wykonywania niektórych zawodów regulowanych (Dz. U. poz. 768) – zwanej dalej ustawą deregulacyjną.

Pozostałe zmiany albo są efektem powyższych zmian, albo mają mniej doniosły charakter. Zmiany te zostaną omówione w części szczegółowej uzasadnienia.

II. Szczegółowy opis wprowadzanych zmian

1. Art. 3 oraz art. 12 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane

Projektowane zmiany statuuja, że samodzielną funkcją techniczną w budownictwie jest także działalność obejmująca sporządzanie opracowań technicznych dotyczących obiektów budowlanych, takich jak: oceny techniczne i ekspertyzy techniczne. W związku z tym zaproponowano dodanie definicji: oceny technicznej oraz ekspertyzy technicznej. Projektowane rozwiązania przyczynią się do podniesienia jakości wskazanych opracowań technicznych oraz podniesienia rangi rzeczoznawstwa budowlanego.

2. Art. 7a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane

Projektowana zmiana wprowadza upoważnienie dla ministra właściwego do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa do wydania nowego rozporządzenia określającego warunki techniczne, jakim powinny odpowiadać przydomowe schrony i przydomowe ukrycia doraźne o powierzchni użytkowej do 35 m² oraz ich usytuowanie. Regulacje wydane na podstawie tego upoważnienia będą dotyczyły przydomowych schronów oraz przydomowych ukryć doraźnych, rozumianych jako wolnostojące budowle o powierzchni użytkowej do 35 m² służące ochronie mieszkańców budynków mieszkalnych jednorodzinnych na wypadek np. ataku zbrojnego albo ekstremalnych zjawisk pogodowych.

3. Art. 9 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane

Projektowane zmiany znoszą możliwość składania wniosków w sprawie upoważnienia do udzielenia zgody na odstępstwo od przepisów techniczno-budowlanych w postaci papierowej.

Wniosek w postaci elektronicznej będzie składany:

- dla budynków oraz związanych z nimi urządzeń – za pośrednictwem adresu elektronicznego urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa,
- dla pozostałych obiektów budowlanych – za pośrednictwem adresu elektronicznego urzędu obsługującego ministra właściwego dla danej kategorii obiektów budowlanych innych niż budynki (zgodnie z właściwością poszczególnych ministrów wynikającą m.in. z ustawy o działach administracji rządowej).

Zmiana w zakresie art. 9 ust. 3aa ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane stwarza możliwość dołączania do wniosku w sprawie upoważnienia do udzielenia zgody na odstępstwo od przepisów techniczno-budowlanych opinii, ekspertyz, postanowień i innych dokumentów także w postaci kopii. Projektowana zmiana ma na celu usprawnienie procesu inwestycyjnego i umożliwienie organom administracji architektoniczno-budowlanej składanie wniosków o upoważnienie do udzielenia zgody na odstępstwo od przepisów techniczno-budowlanych w postaci elektronicznej.

4. Art. 10b ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane

Proponowane zmiany mają na celu wprowadzenie ograniczeń wnoszenia odwołań od decyzji oraz zażaleń na postanowienia przez strony postępowania (potocznie mówiąc tzw. pieniaczy), których celem nie jest walka o własne prawa, ale takie działanie (zwłaszcza umyślne podawanie w odwołaniu czy zażaleniu nieprawdziwych informacji), które ma na celu wydłużenie postępowania i utrudnienie realizacji inwestycji.

Aby odstraszyć od takiego działania, wprowadza się obowiązek, aby odwołania od decyzji lub zażalenia na postanowienie wydane na podstawie ustawy, zawierały zarzuty odnoszące się do decyzji lub postanowienia, określały istotę i zakres żądania będącego przedmiotem odwołania lub zażalenia oraz wskazywały dowody uzasadniające to żądanie. Zgodnie z zasadą wyrażaną w art. 128 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2000, z późn. zm.), odwołanie nie wymaga szczególnego uzasadniania, jednakże przepisy szczególne mogą ustalić inne wymogi co do treści odwołania. Projektowany przepis wprowadza wymóg przedstawienie zarzutów i treści żądania czy przywołania faktów lub okoliczności stanowiących uzasadnienie odwołania. Mając na uwadze umyślne podawanie w odwołaniu czy zażaleniu nieprawdziwych informacji zaproponowana zmiana ma umożliwić uzyskanie kompleksowej informacji o ryzyku związanym z inwestycją. Jednocześnie w celu podniesienia charakteru ww. oświadczenie proponuje się doprecyzować, że w przypadku gdy odwołanie od decyzji lub zażalenia nie spełnia wymogów wskazanych powyżej, zastosowanie znajdzie art. 64 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, z jednoczesnym zastrzeżeniem, że wezwanie wnoszącego do usunięcia braków nie powinno nastąpić później niż po upływie 14 dni od dnia wpływu odwołania lub zażalenia.

5. Art. 10c ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane

Proponowane zmiany wprowadzają regulację, która określa, że wnioski, zawiadomienia i zgłoszenia, o których mowa w ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, składa się jedynie w formie dokumentu elektronicznego. Dodatkowo wskazuje się, że aby wniosek mógł być skutecznie złożony w organie administracji architektoniczno-budowlanej oraz nadzoru budowlanego, będzie musiał zostać opatrzony kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.

Projektowany przepis wskazuje również, że dołączane do wniosków załączniki, w szczególności pozwolenia, uzgodnienia, opinie, pełnomocnictwa, a także oświadczenia o posiadanych prawie do dysponowania nieruchomością na cele budowlane dołącza się w formie dokumentu elektronicznego opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym lub kwalifikowaną pieczęcią elektroniczną organu administracji publicznej, albo kopii dokumentu w postaci elektronicznej, przy czym przez kopię rozumieć należy każde cyfrowe odwzorowanie dokumentu zapewniające czytelność dokumentu, w szczególności zdjęcie bądź skan dokumentu.

Ponadto, na wzór regulacji zawartych w Kodeksie postępowania administracyjnego, proponuje się wprowadzić regulację, że jeżeli jest to uzasadnione okolicznościami sprawy, organ administracji

publicznej zażąda od strony składającej kopię dokumentu w postaci cyfrowej dostarczenia oryginału tego dokumentu w celu jego przejrzenia. Powyższe rozwiązanie pozwoli organowi na weryfikację dokumentu, w sytuacji, gdy pojawią się wątpliwości co do jego treści czy wyglądu.

Obligatoryjnie w postaci oryginału w formie dokumentu elektronicznego opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym dołączać należy projekt zagospodarowania działki lub terenu, projekt architektoniczno-budowlany oraz projekt techniczny.

Jednocześnie wprowadza się wyjątek od pełnej cyfryzacji procesu inwestycyjno-budowlanego dla zamierzeń budowlanych lub robót budowlanych prowadzonych na terenach zamkniętych. Proponuje się, aby ww. inwestycje były realizowane na dotychczasowych zasadach, tj. głównie w postaci papierowej i nie podlegały obiegowi elektronicznemu. Powyższe jest uzasadnione szczególnym charakterem terenów zamkniętych, przez które rozumie się tereny o charakterze zastrzeżonym ze względu na obronność i bezpieczeństwo państwa, określone przez właściwych ministrów i kierowników urzędów centralnych. Z uwagi na ten szczególny charakter terenów zamkniętych wprowadzenie wyłączenia jest zasadne.

6. Art. 11 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane

Projektowana zmiana art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane ma na celu zmianę upoważnienia ustawowego zawartego w tym przepisie z obligatoryjnego na fakultatywne. Tym samym kwestia rozstrzygnięcia wydania ww. rozporządzenia została pozostawiona organowi upoważnionemu do jego wydania, tj. ministrowi do spraw zdrowia, w zależności od ewentualnego wystąpienia w przyszłości zagrożenia bezpieczeństwa zdrowotnego w związku z emisją szkodliwych substancji wydzielanych m.in. przez materiały budowlane w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi.

Należy wskazać, że obowiązujące już regulacje prawne, w sposób dostateczny zapewniają bezpieczeństwo zdrowotne osób przebywających w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi, a dotychczasowy brak wykonania upoważnienia ustawowego sformułowanego w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane nie wpływał w jakikolwiek sposób negatywnie na bezpieczeństwo zdrowotne osób przebywających w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi. Kwestie związane z bezpieczeństwem zdrowotnym materiałów budowlanych, urządzeń i elementów wyposażenia w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi zostały uregulowane w już istniejących aktach prawnych, tj.:

- 1) ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych.

Powyższa ustawa reguluje kwestie dotyczące m.in.:

- wprowadzania do obrotu lub udostępniania na rynku krajowym: wyrobów budowlanych nieobjętych normą zharmonizowaną i dla których nie została wydana europejska ocena techniczna; wyrobów budowlanych nieobjętych zakresem przedmiotowym zharmonizowanych specyfikacji technicznych, o których mowa w art. 2 pkt 10 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 305/2011 z dnia 9 marca 2011 r. ustanawiającego zharmonizowane warunki wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych i uchylającego dyrektywę Rady 89/106/EWG,
- zasady wprowadzania do obrotu lub udostępniania na rynku krajowym wyrobów budowlanych oraz zasady kontroli wyrobów budowlanych wprowadzonych do obrotu lub udostępnianych na rynku.

Zgodnie z art. 10a ww. ustawy producent wyrobu budowlanego m.in.:

- sporządza krajową deklarację oraz dokumentację techniczną zawierającą istotne elementy związane z wymaganym krajowym systemem oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych wyrobu budowlanego,
- wraz z wyrobem budowlanym udostępnianym na rynku krajowym w stosownych przypadkach dostarcza instrukcje stosowania, instrukcje obsługi lub informacje dotyczące zagrożenia dla zdrowia i bezpieczeństwa, jakie wyrób budowlany stwarza podczas stosowania i użytkowania.

- 2) rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 8 sierpnia 2016 r. w sprawie ograniczenia emisji lotnych związków organicznych zawartych w niektórych farbach i lakierach przeznaczonych do malowania budynków i ich elementów wykończeniowych, wyposażeniowych oraz związanych z budynkami i tymi elementami konstrukcji oraz w mieszaninach do odnawiania pojazdów.

Wskazane powyżej rozporządzenie reguluje kwestie takie jak m.in.: dopuszczalne wartości maksymalnej zawartości lotnych związków organicznych (LZO) w tych produktach, które warunkują dopuszczenie wprowadzenia ich do obrotu, zakres informacji zamieszczanych na etykietach tych produktów, metody badań, zgodnie z którymi należy określać maksymalną zawartość LZO w produktach.

- 3) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie materiałów budowlanych, w przypadku których oznacza się stężenie promieniotwórcze izotopów promieniotwórczych potasu K-40, radu Ra-226 i toru Th-232, wymagań dotyczących dokonywania tych oznaczeń oraz wartości wskaźnika stężenia promieniotwórczego, o której przekroczeniu informuje się właściwe organy.

Powyższe rozporządzenie określa m.in.:

- materiały budowlane, w których, przed ich wprowadzeniem do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, oznacza się stężenie promieniotwórcze naturalnych izotopów promieniotwórczych potasu K-40, radu Ra-226 i toru Th-232,
- wartość wskaźnika stężenia promieniotwórczego naturalnych izotopów promieniotwórczych potasu K-40, radu Ra-226 i toru Th-232 w materiałach budowlanych, przekroczenie której wymaga poinformowania organów nadzoru budowlanego.

4) ustawa z dnia 12 grudnia 2003 r. o ogólnym bezpieczeństwie produktów.

Powyższa ustawa określa ogólne wymagania dotyczące bezpieczeństwa produktów, obowiązki producentów i dystrybutorów w zakresie bezpieczeństwa produktów oraz zasady i tryb sprawowania nadzoru w celu zapewnienia bezpieczeństwa produktów wprowadzanych na rynek.

Zgodnie z art. 10 ust. 2 ww. ustawy producent wprowadzający produkt na rynek polski, w zakresie prowadzonej działalności jest zobowiązany dostarczać konsumentom informacje w języku polskim:

- a) umożliwiające im ocenę zagrożeń związanych z produktem w czasie zwykłego lub możliwego do przewidzenia okresu jego używania, jeżeli takie zagrożenia nie są, przy braku odpowiedniego ostrzeżenia, natychmiast zauważalne,
- b) dotyczące możliwości przeciwdziałania tym zagrożeniom.

5) ustawa z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku.

Powyższa ustawa określa m.in. zasady przeprowadzania oceny zgodności wyrobów oraz obowiązki podmiotów gospodarczych – w kontekście wyrobów innych niż wyroby budowlane w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych. Zgodnie z ww. ustawą system nadzoru rynku obejmuje m.in. kontrolę spełniania przez wyroby wymagań oraz kontrolę w zakresie stwarzania przez wyroby zagrożenia. Jak wskazano w ww. ustawie wyroby wprowadzane do obrotu lub oddawane do użytku muszą spełniać wymagania. Oznakowanie CE umieszcza się na wyrobie podlegającym obowiązkowi oceny zgodności po przeprowadzeniu tej oceny i potwierdzeniu zgodności wyrobu z wymaganiami, a przed wprowadzeniem wyrobu do obrotu lub oddaniem go do użytku. Podczas przeprowadzania oceny zgodności wyrób poddaje się:

- a) badaniom przez:
  - producenta, instalatora lub ich upoważnionego przedstawiciela, jeżeli nie jest wymagane przeprowadzenie badań przez laboratorium niezależne od dostawcy i odbiorcy,

- akredytowaną jednostkę własną, jeżeli jest dopuszczone przeprowadzenie badań przez taką jednostkę,
  - jednostkę notyfikowaną, jeżeli jest wymagane przeprowadzenie badań przez laboratorium niezależne od dostawcy i odbiorcy;
- b) sprawdzeniu zgodności z wymaganiami – przez jednostkę notyfikowaną, lub
- c) certyfikacji – przez jednostkę notyfikowaną.

Pozytywny wynik oceny zgodności przeprowadzanej przez jednostkę notyfikowaną stanowi podstawę do wydania certyfikatu.

6) ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności.

Powyższa ustawa odnosi się m.in. do wyrobów tj.: wodne kotły grzewcze opalane paliwami ciekłymi lub gazowymi, urządzenia używanych na zewnątrz pomieszczeń w zakresie emisji hałasu do środowiska, wyroby ze szkła kryształowego. Zgodnie z art. 2 celem ustawy jest m.in. eliminowanie zagrożeń stwarzanych przez wyroby dla życia lub zdrowia użytkowników i konsumentów. Jak wskazano w art. 8 ww. ustawy producent lub jego upoważniony przedstawiciel, który poddał wyrób lub proces jego wytwarzania ocenie zgodności z zasadniczymi wymaganiami i potwierdził ich zgodność, wystawia deklarację zgodności, jeżeli zastosowana procedura oceny zgodności, to przewiduje, i umieszcza oznakowanie zgodności zgodnie z wymaganiami.

7) rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) i utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniające dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE (dalej: „rozporządzenie REACH”).

Zgodnie z art. 31 rozporządzenia REACH wyroby, które same stanowią substancje lub mieszaniny na podstawie rozporządzenia REACH i należą do określonego podzbioru substancji, które prawdopodobnie powodują niekorzystne skutki dla zdrowia ludzkiego i środowiska, należy dostarczać wszelkim podmiotom na dalszych etapach łańcucha dostaw, z wyjątkiem dostawców dla ogółu społeczeństwa i samych konsumentów, wraz z kartą charakterystyki. Dodatki do rozporządzenia REACH określają substancje rakotwórcze, mutagenne, a także negatywnie wpływające na rozrodczość.

Należy także zwrócić uwagę na już obowiązujące akty prawne zawierające „przepisy sanitarne” odnoszące się do bezpieczeństwa zdrowotnego ludzi. Przykładowo celem wydania rozporządzenia

Rady Ministrów z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie materiałów budowlanych, w przypadku których oznacza się stężenie promieniotwórcze izotopów promieniotwórczych potasu K-40, radu Ra-226 i toru Th-232, wymagań dotyczących dokonywania tych oznaczeń oraz wartości wskaźnika stężenia promieniotwórczego, o której przekroczeniu informuje się właściwe organy, była konieczność zapewnienia skutecznej ochrony ludzi przed skutkami promieniowania jonizującego pochodzącego od naturalnych izotopów promieniotwórczych. Natomiast przy wydaniu rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 8 sierpnia 2016 r. w sprawie ograniczenia emisji lotnych związków organicznych zawartych w niektórych farbach i lakierach przeznaczonych do malowania budynków i ich elementów wykończeniowych, wyposażeniowych oraz związanych z budynkami i tymi elementami konstrukcji oraz w mieszaninach do odnawiania pojazdów istotnym było osiągnięcie celów, o których mowa w art. 166 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, m.in. bezpieczeństwa użytkownika.

Z uwagi na powyższe akt wykonawczy wydany na podstawie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane dublowałby w sposób nieuprawniony powyższe, obowiązujące bezpośrednio, regulacje unijne, ale również dublowałby obowiązujące przepisy prawodawstwa krajowego.

Ponadto należy zauważyć, że co do zasady, stosownie do art. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych, wyrób budowlany może funkcjonować na rynku krajowym tylko w przypadku jeżeli jego właściwości użytkowe umożliwiają spełnienie podstawowych wymagań m.in. w zakresie spełnienia podstawowych wymagań dotyczących obiektów budowlanych określonych w załączniku I do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 305/2011 w zakresie m.in. higieny, zdrowia i środowiska, tj. obiekty budowlane muszą być zaprojektowane i wykonane w taki sposób, aby podczas ich budowy, użytkowania i rozbiórki nie stanowiły w ciągu ich całego cyklu życia zagrożenia dla higieny ani zdrowia czy bezpieczeństwa pracowników, osób je zajmujących lub sąsiadów, nie wywierały w ciągu ich całego cyklu życia nadmiernego wpływu na jakość środowiska ani na klimat, w szczególności w wyniku:

- a) wydzielania toksycznych gazów,
- b) emisji niebezpiecznych substancji, lotnych związków organicznych, gazów cieplarnianych lub niebezpiecznych cząstek do powietrza wewnątrz i na zewnątrz obiektu budowlanego,
- c) emisji niebezpiecznego promieniowania,
- d) uwalniania niebezpiecznych substancji do wody gruntowej, wód morskich, wód powierzchniowych lub gleby,
- e) uwalniania do wody pitnej niebezpiecznych substancji lub substancji, które w inny sposób negatywnie wpływają na wodę pitną,

- f) niewłaściwego odprowadzania ścieków, emisji gazów spalinowych lub niewłaściwego usuwania odpadów stałych i płynnych,
- g) wilgoci w częściach obiektów budowlanych lub na powierzchniach w obrębie tych obiektów.

7. Art. 12 ust. 1 pkt 5a i 5b, art. 15b, art. 49g ust. 2 pkt 3, art. 88a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r.

– Prawo budowlane

Proponowane zmiany mają na celu przywrócenie w ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane rzeczoznawstwa budowlanego jako samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie oraz ustanowienie, jako samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie, działalności obejmującej sporządzanie opracowań technicznych dotyczących obiektów budowlanych, to jest ocen technicznych i ekspertyz technicznych oraz innych opracowań technicznych.

Rzeczoznawca budowlany nie jest zawodem regulowanym. Tytuł rzeczoznawcy budowlanego funkcjonuje już w obowiązującym stanie prawnym, dlatego też projektowana ustawa nie ma na celu regulacji tego tytułu, a jedynie przywrócenie rzeczoznawstwa budowlanego jako samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie. Przywrócenie rzeczoznawstwa budowlanego jako samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie (usuniętej ustawą deregulacyjną) umożliwi ponoszenie odpowiedzialności zawodowej, dyscyplinarnej i cywilnej przez rzeczoznawców budowlanych za wykonywanie przez nich obowiązków zawodowych w ramach pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie. Wpłynie także na wyższą jakość usług świadczonych przez rzeczoznawców budowlanych i zachęci do wykonywania funkcji rzeczoznawcy budowlanego.

Rzeczoznawcą budowlanym, tak jak w obecnym stanie prawnym będzie mógł zostać architekt bądź inżynier budownictwa czyli osoba wykonywująca już zawód regulowany, rzeczoznawstwo budowlane stanowi natomiast niejako specjalizację dla osób wykonujących te zawody i procedowany projekt ustawy tego nie zmienia, uszczegóławia jedynie zakres zadań jakie rzeczoznawca budowlany może wykonywać.

Zasadnym jest, by rzeczoznawca budowlany zajmował się wykonywaniem ekspertyz w określonym zakresie tematycznym, co wymaga samodzielnego dobrania metody badawczej, dokonania oględzin, wykonania niezbędnych obliczeń i pomiarów oraz sformułowania wniosków. Wykonywanie ww. zadań z pewnością wymaga posiadania dużej wiedzy technicznej oraz znacznego dorobku w konkretnym zakresie tematycznym, co przemawia za ponownym uznaniem zawodu rzeczoznawcy budowlanego za samodzielną funkcję techniczną w budownictwie. Rzeczoznawca budowlany byłby uprawniony do wykonywania ekspertyzy technicznej: przy

robotach budowlanych związanych z realizacją obiektu budowlanego, o których mowa w art. 26 pkt 1; przy projektowaniu nadbudowy, rozbudowy, przebudowy oraz zmiany sposobu użytkowania budynków o powierzchni zabudowy przekraczającej 2000 m² oraz innych obiektów budowlanych o powierzchni dachu przekraczającej 1000 m²; w przypadku wystąpienia katastrofy budowlanej, o której mowa 78 ust. 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane. Ponadto rzeczoznawca budowlany byłby uprawniony do przeprowadzania kontroli okresowej, o której mowa w art. 62 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, tj. budynków o powierzchni zabudowy przekraczającej 2000 m² oraz innych obiektów budowlanych o powierzchni dachu przekraczającej 1000 m² oraz sporządzania ekspertyzy technicznej w czasie użytkowania tych budynków. Dodatkowo brałby udział w pracy komisji do ustalenia przyczyn i okoliczności katastrofy budowlanej.

Jednocześnie w art. 49g ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane wprowadza się zmianę dzięki której w uproszczonym postępowaniu legalizacyjnym ekspertyzę techniczną wskazującą, czy stan techniczny obiektu budowlanego nie stwarza zagrożenia zdrowia lub życia ludzi będą mogły sporządzać osoby posiadające uprawnienia budowlane bez ograniczeń w odpowiedniej specjalności od co najmniej 8 lat od dnia uzyskania uprawnień budowlanych bez ograniczeń.

Z uwagi na powyższe proponuje się zmiany w art. 88a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, polegające na przywróceniu centralnego rejestru rzeczoznawców budowlanych.

Organem odpowiedzialnym za prowadzenie ww. rejestru będzie Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego. Centralny rejestr rzeczoznawców budowlanych był prowadzony przez Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego do czasu wejścia w życie ustawy deregulacyjnej w 2014 r. Dane do centralnego rejestru rzeczoznawców budowlanych będą przekazywane z izb samorządu zawodowego w analogiczny sposób jak w przypadku rejestru uprawnionych i rejestru ukaranych, tj. za pomocą systemu e-CRUB, przy użyciu elektronicznych formularzy (art. 12 ust. 5k projektu nowelizacji).

Ponadto wielokrotne nowelizacje przepisu art. 88a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane spowodowały, że jego treść stała się nieczytelna. W związku z tym, proponuje się przeredagować przepis tak, aby w sposób jednoznaczny wskazywał, jakie dane i informacje będą przekazywane, przez właściwe organy izb samorządu zawodowego, za pomocą systemu e-CRUB, przy użyciu elektronicznych formularzy do każdego z prowadzonych przez GINB rejestrów, tj. rejestru uprawnionych, ukaranych i rzeczoznawców budowlanych.

Przepis najpierw powinien wskazywać dane i informacje dotyczące osoby, która uzyskała decyzję o nadaniu uprawnień budowlanych/decyzję o uznaniu kwalifikacji zawodowych, decyzję o ukaraniu z tytułu odpowiedzialności zawodowej w budownictwie, decyzję o nadaniu tytułu rzeczoznawcy budowlanego, decyzję o pozbawieniu tytułu rzeczoznawcy budowlanego, a następnie wskazywać dane identyfikujące poszczególne decyzje.

8. Art. 14 ust. 3 pkt 2 oraz ust. 4b i 4c ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane

Projektowane zmiany mają na celu umożliwienie uzyskiwania uprawnień budowlanych do projektowania w ograniczonym zakresie przez techników oraz osoby, które ukończyły branżową szkołę II stopnia, w branży odpowiedniej dla danej specjalności, po odbyciu czteroletniej praktyki projektowej oraz rocznej praktyki na budowie. Obecnie osoby posiadające tytuł zawodowy technika albo dyplom zawodowy, albo dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe w zawodzie nauczonym na poziomie technika nie mogą ubiegać się o nadanie uprawnień budowlanych do projektowania. Osoby takie mogą jedynie ubiegać się o uzyskanie uprawnień budowlanych do kierowania w ograniczonym zakresie. Standardy nauczania techników są wystarczające do uzyskania uprawnień do projektowania w ograniczonym zakresie. Proponowane zmiany wprowadzą taką możliwość po odbyciu czteroletniej praktyki projektowej oraz rocznej praktyki na budowie.

Jest to istotne z uwagi na rosnące zapotrzebowanie oraz braki kadrowe w szeroko rozumianej branży budowlanej. Zgodnie z ogólnodostępnymi informacjami zawartymi na stronie Izby Architektów Rzeczypospolitej Polskiej w Polsce zarejestrowanych jest 13 671 architektów co daje współczynnik 0,4 na 1000 mieszkańców. Zgodnie natomiast z danymi Architects' Council of Europe (Rady Architektów Europy) średni współczynnik liczby architektów na 1000 mieszkańców w Unii Europejskiej oscyluje w granicach 1,0. Umożliwienie szerszego dostępu do uprawnień budowlanych do projektowania w ograniczonym zakresie zwiększy atrakcyjność kształcenia zawodowego w budownictwie na poziomie technikum oraz pozwoli uzupełnić braki kadrowe. Jednocześnie gwarancją odpowiedniej jakości i bezpieczeństwa prac projektowych wykonywanych przez te osoby jest wymóg odbycia 4-letniej praktyki projektowej polegającej na bezpośrednim uczestnictwie w pracach projektowych albo pod tzw. patronem, czyli pod patronatem osoby posiadającej odpowiednie uprawnienia budowlane oraz rocznej praktyki na budowie, a także zdanie egzaminu na uprawnienia budowlane.

Warto również wspomnieć, iż technicy mieli już w przeszłości prawną możliwość uzyskiwania ograniczonych uprawnień projektowych, tzn. do dnia 31 grudnia 2005 r. Z dniem 1 stycznia 2006 r. wszedł w życie art. 1 pkt 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o zmianie ustawy – Prawo budowlane

oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1364), który wprowadził zmianę, zgodnie z którą uzyskanie uprawnień ograniczonych do projektowania wymagało ukończenia wyższych studiów zawodowych, w rozumieniu przepisów o wyższych szkołach zawodowych, na kierunku odpowiednim dla danej specjalności lub ukończenia studiów magisterskich, w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym, na kierunku pokrewnym dla danej specjalności.

Jednocześnie proponuje się umożliwienie skrócenia dla techników czteroletniej praktyki zawodowej na budowie wymaganej do uzyskania uprawnień do kierowania robotami budowlanymi w ograniczonym zakresie. Obecnie uzyskanie uprawnień do kierowania robotami budowlanymi w ograniczonym zakresie przez osoby posiadające tytuł zawodowy technika wymaga odbycia obowiązkowej czteroletniej praktyki na budowie. Proponuje się umożliwienie skrócenia wymiaru ww. praktyki z czterech do trzech lat. Osobą uprawnioną do skrócenia wymiaru praktyki byłby patron, pod kierownictwem którego praktyka jest odbywana. Projektowane zmiany mają na celu ułatwienie i zachęcenie do zdobywania uprawnień budowlanych przez techników, a tym samym zwiększenie zainteresowania podejmowaniem nauki w technikach.

Przedmiotowe przepisy nie naruszają zasady proporcjonalności, gdyż w żaden sposób nie ograniczają oraz nie wpływają na ograniczenie dostępu do wykonywania zawodu architekta. Wskazać należy, że w Polsce średnia liczba architektów na 1000 mieszkańców jest jedną z najniższych w Unii Europejskiej, a tym samym polscy obywatele mają ograniczony dostęp do usług projektowych w specjalności architektonicznej w porównaniu do pozostałych obywateli państw członkowskich. Projektowane zmiany wpłyną na zwiększenie udziału w rynku absolwentów techników, a w konsekwencji zwiększenie poziomu dostępności i konkurencyjności w tym zakresie. Osiągnięcie założonego celu jakim jest umożliwienie zdobywania przez techników uprawnień budowlanych do projektowania w ograniczonym zakresie wymaga przeprowadzenia zmian ustawowych i nie jest możliwe do wprowadzenia na podstawie obowiązujących przepisów. Projektowane przepisy gwarantują spójny i systematyczny sposób osiągnięcia przedmiotowego celu bez uszczerbku na bezpieczeństwie i jakości wykonywanych usług. Technicy w celu uzyskania uprawnień budowlanych do projektowania w ograniczonym zakresie będą musieli odbyć 4-letnią praktykę projektową polegającą na bezpośrednim uczestnictwie w pracach projektowych, roczną praktykę na budowie oraz zdać egzamin na uprawnienia budowlane przeprowadzany przez organy samorządu zawodowego architektów lub inżynierów budownictwa. Wówczas będzie miała miejsce weryfikacja, czy posiadana wiedza i umiejętności technika są wystarczające do uzyskania uprawnień budowlanych do projektowania.

Projektowane przepisy nie wpłyną na swobodę przepływu osób i usług w Unii Europejskiej, zwiększy się natomiast konkurencyjność na rynku usług projektowych. Umożliwienie projektowania w specjalności architektonicznej w ograniczonym zakresie nowej grupie osób, tj. technikom nie będzie miało wpływu na obniżenie jakości usług świadczonych przez te osoby, ze względu na konieczność odbycia czteroletniej praktyki przy sporządzaniu projektów oraz rocznej praktyki na budowie, zdanie egzaminu na uprawnienia budowlane, a także odpowiedzialność zawodową i dyscyplinarną tych osób.

Umożliwienie technikom uzyskiwania uprawnień budowlanych do projektowania w ograniczonym zakresie wpisuje się w zmiany w prawie budowlanym mające na celu dalsze uproszczenie i ułatwienie procesu inwestycyjno-budowlanego. Projektowana zmiana zachęci więcej osób do ubiegania się o uprawnienia budowlane do projektowania w ograniczonym zakresie i dzięki temu zwiększy dostępność do projektantów małych, nieskomplikowanych budynków, w tym głównie mieszkalnych jednorodzinnych. Tym samym większa dostępność do uprawnionych projektantów ułatwi realizację marzeń o własnym domu wielu osobom szczególnie w mniejszych miejscowościach gdzie dostęp do profesjonalnych usług projektowych jest ograniczony.

Projektowane przepisy nie naruszają zasady uzasadnionego charakteru, gdyż są uzasadnione celami służącymi interesowi publicznemu, w szczególności względami bezpieczeństwa publicznego. Jak już wcześniej wspomniano technicy posiadali w przeszłości możliwość uzyskiwania ograniczonych uprawnień projektowych w okresie od dnia wejścia w życie ustawy – Prawo budowlane, tj. 1 stycznia 1995 r. do 31 grudnia 2005 r. Ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz o zmianie niektórych innych ustaw, ograniczyła możliwość ubiegania się o uprawnienia budowlane wyłącznie do osób posiadających wykształcenie wyższe. Jednak znaczna grupa osób z wykształceniem średnim rozpoczęła praktykę zawodową, gdyż przepisy gwarantowały im możliwość ubiegania się o uprawnienia budowlane w ograniczonym zakresie. W związku z tym, że niedopuszczalne jest dokonywanie zmian w przepisach powodujących pogorszenie sytuacji osób mających możliwość uzyskania określonych korzyści w określonym stanie prawnym osoby z wykształceniem średnim do dnia dzisiejszego posiadają uprawnienia do projektowania w ograniczonym zakresie i prowadzą czynną praktykę zawodową. Ministerstwo Rozwoju i Technologii nie odnotowało skarg oraz incydentów związanych z prowadzoną praktyką zawodową z zakresu projektowania w ograniczonym zakresie przez osoby posiadające wykształcenie średnie, co potwierdza, iż ich wiedza jest wystarczająca do sprawnego i bezpiecznego wykonywania zawodu projektanta.

Projektowane przepisy są uzasadnione również nadrzędnym interesem publicznym zapewniając ochronę konsumentów i usługobiorców – w tym zagwarantowanie jakości rzemiosła poprzez poszerzenie grupy potencjalnych usługodawców branży projektowej i w rezultacie zwiększenie oferty usług z nimi związanych, podniesienie dostępu do usług projektowych dla obywateli polskich, a także wprowadzenie możliwości nabywania uprawnień przez obywateli ze średnim wykształceniem technicznym pozwalających na uzyskanie uprawnień budowlanych do projektowania w ograniczonym zakresie, bez uszczerbku dla jakości wykonywanych usług.

Projektowane przepisy nie naruszają także zasady niedyskryminującego charakteru, gdyż nie są zarówno bezpośrednio jak i pośrednio dyskryminujące ze względu na przynależność państwową lub miejsce zamieszkania. Obywatele państw członkowskich uzyskają możliwość nadania uprawnień do projektowania w ograniczonym zakresie oraz uznania już nabytych w swoich państwach kwalifikacji zawodowych.

Umożliwienie technikom wykonywania prac projektowych w ograniczonym zakresie pozwoli, poprzez uzupełnienie braków kadrowych na odciążenie obecnie pracujących projektantów, lepszą organizację pracy oraz szybsze wykonywanie zleceń.

9. Art. 15a ust. 3 oraz ust. 25 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane

Proponowane zmiany mają na celu zwiększenie zakresu uprawnień osób posiadających uprawnienia budowlane w specjalności architektonicznej w ograniczonym zakresie w przypadku osób posiadających tytuł zawodowy magistra inżyniera, lub inżyniera architekta w odniesieniu do architektury obiektów o kubaturze do 1000 m³ o kategorii I, II, III, XVIII, XX z jednoczesnym usunięciem obecnego ograniczenia dotyczącego obszaru projektowania „w zabudowie zagrodowej lub na terenie zabudowy zagrodowej”. Zgodnie z obowiązującym art. 15a ust. 3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, uprawnienia budowlane w specjalności architektonicznej w ograniczonym zakresie uprawniają do projektowania lub kierowania robotami budowlanymi, w odniesieniu do architektury obiektu o kubaturze do 1000 m³ w zabudowie zagrodowej lub na terenie zabudowy zagrodowej. Przewiduje się, że proponowane zmiany likwidujące ograniczenie zakresu projektowania do obszaru zabudowy zagrodowej dla osób posiadających tytuł zawodowy magistra inżyniera lub inżyniera architekta mogą przełożyć się na zwiększenie zainteresowania zdobyciem uprawnień budowlanych w specjalności architektonicznej w ograniczonym zakresie. Ponadto wprowadzono przepisy umożliwiające uzyskiwanie uprawnień budowlanych do projektowania w ograniczonym zakresie przez techników lub osoby które ukończyły szkołę branżową II stopnia, w branży odpowiedniej dla danej specjalności, w odniesieniu do architektury obiektu o kubaturze do 1000 m³ w zabudowie zagrodowej lub na terenie zabudowy zagrodowej. Jednocześnie gwarancją

odpowiedniej jakości i bezpieczeństwa prac projektowych wykonywanych przez te osoby ma być wymóg odbycia czteroletniej praktyki przy sporządzaniu projektów oraz rocznej praktyki na budowie polegającej na bezpośrednim uczestnictwie w pracach projektowych albo pod tzw. patronem, czyli pod patronatem osoby posiadającej odpowiednie uprawnienia budowlane.

Zgodnie z projektowanym ust. 25 uprawnienia budowlane w odpowiedniej specjalności będą stanowić podstawę do sporządzania oceny technicznej w zakresie posiadanych uprawnień. Zaproponowano, że ocena techniczna dotyczyć będzie opracowań zawierających ocenę zdarzeń, zjawisk lub procesów występujących w obiekcie budowlanym, z wyłączeniem przyczyn ich wystąpienia.

10. Art. 26 pkt 1, art. 50 ust. 3, art. 60a w pkt 4, art. 62 ust. 3, art. 64 ust. 3, art. 78 w ust. 2, art. 81c ust. 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane

Mając na względzie wprowadzanie w art. 3 definicji ekspertyzy technicznej proponuje się ujednoczenie wskazanych w ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane ekspertyz jako „ekspertyz technicznych”

11. Art. 29 oraz art. 29a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane

Proponuje się rozszerzenie katalogu inwestycji (budów) niewymagających decyzji o pozwoleniu na budowę, a wymagających jedynie dokonania zgłoszenia, zgodnie z art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, oraz katalogu inwestycji (budów) niewymagających ani decyzji o pozwoleniu na budowę, ani zgłoszenia, zgodnie z art. 29 ust. 2 ww. ustawy.

Katalog obiektów budowlanych wymagających jedynie zgłoszenia został poszerzony o:

– przydomowe schrony i przydomowe ukrycia doraźne, czyli wolnostojących budowli ochronnych o powierzchni użytkowej do 35 m² przeznaczonych do ochrony użytkowników budynku mieszkalnego jednorodzinnego przed skutkami założonych zagrożeń militarnych, ekstremalnych zjawisk pogodowych i skażeń, znajdującą się pod ziemią lub częściowo zagłębioną w gruncie, której obszar oddziaływania mieści się w całości na działce lub działkach, na których zostały zaprojektowane. Zaproponowana powierzchnia 35 m² jest wystarczająca dla realizacji małych schronów przydomowych zapewniających ochronienie właścicielowi i członkom jego rodziny. Ułatwienia w realizacji takich obiektów przez osoby prywatne przewidziano w większości państw UE. Kluczowym argumentem za wprowadzeniem tego typu ułatwień dla przydomowych schronów jest fakt, że zgodnie z raportem opracowanym przez Biuro do spraw Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej w 2021 r. tylko 1,24% ludności Polski mogłoby skorzystać ze schronów, a z ukryć 2,47%. Projektowane ułatwienia mogą wpłynąć na

podniesienie indywidualnego poziomu bezpieczeństwa obywateli. W celu większego ułatwienia budowy ww. obiektów zaproponowano, by do zgłoszenia budowy ww. obiektów zamiast projektu budowlanego dołączana była dokumentacja techniczna, zawierająca rozwiązania zapewniające nośność i stateczność konstrukcji, bezpieczeństwo ludzi i mienia oraz bezpieczeństwo pożarowe, której zakres i treść powinna być dostosowana do specyfiki i charakteru obiektu oraz stopnia skomplikowania robót budowlanych, wykonana przez projektanta posiadającego odpowiednie uprawnienia budowlane.

Szacowana liczba takich zgód oraz zgłoszeń do właściwego miejscowo starosty nie obciąży urzędów jednostek samorządu terytorialnego. Dotychczas ewidencję takich obiektów w tym schronów w ramach obowiązującej ustawy o powszechnym obowiązku obrony prowadziły komórki organizacyjne urzędów ds. obronnych, OC i zarządzania kryzysowego.

Przewiduje się doprecyzowanie art. 29 ust. 1 pkt 2 i art. 29a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane zwalniających z obowiązku uzyskania pozwolenia na budowę a wymagających zgłoszenia budowy – sieci (elektroenergetycznych obejmujących napięcie znamionowe nie wyższe niż 1 kV, wodociągowych, kanalizacyjnych, ciepłych, gazowych o ciśnieniu roboczym nie wyższym niż 0,5 MPa), polegające na dodaniu do ww. przepisów krańcowych odcinków tych sieci o długości do 100 m.

Ponadto w art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane doprecyzowuje się pkt 20 dotyczący m.in. boisk i kortów, wskazując, że obiekty te nie muszą służyć wyłącznie rekreacji, ale również uprawianiu sportu. Od początku celem tego przepisu było, aby boiska i korty służyły do uprawiania sportu. Wydawało się, że słowo rekreacja zawiera w sobie uprawianie sportu, jednak orzecznictwo w tym zakresie ukształtowało się w sposób odmienny, przyjmując np. dla kortów tenisowych, że służą one do rekreacji wtedy, gdy są budowane na prywatne potrzeby przy chociażby budynkach mieszkalnych jednorodzinnych. Z uwagi na to postanowiono wyeliminować powstałe wątpliwości, by nie budziło sporów, że obiekty te mogą być realizowane nie tylko na potrzeby indywidualne.

W art. 29 ust. 1 pkt 22 i ust. 2 pkt 31 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane doprecyzowuje się, że tarasy objęte tym przepisem mogą być zadaszone. Obecnie wśród organów rodzą się liczne wątpliwości, dlatego zasadne jest doprecyzowanie tych przepisów.

Wśród inwestycji wymagających zgłoszenia zostaje wymieniona budowa niewielkiego kolumbarium na terenie cmentarza (art. 29 ust. 1 pkt 34). Kolumbaria są budowlami cmentarnymi złożonymi ze ścian murowanych i płyt żelbetowych stanowiących przegrody poszczególnych

komór. Kolumbarium najczęściej stanowi formę niewielkich pojedynczych monumentów lub muru o szerokości około 1–3 m.

Zasadniczo na poszczególne obiekty zlokalizowane na cmentarzu nie potrzeba osobnego pozwolenia na budowę czy zgłoszenia. Grobowce nie wymagają pozwolenia na budowę, gdyż nie stanowią obiektu budowlanego. Wszelkie sprawy związane z posadowieniem obiektów cmentarnych (pomników, nagrobków) przejmuje zarządca cmentarza, bowiem te kwestie objęte są już pozwoleniem na utworzenie cmentarza.

Jednakże w odróżnieniu od grobowców czy pomników, kaplice cmentarne i domy pogrzebowe stanowią obiekty budowlane i wymagają sporządzenia projektu architektoniczno-budowlanego oraz uzyskania pozwolenia na budowę. Kolumbaria natomiast są wśród organów administracji architektoniczno-budowlanej różnie postrzegane, zarówno jako obiekty budowlane wymagające uzyskania pozwolenia na budowę, jak i obiekty cmentarne niewymagające uzyskania pozwolenia na budowę czy dokonania zgłoszenia. Orzecznictwo sądów administracyjnych obejmujące tę materię jest ubogie (tylko w jednym wyroku Naczelny Sąd Administracyjny przesądził, że kolumbarium jest obiektem budowlanym wymagającym sporządzenia projektu architektoniczno-budowlanego). Proponowana zmiana wyeliminuje wątpliwości dotyczące postrzegania kolumbariów jako obiektów wymagających lub nie pozwolenia na budowę.

Ponadto proponuje się, by przepusty o długości nie większej niż 20 m oraz o przekroju wewnętrznym większym niż $0,85 \text{ m}^2$ i nie większym niż 3 m^2 również były zwolnione z pozwolenia na budowę, ale wymagały zgłoszenia (art. 29 ust. 1 pkt 35). Obiekty te są na tyle proste (prefabrykowane), że nie powinny wymagać pozwoleń na budowę, a z drugiej strony są niezbędne z uwagi na konieczność przeprowadzenia cieków przez nasyp drogi.

Kolejną inwestycją, która ma wymagać jedynie zgłoszenia, będzie budowa kiosków i pawilonów sprzedaży ulicznej o powierzchni zabudowy nie większej niż 15 m^2 . Dotychczas obiekty takie były realizowane jako tymczasowe obiekty budowlane, co często zmierzało do obejścia prawa. Obiekty takie najczęściej stanowią całość konstrukcyjno-budowlaną, a zatem istotną kwestią jest jedynie ocena możliwości usytuowania tego rodzaju obiektów na danym terenie czy od granic działek. Procedurą wystarczającą do oceny tych kwestii jest zgłoszenie.

Ponadto proponuje się, aby jedynie zgłoszenia wymagała budowa wylotów do cieków naturalnych i budowa bezodpływowych zbiorników na wody opadowe lub roztopowe o pojemności większej niż 5 m^3 i nie większej niż 15 m^3 , przy czym budowa takich zbiorników do 5 m^3 nie będzie wymagała nawet zgłoszenia (art. 29 ust. 1 pkt 37 i 38 oraz ust. 2 pkt 36). Wody opadowe lub roztopowe

zostały zdefiniowane w art. 16 pkt 69 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2021 r. poz. 2233, z późn. zm.) jako wody będące skutkiem opadów atmosferycznych. Projektowana zmiana w zakresie budowy zbiorników na wody opadowe i roztopowe powinna przyczynić się także do usprawnienia realizacji programu priorytetowego „Moja Woda” finansowanego ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Program ten ma na celu ochronę zasobów wody poprzez zwiększenie retencji na terenie posesji przy budynkach jednorodzinnych oraz wykorzystywanie zgromadzonej wody opadowej i roztopowej.

W katalogu inwestycji zwolnionych z pozwolenia na budowę i zgłoszenia wymienia się budowę drobnych obiektów budowanych przy boiskach, kortach i bieżniach (szatni, niewielkich trybun, zadaszeń ławek, w tym ławek rezerwowych), przy czym liczba tych obiektów realizowanych bez pozwolenia i zgłoszenia będzie ograniczona względem powierzchni działki (art. 29 ust. 2 pkt 344). Obiekty te są na tyle drobne, że nie powinno się wymagać pozwolenia czy zgłoszenia. Z drugiej strony ograniczenie liczbowe ma służyć zabezpieczeniu przed niekontrolowaną zabudową i omijaniem przepisów prawa w zakresie budowy większych obiektów sportowych.

W art. 29 w ust. 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane doprecyzowuje się pkt 13 i dodaje się pkt 34, dotyczące budowy przydomowych basenów i oczek wodnych. Z uwagi na to, że zapotrzebowanie na budowę basenów, zwłaszcza w okresie epidemii, oraz na budowę oczek wodnych w okresach susz występujących ostatnimi laty w Polsce znacznie wzrosło, precyzuje się, że przepis ten obejmuje nie tylko baseny i oczka wodne przy budynku mieszkalnym jednorodzinnym, ale również przy innych budynkach mieszkalnych, przy budynkach rekreacji indywidualnej i na terenach rodzinnych ogrodów działkowych. Zwłaszcza popularność rodzinnych ogrodów działkowych w czasie epidemii spowodowała, że Polacy chętniej inwestują w tę formę wypoczynku. Propozycja dotycząca basenów i oczek wodnych na terenie rodzinnych ogrodów działkowych jest dostosowana do wymogów regulaminu rodzinnych ogrodów działkowych.

Mając na uwadze założenia projektu „Pod biało-czerwoną”, który zakłada sfinansowanie przez Rząd Rzeczypospolitej Polskiej zakupu masztów i flag w każdej z gmin w Polsce, której mieszkańcy dołączą do projektu, wychodząc naprzeciw potrzebą gmin i ich mieszkańcom, katalog inwestycji zwolnionych z pozwolenia na budowę i zgłoszenia został rozszerzony o maszty flagowe oraz maszty do kamer monitoringu o wysokości do 7 m posadowionych na gruncie.

Ponadto wykonanie, powiększenie lub zmniejszenie okien lub drzwi w budynku będzie wymagać zgłoszenia bez konieczności dołączania dokumentacji projektowej, pod warunkiem jednak, że roboty te nie będą miały wpływu na zwiększenie obszaru oddziaływania obiektu poza działkę, na

której budynek jest usytuowany (art. 29 ust. 3 pkt 1 lit. aa). Muszą być również zgodne z warunkami określonymi w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1225).

W art. 29 ust. 3 pkt 1 lit. f i ust. 4 pkt 3 lit. e ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane przewidziano możliwość instalowania na obiekcie budowlanym urządzeń technicznych wraz z masztami, służących do wytwarzania energii elektrycznej z energii wiatru na własne potrzeby lub w celu wprowadzenia do sieci, o mocy nie większej niż moc mikroinstalacji w rozumieniu art. 2 pkt 19 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2022 r. poz. 1378, z późn. zm.). Ma to ułatwić i w konsekwencji zachęcić do realizacji elektrowni wiatrowych, co jest istotnym czynnikiem przy redukcji emisji CO₂, przy jednoczesnym zachowaniu warunków bezpieczeństwa poprzez udział osób posiadających uprawnienia budowlane (projektanta, kierownika budowy).

Ponadto w art. 29 ust. 3 pkt 3 lit. a oraz ust. 4 pkt 3 lit. a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane doprecyzowuje się przepisy dotyczące instalowania urządzeń, w tym stacji bazowych telefonii komórkowej na obiektach budowlanych.

Celem projektowanych przepisów jest m.in. jednoznaczne przesądzenie, że realizacja stacji bazowych telefonii komórkowej na istniejących obiektach budowlanych (przykładowo dwie najczęściej spotykane w praktyce sytuacje, czyli: realizacja takiej stacji na dachu budynku lub zainstalowanie dodatkowych systemów antenowych na już istniejącej stacji bazowej – czy to wolnostojącej, czy też istniejącej na obiekcie budowlanym) jest możliwa w trybie instalowania urządzeń technicznych na obiektach budowlanych, przewidzianym w art. 29 ust. 3 pkt 3 lit. a oraz ust. 4 pkt 3 lit. a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, a więc w zależności od wysokości instalacji: na zgłoszenie (dla instalacji o wysokości powyżej 3 metrów) lub bez zgłoszenia (dla instalacji o wysokości nieprzekraczającej 3 metrów).

W tym zakresie należy stwierdzić, że pomimo obowiązującej już aktualnie, a kilkakrotnie doprecyzowywanej w kolejnych nowelizacjach na przestrzeni ostatnich kilku lat, treści art. 29 ust. 3 pkt 3 lit. a oraz ust. 4 pkt 3 lit. a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (wcześniej art. 29 ust. 2 pkt 15 Prawa budowlanego), część organów administracji lub sądów administracyjnych kwestionowała możliwość skorzystania w odniesieniu do stacji bazowych realizowanych na obiektach budowlanych z trybu zgłoszenia (bez zgłoszenia dla instalacji o wysokości do 3 metrów) i to pomimo tego, że przepisy te już w aktualnej treści wprost mówią m.in. o instalowaniu „ ...

antenowych konstrukcji wsporczych i instalacji radiokomunikacyjnych, a także związanego z tymi urządzeniami osprzętu i urządzeń zasilających". Przypadki takiego kwestionowania obejmowały zarówno generalne negowanie możliwości zastosowania trybu instalowania na obiektach budowlanych urządzeń dla stacji bazowych telefonii komórkowej, wskazywanie, że w przypadku takich obiektów jak stacje bazowe nie można mówić o czynności instalowania, czy wskazywanie, że przepis ten dotyczy wyłącznie urządzeń budowlanych, a więc, zgodnie z legalną definicją przewidzianą w art. 3 pkt 9 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, tylko takich, które zapewniają możliwość użytkowania obiektu zgodnie z jego przeznaczeniem. Tego rodzaju działanie części organów administracji (sądów administracyjnych) jest niezgodne z intencją ustawodawcy, a przede wszystkim wprowadzało niewskazaną w każdym procesie inwestycyjnym niepewność prawną co do prawidłowego trybu realizacji tego rodzaju inwestycji. Nie ulega wątpliwości, że prawidłowy tryb kwalifikacji danego rodzaju inwestycji z punktu widzenia przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane ma kluczowe znaczenie dla pewności prowadzonego procesu inwestycyjnego oraz stabilności prawnej uzyskanych w jego toku rozstrzygnięć administracyjnych.

Biorąc pod uwagę powyższe, w treści art, 29 ust. 3 pkt 3 lit. a oraz ust. 4 pkt 3 lit. a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, dla rozwiązania wszelkich wątpliwości interpretacyjnych w tym zakresie, projektodawca wprost posłużył się pojęciem stacji bazowych telefonii komórkowej jako jednego z przykładów urządzenia technicznego, które może być zrealizowane na obiektach budowlanych w trybie, o którym mowa w tych przepisach, a więc w zależności od wysokości na zgłoszenie lub bez zgłoszenia. Prócz tego, w przepisach tych wymieniono przykładowo innego rodzaju instalacje radiokomunikacyjne, takie jak stacje telewizyjne, stacje radiofoniczne, urządzenia łączności radiowej, radionawigacyjnej, radiolokacyjnej i inne. Tryb o którym mowa w powyższych przepisach może dotyczyć zarówno realizacji tego rodzaju instalacji jako całości, jak i ich poszczególnych elementów (co również wynika już z aktualnie obowiązującej treści przepisów).

Należy przy tym podkreślić, że wprowadzana zmiana art. 29 ust. 3 pkt 3 lit. a oraz ust. 4 pkt 3 lit. a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane ma charakter doprecyzowujący, a jej celem jest wyeliminowanie w/w pojawiających się w praktyce rozbieżności w rozstrzygnięciach organów administracji oraz orzecznictwie sądów administracyjnych i tym samym jednoznaczne unormowanie reżimu w jakim powinny być realizowane roboty budowlane dotyczące stacji bazowych w przypadku ich realizowania na istniejących obiektach budowlanych.

W tym kontekście istotne jest również to, że bezpieczeństwo eksploatacji tego rodzaju instalacji radiokomunikacyjnych gwarantują przepisy ustawy Prawo ochrony środowiska, które nakładają na prowadzącego tego rodzaju instalacje obowiązki m.in. wykonania pomiarów poziomów pól

elektromagnetycznych w środowisku, bezwzględnego dotrzymania dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych we wszystkich miejscach dostępnych dla ludności, czy zgłoszenia instalacji do organu ochrony środowiska przed rozpoczęciem jej eksploatacji i każdorazowo w przypadku dokonania istotnej zmiany. Nie ma zatem podstaw, aby dodatkowo upatrywać konieczności zapewniania takiej ochrony przez przepisy prawa budowlanego (poprzez zaostrożenie rygoru ich realizacji na obiektach budowlanych), które to przepisy koncentrują się na zagadnieniach prawidłowej realizacji inwestycji pod kątem budowlanym.

12. Art. 29 ust. 1 pkt 1a i 1b, art. 30 ust. 2a pkt 6 i 7, ust. 5j, 5ja, 5jb i 5k, art. 42 ust. 1 pkt 2 lit. b i c oraz art. 45a ust. 3a pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane

Przepisy ustawy z dnia 17 września 2021 r. o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. poz. 1986) wprowadziły do ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane art. 29 ust. 1 pkt 1a, którego celem (w powiązaniu z art. 30 ust. 5j) było zarówno zwolnienie budynków mieszkalnych jednorodzinnych o powierzchni zabudowy do 70 m² służących zaspokojeniu własnych potrzeb mieszkaniowych inwestora nie tylko z pozwolenia na budowę (ponieważ to już wynikało wcześniej z art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane), ale przede wszystkim wyłączenie możliwości zgłoszenia przez organ administracji architektoniczno-budowlanej sprzeciwu wobec takiej budowy.

Projektowana ustawa ma na celu wyłączenie możliwości zgłoszenia sprzeciwu również w przypadku budowy budynku mieszkalnego jednorodzinnego prowadzonej w celu zaspokojenia własnych potrzeb mieszkaniowych inwestora o powierzchni zabudowy powyżej 70 m². Możliwość weryfikacji zgłoszenia budowy budynku mieszkalnego jednorodzinnego przez organ administracji architektoniczno-budowlanej, a w konsekwencji możliwość zgłoszenia sprzeciwu, pozostawiona zostanie jedynie w stosunku do inwestycji innych niż budowa budynku mieszkalnego jednorodzinnego w celu zaspokojenia własnych potrzeb mieszkaniowych inwestora, tj. w przypadku budowy tego typu budynków przez deweloperów oraz np. budowy budynków mieszkalnych jednorodzinnych, ale na potrzeby inne niż własne, czy też np. budynków trzykondygnacyjnych. Projektowane przepisy pozwolą na weryfikację planowanych inwestycji oraz kontrolę ich realizacji.

Z uwagi na to proponuje się dodać w art. 29 w ust. 1 pkt 1b, zgodnie z którym nie będzie wymagała decyzji o pozwoleniu na budowę budowa wolno stojącego, nie więcej niż dwukondygnacyjnego budynku mieszkalnego jednorodzinnego o powierzchni zabudowy powyżej 70 m² prowadzona w celu zaspokojenia własnych potrzeb mieszkaniowych inwestora (będzie wymagała zgłoszenia z projektem zagospodarowania działki lub terenu oraz projektem architektoniczno-budowlanym).

Z uwagi na dodawany art. 29 ust. 1 pkt 1b ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane zachodzi potrzeba modyfikacji art. 30 ust. 2a pkt 6, dotyczącego składania oświadczenia, że budowa jest prowadzona w celu zaspokojenia własnych potrzeb mieszkaniowych inwestora. Proponuje się uzupełnić art. 30 ust. 2a pkt 6 o inwestycje wskazane w dodawanym pkt 1b w art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane. W przypadku budowy innych budynków mieszkalnych jednorodzinnych takiego obowiązku nie będzie. Ponadto, w punkcie 7 w lit. b doprecyzowano oświadczenie inwestora o kompletności zgłoszenia poprzez dodanie informacji, że zgłoszenie zawiera decyzję tzw. odrolniające lub odlesiające, o ile są one wymagane przepisami ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2409).

Ponadto w art. 30 ust. 5j i 5jb ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane przewiduje się wyłączenie stemplowania dokumentacji projektowej, bowiem w procedurze zgłoszenia budowy wolno stojącego, nie więcej niż dwukondygnacyjnego budynku mieszkalnego jednorodzinnego prowadzonej w celu zaspokojenia własnych potrzeb mieszkaniowych inwestora lub przebudowy budynku mieszkalnego jednorodzinnego organ administracji architektoniczno-budowlanej nie może wnieść sprzeciwu, nie sprawdza więc dokumentacji projektowej. Tym samym bezprzedmiotowe jest zachowanie wymogu ostemplowania takiej dokumentacji. Przepisy dotyczące możliwości wniesienia sprzeciwu pozostaną jednak w stosunku do inwestycji innych niż budowa wolno stojącego, nie więcej niż dwukondygnacyjnego budynku mieszkalnego w celu zaspokojenia własnych potrzeb mieszkaniowych inwestora, tj. w przypadku budowy budynków mieszkalnych jednorodzinnych przez deweloperów oraz np. budowy domów jednorodzinnych, ale na potrzeby inne niż własne, czy też np. budynków trzykondygnacyjnych.

Ponadto w art. 30 proponuje się dodać przepis (projektowany ust. 5ja), zgodnie z którym ust. 5j nie stosuje się jeżeli inwestor dokonał niekompletnego zgłoszenia budowy, o której mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane. Zgodnie z proponowanym brzmieniem projektowanego ust. 5ja uproszczona procedura budowy budynku mieszkalnego jednorodzinnego do 70 m² nie ma zastosowania jeśli inwestor nie dołączy określonych przepisami prawa dokumentów, a organ administracji architektoniczno-budowlanej na podstawie przedłożonej dokumentacji nie ustalił, że planowany do realizacji obiekt spełnia wszystkie przesłanki budynku, o którym mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane. Wyjaśnić trzeba, że uproszczona procedura zgłoszenia budowy budynków mieszkalnych jednorodzinnych do 70 m² oznacza m.in. wyłączenie możliwości wniesienia przez organ sprzeciwu oraz umożliwienie inwestorowi przystąpienia do budowy w tym samym dniu, w którym doręczono zgłoszenie organowi.

Organy terenowe, w szczególności organy administracji architektoniczno-budowlanej, zwracały uwagę na potrzebę potwierdzenia przez przepisy, że uproszczone postępowanie dotyczy wyłącznie zgłoszenia budowy obiektu, o którym mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, a nie każdego zgłoszenia. Zdarzały się bowiem sytuacje, w których inwestor przedkładał w organie jedną czy dwie kartki i oczekiwał potraktowania jego wystąpienia jako zgłoszenia budowy obiektu, o którym mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane. Należy zatem potwierdzić, że jeśli nie mamy do czynienia z obiektem, o którym mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1a, nie możemy stosować uproszczonej procedury. Nie istnieje bowiem domniemanie, że każde zgłoszenie budowy budynku jest automatycznie zgłoszeniem, o którym mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1a. Zatem organ może stosować ust. 5j wyłącznie w ściśle określonych przypadkach. Proponowany ust. 5ja nie zmienia niczego w dotychczasowej istocie uproszczonej procedury, potwierdza jedynie dotychczasowe rozumienie ust. 5j.

Projekt ustawy rozszerza uproszczoną procedurę rozpatrywania zgłoszeń także na budynki mieszkalne jednorodzinne o powierzchni zabudowy powyżej 70 m², o których mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1b ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane. Zatem także do tych obiektów będzie miał zastosowanie ust. 5j.

Tym samym, aby art. 30 ust. 5j znalazł zastosowanie, organ musi wcześniej ustalić, czy spełnione są wszystkie przesłanki, o których mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1a lub 1b ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane. Weryfikacji podlega zatem to, czy mamy w ogóle do czynienia ze zgłoszeniem budynku, o którym mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1a lub 1b ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane. Przykładowo brak oświadczenia, o którym mowa w art. 30 ust. 2a pkt 6 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, że planowana budowa jest prowadzona w celu zaspokojenia własnych potrzeb mieszkaniowych inwestora, oznacza, że przesłanka ta nie została spełniona. Jeśli przesłanki z art. 29 ust. 1 pkt 1a lub 1b ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane nie wynikają z przedłożonej przez inwestora dokumentacji, organ nie może tych okoliczności domniemywać. W przypadku stwierdzenia przez organ, że nie mamy do czynienia z obiektem, o którym mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1a lub 1b, nie znajduje zastosowania art. 30 ust. 5j, a organ administracji architektoniczno-budowlanej podejmuje stosowne działania, jakie są podejmowane przy innych zgłoszeniach budowy.

Celem powyższych zmian jest przede wszystkim zrównanie sytuacji prawnej dotyczącej możliwości rozpoczęcia budowy wolno stojących, nie więcej niż dwukondygnacyjnych budynków mieszkalnych jednorodzinnych o powierzchni zabudowy powyżej i poniżej 70 m². Natomiast celem

projektu nie jest zrównanie wymogów dotyczących samego przebiegu realizacji robót budowlanych.

Ustawa z dnia 17 września 2021 r. o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym zwolniła budowę budynków mieszkalnych jednorodzinnych o powierzchni zabudowy poniżej 70 m², o których mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, z obowiązku ustanowienia kierownika budowy i prowadzenia dziennika budowy. Dla większych budynków mieszkalnych jednorodzinnych obowiązki te pozostały. Z uwagi na zachowanie art. 29 ust. 1 pkt 1a oraz dodanie w art. 29 w ust. 1 pkt 1b i to, że projektowana ustawa ma na celu zachowanie tych obowiązków w stosunku do budowy wolno stojących, nie więcej niż dwukondygnacyjnych budynków mieszkalnych jednorodzinnych o powierzchni zabudowy do 70 m² prowadzonej w celu zaspokojenia własnych potrzeb inwestora, konieczne jest dokonanie stosownych zmian w art. 42 ust. 1 pkt 2 lit. b i c oraz art. 45a ust. 3a pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane.

Jednocześnie podkreślić trzeba, że zwolnienie inwestora z obowiązku prowadzenia dziennika budowy w przypadku inwestycji, o których mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, tj. budowy wolno stojącego, nie więcej niż dwukondygnacyjnego budynku mieszkalnego jednorodzinnego o powierzchni zabudowy do 70 m² na własne potrzeby mieszkaniowe inwestora, nie oznacza, że inwestor nie może takiego dziennika budowy prowadzić. Przepisy ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane nie zakazują bowiem prowadzenia dziennika budowy dla budynku mieszkalnego jednorodzinnego o powierzchni zabudowy do 70 m². Tym samym inwestor budujący budynek, o którym mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, który chce prowadzić dziennik budowy, chociaż przepisy tego nie wymagają, ma taką możliwość. Jeśli inwestor wystąpi za pośrednictwem systemu EDB o dziennik budowy, organ ma obowiązek zapewnić dostęp w systemie EDB do dziennika budowy prowadzonego w postaci elektronicznej.

Podkreślić także trzeba, że przepisy nie zakazują również inwestorowi odnotowywania w sposób dodatkowy przebiegu robót budowlanych. Tym samym inwestor na własne potrzeby ma prawo prowadzenia różnego rodzaju notatek, czy to w postaci papierowej, czy w plikach komputerowych, oraz gromadzenia dokumentacji fotograficznej obrazującej postępy prac.

13. Art. 30 ust. 4d, art. 30b ust. 4, art. 31 ust. 1d, art. 33 ust. 2c, art. 36a ust. 1b, art. 37a ust. 1a, art. 40 ust. 5, art. 41 ust. 4b, art. 45a ust. 5, art. 47 ust. 2a, art. 53a ust. 3, art. 57 ust. 3a oraz art. 71 ust. 2b ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane

Projektowane zmiany znoszą możliwość składania wniosków w postaci papierowej. Zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane wnioski, zgłoszenia i zawiadomienia składa się w postaci papierowej albo w formie dokumentu elektronicznego za pośrednictwem portalu e-Budownictwo. Projektowana zmiana ma na celu rezygnację z papierowej formy wniosku i wprowadzenie możliwości składania wniosku w formie dokumentu elektronicznego za pośrednictwem portalu e-Budownictwo. Projektowane rozwiązania przyczynią się do ograniczenia ilości dokumentacji gromadzonej w postaci papierowej zarówno przez inwestorów, jak i przez organy administracji publicznej, w szczególności organy administracji architektoniczno-budowlanej oraz nadzoru budowlanego.

Projektowane przepisy przewidują 12 miesięczny okres przejściowy w którym dopuszczona została także forma papierowa.

14. Art. 30 ust. 4e, art. 30b ust. 5, art. 31 ust. 1e, art. 33 ust. 2d, art. 36a ust. 1c, art. 37a ust. 1b, art. 40 ust. 6, art. 41 ust. 4c, art. 45a ust. 6, art. 47 ust. 2b, art. 53a ust. 4, art. 57 ust. 3b oraz art. 71 ust. 2c ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane

Projektowane zmiany uchylają upoważnienie dla ministra właściwego do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa do określenia wzoru formularzy wniosków. Z uwagi na fakt, że przewiduje się rezygnację z papierowej formy wniosków, określenie wzorów formularzy przez ww. ministra jest zbędne i niepotrzebne.

15. Art. 30 ust. 4f, art. 30b ust. 6, art. 31 ust. 1f, art. 33 ust. 2e, art. 36a ust. 1d, art. 37a ust. 1c, art. 40 ust. 7, art. 41 ust. 4d, art. 45a ust. 7, art. 47 ust. 2c, art. 53a ust. 5, art. 57 ust. 3c oraz art. 71 ust. 2d ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane

Projektowane zmiany proponują doprecyzować, w jakim miejscu udostępnione zostaną formularze wniosków, zawiadomień i zgłoszeń. Z uwagi na fakt, że wnioski, zawiadomienia i zgłoszenia będzie składać się w formie dokumentu elektronicznego za pośrednictwem portalu e-Budownictwo proponuje się, aby ww. formularze były udostępniane obywatelom również za pośrednictwem tego portalu. Zmiana ta nie wprowadza żadnych nowych i nieznanych dotychczas rozwiązań. Już obecnie przepisy ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane wskazują, że formularze w formie dokumentu elektronicznego Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego udostępnia na portalu e-Budownictwo.

16. Art. 30 ust. 5e, art. 32 ust. 4b, art. 34 ust. 4–5c, 7 i 8, art. 35 ust. 1 i 5, art. 36a ust. 1, 5 i 6, art. 38 ust. 2 i 3, art. 45a ust. 1 pkt 2, art. 51 ust. 1 pkt 3 i ust. 4, art. 57 ust. 2, art. 82b ust. 1 pkt 2, art. 93 pkt 6 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane

Proponuje się rezygnację ze stemplowania i zatwierdzania projektów dołączanych do zgłoszeń i wniosków o pozwolenie na budowę. Taka zmiana wiąże się z koniecznością wykreślenia z ustawy pojęcia zatwierdzenia. Zgodnie z art. 20 obowiązek sporządzenia projektu budowlanego zgodnie z zasadami wiedzy i przepisami prawa spoczywa na projektancie i to ten podmiot powinien ponosić odpowiedzialność za przyjęte rozwiązania projektowe. Proponowane rozwiązania obligują projektantów do jeszcze większej staranności przy sporządzaniu projektu budowlanego. Również bezprzedmiotowe staje się wydawanie decyzji o zatwierdzeniu projektu zagospodarowania działki lub terenu lub projektu architektoniczno-budowlanego.

Projektowane zmiany mają na celu przede wszystkim odciążenie organów administracji architektoniczno-budowlanej i usprawnienie ich działania. W obecnie obowiązującym stanie prawnym organy administracji architektoniczno-budowlanej ostemplowują i zatwierdzają projekt zagospodarowania działki lub terenu oraz projekt architektoniczno-budowlany, co prowadzi do sytuacji, w której to organ, poprzez ostemplowanie i zatwierdzenie projektu, ponosi odpowiedzialność za przyjęte rozwiązania projektowe. W konsekwencji inwestor, który otrzymał ostemplowany i zatwierdzony projekt zagospodarowania działki lub terenu oraz projekt architektoniczno-budowlany, może domniemywać, że projekt został sprawdzony i zweryfikowany przez organ, co pozostaje w sprzeczności z ustawą z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, gdyż zgodnie z art. 20 obowiązek sporządzenia projektu budowlanego zgodnie z zasadami wiedzy i przepisami prawa spoczywa na projektancie i to ten podmiot powinien ponosić odpowiedzialność za przyjęte rozwiązania projektowe, a nie organ administracji publicznej. Rolą organu powinno być jedynie sprawdzenie i zweryfikowanie dokumentacji, czy jest ona kompletna, a nie ingerowanie w opracowany projekt.

Wyjątek odnośnie do zatwierdzania dokumentacji projektowej pozostanie w art. 49 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane z uwagi na specyfikę tego postępowania.

17. Art. 30b ust. 7–11, art. 82b ust. 1 pkt 1 i 1a, ust. 3a, ust. 6 i ust. 8 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane

W przepisach ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane przewiduje się zmiany przepisów w celu objęcia przepisami dotyczącymi kar za nieterminowe wydawanie decyzji o pozwoleniu na budowę również nieterminowe wydawanie decyzji o pozwoleniu na rozbiórkę (zmiana dotycząca dodania w art. 30b ust. 7–11). Dotychczas kwestia ta budziła wątpliwości.

Mając na uwadze wyroki NSA (z 11 stycznia 2018 r., sygn. akt II OSK 1148/17, z 8 grudnia 2020 r., sygn. akt II OSK 1432/18, z 14 września 2021 r., sygn. akt II OSK 3124/18) w sprawie jak wyżej, w których sąd wskazuje, że: „art. 35 ust. 6 Prawa budowlanego przewiduje nałożenie kary za zwłokę wyłącznie w wydaniu decyzji o pozwoleniu na budowę, a tym samym nie znajduje zastosowania do decyzji wydawanych w przedmiocie pozwolenia na rozbiórkę.” – konieczna jest zmiana przepisów ww. ustawy w tym zakresie, tak aby przepisy wprost pozwalały na nałożenie takiej kary w przypadku przekroczenia określonego terminu określonego w art. 35 ust. 6 na wydanie decyzji o pozwoleniu na rozbiórkę.

Jak bowiem wskazał NSA w wyroku z 14 września 2021 r. „W przypadku tego rodzaju dolegliwego instrumentu prawnego jakim jest sankcja administracyjna, w szczególności administracyjna kara pieniężna, możliwość jej zastosowania musi być wyraźnie przewidziana w obowiązującym prawie, co oznacza również pierwszeństwo wykładni literalnej i ścisłej przepisów regulujących jej nakładanie. Wymierzenie administracyjnej kary pieniężnej nie może być wynikiem stosowania interpretacji rozszerzającej na niekorzyść sprawcy, analogii, czy rezultatem wnioskowania z przepisów prawa. W tym zakresie represyjny charakter sankcji administracyjnej wymaga, aby odpowiednio stosować w tym względzie pewne zasady wypracowane na gruncie prawa karnego. Odnosząc powyższe uwagi do rozpoznawanej sprawy trzeba stwierdzić, że skoro przepis art. 35 ust. 6 pkt 1 Prawa budowlanego wyraźnie stanowi nałożeniu kary pieniężnej za zwłokę w wydaniu decyzji o pozwoleniu na budowę, to oznacza, że przewidziana w nim sankcja administracyjna może być stosowana wyłącznie w tej kategorii spraw. W konsekwencji wymierzenie takiej kary za niewydanie w terminie decyzji pozwalającej na rozbiórkę obiektu budowlanego nie ma w istocie stosownych podstaw prawnych.”.

Jednocześnie, aby można było nakładać kary za nieterminowe wydawanie decyzji o pozwoleniu na rozbiórkę, należy doprecyzować przepisy dotyczące rejestrów wniosków o pozwolenie na budowę i decyzji o pozwoleniu na budowę, tak aby rejestry te obejmowały również wnioski o pozwoleniu na rozbiórkę i decyzje o pozwoleniu na rozbiórkę (zmiany w art. 82b); bowiem to na podstawie tego rejestru sprawdza się terminowość wydawania pozwoleń i nakłada się kary za przekroczenie terminów.

Z uwagi na to, że sposób prowadzenia rejestru wniosków o pozwolenie na budowę i decyzji o pozwoleniu na budowę oraz rejestru zgłoszeń dotyczących budowy, o której mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1–3, jest uregulowany w rozporządzeniu wydanym na podstawie zmienianego art. 82b ust. 8, konieczne jest wydanie nowego rozporządzenia regulującego przedmiotowe kwestie. Warto przy tym podkreślić, że nowe rozporządzenie będzie niemal identyczne z dotychczasowym.

18. Art. 33 ust. 2 pkt 1 oraz art. 34 ust. 3f ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane

Projektowana zmiana rezygnuje z możliwości sporządzania projektu budowlanego w postaci papierowej. Zmiana wpisuje się we wprowadzane projektowanymi przepisami ograniczenie sporządzania dokumentów w postaci papierowej i stanowi konsekwencję wprowadzenia obowiązku składania wniosków, zawiadomień i zgłoszeń w postaci elektronicznej. Obecnie obowiązujące przepisy ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane dopuszczają już możliwość sporządzania projektu budowlanego w postaci elektronicznej. Ponadto, zgodnie z przepisami projektowanego art. 10c projekt zagospodarowania działki lub terenu oraz projekt architektoniczno-budowlany będzie musiał być opatrzony kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.

Jednocześnie proponuje się wprowadzenie okresu przejściowego, w którym dopuszcza się sporządzanie projektu budowlanego w postaci papierowej. Analogicznie jak w przypadku wniosków, zawiadomień i zgłoszeń możliwość sporządzania projektu w postaci papierowej będzie dopuszczalna do 30 września 2024 r.

19. Art. 35 ust. 6 pkt 1 i 2 oraz ust. 8a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane

Proponuje się zmianę terminu, którego przekroczenie przy wydawaniu pozwoleń na budowę skutkuje nałożeniem kary finansowej na organ. Termin ten skraca się z 65 dni do 30 dni – jeżeli inwestor jest jedyną stroną postępowania – albo 45 dni – jeżeli są jeszcze inne strony niż inwestor (w art. 35 ust. 6 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane). Celem tej zmiany jest przyspieszenie wydawania decyzji o pozwoleniu na budowę w przypadku dokumentów składanych w formie elektronicznej. Niemniej jednak, z uwagi na fakt, że papierowy obieg dokumentów pozostanie w stosunku do zamierzeń budowlanych oraz robót budowlanych na terenach zamkniętych proponuje się określić odrębny termin, którego przekroczenie będzie wiązać się z nałożeniem kary finansowej na organ. Termin ten proponuje się określić na 30 dni – jeżeli inwestor jest jedyną stroną postępowania – albo 65 dni – jeżeli są jeszcze inne strony niż inwestor (w projektowanym art. 35 ust. 6 pkt 1a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane).

Z uwagi na tę zmianę przepis art. 35 ust. 6 pkt 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane staje się zbędny i wymaga uchylecia.

Ponadto w art. 35 proponuje się wprowadzić przepisy, które w szczególnie uzasadnionych przypadkach, kierując się wyjątkową sytuacją wywołującą znaczne ograniczenia w działaniu organu ze względu na nieadekwatność posiadanych sił i środków, pozwolą organowi administracji architektoniczno-budowlanej wystąpić z odpowiednim wnioskiem, do organu wyższego stopnia, o

niewszczynanie postępowania o nałożeniu kary, o której mowa w ust. 6, albo o umorzenie tego postępowania. Projektowane przepisy mają na celu zniesienie odpowiedzialności właściwego organu administracji architektoniczno-budowlanej za nieterminowe wydanie decyzji o pozwoleniu na budowę w szczególnie uzasadnionych przypadkach.

20. Art. 40 ust. 1a, ust. 1b, ust. 2 i ust. 4 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane

Zmiana w art. 40 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane zmierza do uregulowania możliwości przeniesienia decyzji o pozwoleniu na budowę w części. Często decyzje o pozwoleniu na budowę dotyczą różnych obiektów budowlanych i celowe jest, aby istniała możliwość przeniesienia pozwolenia na budowę co do niektórych obiektów budowlanych na innego inwestora.

Dlatego wprowadza się w art. 40 ust. 1b warunek, że przenoszona część decyzji oraz część decyzji, która nie ma być przeniesiona, będą obejmowały obiekty budowlane lub zespoły obiektów budowlanych wraz ze związanymi z nimi urządzeniami budowlanymi, mogące samodzielnie funkcjonować zgodnie z przeznaczeniem.

Jednocześnie wprowadza się rozwiązanie, że nowy inwestor dołącza do wniosku (obok dokumentów składanych obecnie na podstawie art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane) również oświadczenie o otrzymaniu od dotychczasowego inwestora posiadanego przez niego projektu budowlanego lub kopii projektu sporządzonej w formie pozwalającej na wykorzystanie zgodnie z przeznaczeniem, aby zapewnić na „rozłączonych budowach” istnienie dokumentacji projektowej.

Umożliwienie przeniesienia decyzji w części powinno dotyczyć nie tylko przeniesienia samej decyzji o pozwoleniu na budowę, ale również decyzji o pozwoleniu na wznowienie robót budowlanych, o której mowa w art. 51 ust. 4, oraz zgłoszenia. Temu służą zmiany odpowiednio w art. 40 ust. 2 i 4.

21. Art. 43 ust. 1aa ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane

W związku z dodawaną zmianą w art. 29 ust. 1 pkt 38, 39 i 40, w art. 29 ust. 2 pkt 36 oraz w art. 29a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane powodującą zwolnienie:

- bezodpływowych zbiorników na wody opadowe lub roztopowe o pojemności nie większej niż 15 m³,
- przydomowych schronów i przydomowych ukryć doraźnych, o powierzchni użytkowej do 35 m²,

- do 100 m krańcowych odcinków sieci: elektroenergetycznych (obejmujących napięcie znamionowe nie wyższe niż 1 kV), wodociągowych, kanalizacyjnych, ciepłych, gazowych (o ciśnieniu roboczym nie wyższym niż 0,5 MPa),
- przyłączy oraz sieci związanych z wolno stojącymi obiektami budowlanymi łączności oraz kontenerami telekomunikacyjnymi o powierzchni zabudowy do 35 m²

– z obowiązku uzyskania pozwolenia na budowę, zachodzi konieczność zmiany brzmienia przepisu art. 43 ust. 1aa ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, określającego katalog obiektów podlegających obowiązkowi wykonania geodezyjnej inwentaryzacji powykonawczej.

Obecnie dla tych obiektów kierownik budowy (a w przypadku jego braku – inwestor), ma obowiązek wykonać inwentaryzację powykonawczą, a geodeta przekazać sporządzoną dokumentację do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego, która to dokumentacja powoduje aktualizację geodezyjnych baz danych. Dla ww. obiektów budowlanych są to odpowiednio baza danych geodezyjnej ewidencji sieci uzbrojenia terenu (dla bezodpływowych zbiorników na wody opadowe lub roztopowe, budowli ochronnych wolnostojących, sieci i przyłączy oraz stacji ładowania) oraz ewidencja gruntów i budynków (dla budynków gospodarczych) prowadzona przez starostę.

Wprowadzana zmiana art. 43 ust. 1aa ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane zachowuje ww. obowiązek geodezyjnej inwentaryzacji powykonawczej w mocy gdyż ujawnienie informacji o ww. obiektach w bazach danych jest istotne z punktu widzenia bezpieczeństwa sytuowania innych projektowanych obiektów, które mogą powstać na danym obszarze (w przypadku obiektów podziemnych) oraz zapewnienia aktualności ewidencji gruntów i budynków, która ma wpływ m.in. na wymiar podatków (w przypadku budynków).

22. Art. 47a ust. 3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane

W art. 47a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane proponuje się dodać przepis zgodnie z którym dodanie do dziennika budowy dokumentacji fotograficznej odbywa się w formie wpisu. Zmian ma charakter doprecyzowujący mający na celu potwierdzenie, że do dziennika budowy dołączana powinna być również dokumentacji fotograficzna.

23. Art. 47v ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane

Zmiany w art. 47v ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane wskazują do kiedy będzie możliwe prowadzenie dziennika budowy w postaci papierowej. W wyniku proponowanej nowelizacji możliwość prowadzenia dzienników budowy w postaci papierowej skończy się z dniem 30 września 2024 r., a tym samym od 1 października 2024 r. dziennik budowy będzie prowadzony wyłącznie w postaci elektronicznej, z wyłączeniem dziennika budowy dla terenów zamkniętych

oraz dziennika budowy dla budynków mieszkalnych jednorodzinnych. Do tego czasu będzie możliwe prowadzenie dziennika budowy zarówno w postaci papierowej, jak i za pośrednictwem systemu Elektroniczny Dziennik Budowy. Jednocześnie wskazać należy, że dla budynków mieszkalnych jednorodzinnych prowadzenie dziennika budowy w postaci papierowej będzie możliwe do 31 maja 2026 r. Wydłużenie możliwości prowadzenia dziennika budowy w postaci papierowej dla tych budynków ma na celu wsparcie inwestorów, którzy planują lub w najbliższej przyszłości będą planowali budowę budynków mieszkalnych jednorodzinnych.

Powodem skrócenia okresu przejściowego dla prowadzenia Elektronicznego Dziennika Budowy w postaci cyfrowej jest przyspieszenie cyfryzacji procesu inwestycyjno-budowlanego, co wiąże się ze skróceniem terminów realizacji inwestycji oraz ułatwieniami dla inwestorów polegającymi na łatwiejszym i szybszym dostępie do dokonywania w dzienniku budowy wpisu. Jednocześnie zostanie zachowany dłuższy okres przejściowy dla dziennika budowy w postaci papierowej dla domów jednorodzinnych. Wobec dużej ilości spraw, a tym samym dokumentów potrzebna jest cyfryzacja tego procesu. Skrócenie możliwości prowadzenia dziennika budowy w postaci papierowej ma na celu przyspieszenie cyfryzacji procesu budowlanego. Obecnie obowiązujące przepisy przewidują, że dziennik budowy w postaci papierowej prowadzi się do dnia 31 grudnia 2029 r. Taka data wydaje się bardzo odległa, a ponadto może prowadzić do tego, że większość inwestorów, pomimo możliwości prowadzenia dziennika budowy w postaci elektronicznej poprzez dedykowany do tego system Elektroniczny Dziennik Budowy, aż do końca 2029 r. będzie wybierać tradycyjną – papierową postać dziennika budowy. Należy podkreślić, że system Elektroniczny Dziennik Budowy jest dostępny już od 27 stycznia 2023 r. i do 30 września 2024 r. pozwoli wszystkim podmiotom zobowiązanym do prowadzenia dziennika budowy na zapoznanie się z systemem i rozstrzygnięcie ew. wątpliwości związanych z jego wykorzystaniem. Jednocześnie wskazać po raz kolejny trzeba, iż korzystanie z EDB nie wymaga od użytkownika posiadania dedykowanego sprzętu lub oprogramowania i pozwala wykorzystać standardowy sprzęt komputerowy, tablet lub smartfon posiadające dostęp do sieci Internet. W związku z tym proponuje się skrócić terminy dopuszczające możliwość prowadzenia dziennika budowy w postaci papierowej.

24. Art. 51a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane

Dodawany art. 51a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane ma na celu wprowadzenie tzw. mechanizmu żółtej kartki w przypadku dokonania nielegalnych istotnych odstępień od dokumentacji projektowej.

Obecnie, jeżeli organ nadzoru budowlanego stwierdzi dokonanie nielegalnych odstępień od dokumentacji projektowej (tj. dokonanie istotnych odstępień bez zachowania art. 36a ust. 1 lub 1a, czyli bez uzyskania decyzji o zmianie pozwolenia na budowę lub bez dokonanego zgłoszenia), przeprowadza skomplikowane postępowanie naprawcze. W pierwszej kolejności wstrzymuje prowadzenie robót budowlanych (zgodnie z art. 50 ust. 1 pkt 4) i nakłada obowiązek sporządzenia projektu zamiennego (zgodnie z art. 51 ust. 1 pkt 3). W konsekwencji pozwolenie na budowę dotyczące inwestycji jest uchylane przez organ administracji architektoniczno-budowlanej (zgodnie z art. 36a ust. 2), a następnie organ nadzoru budowlanego wydaje decyzję o zatwierdzeniu dokumentacji projektowej i ewentualnie o wznowieniu robót budowlanych (zgodnie z art. 51 ust. 4) albo decyzję nakazującą zaniechanie dalszych robót budowlanych albo rozbiórkę obiektu lub jego części, albo doprowadzenie obiektu do stanu poprzedniego (zgodnie z art. 51 ust. 5).

Z uwagi na zawilość tej procedury i dotkliwe konsekwencje dla inwestora proponuje się, aby wprowadzić przed wszczęciem procedury tzw. mechanizm żółtej kartki.

Organ nadzoru budowlanego stwierdzając dokonanie przez inwestora nielegalnych istotnych odstępień od dokumentacji projektowej najpierw pouczałby inwestora o tym, że inwestycję należy doprowadzić do stanu zgodnego z pozwoleniem na budowę, w tym z dokumentacją projektową. Organ potwierdzałby to pouczenie wpisem w dzienniku budowy.

Po upływie 60 dni od dnia pouczenia albo przed upływem 60 dni od dnia pouczenia, jeżeli wystąpi o to inwestor organ nadzoru budowlanego będzie sprawdzał, czy roboty budowlane zostały doprowadzone do stanu zgodnego z ustaleniami i warunkami określonymi w decyzji o pozwoleniu na budowę, projekcie zagospodarowania działki lub terenu lub projekcie architektoniczno-budowlanym lub w przepisach.

Jeżeli okazałoby się, że inwestor usunął niezgodności, organ nadzoru budowlanego nie podejmowałby dalej działań, gdyż nie byłoby już takiej potrzeby.

Natomiast gdyby się okazało, że inwestor nie usunął niezgodności, organ nadzoru budowlanego przeprowadzałby postępowanie naprawcze, tak jak to zostało przedstawione wyżej.

25. Art. 51b ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane

Proponuje się wprowadzić przepisy wskazujące wprost o możliwości dokonywania istotnych odstępień do zatwierdzonych projektów, o których mowa w art. 51 ust. 1 pkt 3, tj. tzn. projektów budowlanych zamiennych.

Proponuje się, aby dokonanie istotnego odstąpienia od zatwierdzonych projektów, o których mowa w art. 51 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, było niedopuszczalne. W

przypadku dokonania takiego odstąpienia zastosowanie znajdują przepisy art. 50–51a, z wyłączeniem jednak art. 51 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane.

Jednocześnie proponuje się określić, co należy rozumieć przez istotne odstąpienie od zatwierdzonych projektów zagospodarowania działki lub terenu lub projektów architektoniczno-budowlanych. Przez istotne odstąpienie będzie się rozumieć odstąpienia w zakresie, o którym mowa w art. 36a ust. 5 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane.

Natomiast dokonanie nieistotnego odstąpienia od zatwierdzonych projektów zagospodarowania działki lub terenu lub projektów architektoniczno-budowlanych, o których mowa w art. 51 ust. 1 pkt 3, jest dopuszczalne po dołączeniu do dokumentacji budowy odpowiednich informacji (rysunek i opis) dotyczących tego odstąpienia.

26. Art. 53b ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane

Dodawany art. 53b ma na celu jednoznaczne przesądzenie, że rozdział 5b (o tytule „Zakończenie budowy”) nie ma zastosowania do zakończenia innych robót budowlanych niż budowa obiektu budowlanego. Taki wniosek wynika już z samego tytułu rozdziału, jednak wciąż ta kwestia budzi w praktyce wątpliwości.

27. Art. 53c, art. 53d, art. 54 ust. 1a, art. 59i i art. 93 pkt 6a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane

Obecnie oddanie do użytkowania budynków mieszkalnych jednorodzinnych (czy to budowanych na podstawie pozwolenia na budowę, czy zgłoszenia) i innych drobnych obiektów (zaliczanych do kategorii III, budowanych na podstawie decyzji o pozwoleniu na budowę) wymaga zawiadomienia o zakończeniu budowy, co wiąże się z prowadzonym postępowaniem przez organ nadzoru budowlanego i czekaniem przez inwestora na zakończenie tego postępowania. Warto przy tym podkreślić, że postępowanie to opiera się na weryfikacji dokumentów załączonych do zawiadomienia. W tym postępowaniu nie dochodzi do szerszej kontroli na terenie budowy.

W ocenie projektodawców oddanie do użytkowania budynków mieszkalnych jednorodzinnych i innych drobnych obiektów w powyższy sposób jest nadmierną formalnością, a podobny efekt (zapewnienia, że obiekt budowlany nadaje się do użytkowania) można osiągnąć w prostszy sposób, bez konieczności prowadzenia przez organ postępowania.

Proponuje się, aby oddanie do użytkowania ww. obiektów następowało już z chwilą złożenia przez kierownika budowy oświadczenia o zakończeniu budowy i możliwości przystąpienia do użytkowania obiektu budowlanego (projektowany art. 53c ust. 1), przy czym na mocy

projektowanego art. 53c ust. 2 przed przystąpieniem do użytkowania do dokumentacji budowy konieczne będzie dołączenie następujących dokumentów:

- 1) projektu technicznego, z uwzględnieniem zmian, o których mowa w art. 36b ust. 2;
- 2) protokołów badań i sprawdzeń:
  - a) przyłączy i instalacji zapewniających użytkowanie obiektu budowlanego zgodnie z przeznaczeniem, sporządzone przez osoby posiadające uprawnienia budowlane w odpowiedniej specjalności lub osoby, o których mowa w art. 62 ust. 6,
  - b) o których mowa w art. 14 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorze technicznym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1514), o ile dotyczy;
- 3) decyzji zezwalającej na eksploatację urządzenia technicznego, o której mowa w art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorze technicznym, o ile dotyczy;
- 4) dokumentacji geodezyjnej zawierającej wyniki geodezyjnej inwentaryzacji powykonawczej, w tym mapę, o której mowa w art. 2 pkt 7b ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2021 r. poz. 1990, z późn. zm.), oraz informację o zgodności usytuowania obiektu budowlanego z projektem zagospodarowania działki lub terenu lub odstępstwach od tego projektu sporządzone przez osobę posiadającą odpowiednie uprawnienia zawodowe w dziedzinie geodezji i kartografii;
- 5) kopii świadectwa charakterystyki energetycznej przekazanego w postaci papierowej albo wydruk świadectwa charakterystyki energetycznej przekazanego w postaci elektronicznej – w przypadku budynków, z wyłączeniem budynków, o których mowa w art. 3 ust. 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 2014 r. o charakterystyce energetycznej budynków (Dz. U. z 2021 r. poz. 497, z późn. zm.).

Ponadto w projektowanym art. 53c ust. 3 reguluje się warunki, jakie muszą zająć, aby kierownik budowy mógł złożyć oświadczenie o zakończeniu budowy i możliwości przystąpienia do użytkowania obiektu budowlanego. Warunki te muszą zająć jednocześnie. Należą do nich:

- 1) wszystkie roboty budowlane objęte projektem budowlanym zostały wykonane;
- 2) wykonano nieobjęte projektem budowlanym przyłącza zapewniające użytkowanie obiektu budowlanego zgodnie z przeznaczeniem;
- 3) dołączono do dokumentacji budowy dokumenty, o których mowa w art. 57 ust. 1 pkt 1a i 4–6a.

Powyższe regulacje mają zapewnić, że oddany do użytkowania w tym trybie obiekt budowlany został wybudowany w całości i zapewniono właściwe wykonanie przyłączy i instalacji niezbędnych do korzystania z obiektu.

W oświadczeniu o zakończeniu budowy i możliwości przystąpienia do użytkowania obiektu budowlanego kierownik budowy ponadto oświadcza o:

- 1) zgodności wykonania obiektu budowlanego z projektem budowlanym lub warunkami pozwolenia na budowę oraz przepisami;
- 2) doprowadzeniu do należytego stanu i porządku terenu budowy, a także – w razie korzystania – drogi, ulicy, sąsiedniej nieruchomości, budynku lub lokalu.

Podobne oświadczenie składa się w przypadku innych sposobów oddania obiektu do użytkowania (tj. zawiadomienia o zakończeniu budowy czy wniosku o pozwolenie na użytkowanie), co wynika z obecnie obowiązującego art. 57 ust. 1 pkt 2).

Przystąpienie do użytkowania budynków mieszkalnych jednorodzinnych (czy to budowanych na podstawie pozwolenia na budowę, czy zgłoszenia) i innych drobnych obiektów (zaliczanych do kategorii III, budowanych na podstawie decyzji o pozwoleniu na budowę) bez wydanego oświadczenia kierownika budowy o zakończeniu budowy i możliwości przystąpienia do użytkowania obiektu budowlanego lub ewentualnie bez uzyskania pozwolenia na użytkowanie, będzie skutkowało przeprowadzeniem działań ze strony organu nadzoru budowlanego, które zostały uregulowane w art. 59i (co wynika z projektowanych zmian w tym przepisie).

W art. 53b ust. 5 reguluje się specyficzną sytuację dotyczącą zakończenia budowy budynku mieszkalnego jednorodzinnego o powierzchni zabudowy do 70 m², dla którego nie ustanowiono kierownika budowy; przepisy ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane dają bowiem inwestorowi taką możliwość. Skorzystanie z tej możliwości powodowałoby, że nie jest możliwe wydanie przez kierownika budowy oświadczenia o zakończeniu budowy i możliwości przystąpienia do użytkowania obiektu budowlanego. Tym samym proponowana regulacja w tej wyjątkowej sytuacji daje możliwość sporządzenia ww. oświadczenia przez inwestora.

Choć samo oświadczenie kierownika budowy o zakończeniu budowy i możliwości przystąpienia do użytkowania obiektu budowlanego będzie dawało prawo inwestorowi do rozpoczęcia użytkowania obiektu budowlanego, nie oznacza to, że na inwestorze nie będą ciążyły obowiązki względem organu nadzoru budowlanego.

Ponadto, w projektowanym art. 53 ust. 6 wyłącza się obowiązek dołączenia do zakończenia budowy budynku mieszkalnego jednorodzinnego o powierzchni zabudowy do 70 m² kopii świadectwa charakterystyki energetycznej. Wskazane wyłączenie regulowane jest obecnie w art. 57 ust. 1bb ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane. Z uwagi na fakt, że zmianie ulega sposób oddawania do użytkowania budynków mieszkalnych jednorodzinnych zasadne jest uchylenie

obecnego ust. 1bb w art. 57 i przeniesienie wskazanej tam regulacji do art. 53c ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane.

Przewiduje się bowiem, że w terminie 14 dni od dnia rozpoczęcia użytkowania obiektu budowlanego inwestor będzie obowiązany zawiadomić o rozpoczęciu użytkowania obiektu budowlanego organ nadzoru budowlanego (projektowany art. 53d ust. 1), zaś do tego zawiadomienia konieczne będzie dołączenie ww. oświadczenia kierownika budowy (projektowany art. 53d ust. 2).

Zawiadomienie o rozpoczęciu użytkowania obiektu budowlanego będzie czynnością techniczną, niemającą wpływu na fakt możliwości lub braku możliwości użytkowania. Niedochowanie tego obowiązku nie będzie więc skutkować zakazem użytkowania obiektu budowlanego. W szczególności w przedmiotowej sytuacji nie będzie miał zastosowania art. 59i.

Jednak niedochowanie obowiązku zawiadomienia o rozpoczęciu użytkowania obiektu budowlanego organ nadzoru budowlanego będzie skutkowało odpowiedzialnością karną, zgodnie z dodawanym w art. 93 pkt 6a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane.

Zawiadomienia o rozpoczęciu użytkowania obiektu budowlanego będzie dokonywać się formie dokumentu elektronicznego za pośrednictwem portalu e-Budownictwo na odpowiednim formularzu (projektowany art. 53d ust. 3–4), podobnie jak to ma miejsce z innymi wnioskami, zawiadomieniami i zgłoszeniami regulowanymi w ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane.

28. Art. 54 i art. 55 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane

Obecnie przepisy ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane przewidują dwa tryby oddawania do użytkowania obiektów budowlanych.

Zasadą jest, że oddanie do użytkowania może nastąpić w wyniku zawiadomienia o zakończeniu budowy (jeżeli organ nadzoru budowlanego nie wniesie w terminie 14 dni sprzeciwu). Ten tryb został uregulowany w art. 54.

Drugi tryb reguluje art. 55 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane i sprowadza się on do uzyskania przez inwestora decyzji o pozwoleniu na użytkowanie. Ten tryb ma charakter wyjątkowy i ma zastosowanie w czterech przypadkach:

- 1) gdy ma być oddany do użytkowania obiekt budowlany, który został wymieniony w art. 55 ust. 1 pkt 1;

- 2) gdy w decyzji o legalizacji (art. 49 ust. 5) lub decyzji legalizującej istotne odstępienia od dokumentacji projektowej (o której mowa w art. 51 ust. 4) został nałożony obowiązek uzyskania decyzji o pozwoleniu na użytkowanie;
- 3) gdy przystąpienie do użytkowania obiektu budowlanego ma nastąpić przed wykonaniem wszystkich robót budowlanych;
- 4) gdy sam inwestor dobrowolnie o to występuje, mimo że uzyskanie decyzji o pozwoleniu na użytkowanie nie jest wymagane.

Projektowana ustawa przewiduje zmiany w art. 54 i 55 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, których celem jest rozszerzenie zasady oddawania do użytkowania obiektów budowlanych w drodze zawiadomienia o zakończeniu budowy oraz ograniczenie wydawania decyzji o pozwoleniu na użytkowanie.

Pozwolenie na użytkowanie byłoby wymagane jedynie w dwóch przypadkach:

- 1) gdy przystąpienie do użytkowania obiektu budowlanego ma nastąpić przed wykonaniem wszystkich robót budowlanych;
- 2) gdy sam inwestor dobrowolnie o to występuje, mimo że uzyskanie decyzji o pozwoleniu na użytkowanie nie jest wymagane.

W pozostałych przypadkach wymagane byłoby zawiadomienie o zakończeniu budowy (z zastrzeżeniem, że budynki mieszkalne jednorodzinne i obiekty budowlane kategorii III nie podlegałyby nawet takiemu obowiązkowi, ponieważ dla nich przewiduje się dedykowaną regulację w art. 53c i 53d).

Likwidacja w określonym zakresie potrzeby uzyskania decyzji o pozwoleniu na użytkowanie obiektu budowlanego przyspieszy zakończenie procesu inwestycyjnego, w wyniku czego inwestor będzie miał możliwość wcześniej niż dotychczas korzystać z wybudowanego obiektu budowlanego. Zmiana ta oznacza, że w znacznym stopniu zostanie skrócony okres dochodzenia do legalnego użytkowania obiektów budowlanych przez obywateli. Jednocześnie organy nadzoru budowlanego zostaną zwolnione z obowiązku wszczynania i prowadzenia postępowania administracyjnego w sprawie udzielenia pozwolenia na użytkowanie, w ramach którego były zobowiązane do przeprowadzenia kontroli obowiązkowej. Natomiast swoją uwagę będą mogły w większym stopniu skupić na wykonywaniu innych czynności z zakresu nadzoru budowlanego np. kontroli budów czy kontroli stanu technicznego użytkowanych obiektów budowlanych.

Projektodawca nie wyklucza przy tym, że jeśli będzie to wolą inwestora, będzie on mógł skorzystać z prawa złożenia stosownego wniosku i uzyskać pozwolenie na użytkowanie w formie decyzji

administracyjnej. Złożenie takiego wniosku będzie jednocześnie wiązało się z wezwaniem organu nadzoru budowlanego do przeprowadzenia obowiązkowej kontroli inwestycji. To jednak, jaką ścieżkę prawną w zakresie oddania do użytkowania obiektu budowlanego wybierze, będzie zależało od jego woli.

Należy również dodać, że aktualnie organy nadzoru budowlanego w ramach zawiadomienia o zakończeniu budowy mogą przeprowadzić fakultatywną kontrolę inwestycji. Podkreślić należy, że taka możliwość organom zostanie pozostawiona. Oznacza to, że organy zawsze będą miały uprawnienie do przeprowadzenia kontroli inwestycji na etapie oddawania jej do użytkowania. Dzięki takiemu rozwiązaniu oczywistym stanie się również, że odpowiedzialność za zapewnienie/stwierdzenie zgodności inwestycji z zatwierdzoną dokumentacją projektową, warunkami pozwolenia na budowę i przepisami prawa, spoczywać powinna przede wszystkim na osobach pełniących samodzielne funkcje techniczne w budownictwie, które sprawują bieżący nadzór nad realizacją danego przedsięwzięcia, tj. na kierowniku budowy, inspektorze nadzoru inwestorskiego i projektancie sprawującym nadzór autorski.

Jednocześnie wprowadza się możliwość warunkowego oddania do użytkowania budynków mieszkalnych jednorodzinnych służących zaspokojeniu własnych potrzeb mieszkaniowych inwestora bez wymaganych przyłączy elektroenergetycznych lub wodociągowych zapewniających użytkowanie tego budynku zgodnie z jego przeznaczeniem, jeżeli brak przyłączy leży po stronie przedsiębiorstwa energetycznego lub wodociągowo-kanalizacyjnego, które wydało warunki przyłączenia do sieci. Decyzja ta będzie zezwalać na użytkowanie budynku do czasu zapewnienia dostawy mediów i nie wygasa w przypadku ich wskazania.

Celem projektowanych zmian jest usprawnienie procesu oddawania do użytkowania budynków mieszkalnych jednorodzinnych służących zaspokojeniu własnych potrzeb mieszkaniowych inwestora, które pomimo ujęcia w projekcie budowlanym przyłączy nie mogą zostać wykonane z uwagi na fakt, że określone przedsiębiorstwo (gazowe, energetyczne) opóźnia możliwość realizacji przyłącza. Określone są wprawdzie warunki przyłączenia, jednak samo przyłączenie z różnych względów nie będzie w najbliższym czasie możliwe. Taka inwestycja może nie zostać odebrana przez organ nadzoru budowlanego, a w konsekwencji do czasu przyłączenia do sieci obiekt nie będzie mógł być oddany do użytkowania. Do czasu wykonania przyłączy przez gestorów sieci, inwestor mógłby korzystać z budynku zgodnie z jego przeznaczeniem, wykonując np. studnię i szczelny zbiornik bezodpływowy na ścieki. Organ nadzoru budowlanego wydawałby bowiem decyzję pod warunkiem, co wynika z obecnego art. 59 ust. 3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane.

Natomiast w zakresie przyłączy kanalizacyjnych, decyzja taka może być wydana jednorazowo, mimo niewykonania tych przyłączy kanalizacyjnych zapewniających użytkowanie budynku mieszkalnego jednorodzinnego służącego zaspokojeniu własnych potrzeb mieszkaniowych inwestora zgodnie z przeznaczeniem, jeżeli brak przyłączy leży po stronie przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego, które wydało warunki przyłączenia do sieci, z tym że decyzja ta zezwala na użytkowanie budynku przez 18 miesięcy od dnia jej doręczenia, pod warunkiem że:

- 1) przedsięwzięcie polegające na wykonaniu przyłączy do budynku jednorodzinnego jest w trakcie realizacji oraz
- 2) przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne zadeklaruje wykonanie przyłączy nie później niż w terminie 9 miesięcy od dnia przedstawienia deklaracji, oraz
- 3) inwestor do czasu przyłączenia do sieci kanalizacyjnej do zastosuje system indywidualny lub inny właściwy system zapewniającego taki sam poziom ochrony środowiska, jak w przypadku przyłączenia do tej sieci.

Na wniosek inwestora przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne jest obowiązane potwierdzić niezwłocznie tę deklarację. Decyzja o pozwoleniu na użytkowanie, nie wygasa jeżeli wykonano przyłącza kanalizacyjne zapewniające użytkowanie budynku mieszkalnego jednorodzinnego służącego zaspokojeniu własnych potrzeb mieszkaniowych inwestora przed upływem terminu 18 miesięcy.

Powyższe wynika z tego, że inwestor zobowiązany jest do ochrony środowiska poprzez prawidłowe zagospodarowanie nieczystości ciekłych wytworzonych na obszarze nieruchomości. Obowiązek oczyszczania ścieków wprowadzanych do wód lub do ziemi wynika z przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2022 r. poz. 2625, z późn. zm.). Zgodnie z art. 78 tejże ustawy ścieki wprowadzane do wód lub do ziemi w ramach zwykłego korzystania z wód albo usług wodnych powinny być oczyszczone w stopniu wymaganym przepisami ustawy. W ramach zwykłego korzystania z wód dopuszcza się wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi w ilości nieprzekraczającej łącznie 5 m³ na dobę zgodnie z art. 33 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne. W związku z tym, w przypadku niewykonania przyłączy kanalizacyjnych, dopuszcza się możliwość warunkowego oddania do użytkowania budynków mieszkalnych jednorodzinnych, służących zaspokojeniu własnych potrzeb mieszkaniowych inwestora, pod warunkiem zastosowania indywidualnego systemu oczyszczania ścieków (zbiornik bezodpływowy, przydomowa oczyszczalnia ścieków). Dla budynku mieszkalnego jednorodzinnego służącego zaspokojeniu własnych potrzeb mieszkaniowych inwestora możliwe jest w bardzo ograniczonym czasowo i przedmiotowo zakresie, wydanie pozwolenia na użytkowanie tego budynku pomimo

braku wykonania przyłącza do sieci kanalizacyjnej w celu zapewnienia szybkiego zakończenia w tym zakresie inwestycji. Celem wydawania ograniczonego czasowo pozwolenia na użytkowanie tego budynku jest podłączenie do sieci kanalizacyjnej jak największego obszaru kraju, w szczególności na obszarach aglomeracji wodno-ściekowych, o których mowa w przepisach ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne.

Mając na uwadze możliwość oddania przedmiotowych nieruchomości do użytkowania tylko w wyjątkowej sytuacji, dopuszcza się możliwość wydawania takiej decyzji jeżeli inwestycja w zakresie przyłącza kanalizacyjnego jest w trakcie realizacji i już na ukończeniu (szacowany termin jej zakończenia ma wynosić maksymalnie do 6 miesięcy), przy zapewnieniu zastosowania systemu indywidualnego lub innego właściwego systemu zapewniającego ten sam poziom ochrony środowiska, jak w przypadku przyłączenia nieruchomości do tej sieci. Wyjątkowy charakter tego rozwiązania wynika z konieczności zagwarantowania właściwego poziomu ochrony środowiska oraz zapewnienia zgodności z przytoczonymi przepisami ustawy – Prawo wodne.

Ponadto proponuje się uchylić art. 49 ust. 5 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane z uwagi na zmiany w przepisach dotyczących oddawania obiektu budowlanego do użytkowania. Przepis ten stanie się bezprzedmiotowy.

29. Art. 56 ust. 1b ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane

Proponuje się wprowadzenie przepisu, który wprost będzie wskazywał, że w przypadku obiektu budowlanego, którego budowa wymaga decyzji o pozwoleniu na budowę, albo zgłoszenia budowy, o której mowa w art. 29 ust. 1 pkt 2, przed zawiadomieniem o zakończeniu jego budowy lub złożeniem wniosku o udzielenie pozwolenia na jego użytkowanie inwestor jest obowiązany zawiadomić, zgodnie z właściwością wynikającą z przepisów szczególnych, organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej, a także Państwowej Straży Pożarnej, jeżeli projekt zagospodarowania działki lub terenu, projekt architektoniczno-budowlany lub projekt techniczny wymagał uzgodnienia pod względem ochrony przeciwpożarowej – o zakończeniu budowy obiektu budowlanego i zamiarze przystąpienia do jego użytkowania. Organy zajmują stanowisko w sprawie zgodności wykonania obiektu budowlanego z projektem budowlanym w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych w przypadku Państwowej Inspekcji Sanitarnej i w zakresie ochrony przeciwpożarowej w przypadku Państwowej Straży Pożarnej.

Obecnie obowiązujące przepisy nakładają na inwestora, w stosunku do którego nałożono obowiązek uzyskania pozwolenia na użytkowanie obiektu budowlanego, obowiązek zawiadomienia, zgodnie z właściwością wynikającą z przepisów szczególnych, organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz Państwowej Straży Pożarnej o zakończeniu budowy obiektu budowlanego

i zamiarze przystąpienia do jego użytkowania. Organy zajmują stanowisko w sprawie zgodności wykonania obiektu budowlanego z projektem budowlanym. Powyższe znajduje zastosowanie również w przypadku, gdy projekt budowlany obiektu budowlanego nieobjętego obowiązkiem uzyskania pozwolenia na użytkowanie wymagał uzgodnienia pod względem ochrony przeciwpożarowej lub wymagań higienicznych i zdrowotnych. Brzmienie ww. przepisów budzi szereg wątpliwości interpretacyjnych.

W celu usprawnienia i przyspieszenia oddawania do użytkowania budynków mieszkalnych jednorodzinnych proponuje się rezygnację z ww. obowiązków. Budynki mieszkalne jednorodzinne nie stanowią skomplikowanych inwestycji, tak więc nie wydaje się zasadne utrzymanie obowiązku zawiadomienia organów PIS i PSP. Ponadto często zdarza się, że PSP nie wnosi sprzeciwu lub uwag, jednak wskazuje jakieś zalecenia. Nie jest wówczas wiadomo, jak te zalecenia traktować, a decyzja co z nimi zrobić spoczywa de facto na organie nadzoru budowlanego, który musi rozstrzygnąć, czy stanowią one przeciwwskazanie do niedopuszczenia obiektu budowlanego do użytkowania. Wyłączenie obowiązków, o których mowa w ust. 1 i 1a, pozwoli wyeliminować powstałe problemy i usprawnić procedurę oddawania budynków mieszkalnych jednorodzinnych do użytkowania.

Ponadto doprecyzowano przepisy dotyczące zakresu oceny przewidzianej w art. 56 ust. 1 dokonywanej przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz Państwowej Straży Pożarnej.

30. Art. 57 ust. 1b i 1bb ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane

W art. 57 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane uchyla się ust. 1b i 1ba, ponieważ w przypadku dodania projektowanego art. 53b przepisy te stają się bezprzedmiotowe.

31. Art. 57 ust. 8 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane

Proponuje się rozszerzyć katalog dokumentów, które organ nadzoru budowlanego po zakończeniu postępowania w sprawie zawiadomienia o zakończeniu budowy obiektu budowlanego albo udzieleniu pozwolenia na użytkowanie zwraca bezzwłocznie inwestorowi. Do przedmiotowego katalogu proponuje się dołączyć projekt techniczny sporządzony w postaci papierowej, jeżeli był on dołączony w oryginale do zawiadomienia o zakończeniu budowy obiektu budowlanego albo wniosku o udzielenie pozwolenia na użytkowanie.

Powyższe rozwiązanie ma charakter praktyczny. Organom nadzoru budowlanego po zakończeniu postępowania w sprawie zawiadomienia o zakończeniu budowy obiektu budowlanego albo udzieleniu pozwolenia na użytkowanie projekt techniczny nie jest potrzebny, i jest tylko kolejnym dokumentem, który jest przechowywany w inspektoratach nadzoru budowlanego. Wydaje się

zatem, że nie ma potrzeby, aby ta dokumentacja pozostała u powiatowego czy wojewódzkiego inspektora nadzoru budowlanego. W ostateczności bowiem i tak inwestor, a po zakończeniu inwestycji, właściciel lub zarządca obiektu budowlanego są zobowiązani do przechowywania dokumentacji dotyczącej obiektu budowlanego. Dla organów nadzoru budowlanego obowiązek ten wydaje się zbędny.

32. Art. 59 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane

Projektowane zmiany mają na celu uchylenie przepisów stanowiących, że w przypadku oddania do użytkowania inwestycji Krajowego Zasobu Nieruchomości (dalej: KZN) decyzja o pozwoleniu na użytkowanie obiektu budowlanego albo decyzja o odmowie wydania pozwolenia na użytkowanie obiektu budowlanego jest niezwłocznie przesyłana przez organ nadzoru budowlanego Prezesowi KZN. Ponadto proponuje się uchylić przepis, zgodnie z którym stroną w postępowaniu w sprawie pozwolenia na użytkowanie inwestycji KZN jest inwestor i Prezes KZN.

Przedmiotowe przepisy były konstruowane na gruncie uchylonych przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. o Krajowym Zasobie Nieruchomości (Dz. U. z 2021 r. poz. 1961, z późn.zm.), w których KZN miał występować jako inwestor, jednakże obecnie już taka rola KZN nie jest przewidywana. Inwestorem inwestycji mieszkaniowych realizowanych z udziałem KZN w myśl obecnie obowiązujących przepisów zawsze będzie odrębny podmiot (spółka celowa, SIM). Tym samym utrzymywanie obowiązujących przepisów stało się bezprzedmiotowe.

33. Art. 62 ust. 1 pkt 2, ust. 4 i 6b ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane

Propozycja zmiany art. 62 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane wynika z potrzeby okresowego weryfikowania warunków bezpieczeństwa pożarowego w użytkowanych obiektach budowlanych przez władających tymi obiektami i uregulowania tej kwestii we właściwych w tym zakresie przepisach ustawowych. Bezpieczeństwo pożarowe jest jednym z podstawowych wymagań dotyczących obiektów budowlanych, określonym w załączniku I do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 305/2011 z dnia 9 marca 2011 r. ustanawiającego zharmonizowane warunki wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych i uchylającego dyrektywę Rady 89/106/EWG, które zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. b i ust. 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane powinno być zachowane na odpowiednim poziomie w całym okresie użytkowania obiektu budowlanego. Jak pokazują doświadczenia Państwowej Straży Pożarnej, po przekazaniu obiektów do użytkowania przyjęte pierwotnie rozwiązania z zakresu bezpieczeństwa pożarowego (w tym np. zamknięcia przeciwpożarowe, stałe urządzenia gaśnicze, elementy oddzielenia przeciwpożarowego) ulegają degradacji, zmianom oraz modyfikacjom i po kilku latach bywają zniszczone i nie można już być pewnym prawidłowości ich funkcjonowania.

Przedmiotowe kwestie, z uwagi na specyfikę rozwiązań z zakresu bezpieczeństwa pożarowego, nie są wyszczególniane w czasie przeglądów technicznych o charakterze typowo budowlanym. Z tego względu uznano, że kontrole w przedmiotowym obszarze powinny być realizowane z wykorzystaniem wiedzy i umiejętności osób posiadających odpowiednie kwalifikacje zawodowe (rzeczoznawców do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych, osób posiadających wykształcenie inżynierskie w zakresie inżynierii bezpieczeństwa pożarowego). Zaproponowano, aby obowiązek okresowych kontroli stanu bezpieczeństwa pożarowego dotyczył jedynie obiektów budowlanych istotnych ze względu na konieczność zapewnienia ochrony życia, zdrowia, mienia lub środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem, o których mowa w art. 6b ustawy o ochronie przeciwpożarowej. Katalog tych obiektów określa § 3 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 września 2021 r. w sprawie uzgadniania projektu zagospodarowania działki lub terenu, projektu architektoniczno-budowlanego, projektu technicznego oraz projektu urządzenia przeciwpożarowego pod względem zgodności z wymaganiami ochrony przeciwpożarowej (Dz. U. poz. 1722).

W art. 62 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane wprowadza się zmiany w ust. 4 dotyczącym osób uprawnionych do przeprowadzania kontroli okresowych związane z dodawanym ust. 6b, zgodnie z którym kontrole w przypadku budynków o powierzchni zabudowy przekraczającej 2000 m² oraz innych obiektów budowlanych o powierzchni dachu przekraczającej 1000 m² będą mogli przeprowadzać rzeczoznawcy budowlani lub osoby posiadające odpowiednie uprawnienia budowlane bez ograniczeń przez okres co najmniej 8 lat. Powyższe związane jest z projektowanym przywróceniem rzeczoznawstwa budowlanego jako samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie i uzasadnione jest zapewnieniem bezpieczeństwa kontrolowanych przedmiotowych budynków.

W ww. przepisie zmieniono również brzmienie ust. 5 poprzez uzupełnienie go o wskazanie osób uprawnionych do kontroli okresowych w zakresie bezpieczeństwa pożarowego, czyli osoby, o których mowa w art. 4 ust. 2a ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej, oraz rzeczoznawcy do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych, a także osoby posiadające łącznie uprawnienia budowlane do projektowania bez ograniczeń i kwalifikacje lub uprawnienia, o których mowa w art. 4 ust. 2b ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej.

34. Art. 66 ust. 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane

Obecnie organ nadzoru budowlanego na podstawie art. 66 ust. 1 nakazuje, w drodze decyzji, usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości w obiekcie. W decyzji tej organ nadzoru budowlanego

może zakazać użytkowania obiektu budowlanego lub jego części do czasu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Propozycja dotycząca art. 66 ust. 2 ma umożliwić wstrzymanie użytkowania obiektu niekoniecznie w ramach wydawania decyzji z art. 66 ust. 1 pkt 1–3, ale odrębnie, w oderwaniu od tej decyzji, w każdym czasie, gdy będzie to niezbędne.

35. Art. 79e, art. 79h, art. 79i i art. 79j ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane

Zmiany obejmują doprecyzowanie pojęcia „użytkownik konta” poprzez dodanie wyrazu „e-Budownictwo”. Zmiany wynikają ze zmian dotyczących wprowadzenia Systemu do Obsługi Postępowań Administracyjnych w Budownictwie, zwanego „systemem SOPAB”. Zgodnie z projektowanymi przepisami w systemie SOPAB będzie utworzona Baza Projektów Budowlanych, a użytkownicy konta na portalu e-Budownictwo będą mieli możliwość zamieszczania w Bazie Projektów Budowlanych określonych dokumentów. Z drugiej strony w systemie SOPAB również będą tworzone konta systemu SOPAB. W celu uniknięcia wątpliwości, o jakie konto w danym przypadku chodzi konieczne jest doprecyzowanie przepisów dotyczących użytkownika konta w portalu e-Budownictwo.

36. Rozdział 7b, art. 82b ust. 1 pkt 2 i ust. 2, art. 84 ust. 2 pkt 1, ust. 2a oraz ust. 5 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane

Projekt ustawy wprowadza do ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane pojęcie systemu SOPAB.

System ten umożliwi kompleksową obsługę i prowadzenie postępowań administracyjnych w zakresie procesu inwestycyjno-budowlanego. Proponuje się, aby system SOPAB umożliwiał prowadzenie postępowań administracyjnych w zakresie procesu inwestycyjno-budowlanego również za pośrednictwem systemów dziedzicznych, jeśli są zintegrowane z systemem SOPAB. Jednocześnie proponuje się wskazać, że system SOPAB w zakresie postępowania z dokumentacją w postaci elektronicznej spełnia warunki określone w przepisach ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach.

Projektowany art. 79m ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane wskazuje, że Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego jest administratorem danych przetwarzanych w systemie SOPAB oraz odpowiada za jego utrzymanie i rozwój. Ponadto, Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego może przetwarzać dane zgromadzone w systemie SOPAB w celu prowadzenia postępowań administracyjnych w ramach procesu inwestycyjno-budowlanego. Analogiczne uprawnienie przysługuje również organom administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego,

jak też organom administracji publicznej prowadzącym postępowania administracyjne w zakresie procesu inwestycyjno-budowlanego, innym niż organy administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego, oraz podmiotom uczestniczącym w procesie inwestycyjno-budowlanym.

Jednocześnie proponuje się (w art. 79n ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane) wprowadzić przepis, zgodnie z którym organy i podmioty, o których mowa w art. 79n, tj. organy administracji architektoniczno-budowlanej, organy nadzoru budowlanego, inne organy administracji publicznej prowadzące postępowania administracyjne w zakresie procesu inwestycyjno-budowlanego, a także inne podmioty uczestniczące w procesie inwestycyjno-budowlanym, mogą udostępniać sprawy i dokumentację spraw zgromadzoną w systemie SOPAB innym organom i podmiotom w celu realizacji ich zadań ustawowych. Przepis ten ma celu usprawnienie obiegu dokumentacji i dostępu do prowadzonych spraw tym podmiotom, których udział w danej sprawie jest konieczny. Pozwoli to na szybsze przeprowadzenie danego postępowania oraz wydanie decyzji administracyjnej, bez konieczności przekazywania dokumentacji sprawy.

Jednocześnie, w ramach systemu SOPAB, proponuje się utworzyć Bazę Projektów Budowlanych. W Bazie Projektów Budowlanych będą gromadzone projekty budowlane, w tym projekty zagospodarowania działki lub terenu, projekty architektoniczno-budowlane i projekty techniczne, sporządzone w postaci elektronicznej, zamieszczone przez użytkowników kont, a także wszystkie wymagane przepisami odrębnych ustaw załączniki do projektów, oraz załączniki do wniosków, zgłoszeń i zawiadomień wpływających w ramach procesu inwestycyjno-budowlanego. Ww. dokumenty będzie zamieszczał w Bazie Projektów Budowlanych użytkownik konta e-Budownictwo za pomocą swojego konta, który będzie jednocześnie posiadał stały dostęp do zamieszczonych przez siebie dokumentów, a także będzie miał możliwość ich udostępnienia wskazanemu użytkownikowi konta e-Budownictwo w portalu e-Budownictwo (prawo udostępnienia dokumentów w Bazie Projektów Budowlanych będzie przysługiwało również podmiotom, o których mowa w art. 79n, tj. organom administracji architektoniczno-budowlanej, organom nadzoru budowlanego, innym organom administracji publicznej prowadzącym postępowania administracyjne w zakresie procesu inwestycyjno-budowlanego, a także innym podmiotom uczestniczącym w procesie inwestycyjno-budowlanym).

Jednocześnie proponuje się uniemożliwić dokonywanie zmian w dokumentach zamieszczonych w Bazie Projektów Budowlanych, jeżeli zostały one złożone w organie administracji architektoniczno-budowlanej lub organie nadzoru budowlanego.

Mając na uwadze powyższe inwestor zamiast dołączać do wniosków, zgłoszeń czy zawiadomień projekty budowlane, w tym projekty zagospodarowania działki lub terenu, projekty architektoniczno-budowlane i projekty techniczne, a także wszystkie wymagane przez prawo załączniki projektów, oraz załączniki wniosków, zgłoszeń i zawiadomień wpływających w ramach procesu inwestycyjno-budowlanego będzie mógł wskazywać indywidualny identyfikator tych dokumentów. Organ obsługujący wniosek, zgłoszenie czy zawiadomienie będzie zaś miał wgląd do dołączonych do wniosku dokumentów poprzez Bazę Projektów Budowlanych.

Jednocześnie proponuje się wprowadzić przepis, zgodnie z którym dokumenty robocze oraz projekty budowlane, w tym projekty zagospodarowania działki lub terenu, projekty architektoniczno-budowlane i projekty techniczne, sporządzone w postaci elektronicznej, zamieszczone przez użytkowników kont, a także wszystkie wymagane przepisami odrębnych ustaw załączniki do projektów, oraz załączniki do wniosków, zgłoszeń i zawiadomień wpływających w ramach procesu inwestycyjno-budowlanego, które nie zostały przekazane do organów po 90 dniach od dnia wprowadzenia do Bazy Projektów Budowlanych, mogą podlegać automatycznemu usuwaniu (art. 79o ust. 8 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane).

Ponadto proponuje się wskazać, że organom administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego prowadzącym postępowania administracyjne w zakresie procesu inwestycyjno-budowlanego zapewnia się dostęp do systemu SOPAB, w tym do Bazy Projektów Budowlanych. Natomiast organom administracji publicznej prowadzącym postępowania administracyjne w zakresie procesu inwestycyjno-budowlanego, innym niż organy administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego, można zapewnić dostęp do systemu SOPAB na ich wniosek. Analogiczny dostęp proponuje się przyznać innym podmiotom uczestniczącym w procesie inwestycyjno-budowlanym.

Ponadto proponuje się uregulować kwestie podmiotów upoważnionych do przydzielania dostępu do systemu SOPAB. Zgodnie z projektowanym art. 79q ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane dostęp do systemu SOPAB przydziela:

- 1) Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego – organom administracji architektoniczno-budowlanej na szczeblu wojewódzkim, organom administracji architektoniczno-budowlanej w dziedzinie górnictwa, wojewódzkim inspektorom nadzoru budowlanego oraz organom nadzoru budowlanego w dziedzinie górnictwa;
- 2) wojewodowie – organom administracji architektoniczno-budowlanej na szczeblu powiatowym;
- 3) wojewódzcy inspektorowie nadzoru budowlanego – powiatowym inspektorom nadzoru budowlanego.

Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego lub podmiot przez niego upoważniony uczestniczący w procesie inwestycyjno-budowlanym przydziela dostęp do systemu SOPAB, w tym do Bazy Projektów Budowlanych, organom administracji publicznej prowadzącym postępowania administracyjne w zakresie procesu inwestycyjno-budowlanego, innym niż organy administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego, oraz podmiotom uczestniczącym w procesie inwestycyjno-budowlanym, przy czym w przypadku podmiotów uczestniczących w procesie inwestycyjno-budowlanym można odmówić dostępu do systemu SOPAB, o czym należy ten podmiot poinformować.

Ponadto proponuje się wskazać, że korzystanie z systemu SOPAB wymaga założenia konta użytkownika systemu SOPAB, a osoba, która założyła konto w systemie SOPAB, staje się wyłącznym użytkownikiem tego konta. System SOPAB zabezpiecza konto przed dostępem osób trzecich – art. 79r ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane.

Ponadto w systemie SOPAB będą przechowywane dane osobowe użytkowników kont systemu SOPAB (imię i nazwisko, e-mail, numer telefonu – jeżeli został wskazany przez użytkownika konta systemu SOPAB) oraz dane osobowe znajdujące się w aktach postępowania administracyjnego w zakresie procesu inwestycyjno-budowlanego (art. 79s ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane).

Dostęp do systemu SOPAB będzie następował przez uwierzytelnienie i autoryzację osoby w tym systemie za pośrednictwem konta. Uwierzytelnienie będzie polegało na potwierdzeniu deklarowanej tożsamości użytkownika konta w systemie SOPAB, a identyfikacja realizowana będzie przy użyciu środka identyfikacji elektronicznej wydanego w wewnętrznym systemie identyfikacji elektronicznej systemu SOPAB, zapewniającym obsługę procesu uwierzytelniania. Autoryzacja nastąpi z kolei po poprawnym uwierzytelnieniu użytkownika i polega na przydzieleniu praw dostępu do systemu SOPAB. Powyższe rozwiązania są identyczne w tymi stosowanymi w systemie Cyfrowej Książki Obiektu Budowlanego czy Elektronicznym Dzienniku Budowy.

Główną funkcją SOPAB będzie obsługa postępowań administracyjnych w budownictwie. Po uruchomieniu SOPAB portal e-Budownictwo stanie się interfejsem dla inwestora, służącym do wypełnienia wniosku, uzupełnienia go o załączniki (które zostaną systemowo przekazane do Bazy Projektów Budowlanych) oraz wysyłki wniosku do wskazanego organu. E-Budownictwo umożliwi też inwestorowi podgląd zmian statusu sprawy – będzie to odbicie zmian statusów sprawy w SOPAB. Wniosek będzie przekazywany z portalu e-Budownictwo do SOPAB za pośrednictwem e-Doręczeń i EZD RP, gdzie sprawa będzie rejestrowana w obiegu kancelaryjnym i przekazywana

do SOPAB. Urzędnik będzie następnie prowadził sprawę w SOPAB. Dzięki integracji z EZD RP, wszystkie wymagane elementy postępowania będą jednocześnie odzwierciedlane w EZD RP. Urzędnik pracujący w SOPAB będzie miał dostęp do plików załączników, przekazanych przez inwestora podczas wypełniania wniosku na e-Budownictwie. Integracja między Rejestrem Wniosków, Decyzji i Zgłoszeń (dalej: RWDZ) a SOPAB sprawi, że zasilanie RWDZ będzie odbywało się w sposób automatyczny. Nie będzie konieczności ręcznego zasilania systemu danymi. Po zakończeniu sprawy w SOPAB zostanie ona przekazana do EZD RP w celu archiwizacji. SOPAB umożliwi też tworzenie i automatyczne przekazywanie raportów do GUNB i GUS.

Ponadto, system SOPAB będzie umożliwiał również generowanie innego rodzaju raportów czy danych potrzebnych w bieżącej pracy innych organów, np. Krajowej Administracji Skarbowej (KAS). Zgodnie bowiem z art. 46 ust. 1–2a ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. z 2022 r. poz. 813, z późn. zm.) organy administracji rządowej są obowiązane współdziałać z organami KAS, nieodpłatnie udostępniać organom KAS informacje w sprawach indywidualnych oraz udzielać im pomocy, w tym pomocy technicznej, przy wykonywaniu ich zadań; możliwe będzie również udostępnianie organom KAS w drodze teletransmisji informacji zgromadzonych w zbiorze danych bez konieczności składania każdorazowo pisemnych wniosków o udostępnienie danych, jeżeli organ KAS będący odbiorcą informacji spełnia łącznie warunki wymienione w art. 46 ust. 2a ustawy o KAS, przy czym organy KAS przy wykonywaniu swoich zadań są uprawnione do nieodpłatnego korzystania z informacji zgromadzonych w aktach spraw, zbiorach danych, ewidencjach i rejestrach przez ww. podmioty, w tym również z informacji zapisanych w postaci elektronicznej, z zastrzeżeniem odrębnych przepisów.

Dzięki dostępnym funkcjonalnościom organy podatkowe, w tym naczelnicy urzędów skarbowych, w celu efektywniejszego wykonywania weryfikacji prawidłowości rozliczeń podatkowych otrzymają informacje na temat zamierzonego terminu rozpoczęcia budowy, jej zakończenia (m.in. poprzez informację o wydanych pozwoleniach na użytkowanie czy zawiadomieniach o zakończeniu budowy, adresie budowy oraz danych inwestora lub wykonawcy, np. imienia, nazwiska lub nazwy, numeru PESEL lub NIP i adresu zamieszkania lub siedziby).

Organy, które posiadają swoje Systemy Dziedziczne do obsługi postępowań administracyjnych w budownictwie i nie zdecydują się na wdrożenie SOPAB, będą mogły pracować w swoich systemach, przy założeniu, że będą przekazywać dane z prowadzonych postępowań do SOPAB, aby zapewnić referencyjność systemu SOPAB w zakresie postępowań administracyjnych w

budownictwie w skali całego kraju. Udostępnione zostanie API SOPAB, umożliwiające innym Systemom Dziedzinowym pełną integrację z SOPAB.

System SOPAB będzie systemem interoperacyjnym, otwartym na integracji z innymi systemami. Z uwagi na to, że obecnie istniejące i budowane systemy w obszarze budownictwa zawierają zakres danych, który mógłby być wykorzystany w systemie SOPAB, planowana jest integracja z tymi systemami. Celem jest również, aby z poziomu interfejsu systemu SOPAB możliwe było kompleksowe przeprowadzenie postępowań administracyjnych bez konieczności logowania do innych systemów m.in. w celu wyszukania niezbędnych informacji. System SOPAB nie będzie powielał rozwiązań dostarczanych w ramach innych państwowych inicjatyw. Z tego względu system SOPAB będzie wykorzystywał gotowe rozwiązania w zakresie komunikacji elektronicznej i obsługi kancelaryjnej, tj. ePUAP, e-Doręczenia czy EZD RP. Budowa komponentu mapowego będzie możliwa dzięki wykorzystaniu usług dostarczanych przez Główny Urząd Geodezji i Kartografii (GUGiK).

Jednocześnie zakłada się, że system SOPAB będzie spełniał wymagania określone art. 14 § 1c ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, zgodnie z którym sprawy mogą być załatwiane z wykorzystaniem usług online udostępnianych przez organy administracji publicznej po uwierzytelnieniu strony lub innego uczestnika postępowania w sposób określony w art. 20a ust. 1 albo 2 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2023 r. poz. 57), a więc przy użyciu: środka identyfikacji elektronicznej wydanego w systemie identyfikacji elektronicznej przyłączonym do węzła krajowego identyfikacji elektronicznej, o którym mowa w art. 21a ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 5 września 2016 r. o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1797), lub środka identyfikacji elektronicznej wydanego w notyfikowanym systemie identyfikacji elektronicznej, lub danych weryfikowanych za pomocą kwalifikowanego certyfikatu podpisu elektronicznego, jeżeli te dane pozwalają na identyfikację i uwierzytelnienie wymagane w celu realizacji usługi online, a także poprzez zastosowanie innych technologii.

W związku z powyższym docelowo planowana jest integracja systemu SOPAB w szczególności z systemami:

- e-Budownictwo – w celu bezpośredniego dostępu do danych z wniosków składanych przez inwestorów w procesie inwestycyjno-budowlanym. Dzięki integracji inwestor będzie mógł również śledzić status swojej sprawy,
- e-CRUB – dzięki której zostanie zapewniony dostęp do danych o osobach posiadających uprawnienia budowlane i ukaranych z tytułu odpowiedzialności zawodowej w budownictwie,

- Elektroniczny Dziennik Budowy i Elektroniczna Książka Obiektu Budowlanego – w celu ułatwienia procesu obsługi w ramach wspólnego interfejsu,
- System Nadzoru Rynku Wyrobów Budowlanych (e-SNRWB) – w celu pozyskania danych o wyniku badania próbki pobranej na budowie przez wojewódzkiego inspektora nadzoru budowlanego lub Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego,
- Zintegrowany System Ograniczania Niskiej Emisji (ZONE) – w celu pozyskania danych o użytkowanych źródłach ciepła lub spalania paliw.

Docelowo Główny Urząd Nadzoru Budowlanego przy współpracy z Departamentem Planowania Przestrzennego Ministerstwa Rozwoju i Technologii poprzez integrację SOPAB z Rejestrem Urbanistycznym planuje dalsze prace rozwojowe nad cyfryzacją i optymalizacją procesów poprzedzających rozpoczęcie realizacji inwestycji, w tym złożenie wniosku o pozwolenie na budowę lub zgłoszenie.

Istotną zmianą jest również włączenie obsługi rejestrów i ewidencji z obszaru budownictwa do systemu SOPAB w ramach wspólnej bazy danych. Obecnie rejestry prowadzone są w papierze lub innych zestawieniach lub w dedykowanych systemach, które w większości przypadków wymagają od urzędnika przepisania danych z prowadzonej sprawy. Projektowane rozwiązanie pozwoli w dużym stopniu zautomatyzować proces prowadzenia rejestrów, a także zoptymalizuje procesy raportowania i generowania zestawień statystycznych. Dzięki migracji danych do systemu SOPAB obecne systemy, takie jak RWDZ, Rejestr Kontroli Obowiązkowych czy Rejestr Katastrof Budowlanych, będą mogły zostać wygaszone.

Konsekwencją wprowadzenia systemu SOPAB oraz wdrożenia cyfryzacji w organach administracji architektoniczno-budowlanej i organach nadzoru budowlanego są zmiany w przepisach art. 82b oraz art. 84 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane. Przepisy te regulują wymianę dokumentów pomiędzy ww. organami oraz prowadzenie różnego rodzaju rejestrów. Z uwagi na uruchomienie systemu SOPAB zbędne stanie się przekazywanie przez organy administracji architektoniczno-budowlanej organom nadzoru budowlanego kopii ostatecznych decyzji o pozwoleniu na budowę wraz z projektem zagospodarowania działki lub terenu oraz projektem architektoniczno-budowlanym, a także kopii innych decyzji, postanowień i zgłoszeń wynikających z przepisów prawa budowlanego. Dzięki systemowi SOPAB organy administracji architektoniczno-budowlanej wydane przez siebie decyzje, postanowienia i zgłoszenia będą mogły bezzwłocznie, za pomocą systemu SOPAB lub systemów dziedzinowych zintegrowanych z systemem SOPAB, udostępniać organom nadzoru budowlanego (analogicznie będzie wyglądać kwestia przekazywania decyzji i postanowień wydanych przez organy nadzoru budowlanego

organom administracji architektoniczno-budowlanej). Również rejestr wniosków o pozwolenie na rozbiórkę, decyzji o pozwoleniu na budowę, decyzji o pozwoleniu na rozbiórkę oraz rejestr zgłoszeń budowy, o której mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1–3, będzie prowadzony przez organy administracji architektoniczno-budowlanej za pomocą systemu SOPAB lub systemów dziedzinowych zintegrowanych z systemem SOPAB. Z kolei organy nadzoru budowlanego za pomocą systemu SOPAB lub systemów dziedzinowych zintegrowanych z systemem SOPAB będą prowadziły: ewidencje decyzji, postanowień i zgłoszeń, o których mowa w art. 82b ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, ewidencje rozpoczynanych i oddawanych do użytkowania obiektów budowlanych oraz ewidencje zawiadomień o kontrolach, o których mowa w art. 62 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane. Powyższe rozwiązania pozwolą ograniczyć ilość dokumentacji przekazywanej pomiędzy organami, a także gromadzonej przez same organy, a także umożliwią praktycznie natychmiastowy dostęp do wydawanych przez siebie decyzji, postanowień czy zgłoszeń.

37. Art. 87 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 . – Prawo budowlane

W obecnym stanie prawnym zadania nadzoru budowlanego wykonuje na szczeblu wojewódzkim wojewoda przy pomocy wojewódzkiego inspektora nadzoru budowlanego jako kierownika wojewódzkiego nadzoru budowlanego, wchodzącego w skład zespolonej administracji wojewódzkiej.

W celu usprawnienia działania nadzoru budowlanego wskazana jest również zmiana sposobu powoływania wojewódzkiego inspektora nadzoru budowlanego. Zasadne jest wprowadzenie powoływania poszczególnych wojewódzkich inspektorów nadzoru budowlanego przez Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego, po uzyskaniu zgody wojewodów, zamiast obecnie funkcjonującego rozwiązania, jakim jest powoływanie wojewódzkich inspektorów nadzoru budowlanego przez wojewodów, po uzyskaniu zgody Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego.

Analogiczny sposób powołania organu na szczeblu wojewódzkim, a więc bezpośrednio przez organ centralny, funkcjonuje obecnie na podstawie przepisów ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Zgodnie z art. 11 ust. 1 tej ustawy państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego powołuje i odwołuje Główny Inspektor Sanitarny, za zgodą wojewody.

38. Art. 81 ust. 1, 2–4, art. 84 ust. 1, ust. 1a oraz art. 84a ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. –

Prawo budowlane

Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane w przepisach rozdziału 8 określa zadania organów administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego. Niemniej jednak

obecne brzmienie niektórych przepisów budzi szereg wątpliwości co do ich stosowania w praktyce. Brak jest bowiem jednoznacznego i precyzyjnego wskazania, co należy do kompetencji organu administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego, a w konsekwencji zdarza się, że organy wykorzystują dany przepis pomimo, iż dotyczy zagadnień spoza ich zakresu działania (zob. art. 81 ust. 1 pkt 1 lit. e sugerujący, że organy administracji architektoniczno-budowlanej sprawują nadzór nad stosowaniem przy wykonywaniu robót budowlanych wyrobów budowlanych zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane).

Z uwagi na powyższe proponuje się wprowadzić zmiany w art. 81 oraz art. 84 i art. 84a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane tak, aby wyraźnie rozdzielić kompetencje organów wydających decyzje pozwalające na realizację inwestycji (organów administracji architektoniczno-budowlanej) oraz organów kontrolnych (organów nadzoru budowlanego).

Zmiany związane z zastąpieniem wyrazu „przestrzeganie” (art. 81 ust. 1 pkt 1 oraz art. 84a ust. 1 pkt 1) wyrazem „stosowanie” mają charakter redakcyjny i czyszczący. Pojęcia „przestrzeganie” i „stosowanie” mogą być rozumiane tak samo, tj. jako stosowanie się do określonych norm, przestrzeganie ich. W rezultacie zasadne wydaje się ujednoczenie ww. przepisów.

39. Art. 82 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane

Proponuje się doprecyzowanie przepisu, aby rozstrzygnąć pojawiające się wątpliwości dotyczące właściwości organów w odniesieniu do pomostów. Dodanie w przepisie sformułowania „z wyłączeniem pomostów” pozwoli na jednoznaczne rozstrzygnięcie, że obiekty te znajdują się we właściwości powiatowego inspektora nadzoru budowlanego.

40. Art. 82 ust. 3a, art. 82b ust. 1 pkt 2a, art. 83 ust. 4 oraz art. 84 ust. 2 pkt 1a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane

Projektowane zmiany mają na celu określenie właściwości organów, tak aby decydujące znaczenie miało samo zamierzenie, a nie tereny, na jakich to zamierzenie jest realizowane. Pozwoli to w wielu przypadkach na uniknięcie niepotrzebnego podziału zamierzenia w znaczeniu prawnym z uwagi na organy właściwe do załatwienia sprawy. W przypadku, gdy większa część inwestycji znajduje się we właściwości rzeczowej jednego z tych organów, przepis pozwalałby na przejęcie i prowadzenia postępowania wobec całego zamierzenia (najczęściej takie sytuacje dotyczą sieci lub dróg przebiegających przez tereny kolejowe lub pas drogowy autostrady). Przepis ten pozwoli na skrócenie ścieżki i znaczące przyspieszenie postępowań w sprawach pozwoleń na budowę czy pozwoleń na użytkowanie (inwestor będzie występował do jednego, a nie dwóch organów).

Wobec powyższego proponuje się wprowadzenie na zasadzie wyjątku (w art. 82 ust. 3a), że w przypadku zamierzenia budowlanego obejmującego obiekty budowlane lub roboty budowlane, których większa część terenu przeznaczonego do realizacji zamierzenia należy aktualnie do własności rzeczowej wojewody lub wojewódzkiego inspektora nadzoru budowlanego, organem właściwym będzie starosta lub powiatowy inspektor nadzoru budowlanego (o ile większa część zamierzenia budowlanego należy do własności organów powiatowych). Jednocześnie na organy administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego stopnia powiatowego nakłada się obowiązek bezzwłocznego przekazania właściwemu wojewodzie i wojewódzkiemu inspektorowi nadzoru budowlanego decyzji, postanowień i zgłoszeń oraz informacji, do których zastosowanie znajdzie projektowany art. 82 ust. 3a, tak by organy miały nadal pełną wiedzę o obiektach realizowanych na terenach, które co do zasady pozostają w ich własności.

41. Art. 83 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane

Obecny art. 83 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane określa, że organem nadzoru budowlanego I instancji jest co do zasady powiatowy inspektor nadzoru budowlanego. Wyjątkiem od tej zasady jest art. 83 ust. 3, który określa, w jakich sprawach organem nadzoru budowlanego I instancji jest wojewódzki inspektor nadzoru budowlanego, przy czym art. 83 ust. 1 reguluje właściwość powiatowego inspektora nadzoru budowlanego w sposób bardzo pokrętny. Konstrukcja taka była stworzona w oparciu o dawne brzmienia tych przepisów, do których art. 83 ust. 1 odsyła. Obecnie jednak, z uwagi na to, że wszystkie te przepisy zostały doprecyzowane, stała się zbyt rozległa i zagmatwana.

Ponadto konstrukcja ta przy każdej zmianie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane rodzi niebezpieczeństwo przeoczenia przepisu i nieumieszczenia w art. 83 ust. 1 odesłania do nowych regulacji.

Jeszcze bardziej problematyczna zrobiła się konstrukcja art. 83 ust. 3, która odsyła do art. 83 ust. 1, który znowu odsyła do innych przepisów. Przez to pojawia się odesłanie kaskadowe, które jest niezgodne z zasadami techniki prawodawczej i powoduje wątpliwości interpretacyjne.

Dlatego proponuje się uprościć art. 83 ust. 1 (dotyczący powiatowych inspektorów nadzoru budowlanego jako organów nadzoru budowlanego I instancji) na kształt art. 82 ust. 2 (dotyczącego starostów jako organów administracji architektoniczno-budowlanej pierwszej instancji). Przedmiotowa zmiana nie ma więc na celu dokonanie zmian merytorycznych, ale zmian legislacyjnych, które uproszą i uczynią przepis mówiący o powiatowych inspektorach nadzoru budowlanego jako organach nadzoru budowlanego pierwszej instancji.

Zmiana art. 88 ust. 1 rodzi konieczność dostosowania art. 88 ust. 3, dotyczącego wojewódzkich inspektorów nadzoru budowlanego jako organów nadzoru budowlanego pierwszej instancji. W tym przypadku również chodzi o zmianę o charakterze legislacyjnym, a nie merytorycznym.

42. Art. 83b ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane

Celem dodawanego art. 83b w ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane jest zapewnienie możliwości wszczęcia kontroli stosowania wyrobu budowlanego na budowie, w tym np. przy okazji wykonywania zadania określonego w art. 16 ust. 2a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1213) (tj. pobierania próbki do badań z wyrobów składowanych na budowie, dla której wojewódzki inspektor nadzoru budowlanego nie jest organem pierwszej instancji) w sytuacji stwierdzenia nieprawidłowości w zakresie zgodności wskazanych w dokumentacji projektowej rozwiązań materiałowych ze stanem faktycznym.

Zdarza się, że wojewódzki inspektor nadzoru budowlanego kontrolując na podstawie art. 16 ust. 2a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych wyroby budowlane składowane na terenie budowy dostrzega przy okazji nieprawidłowe stosowanie tych wyrobów przy wykonywaniu robót budowlanych, nie ma jednak prawnej kompetencji odnośnie przeprowadzenia czynności kontrolnych w tym zakresie, ponieważ art. 16 ust. 2a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych daje możliwość kontroli tylko tych wyrobów znajdujących się na terenie budowy, które nie zostały użyte do wykonywania robót budowlanych. Ustawa ta bowiem dotyczy wprowadzenia i obrotu wyrobami budowlanymi, a nie odpowiedniego wykonywania robót budowlanych, w tym właściwego stosowania wyrobów budowlanych przy wykonywaniu takich robót.

Jednocześnie ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, która reguluje sprawy kontroli odpowiedniego stosowania wyrobów (w tym wyrobów budowlanych) przy wykonywaniu robót budowlanych, przewiduje, że właściwym do przeprowadzenia takiej kontroli jest powiatowy inspektor nadzoru budowlanego, a nie organ wojewódzki.

Wprowadzenie projektowanej zmiany pozwoli wyeliminować mankamenty prawne związane z przeprowadzaną przez wojewódzkich inspektorów nadzoru budowlanego kontrolą wyrobów budowlanych na terenie budowy. Wojewódzki inspektor nadzoru budowlanego mógłby wykonując kontrolę z ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych dotyczącą wyrobów budowlanych składowanych na terenie budowy jednocześnie dokonać kontroli stosowania tych wyrobów przy wykonywaniu robót budowlanych, a efekty kontroli (w tym zgromadzone dowody)

przekazywałyby do organu powiatowego, który mógłby już w ramach swoich kompetencji wszcząć postępowanie administracyjne mając zgromadzony materiał dowodowy.

43. Art. 86 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane

Obecnie powiatowy inspektor nadzoru budowlanego jest powoływany przez starostę spośród co najmniej trzech kandydatów wskazanych przez wojewódzkiego inspektora nadzoru budowlanego.

Zdarzają się jednak przypadki, w których z uwagi na brak zainteresowania objęciem stanowiska powiatowego inspektora nadzoru budowlanego przez osoby o wymaganych kwalifikacjach i doświadczeniu zawodowym, nie jest możliwe przedstawienie staroście określonej w ustawie minimalnej liczby kandydatów.

Brak przynajmniej 3 kandydatów powoduje, że nie jest spełniony wymóg określony ustawą z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, a tym samym procedura powołania powiatowego inspektora nie może być przeprowadzona, w konsekwencji kierownictwo powiatowego inspektoratu pozostaje nieobsadzone.

Mając na uwadze powyższe trudności z przeprowadzeniem procedury powołania na stanowisko powiatowego inspektora nadzoru budowlanego proponuje się zmniejszenie wymaganej liczby kandydatów z 3 do 2. Pozwoli to zminimalizować przypadki, w których procedura powołania powiatowego inspektora nie może być w ogóle przeprowadzona.

44. Art. 91a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane

Zmiana w art. 91a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane wynika z potrzeby wdrożenia wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 9 lutego 2021 r., sygn. akt P 15/17, w którym TK orzekł, że art. 91a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, w zakresie obejmującym zwrot: „użytkuje obiekt w sposób niezgodny z przepisami” jest niezgodny z art. 2 i art. 42 ust. 1 Konstytucji RP, bowiem zwrot ten jest wyjątkowo szeroki i nieostry, a przez to uniemożliwia w praktyce, przy użyciu powszechnie przyjmowanych reguł interpretacji oraz metod wykładni, ustalenie precyzyjnej treści zakazu sformułowanego w tym przepisie nie tylko dla przeciętnego adresata prawa, lecz także dla profesjonalisty. Natomiast zarówno Konstytucja RP, jak i nauka prawa wymagają, aby przepisy umożliwiające stosowanie odpowiedzialności karnej spełniały wymogi jednoznaczności i określoności (art. 2 Konstytucji RP) oraz fundamentalnej dla prawa karnego zasady nullum crimen sine lege certa (art. 42 ust. 1 Konstytucji RP).

Wydaje się, że optymalną metodą opisanego czynu zabronionego związanego z nieprawidłowym użytkowaniem obiektu budowlanego będzie zastosowanie bezpośredniego odniesienia do przepisu

formułującego obowiązki w tym zakresie, tj. art. 61 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane.

45. Art. 96 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane

Dodanie w art. 96 w ust. 1 pkt 2a ma na celu wprowadzenie dodatkowej sankcji w ramach odpowiedzialności zawodowej w budownictwie, którego celem jest większe uelastycznienie nakładanych sankcji.

Ponadto w ust. 1a proponuje się wprowadzenie dodatkowej sankcji wobec kierownika budowy, na którym spoczywają obowiązki określone w projektowanych art. 53c i art. 53d, tj. oddawaniu do użytkowania budynków mieszkalnych jednorodzinnych oraz obiektów budowlanych zaliczonych do kategorii III.

Z uwagi na fakt, że do użytkowania budynku mieszkalnego jednorodzinnego oraz obiektu budowlanego zaliczanego do kategorii III i budowanego na podstawie decyzji o pozwoleniu na budowę można przystąpić z chwilą złożenia przez kierownika budowy oświadczenia o zakończeniu budowy i możliwości przystąpienia do użytkowania obiektu budowlanego proponuje się wprowadzić ostrzejszą sankcję w stosunku do kierownika budowy, który w oświadczeniu o zakończeniu budowy poświadczył nieprawdę. Wobec kierownika budowy poświadczającego nieprawdę proponuje się orzekać dotychczasowe kary z art. 96, z wyłączeniem najmniejszej kary, tj. upomnienia.

46. Art. 97 ust. 1–1b ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane

Celem nowelizacji art. 97 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane jest jednoznaczne wskazanie obowiązków i uprawnień organu nadzoru budowlanego oraz organów izby samorządu. Praktyka wskazuje na rozbieżności co do interpretacji dotychczasowego brzmienia art. 97 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane. W ocenie organów nadzoru budowlanego dotychczasowy przepis był jednoznaczny i dawał uprawnienie organowi nadzoru budowlanego do prowadzenia postępowania wyjaśniającego w stosunku do osoby pełniącej samodzielnie funkcję techniczną w budownictwie, a na jego podstawie do wnioskowania o wszczęcie postępowania w sprawie odpowiedzialności zawodowej. Trzeba bowiem mieć na uwadze, że do obowiązków organu nadzoru budowlanego należy m.in.: kontrola właściwego wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie; kontrola posiadania przez osoby wykonujące samodzielne funkcje techniczne w budownictwie uprawnień do pełnienia tych funkcji; sprawdzanie posiadania przez osoby pełniące samodzielne funkcje techniczne w budownictwie właściwych uprawnień do pełnienia tych funkcji. Oznacza to, że ustalenia w opisanym zakresie wymagają przeprowadzenia

odpowiedniego postępowania wyjaśniającego. Takie postępowanie daje organowi nadzoru budowlanego pełen obraz w zakresie realizacji obowiązków spoczywających na osobach pełniących samodzielne funkcje techniczne w budownictwie, a co za tym idzie organ nadzoru budowlanego posiada informacje na temat istnienia, bądź braku przesłanek do wnioskowania o przeprowadzenia postępowania w sprawie odpowiedzialności zawodowej w budownictwie. Natomiast izby samorządu zawodowego interpretowały ten przepis odmiennie. O ile nie kwestionowały uprawnień nadzoru budowlanego do złożenia wniosku w sprawie odpowiedzialności zawodowej w budownictwie, to stały na stanowisku, że taki wniosek rozpatruje rzecznik odpowiedzialności zawodowej, który ma wyłączną kompetencję do prowadzenia postępowania wyjaśniającego i występowania z wnioskiem do organu izby orzekającego w sprawie odpowiedzialności zawodowej. Projektowany przepis w zaproponowanym brzmieniu wyłączy wątpliwości interpretacyjne w zakresie obowiązków i uprawnień zarówno organów nadzoru budowlanego, jak i organów samorządu zawodowego. Jednocześnie skróci to okres załatwiania wniosku, gdyż nie będzie on musiał być procedowany, jak twierdzi izba samorządu zawodowego, przez rzecznika odpowiedzialności zawodowej. Nie oznacza to oczywiście, że rzecznik odpowiedzialności zawodowej nie będzie mógł brać udziału w postępowaniu przed izbą. To jednak zakres regulacji pozostający poza sferą ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, a rozstrzyganą na podstawie przepisów o samorządach zawodowych architektów oraz inżynierów budownictwa.

Niejednokrotnie wnioski organu nadzoru budowlanego nawet nie trafiają do organu samorządu zawodowego rozstrzygającego w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej. Ich procedowanie kończy się na rzeczniku odpowiedzialności zawodowej, który nie jest uprawniony do orzekania za organ właściwy w tej sprawie. Nowelizacja jednoznacznie wskazuje, kto załatwia wniosek organu nadzoru budowlanego. Jednocześnie organ nadzoru budowlanego będzie miał czynny udział w postępowaniu dzięki czemu będzie posiadał uprawnienie do składania wniosków dowodowych, uczestniczenia w czynnościach organu samorządu zawodowego w ramach prowadzonego postępowania, a także kwestionowania w ramach procedury odwoławczej prawidłowości załatwienia sprawy przez organ samorządu zawodowego I instancji.

47. Art. 100 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane

Art. 100 przewiduje ograniczenia czasowe co do wszczęcia postępowania z tytułu odpowiedzialności zawodowej w budownictwie, przy czym terminy wskazane w tym przepisie są bardzo krótkie:

- 1) 6 miesięcy od powzięcia przez organ nadzoru budowlanego wiadomości o popełnieniu czynu;
- 2) 3 lata od popełnienia czynu.

Biorąc pod uwagę fakt, że prowadzenie przez organy nadzoru budowlanego skomplikowanych postępowań dotyczących robót budowlanych jest często bardzo pracochłonne, termin 6 miesięcy często upływa, mimo że organy nadzoru budowlanego nie są w zwłoce odnośnie do prowadzonych postępowań.

Ponadto proces budowlany często trwa wiele lat. Tym samym organ nadzoru budowlanego często bada dogłębnie prawidłowość procesu budowlanego przy jego zakończeniu (na etapie oddania do użytkowania obiektu budowlanego). To powoduje, że mimo stwierdzanych nieprawidłowości organy nadzoru budowlanego nie mogą występować z wnioskami o wszczęcie postępowania w sprawie odpowiedzialności zawodowej z uwagi na upływ 3-letniego terminu. Trzeba również brać pod uwagę, że rozstrzygnięcia organów nadzoru budowlanego stwierdzające nieprawidłowości często są zaskarżane, co również ma wpływ na upływ ww. terminu.

Z uwagi na zbyt krótkie terminy w art. 100, które nie odpowiadają specyfice procesu budowlanego i postępowań prowadzonych przez organy nadzoru budowlanego, przewiduje się wydłużenie terminów w art. 100 do odpowiednio 3 i 10 lat.

48. Art. 2, 5, 14, 16 i 18 projektu ustawy

Zmiany w ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1805, z późn. zm.), ustawie z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali (Dz. U. z 2021 r. poz. 1048), ustawie z dnia 19 czerwca 2009 r. o pomocy państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych udzielonych osobom, które utraciły pracę (Dz. U. z 2016 r. poz. 734), ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. o pomocy państwa w ponoszeniu wydatków mieszkaniowych w pierwszych latach najmu mieszkania (Dz. U. z 2021 r. poz. 2158, z późn. zm.) oraz ustawie z dnia 20 maja 2021 r. o ochronie praw nabywcy lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego oraz Deweloperskim Funduszu Gwarancyjnym (Dz. U. poz. 1177) mają na celu dostosowanie przepisów tych ustaw do zmian w art. 53b–55 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane. Zmiany nie mają na celu dokonywanie zmian merytorycznych.

49. Art. 4 pkt 1, 3 i 4, art. 6, art. 7, art. 9 pkt 4 i 7, art. 10, art. 12 i art. 13 projektu ustawy

Projektowane przepisy dostosowują poszczególne ustawy do procesu cyfryzacji procedur. Proponuje się wskazać, że wnioski o wydanie poszczególnych decyzji, pozwoleń, zgód czy innych dokumentów składane są w postaci elektronicznej, natomiast obsługa wniosków następuje za pośrednictwem systemu SOPAB.

50. Art. 3 pkt 1 i 5 projektu ustawy

Przedmiotowe zmiany w art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2021 r. poz. 1990, z późn. zm.) oraz pkt 14 załącznika do tej ustawy, mają na celu implementację wyroku Trybunału Sprawiedliwości UE (TSUE) w sprawie C-545/17 Pawlak. TSUE zakwestionował, jako sprzeczny z prawem unijnym, przepis krajowy (art. 165 § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego), który uznawał za równoznaczne z wniesieniem pisma procesowego do danego sądu jedynie złożenie takiego pisma w placówce pocztowej jednego operatora wyznaczonego do świadczenia usługi powszechnej i to bez obiektywnego uzasadnienia opartego na względach porządku publicznego lub bezpieczeństwa publicznego.

Na mocy ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1655) wprowadzono zmiany do art. 165 § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego. Obecnie przepis ten stanowi, że oddanie pisma procesowego w formie przesyłki poleconej w polskiej placówce pocztowej operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe (Dz. U. z 2022 r. poz. 896, z późn. zm.) lub w placówce podmiotu zajmującego się doręczaniem korespondencji na terenie Unii Europejskiej jest równoznaczne z wniesieniem go do sądu.

Adekwatnie do powyższego, zmiany wymagają inne akty prawne, które zawierają podobne rozwiązania jak art. 165 § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, w poprzednim brzmieniu tj. powiązanie terminu wniesienia pisma z dniem nadania pisma w placówce pocztowej operatora wyznaczonego. Z tego względu zaproponowano zmianę brzmienia art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne oraz pkt 14 załącznika do tej ustawy, wzorem odpowiednio zmiany wprowadzonej ustawą z dnia 11 sierpnia 2021 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, tj. uwzględniono możliwość nadawania przesyłki również w placówce podmiotu zajmującego się doręczaniem korespondencji na terenie UE.

51. Art. 3 pkt 2 projektu ustawy

Zaproponowana zmiana art. 24 ust. 5 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne ma na celu wyeliminowanie bariery w dostępie do danych ewidencji gruntów i budynków dotyczących danych podmiotów, takich jak Skarb Państwa, jednostki samorządu terytorialnego, czy spółki prawa handlowego. Obecne brzmienie przepisu w zasadzie wyklucza możliwość uzyskania z ewidencji gruntów i budynków informacji o osobach prawnych przez podmiot niespełniający przesłanek określonych w art. 24 ust. 5 pkt 1–3 ww. ustawy. Projektowana

zmiana umożliwi wszystkim zainteresowanym szerszy dostęp do danych ewidencji gruntów i budynków, jak również zmniejszy obciążenia po stronie organów Służby Geodezyjnej i Kartograficznej, poprzez wyeliminowanie konieczności badania przez organ spełnienia przez wnioskodawców przesłanek wymienionych w art. 24 ust. 5 pkt 1–3 ww. ustawy. Jednocześnie zmiana ta nie narusza dotychczasowych zasad udostępniania danych osobowych gromadzonych w ewidencji gruntów i budynków wynikających z przepisu art. 24 ust. 5 ustawy.

52. Art. 3 pkt 3–5 projektu ustawy

Przedmiotowe zmiany do ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne zwiększają cyfryzację procesu inwestycyjnego poprzez wprowadzenie obowiązku przeprowadzania narad koordynacyjnych w sposób elektroniczny.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne narady koordynacyjne mogą odbywać się obecnie w sposób tradycyjny lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej. Część powiatów, które nie wykorzystują narzędzi informatycznych do prowadzenia narad koordynacyjnych, wskazuje na brak przepisów prawa, które by ich do tego obliowały. Na chwilę obecną 328 powiatów wykorzystuje narzędzia informatyczne do prowadzenia narad koordynacyjnych, a w 286 powiatach narady koordynacyjne przeprowadzane są w pełni elektronicznie. Proponuje się wprowadzenie pełnej cyfryzacji przeprowadzania narad koordynacyjnych oraz dostosowanie obowiązujących przepisów do nowej, obligatoryjnej formy przeprowadzania narad.

Dodatkowo wprowadzony został obowiązek koordynacji usytuowania przyłączy podziemnych poza granicami działki budowlanej. Dzięki modyfikacji przepisów, w zasobach geodezyjnych znajdują się informacje o projektowanych obiektach podziemnych zlokalizowanych przede wszystkim w pasach drogowych, co pozwoli na zwiększenie bezpieczeństwa ich budowy. Pozwoli to wyeliminować zbędne koszty związane z wystąpieniem możliwych kolizji usytuowania i uszkodzeń obiektów podziemnych w terenie przy wykonywaniu robót budowlanych.

Ponadto wprowadza się przepisy określające czas ważności rezultatów narady koordynacyjnej, które zachowywać będą ważność przez 36 miesięcy od dnia zakończenia narady, chyba że inwestor lub projektant przekaze do starosty informację o konieczności wydłużenia tego terminu. W przypadku, gdy inwestor dla obiektów będących przedmiotem narady koordynacyjnej, w ww. terminie nie uzyska decyzji o pozwoleniu na budowę lub nie dokona zgłoszenia budowy, o których mowa w ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, będzie musiał wystąpić o przeprowadzenie nowej narady koordynacyjnej.

Jednocześnie wprowadza się przepis, na podstawie którego projektowane zamierzenia budowlane po upływie 36 miesięcy od zakończenia narady koordynacyjnej (lub terminu wydłużonego wskazanego przez inwestora lub projektanta do starosty) będą archiwizowane w bazie danych geodezyjnej ewidencji sieci uzbrojenia terenu (GESUT) prowadzonej przez starostę. W obecnej sytuacji w przypadku gdy inwestor z jakiegoś powodu zrezygnował z realizacji inwestycji w bazie danych GESUT projektowana sieć cały czas istnieje. Takich sytuacji jest bardzo dużo i powoduje to nieczytelność danych. Zdążają się także coraz częściej sytuacje gdy dochodzi do kolizji nowych inwestycji z takimi niezrealizowanymi projektami.

53. Art. 4 pkt 1 i 2 projektu ustawy

Projektowane zmiany mają na celu uporządkowanie zagadnień związanych z ochroną przeciwpożarową.

W zakresie zmiany polegającej na dodaniu w art. 6 ust. 6b wyjaśnić trzeba, że zarówno z punktu widzenia inwestorów, jak i organów PSP, zasadnym jest jednoznaczne określenie uprawnień organu dokonującego oceny zgodności wykonania obiektu budowlanego do wniesienia sprzeciwu lub uwag w sprawie przystąpienia do użytkowania obiektu budowlanego. Dlatego w zaproponowanym przepisie wyszczególniono przesłanki stanowiące podstawę do dokonania takich rozstrzygnięć.

Jednocześnie wskazuje się, że przy określaniu przesłanek do wniesienia sprzeciwu lub uwag przez PSP kierowano się dotychczasowym „Stanowiskiem wspólnym Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej i Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego z dnia 11 grudnia 2014 r. w sprawie stosowania art. 56 ustawy – Prawo budowlane w przypadku wykonania obiektu budowlanego niezgodnie z wymaganiami ochrony przeciwpożarowej”.

Z kolei zmiana w art. 6a w ust. 2 ma charakter redakcyjny i czyszczący. Dotychczasowy przepis zawiera wadę polegającą na braku wskazania osoby uprawnionej do sporządzenia ekspertyzy technicznej stanowiącej uzasadnienie dla wnioskowanych rozwiązań zamiennych. Osobami posiadającymi kwalifikacje zawodowe odpowiednie do sporządzania takich ekspertyz są rzeczoznawcy do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych, zgodnie z art. 11 i ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej. Należy również nadmienić, że nadzór nad rzeczoznawcami w tym zakresie sprawuje Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej, na podstawie art. 11n ust. 2 pkt 2 tej ustawy.

Projektowane przepisy mają na celu wyłączenie dla zamierzeń i robót budowlanych na terenach zamkniętych spod obowiązku projektowanego art. 10c ust. 1 ustawy – Prawo budowlane, tj. formy elektronicznej.

W zmienianym brzmieniu art. 6f ustawy o ochronie przeciwpożarowej pozostawiono, że komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej dokonuje uzgodnienia projektu zagospodarowania działki lub terenu, projektu architektoniczno-budowlanego lub projektu technicznego poprzez opatrzenie go kwalifikowanym podpisem elektronicznym organu. Zastosowanie tego zaawansowanego podpisu elektronicznego zastosowano w celu zabezpieczenia pliku z projektem przed możliwością jego modyfikacji. Kwalifikowany podpis elektroniczny w przeciwieństwie do podpisu zaufanego lub podpisu osobistego jest powiązany z danymi podpisanymi w taki sposób, że każda późniejsza zmiana danych w podpisanym pliku jest rozpoznawalna. Z tych powodów również w przypadku uzgodnienia, o którym mowa w przepisach art. 6d ust. 1 pkt 2 ustawy o ochronie przeciwpożarowej, dopuszczono tylko podpis elektroniczny, oparty na kwalifikowanym certyfikacie podpisu elektronicznego (kwalifikowany podpis elektroniczny).

Ponadto wskazuje się, że zgodnie z § 2b ust. 3 rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 11 września 2020 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy projektu budowlanego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1679) pojedynczy plik PDF z elementami składowymi uzgadnianego projektu może wynosić do 150 MB. Natomiast podpisem poprzez profil zaufany można podpisać pliki PDF, których rozmiar jest nie większy niż 10 MB. Brak jest również możliwości wyboru miejsca podpisu (funkcjonalność nie działała podczas próby na plikach wektorowych), co powoduje nakładanie się znacznika podpisu na elementy projektu uniemożliwiając ich czytelność a przy wielu osobach podpisujących powoduje nakładanie znaczników podpisu na siebie (widoczny jest tylko znacznik ostatniej osoby podpisującej).

Przedmiotowe ograniczenia techniczne stanowiły podstawę do uwzględnienia w omawianych przepisach wyłącznie kwalifikowanego podpisu elektronicznego.

54. Art. 8 projektu ustawy

Zmiany w ustawie z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów oraz inżynierów budownictwa (Dz. U. z 2023 r. poz. 551) mają na celu dostosowanie przepisów do przewidzianych w projekcie ustawy zmian dotyczących art. 12 ust. 1 pkt 8, art. 15b, art. 88a ust. 1 pkt 3 lit. d oraz ust. 2 pkt 8b. Proponuje się doprecyzowanie przepisów określających wymagania, jakie powinna spełniać osoba ubiegająca się o uzyskanie tytułu rzeczoznawcy budowlanego, polegające na określeniu, że tytuł ten będzie mogła uzyskać osoba posiadająca znaczny dorobek praktyczny w zakresie objętym rzeczoznawstwem, uprawnienia budowlane bez ograniczeń, co najmniej 8 lat doświadczenia w zakresie objętym rzeczoznawstwem od dnia uzyskania uprawnień budowlanych bez ograniczeń. Osoby te powinny także posiadać tytuł zawodowy magistra inżyniera, magistra inżyniera architekta, inżyniera lub inżyniera architekta. Zaproponowano także

okres, do kiedy tytuł rzeczoznawcy budowlanego zachowuje ważność, tj. 5 lat. Konieczność ponownego ubiegania się o nadanie tytułu rzeczoznawcy budowlanego po upływie okresu wskazanego w decyzji o jego nadaniu zapewni potrzebę ciągłego doskonalenia, podnoszenia kwalifikacji i wiedzy zawodowej przez te osoby. Projektowana regulacja ma na celu zapewnienie wysokiej jakości usług świadczonych przez rzeczoznawców budowlanych.

55. Art. 9 projektu ustawy

Zmiana w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2022 r. poz. 503, z późn. zm.) ma na celu dostosowanie przepisów do przewidzianych w projekcie ustawy zmian dotyczących art. 29 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane. Zmiany nie mają na celu dokonywanie zmian merytorycznych, z wyjątkiem zmiany dotyczącej wprowadzenia uproszczeń w postępowaniu dotyczącym decyzji o warunkach zabudowy dla budynków mieszkalnych jednorodzinnych o powierzchni zabudowy powyżej 70 m², służących zaspokojeniu własnych potrzeb mieszkaniowych inwestora, których obszar oddziaływania mieści się w całości na działce lub działkach, na których zostały zaprojektowane. Zmiana ta ma na celu wprowadzenie dla tych obiektów takich samych uproszczeń w postępowaniu, jakie obowiązują dla budynków mieszkalnych jednorodzinnych o powierzchni zabudowy do 70 m², o których mowa art. 29 ust. 1 pkt 1a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane.

Dodatkowo, z uwagi na konieczność wspierania realizowania przez obywateli rozwiązań ochronnych, zaproponowano zmiany w art. 15 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, gdzie dodano zapis o możliwości ich realizacji w każdym terenie, dla którego plan miejscowy przewiduje lokalizację budynków mieszkalnych jednorodzinnych lub budynków mieszkalnych w zabudowie zagrodowej.

W art. 51 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wprowadzono zmianę, która ma na celu uproszczenie i przyspieszenie procesów inwestycyjnych dla inwestycji celu publicznego realizowanych częściowo na terenie zamkniętym ustalonym przez ministra właściwego do spraw transportu (przede wszystkim dla inwestycji liniowych przecinających linie kolejowe). W takich przypadkach nie będzie już konieczne uzyskiwanie odrębnych decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego wydawanych przez wójta i wojewodę. Decyzję wyda natomiast w odniesieniu do całości inwestycji organ właściwy dla części inwestycji zajmującej większą powierzchnię, a w przypadku inwestycji liniowej – organ właściwy dla dłuższego odcinka inwestycji.

Ponadto proponuje się wprowadzić przepisy, które wskazują, że wnioski o ustalenie lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz o ustalenie warunków zabudowy składane są w postaci elektronicznej, natomiast obsługa wniosków następuje za pośrednictwem systemu SOPAB.

Konsekwencją tej zmiany jest również dodanie ust. 5 w art. 52 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, regulującego sposób postępowania w przypadku braku w państwowym zasobie geodezyjnym i kartograficznym mapy zasadniczej i ewidencyjnej w postaci elektronicznej. W takiej sytuacji wraz z wnioskiem składane będzie odwzorowanie cyfrowe postaci papierowej tych map z zachowaniem skali – w szczególności w formie skanu lub skanu z nadaną georeferencją w obowiązującym państwowym systemie odniesień przestrzennych, w formacie zgodnym z wymienionymi w przepisach wydanych na podstawie art. 18 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

Spod obowiązku składania wniosku w formie dokumentu elektronicznego wyłączono inwestycje realizowane na terenach zamkniętych ustalonych przez organy inne niż minister właściwy do spraw transportu. Wnioski na tych terenach będą mogły być składane zgodnie z ogólnymi zasadami określonymi w ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, tj. w postaci papierowej lub elektronicznej. Nie będzie również obowiązku stosowania formularza wniosku o ustalenie lokalizacji inwestycji celu publicznego albo warunków zabudowy, o którym mowa w art. 64b ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, co jednak nie wyklucza możliwości złożenia wniosku z jego wykorzystaniem.

56. Art. 11 i 27 projektu ustawy

W art. 11 projektowanej nowelizacji (dodającym ust. 2b w art. 16 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych) przewiduje się obowiązek informowania przez właściwe organy nadzoru rynku o pobieraniu próbek wyrobu budowlanego u sprzedawcy oraz z wyrobów budowlanych składowanych na terenie budowy (czyli o pobraniu próbek na podstawie art. 16 ust. 2a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych) producenta lub importera wyrobu, mającego siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Obecnie jest już taka praktyka organów nadzoru rynku, jednak nie jest ona uregulowana w przepisach. Dlatego proponuje się stworzyć w tym zakresie jednoznaczne przepisy. Proponuje się przy tym, aby wskazać 7-dniowy termin na wykonanie tego obowiązku.

W powyższym aspekcie przewiduje się przepis przejściowy, zgodnie z którym obowiązku informacyjnego nie stosuje się w przypadku pobrania próbek, które miało miejsce przed dniem wejścia w życie ustawy.

57. Art. 15 projektu ustawy

W art. 69 ustawy z dnia 21 października 2016 r. o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi (Dz. U. z 2023 r. poz. 140), zostały ustalone maksymalne limity wydatków budżetu państwa na lata 2016–2025 (średnio na poziomie 200 000 zł rocznie) będących skutkiem finansowym tej ustawy. Dotychczasowy maksymalny limit wydatków nie został przekroczony i nie było konieczności wdrożenia mechanizmu korygującego. Urząd Zamówień Publicznych otrzymywał z tego tytułu środki pochodzące z rezerwy celowej (część 83 – Rezerwy celowe, poz. 73) na sfinansowanie kosztów działań Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych związanych z działalnością informacyjno-szkoleniową w odniesieniu do umów koncesji na roboty budowlane lub usługi oraz na pokrycie kosztów wynagrodzenia dla dwóch członków korpusu służby cywilnej, w zakresie obowiązków których pozostają zadania dotyczące w szczególności interpretacji przepisów z zakresu zawierania umów koncesji na roboty budowlane lub usługi.

Stosownie do art. 50 ust. 1c ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305, z późn. zm.) Rada Ministrów przedstawia Sejmowi, trzy lata przed upływem 10. roku budżetowego (w niniejszym przypadku do końca 2022 r.) projekt zmiany ustawy określającej maksymalne limity wydatków jednostek sektora finansów publicznych, wyrażone kwotowo, na kolejnych 10 lat budżetowych wykonywania ustawy.

W związku z powyższym proponuje się zmianę art. 69 ww. ustawy polegającą do dodaniu w ust. 1 kolejnych punktów (11–20) określających maksymalne limity wydatków budżetu państwa na kolejnych 10 lat budżetowych (tj. na lata 2026–2035) w wysokości 200 000 zł rocznie, a więc z zachowaniem dotychczasowego maksymalnego limitu wydatków.

58. Art. 17 projektu ustawy

Art. 17 projektu przewiduje uchylenie w ustawie z dnia 20 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 2095, z późn. zm.) art. 31 zy¹.

59. Art. 19 projektu ustawy

W art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 7 lipca 2022 r. o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1557) proponuje się wprowadzić zmiany, w wyniku których od dnia 1 lipca 2024 r. prowadzenie książki obiektu budowlanego będzie możliwe wyłącznie w postaci elektronicznej. Tym samym właściciele lub zarządcy obiektów budowlanych, którzy prowadzą

książkę w postaci papierowej, do 30 września 2024 r. będą obowiązani założyć dla tych obiektów książkę w systemie c-KOB.

60. Art. 20 projektu ustawy

Zgodnie z art. 20 ust. 1 projektu, do zamówień publicznych o wartości mniejszej niż progi unijne, o których mowa w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych, dotyczących usług projektowania lub robót budowlanych związanych z budową pawilonu Rzeczypospolitej Polskiej na Wystawę Światową Expo 2025 Osaka, Kansai oraz sprawowaniem nadzoru inwestorskiego nad jego budową, a także dotyczących usług lub dostaw związanych z wyposażeniem tego pawilonu, nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych.

W art. 20 ust. 2 i 3 zawarto uproszczony tryb udzielania zamówień, który ma na celu zapewnienie przejrzystości postępowania, zachowanie uczciwej konkurencji i równe traktowanie wykonawców.

Projektowane wyłączenie ma na celu przyspieszenie procesu inwestycyjno-budowlanego dotyczącego przygotowania Pawilonu Polski na EXPO 2025, który wiąże się z wieloma wyzwaniami wynikającymi ze specyficznych uwarunkowań prawnych i organizacyjnych występujących w Japonii. Inwestycja będzie prowadzona na terytorium państwa o zupełnie innym porządku prawnym, a także o charakterystycznych uwarunkowaniach geograficzno-geologicznych (tj. położenie na terenach aktywnych sejsmicznie, narażonych na trzęsienia ziemi, zagrożonych tajfunami). Wszelkie inwestycje w zakresie robót budowlanych, realizacji dostaw i usług muszą być zgodne z lokalnym prawodawstwem oraz warunkami przedstawionymi przez organizatora wystawy, które nie są tożsame z normami prawa obowiązującego w Unii Europejskiej. W celu wykonania prac projektowych i budowlanych niezbędne jest posiadanie lokalnych uprawnień, co w znaczący sposób zawęży krąg potencjalnych wykonawców. W przypadku wszczęcia procedur przewidzianych w ustawie Prawo zamówień publicznych, podmioty lokalne (japońskie) nie wzięłyby udziału w postępowaniach ze względu na nieznaną specyfikę udzielania zamówień publicznych w Polsce i Unii Europejskiej. Taka sytuacja miała już miejsce podczas przygotowań do uczestnictwa Polski w Wystawie Światowej EXPO 2020 w Dubaju (podmioty lokalne albo zrezygnowały z uczestnictwa w postępowaniach, albo składały oferty, które ze względu na braki formalne podlegały odrzuceniu). Powyższa sytuacja przyczyniła się do tego, że wybrani wykonawcy nie realizowali samodzielnie zamówień, a robili to przy pomocy lokalnych podwykonawców, którzy de facto byli faktycznymi wykonawcami inwestycji.

Powyższe uwarunkowania organizacyjne, prawne i geograficzne, prestiżowy i priorytetowy charakter realizowanego przedsięwzięcia oraz racjonalność wydatkowania środków publicznych stanowią uzasadnienie dla zastosowania projektowanego wyłączenia i zakontraktowania podmiotu lokalnego, który w sposób sprawny i terminowy zrealizuje inwestycję w tak trudnych i wymagających warunkach, odmiennych od występujących w Europie.

Zakres przedmiotowy art. 20 dotyczy zamówień o wartości mniejszej niż progi unijne. Zgodnie z art. 1 ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylającej dyrektywę 2004/18/WE, zwanej dalej „dyrektywą 2014/24/UE”, regulacje w niej zawarte dotyczą procedur udzielania zamówień przez instytucje zamawiające w odniesieniu do zamówień publicznych oraz konkursów, których wartość szacunkowa jest nie mniejsza niż kwoty progowe określone w art. 4. Tym samym zakres tej dyrektywy obejmuje jedynie zamówienia o wartości równej lub przekraczającej wartość progów unijnych. Zamówienia o mniejszej wartości mogą być uregulowane na poziomie krajowym, co ma zresztą miejsce w ustawie z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych, która transponuje do krajowego porządku prawnego dyrektywę 2014/24/UE. Z uwagi na to, że dyrektywa 2014/24/UE nie dotyczy zamówień o wartości mniejszej niż progi unijne za dopuszczalną w kontekście jej postanowień należy uznać możliwość wyłączenie w prawie krajowym obowiązku stosowania do takich zamówień przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych. Wobec powyższego regulacja przewidziana w projektowanym przepisie nie jest sprzeczna z prawem UE. Analogiczne stanowisko przedstawił Urząd Zamówień Publicznych.

61. Art. 21 projektu ustawy

Przepis art. 21 projektu ustawy przewiduje uregulowanie kwestii wniosków złożonych przed dniem wejścia w życie przepisów zmienianych przedmiotową ustawą. W ust. 1 proponuje się uregulować kwestię wniosków, zgłoszeń i zawiadomień złożonych na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, a w ust. 2–8 wniosków składanych na podstawie: ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej, ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych, ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne, ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko

62. Art. 22 projektu ustawy

Projekt ustawy przewiduje, że zmiany wprowadzane ustawą zmienianą w art. 3 (ustawa z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne), wdrażające obligatoryjne przeprowadzanie narad koordynacyjnych za pomocą środków komunikacji elektronicznej, nie będą miały zastosowania do wniosków o skoordynowanie usytuowania projektowanej sieci uzbrojenia terenu złożone przed wejściem w życie przepisów art. 3 pkt 3–5 niniejszej ustawy. Zakłada się, że dla tych wniosków stosować się będzie przepisy dotychczasowe, a narady koordynacyjne rozpoczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie ww. przepisów niniejszej ustawy, prowadzić się będzie również na podstawie przepisów dotychczasowych.

Jednocześnie zakłada się jednak, że rezultaty narad koordynacyjnych zakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, będą ważne przez 36 miesięcy od dnia wejścia w życie tych przepisów. Wyniki przedmiotowych narad koordynacyjnych ujawnione w bazie danych GESUT będą po upływie ww. terminu archiwizowane, chyba, że inwestor lub projektant wystąpi do starosty o wydłużenie przedmiotowego terminu (wtedy archiwizacja projektowanego przebiegu sieci uzbrojenia terenu następuje z upływem wydłużonego terminu).

63. Art. 23 i 24 projektu ustawy

W art. 23 i 24 projektu proponuje się uregulować kwestie, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy . postępowań w sprawie wydania odrębnej decyzji o zatwierdzeniu projektu zagospodarowania działki lub terenu lub projektu architektoniczno-budowlanego oraz w sprawie ustalenia lokalizacji decyzji celu publicznego. Z uwagi na fakt, że projektowana ustawa znosi procedurę wydania odrębnej decyzji o zatwierdzeniu projektu zagospodarowania działki lub terenu lub projektu architektoniczno-budowlanego proponuje się, aby postępowania w toku zostały umorzone z mocy prawa.

64. Art. 25 projektu ustawy

Z uwagi na zmianę przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane wprowadzających konieczność dołączenia do odwołania od decyzji oraz do zażalenia na postanowienie, zarzutów odnoszących się do decyzji lub postanowienia, określenia istoty i zakresu żądania będącego przedmiotem odwołania lub zażalenia oraz wskazanie dowodów uzasadniających to żądanie, przewiduje się, że w stosunku do odwołań od decyzji oraz zażaleń na postanowienia wydanych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, przepisów art. 10b ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane nie stosuje się.

65. Art. 26 projektu ustawy

Proponuje się wprowadzić przepis określający zasady postępowania z wnioskami, zgłoszeniami i zawiadomieniami, które po dniu wejścia w życie projektowanych zmian, tj. po 30 września 2023 r., będą składane w postaci papierowej, zamiast elektronicznej. Wnioski, zawiadomienie i zgłoszenia wskazane powyżej będą mogły być składane w postaci papierowej do dnia 30 września 2024 r. Ponadto proponuje się wskazać, że do 30 września 2024 r. dopuszcza się również możliwość sporządzania projektów budowlanych w postaci papierowej.

66. Art. 28 projektu ustawy

Z uwagi na zmiany w ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane zaostrzające odpowiedzialność zawodową w budownictwie przewiduje się, że w stosunku do czynów powodujących odpowiedzialność zawodową w budownictwie, popełnionych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy art. 96 i 100 tej ustawy w brzmieniu dotychczasowym.

67. Art. 29 projektu ustawy

Proponuje się wskazać, że do postępowań w sprawie nakładania kar za nieterminowe wydanie decyzji o pozwoleniu na budowę wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepis art. 35 ust. 8a.

68. Art. 30 projektu ustawy

Projektowany przepis reguluje kwestie prowadzenia przez organy nadzoru budowlanego ewidencji rozpoczynanych i oddawanych do użytkowania obiektów budowlanych, dla których wnioski pozwolenie na budowę wydano po 30 września 2023 r. Proponuje się, aby obiekty budowlane oddawane do użytkowania po 30 września 2023 r., ale realizowane na podstawie pozwoleń wydanych przed tym dniem, były prowadzone na dotychczasowych zasadach, a więc w postaci papierowej. Dopiero inwestycje, dla których wnioski złożone zostaną po 30 września 2023 r., będą ewidencjonowane w postaci elektronicznej za pomocą systemu SOPAB lub systemów dziedzinowych zintegrowanych z systemem SOPAB.

69. Art. 31 projektu ustawy

Z uwagi na zmiany w ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane przywracające rzeczoznawstwo budowlane jako samodzielną funkcję techniczną w budownictwie oraz zmiany w zakresie nadawania tytułu rzeczoznawcy budowlanego w ustawie z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów oraz inżynierów budownictwa, proponuje się by osoby, które zdobyły tytuł rzeczoznawcy budowlanego w rozumieniu przepisów obowiązujących przed wejściem w życie tzw. ustawy deregulacyjnej, uznać za rzeczoznawców budowlanych w brzmieniu

nadany niniejszą ustawą i wpisać do centralnego rejestru rzeczoznawców budowlanych, o którym mowa w zmienianym art. 88a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane. Osoby, które uzyskały tytuł rzeczoznawcy budowlanego na podstawie ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów oraz inżynierów budownictwa, zachowają jego ważność na okres wskazany w decyzji o jego nadaniu.

70. Art. 32 projektu ustawy

Z uwagi na zmiany w ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane w zakresie uprawnień budowlanych w specjalności architektonicznej do projektowania w ograniczonym zakresie, proponuje się by osoby, które uzyskały te uprawnienia na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, zachowały ich ważność w rozumieniu przepisów projektowanej ustawy.

71. Art. 33 i art. 34 projektu ustawy

W projektowanych art. 34 i art. 35 wskazuje się, że minister właściwy do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa ogłasza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” oraz na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej ministra właściwego do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa komunikaty określające dzień wdrożenia rozwiązań technicznych umożliwiających prowadzenie Systemu do Obsługi Postępowań Administracyjnych w Budownictwie w organach administracji publicznej prowadzących postępowania administracyjne w zakresie procesu inwestycyjno-budowlanego, np. organach ochrony środowiska, ochrony zabytków, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Geodezyjnej i Kartograficznej. Komunikat będzie wydawany z co najmniej 90-dniowym wyprzedzeniem.

72. Art. 35 projektu

Proponuje się zachowanie w mocy dotychczasowych przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 64b ust. 2 (wzór formularza wniosku o ustalenie lokalizacji inwestycji celu publicznego albo warunków zabudowy) ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym do czasu wydania nowych przepisów wykonawczych na podstawie art. 64b ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, jednak nie dłużej niż przez 18 miesięcy od dnia wejścia w życie przepisów w tym zakresie.

73. Art. 36 projektu ustawy

W art. 37 określony został maksymalny limit wydatków z budżetu państwa przeznaczonych na wykonywanie zadań przez ministra właściwego do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa.

74. Art. 37 projektu ustawy

Z uwagi na zaproponowany w przedmiotowej nowelizacji szeroki zakres zmian i dotyczący ich szeroki zakres zagadnień, ustawa w całości nie może wejść w życie w jednym terminie.

Co do zasady ustawa wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia. Od tej zasadniczej regulacji przewidziane będą wyjątki wymienione w pkt 1–6, wskazujące inne terminy wejścia w życie poszczególnych przepisów. Terminy wejścia w życie poszczególnych przepisów będą różne, ponieważ są uzależnione od różnych okoliczności.

Termin wejścia w życie przepisów dotyczących Systemu do Obsługi Postępowań Administracyjnych w Budownictwie przewidziano, co do zasady, na 30 września 2023 r. W pierwszej kolejności wejdą w życie przepisy regulujące działanie Systemu do Obsługi Postępowań Administracyjnych w Budownictwie oraz jego funkcjonowanie w organach administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego, a także wszystkie przepisy wprowadzające elektroniczną postać dokumentów, tj. wniosków, zawiadomień, zgłoszeń, projektu budowlanego, w ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane. Termin ten wynika z konieczności budowy przedmiotowego systemu. Dopóki prace związane z budową Systemu do Obsługi Postępowań Administracyjnych w Budownictwie nie zostaną zakończone, przepisy w tym zakresie nie mogą wejść w życie, a tym samym konieczne jest wskazanie odrębnego terminu ich wejścia w życie. Z uwagi na to w dalszej kolejności wejdą w życie przepisy wprowadzające System do Obsługi Postępowań Administracyjnych w Budownictwie w innych organach administracji publicznej prowadzących postępowania administracyjne w zakresie procesu inwestycyjno-budowlanego, np. organach ochrony środowiska czy ochrony zabytków.

Etapowe uruchamianie systemu informatycznego zostanie uzależnione od gotowości technicznej samego systemu. Rozwiązanie to pozwoli na uniknięcie wszelkich niedogodności związanych z ewentualnym nieterminowym oddaniem prac wytwórczych po stronie wykonawcy systemu i wdrożeniem poszczególnych rozwiązań w organach administracji publicznej. Z punktu widzenia wszystkich interesariuszy systemu informatycznego rozwiązanie to stwarza pewność i bezpieczeństwo w zakresie uruchomienia systemu, które zostanie poprzedzone odpowiednimi komunikatami ministra właściwego do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania

przestrzennego oraz mieszkalnictwa ogłoszonymi z co najmniej trzymiesięcznym wyprzedzeniem. Komunikat ministra właściwego do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa sprowadzi się do wskazania terminu wdrożenia rozwiązań technicznych umożliwiających np. uruchomienie Systemu do Obsługi Postępowań Administracyjnych w Budownictwie w konkretnych organach administracji publicznej prowadzących postępowania administracyjne w zakresie procesu inwestycyjno-budowlanego, np. ochrony środowiska czy Państwowej Straży Pożarnej. Termin wdrożenia tych rozwiązań zostanie określony na konkretny dzień. Przyjęte podejście wynika z doświadczeń administracji publicznej w zakresie realizacji projektów informatycznych wdrażanych przepisami prawa na poziomie ustawy (np. CEEB) i przyjęcia etapowego podejścia do wdrożenia Systemu do Obsługi Postępowań Administracyjnych w Budownictwie, w ramach którego stopniowo będą uruchamiane jej kolejne funkcjonalności.

Projektowana regulacja nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597) i w związku z tym nie podlega notyfikacji w rozumieniu tego rozporządzenia.

Projekt ustawy nie podlega obowiązkowi przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia, o którym mowa w § 27 ust. 4 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348).

Projekt ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) projekt ustawy został udostępniony na stronie internetowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie „Rządowy Proces Legislacyjny”.

Projektowana ustawa wywiera pozytywny wpływ na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców.

<p>Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rozwoju i Technologii Główny Urząd Nadzoru Budowlanego</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Piotr Uściński, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rozwoju i Technologii Dorota Cabańska, Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Adam Baryłka – Dyrektor Departamentu Architektury, Budownictwa i Geodezji w Ministerstwie Rozwoju i Technologii tel. (22) 323 40 01, e-mail: Adam.Barylka@mrit.gov.pl</p> <p>Danuta Pływaczewska – Dyrektor Departamentu Prawnego w Głównym Urzędzie Nadzoru Budowlanego tel. (22) 661-82-81, e-mail: d.plywaczewska@gunb.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia 16.05.2023</p> <p>Źródło: inicjatywa własna</p> <p>Nr w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów: UD427</p>
---	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw stanowi kolejny etap upraszczania, przyspieszania i cyfryzacji procesu inwestycyjno-budowlanego. Podstawowym założeniem projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw jest dalsze zmniejszenie obciążeń zarówno w stosunku do inwestorów, jak i organów administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego oraz usprawnienie ich działania, a także elektroniczna procedur oraz działalności organów administracji publicznej.

Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2023 r. poz. 682, z późn. zm.) pomimo, iż na przestrzeni ostatnich lat była wielokrotnie nowelizowana, a proces inwestycyjny upraszczany, odformalizowywany i cyfryzowany, wciąż zawiera regulacje, które są skomplikowane zarówno dla inwestora, jak i organów administracji architektoniczno-budowlanej oraz nadzoru budowlanego. Niektóre procedury są wciąż nieadekwatne do stopnia skomplikowania inwestycji, a liczba i zakres dokumentów dołączanych do wniosków, czy to w postaci papierowej, czy elektronicznej, powodują, że inwestor rezygnuje z realizacji inwestycji. Również organy administracji publicznej w toku wykonywanych zadań rozstrzygają sprawy, które przy odpowiedniej zmianie przepisów można by uprościć, odformalizować a w niektórych przypadkach zupełnie wyeliminować.

Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw rozwiązuje kwestie:

- 1) dualizmu prawnego różnicującego budowę budynków mieszkalnych jednorodzinnych o powierzchni zabudowy poniżej i powyżej 70 m²;
- 2) nadmiernego obciążenia inwestorów w ramach procedury uzyskiwania pozwolenia na budowę, dokonywania zgłoszenia oraz oddawania obiektów budowlanych do użytkowania;
- 3) nadmiernego formalizmu prawnego związanego z oddawaniem obiektów budowlanych do użytkowania;
- 4) udziału w postępowaniach prowadzonych na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane stron, których celem jest jedynie utrudnienie realizacji inwestycji;
- 5) nadmiernego obciążenia organów administracji architektoniczno-budowlanej oraz organów nadzoru budowlanego, np. w postaci wydawania decyzji czy przekazywania dokumentów w postaci papierowej pomiędzy tymi organami;
- 6) konieczności dołączania i gromadzenia dokumentacji w procesie inwestycyjno-budowlanym w postaci papierowej;
- 7) braku spójnego, jednolitego dla całego kraju, systemu służącego do obsługi wniosków składanych w procesie inwestycyjno-budowlanym;
- 8) nieadekwatnej odpowiedzialności zawodowej osób pełniących samodzielne funkcje techniczne w budownictwie;
- 9) przywrócenia rzeczoznawstwa budowlanego jako samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie;
- 10) jednolitych zasad przeprowadzania przez starostę narad koordynacyjnych;
- 11) implementacji w przepisach z zakresu geodezji i kartografii wyroku Trybunału Sprawiedliwości UE (TSUE) w sprawie C-545/17 Pawlak.

Ad 1.

Jednym z głównych problemów występujących na gruncie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane jest dualizm prawny związany z budową budynków mieszkalnych jednorodzinnych o powierzchni zabudowy do 70 m² i powyżej 70m². Do 3 stycznia 2022 r. budowa budynków mieszkalnych jednorodzinnych odbywała się na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, a więc na podstawie zgłoszenia z tzw. projektem budowlanym. Pomimo, że do zgłoszenia tej budowy inwestor był zobligowany dołączyć dokumenty wymagane przy wniosku o pozwolenie na budowę, jak m.in. projekt zagospodarowania działki lub terenu oraz projekt architektoniczno-budowlany w postaci papierowej wraz z opiniami, uzgodnieniami, pozwoleniami i innymi dokumentami, których obowiązek dołączenia wynika z przepisów odrębnych ustaw, lub kopiami tych opinii, uzgodnień, pozwoleń i innych dokumentów, oświadczenia o posiadanym prawie do dysponowania nieruchomością na cele budowlane, czy decyzję o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, jeżeli jest ona wymagana zgodnie z przepisami o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, to zgoda organu administracji

architektoniczno-budowlanej przyjmowała postać tzw. milczącego załatwienia sprawy. Organowi przysługiwało zatem prawo weryfikacji i sprawdzenie zgłoszenia, a inwestor mógł zostać wezwany do uzupełnienia dokumentacji. W tej procedurze inwestor mógł przystąpić do wykonywania robót budowlanych, jeżeli organ administracji architektoniczno-budowlanej nie wniósł sprzeciwu w terminie 21 dni od dnia doręczenia zgłoszenia.

Z dniem 3 stycznia 2022 r. wprowadzona została nowa, uproszczona, procedura budowy budynków mieszkalnych jednorodzinnych. Do ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane zostały dodane przepisy, w myśl których nie wymaga pozwolenia na budowę, natomiast wymaga zgłoszenia budowa wolno stojących, nie więcej niż dwukondygnacyjnych budynków mieszkalnych jednorodzinnych o powierzchni zabudowy do 70m² realizowanych na własne potrzeby mieszkaniowe. Realizacja ww. inwestycji została wyłączona z formalnej kontroli ze strony organów administracji architektoniczno-budowlanej, natomiast inwestor otrzymał możliwość rozpoczęcia robót budowlanych niezwłocznie po dokonaniu zgłoszenia organowi administracji architektoniczno-budowlanej.

Powyższe zmiany spowodowały, że obecnie istnieją dwie różniące się od siebie procedury. W jednej z nich organ administracji architektoniczno-budowlanej ma możliwość pełnej i merytorycznej weryfikacji przedłożonych dokumentów, zaś w drugiej jego rola ogranicza się jedynie do przyjęcia zgłoszenia, a więc czynności strictly technicznych i kancelaryjnych, polegających m.in. na wprowadzeniu zgłoszenia do odpowiednich rejestrów czy dzienników korespondencji. Tym samym pojawiają się trudności interpretacyjne, w jaki sposób postępować ze zgłoszeniami dokonywanymi na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 1a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, w szczególności w zakresie weryfikacji tego zgłoszenia przez organ administracji architektoniczno-budowlanej, w sytuacji, gdy z przedłożonej dokumentacji nie wynika, z którym zgłoszeniem organ ma do czynienia.

Ad 2 i 3.

Kolejnym problemem jest nadmierne obciążenie inwestorów w ramach procedury uzyskiwania pozwolenia na budowę, dokonywania zgłoszenia oraz oddawania obiektów budowlanych do użytkowania, a także formalizm prawny związany z oddawaniem obiektów budowlanych do użytkowania.

Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane wciąż zawiera zbyt dużą liczbę prostych inwestycji, które wymagają uzyskania pozwolenia na budowę. Należy pamiętać, że zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane roboty budowlane można, co do zasady, prowadzić jedynie na podstawie decyzji o pozwoleniu na budowę. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane przewiduje jednak, że niektóre inwestycje, o prostej czy nieskomplikowanej konstrukcji, zostały zwolnione z obowiązku uzyskania pozwolenia na budowę i wymagają jedynie dokonania zgłoszenia organowi administracji architektoniczno-budowlanej lub zostały zwolnione z obu tych obowiązków. Katalog obiektów, o których mowa w art. 29 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, stopniowo się rozrastał, jednak epidemia Covid-19 pokazała, że wciąż jest sporo inwestycji, które mogłyby być realizowane w uproszczonej procedurze.

Realizacja inwestycji w trybie decyzji o pozwoleniu na budowę wymaga od inwestora zgromadzenia szeregu dokumentów, w szczególności opracowania projektu budowlanego przez osobę posiadającą odpowiednie uprawnienia budowlane. Wydanie decyzji administracyjnej, jaką jest pozwolenie na budowę, wymaga przeprowadzenia przez organ administracji architektoniczno-budowlanej odpowiedniego postępowania, w trakcie którego następuje weryfikacja złożonego wniosku wraz z załączoną dokumentacją – zakres sprawdzenia określa art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane i obejmuje m.in. sprawdzenie zgodności zagospodarowania działki lub terenu oraz projektu architektoniczno-budowlanego z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego i innymi aktami prawa miejscowego albo decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu w przypadku braku miejscowego planu; sprawdzenie zgodności projektu zagospodarowania działki lub terenu z przepisami, w tym techniczno-budowlanymi; sprawdzenie kompletności projektu zagospodarowania działki lub terenu oraz projektu architektoniczno-budowlanego, w tym dołączenie kopii zaświadczenia, o którym mowa w art. 12 ust. 7, dotyczącego projektanta i projektanta sprawdzającego. Dopiero, gdy w trakcie prowadzonego postępowania organ administracji architektoniczno-budowlanej stwierdzi spełnienie wymagań określonych w przepisach, wydaje decyzję o pozwoleniu na budowę. Natomiast przy wydawaniu decyzji o pozwoleniu na budowę organy administracji architektoniczno-budowlanej związane są terminami określonymi w ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2000). Kierując się, stosownie do art. 12 § 1 i 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego zasadą ogólną szybkości i prostoty postępowania oraz wynikającą z art. 35 § 1 kpa dyrektywą załatwienia sprawy bez zbędnej zwłoki, ustawodawca wprowadził trzy terminy dla załatwienia sprawy w postępowaniu administracyjnym. Są to: termin niezwłocznego załatwienia sprawy (art. 35 § 2 kpa), termin jednomiesięczny oraz termin dwumiesięczny (art. art. 35 § 3 kpa). Tym samym, inwestor aby rozpocząć realizację inwestycji na pozwolenie na budowę musi poczekać na przeprowadzenie odpowiedniego postępowania.

Ponadto, zbyt nadmiernym formalizmem cechuje się także procedura oddawania obiektów budowlanych do użytkowania. Obecnie przepisy ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane przewidują dwa tryby oddawania do użytkowania obiektów budowlanych.

Zasadą jest, że oddanie do użytkowania może nastąpić w wyniku zawiadomienia o zakończeniu budowy (jeżeli organ nadzoru budowlanego nie wnieśli w terminie 14 dni sprzeciwu). Ten tryb został uregulowany w art. 54 i obejmuje m.in. niektóre inwestycje wymagające uzyskania decyzji o pozwoleniu na budowę, np. budynki gospodarcze np. stodoły, stanowiska postojowe dla samochodów osobowych powyżej 10 stanowisk a także wymagające zgłoszenia budowy, tj. budowę wolno stojących budynków mieszkalnych jednorodzinnych, których obszar oddziaływania mieści się w całości na działce lub działkach, na których zostały zaprojektowane; wolno stojących, nie więcej niż dwukondygnacyjnych budynków mieszkalnych jednorodzinnych o powierzchni zabudowy do 70 m², których obszar oddziaływania mieści się w całości na działce lub działkach, na których zostały zaprojektowane, a budowa jest prowadzona w celu zaspokojenia własnych potrzeb

mieszkaniowych inwestora, a także sieci elektroenergetycznych obejmujących napięcie znamionowe nie wyższe niż 1 kV, wodociągowych, kanalizacyjnych, ciepłych oraz gazowych o ciśnieniu roboczym nie wyższym niż 0,5 MPa.

Drugi tryb reguluje art. 55 i sprowadza się on do uzyskania przez inwestora decyzji o pozwoleniu na użytkowanie. Ten tryb ma charakter wyjątkowy i ma zastosowanie w czterech przypadkach:

- 1) gdy ma być oddany do użytkowania obiekt budowlany, który został wymieniony w art. 55 ust. 1 pkt 1, tj. obiekty zaliczone np. do kategorii V (obiekty sportu i rekreacji, np. stadiony, amfiteatry), IX–XVI (budynku kultury, nauki i oświaty; budynki kultu religijnego; budynki służby zdrowia, opieki społecznej i socjalnej; budynki administracji publicznej; budynki zakwaterowania turystycznego i rekreacyjnego; budynki biurowe i konferencyjne);
- 2) gdy w decyzji o legalizacji (art. 49 ust. 5) lub decyzji legalizującej istotne odstępienia od dokumentacji projektowej (o której mowa w art. 51 ust. 4) został nałożony obowiązek uzyskania decyzji o pozwoleniu na użytkowanie;
- 3) gdy przystąpienie do użytkowania obiektu budowlanego ma nastąpić przed wykonaniem wszystkich robót budowlanych;
- 4) gdy sam inwestor dobrowolnie o to występuje, mimo że uzyskanie decyzji o pozwoleniu na użytkowanie nie jest wymagane.

Również oddanie obiektu do użytkowania wymaga przedłożenia w organie nadzoru budowlanego określonego katalogu dokumentów. W zależności od właściwej w danym przypadku procedury – zawiadomienia o zakończeniu budowy czy wniosku o pozwolenie na użytkowanie na organie nadzoru budowlanego spoczywają określone przepisami prawa obowiązki. W przypadku zawiadomienia o zakończeniu budowy organ nadzoru budowlanego dokonuje jedynie formalnej weryfikacji przedłożonych przy zawiadomieniu dokumentów i nie ma obowiązku przeprowadzenia kontroli na terenie budowy – kontrola taka jest fakultatywna. Na weryfikację dokumentów organ nadzoru budowlanego ma 14 dni, a jeśli w tym terminie nie zgłosi sprzeciwu można przystąpić do użytkowania obiektu.

Dłuższą procedurą jest wydanie decyzji o pozwoleniu na użytkowanie. Obok weryfikacji przedłożonej dokumentacji organ przeprowadza również obowiązkową kontrolę budowy w zakresie jej zgodności z ustaleniami i warunkami określonymi w decyzji o pozwoleniu na budowę oraz z projektem budowlanym. Kontrola obowiązkowa jest przeprowadzana przed upływem 21 dni od dnia doręczenia wezwania albo uzupełnionego wezwania (złożenia w organie nadzoru budowlanego wniosku o pozwolenie na użytkowanie).

Zaproponowano również zmianę terminu, którego przekroczenie przy wydawaniu decyzji w sprawie pozwolenia na budowę skutkuje nałożeniem kary finansowej na organ. Termin ten skraca się z 65 dni do 30 dni, jeżeli inwestor jest jedyną stroną postępowania, oraz do 45 dni, jeżeli są jeszcze inne strony niż inwestor. Propozycja ta ma celu przyspieszenie wydawania decyzji o pozwoleniu na budowę.

Proponuje się wprowadzenie do ustawy tzw. mechanizmu żółtej kartki w przypadku dokonania nielegalnych istotnych odstępień od dokumentacji projektowej. Organ nadzoru budowlanego stwierdzając dokonanie przez inwestora nielegalnych istotnych odstępień od dokumentacji projektowej najpierw pouczałby inwestora o tym, że inwestycję należy doprowadzić do stanu zgodnego z pozwoleniem na budowę, w tym z dokumentacją projektową. Jeżeli okazałoby się, że inwestor usunął niezgodności, organ nadzoru budowlanego nie podejmowałby dalszych działań, gdyż nie byłoby już takiej potrzeby. Przyspieszy to czas realizacji inwestycji. Natomiast gdyby się okazało, że inwestor nie usunął niezgodności, organ nadzoru budowlanego przeprowadzałby postępowanie naprawcze.

W celu usprawnienia i przyspieszenia oddawania do użytkowania budynków mieszkalnych jednorodzinnych proponuje się wprowadzenie przepisu, który wyłącza obowiązek zawiadomienia o zakończeniu budowy i zamiarze przystąpienia do użytkowania obiektu budowlanego organów Państwowej Straży Pożarnej oraz Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Budynki mieszkalne jednorodzinne nie stanowią skomplikowanych inwestycji, tak więc nie wydaje się zasadne utrzymanie przedmiotowego obowiązku. Zmiana usprawni procedurę oddawania budynków mieszkalnych jednorodzinnych do użytkowania.

Ad 4.

Kolejnym problemem wpływającym na funkcjonowanie organów administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego jest bardzo duża ilość odwołań od decyzji oraz zażaleń na postanowienia wydanych w postępowaniach prowadzonych na podstawie przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane. Bardzo często dochodzi do sytuacji, gdy rozstrzygnięcia kwestionowane są z powodów błahych lub jedynie w celu realizacji własnych interesów czy praw, których celem jest wstrzymanie wykonania decyzji, a nie występują merytoryczne przesłanki uchylecia czy zmiany decyzji. Tego typu działania znacząco wydłużają postępowania administracyjne, nie tylko te prowadzone przed organami administracji publicznej, lecz także przed sądami administracyjnymi, które czasami trwają wiele lat, tylko i wyłącznie dlatego, że np. sąsiadowi – będącemu stroną postępowania – nie podoba się realizowana na działce sąsiedniej inwestycja. W konsekwencji rosną nie tylko koszty realizacji inwestycji, ale także mogą zmienić się przepisy prawa, co może przełożyć się na konieczność opracowania nowej dokumentacji, uwzględniającej bieżący stan prawny. Tego typu działania nie wpływają korzystnie na funkcjonowanie organów administracji publicznej oraz sądów administracyjnych, a stanowią jedynie zaprzeczenie zasady zaufania do władzy publicznej oraz zasady szybkości i prostoty postępowania.

Ad 5.

Kwestie związane z nadmiernymi procedurami niekorzystnie wpływają również na organy administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego. Organy te, w wyniku wprowadzanych zmian w przepisach prawa, otrzymują nowe, dodatkowe obowiązki. Brak odpowiedniej kadry, podnoszony od lat problem niedofinansowania tych organów, w szczególności organów nadzoru budowlanego, powodują, że wiele spraw jest załatwianych w czasie dłuższym niż przewidują to przepisy. Wpływa to nie tylko niekorzystnie na działanie samych organów, ale także wydłuża proces inwestycyjny, a w

konsekwencji zwiększa koszty inwestycji. Zamiast skracać procedury, są one jednak wydłużane, co przekłada się z kolei na bieżące funkcjonowanie organów.

W szczególnej sytuacji są przy tym organy nadzoru budowlanego, których rolą jest nadzór i kontrola nad przestrzeganiem i stosowaniem przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, a w szczególności warunków bezpieczeństwa ludzi i mienia w rozwiązaniach przyjętych w projektach budowlanych, przy wykonywaniu robót budowlanych oraz utrzymywaniu obiektów budowlanych. Nałożone przez ustawodawcę ww. obowiązki, zobowiązują organy nadzoru budowlanego do podejmowania czynności inspekcyjno-kontrolnych, które pozwolą stwierdzić, czy w konkretnej sprawie doszło do nieprawidłowości w przebiegu procesu budowlanego i w zakresie użytkowania obiektu budowlanego pod względem zgodności z ustawą z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane. Jednakże działania nadzoru budowlanego nie sprawdzają się tylko do kontroli przestrzegania przepisów prawa budowlanego na terenie budowy, czy w obiekcie. Niektóre procedury wymagają jedynie sprawdzenia dokumentacji, np. przy zawiadomieniu o zakończeniu budowy. Działania te mimo, że nie wiążą się z koniecznością kontroli w terenie wymagają jednak od organu odpowiedniego czasu, co z kolei przekłada się na wykonywanie innych działań, np. kontrolnych, przez ten organ. Wskazać, przy tym należy, że w 2021 r. przekazanych do użytkowania zostało około 213 tys. obiektów budowlanych (Ruch budowlany 2021 r.). Część z tych obiektów wymagała wydania przez organ nadzoru budowlanego decyzji o pozwoleniu na użytkowanie, a więc także przeprowadzenia obowiązkowej kontroli budowy w zakresie jej zgodności z ustaleniami i warunkami określonymi w decyzji o pozwoleniu na budowę oraz projektem budowlanym. Część z tych inwestycji została natomiast oddana do użytkowania na podstawie uproszczonej procedury, tj. zawiadomienia o zakończeniu budowy, w której organ nadzoru budowlanego jedynie weryfikuje dołączone do zawiadomienia dokumenty, a kontrola na terenie budowy jest fakultatywna. Na podstawie zawiadomienia o zakończeniu budowy oddawane do użytkowania są m.in. budynki mieszkalne jednorodzinne. Tylko w 2021 r. zostało oddanych do użytkowania około 112 tys. takich obiektów. Zatem w stosunku do takiej liczby inwestycji organ zobowiązany był do weryfikacji dokumentów, co też wymagało odpowiedniego czasu. W rezultacie organy zamiast skupiać się na wykonywaniu innych czynności z zakresu nadzoru budowlanego np.: kontroli budów, kontroli stanu technicznego użytkowanych obiektów budowlanych, poświęcają czas na weryfikację dokumentów. Brak jest jednak możliwości dokładnego wskazania danych dotyczących wydanych pozwoleń na użytkowanie ze względu na dużą liczbę obiektów przekazywanych co roku do użytkowania oraz brak przepisów obligujących organy do ewidencjonowania szczegółowych informacji w tym zakresie.

Obowiązujące procedury oddziałują również na organy administracji architektoniczno-budowlanej wydające decyzje o pozwoleniu na budowę i przyjmujące zgłoszenia budowy i robót budowlanych. Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę lub odrębnej decyzji o zatwierdzeniu projektu zagospodarowania działki lub terenu oraz projektu architektoniczno-budowlanego organ administracji architektoniczno-budowlanej sprawdza:

- 1) zgodność projektu zagospodarowania działki lub terenu oraz projektu architektoniczno-budowlanego z m.in: ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego i innymi aktami prawa miejscowego albo decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu w przypadku braku miejscowego planu oraz wymaganiami ochrony środowiska, w szczególności określonymi w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, o której mowa w art. 71 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- 2) zgodność projektu zagospodarowania działki lub terenu z przepisami, w tym techniczno-budowlanymi;
- 3) kompletność projektu zagospodarowania działki lub terenu oraz projektu architektoniczno-budowlanego, w tym dołączenie kopii zaświadczenia, o którym mowa w art. 12 ust. 7, dotyczącego projektanta i projektanta sprawdzającego;
- 4) dołączenie wymaganych opinii, uzgodnień, pozwoleń i sprawdzeń oraz oświadczeń, o których mowa w art. 33 ust. 2 pkt 9 i 10;
- 5) posiadanie przez projektanta i projektanta sprawdzającego odpowiednich uprawnień budowlanych na podstawie: kopii dokumentów, o których mowa w art. 34 ust. 3d pkt 1 – w przypadku uprawnień niewpisanych do centralnego rejestru osób posiadających uprawnienia budowlane, a także danych w centralnym rejestrze osób posiadających uprawnienia budowlane – w przypadku uprawnień wpisanych do tego rejestru;
- 6) przynależność projektanta i projektanta sprawdzającego do właściwej izby samorządu zawodowego na podstawie zaświadczenia, o którym mowa w art. 12 ust. 7 – w przypadku osób niewpisanych do centralnego rejestru osób posiadających uprawnienia budowlane, a także danych w centralnym rejestrze osób posiadających uprawnienia budowlane – w przypadku osób wpisanych do tego rejestru.

Powyższe przepisy sprawiają, że panuje przekonanie, że to na organie administracji architektoniczno-budowlanej spoczywa odpowiedzialność za wszelkiego rodzaju nieprawidłowości np. w projekcie zagospodarowania działki lub terenu oraz projekcie architektoniczno-budowlanym (np. skoro organ administracji architektoniczno-budowlanej zatwierdził i ostatecznie zatwierdził projekt zagospodarowania działki lub terenu oraz projekt architektoniczno-budowlany to znaczy, że projekt sprawdził, i że przyjęte w projekcie rozwiązania są prawidłowe).

Ad 6.

Jednym z problemów ograniczających i wydłużających proces inwestycyjno-budowlany jest wciąż zbyt duża ilość dokumentacji gromadzonej przez inwestorów i przedkładanej organom administracji publicznej, w szczególności organom administracji architektoniczno-budowlanej oraz organom nadzoru budowlanego, w postaci papierowej. Dotyczy to zarówno wniosków, zgłoszeń i zawiadomień składanych na podstawie przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, jak również różnego rodzaju załączników wymaganych na podstawie przepisów odrębnych ustaw, a dołączanych do dokumentów przedkładanych w organach administracji architektoniczno-budowlanej oraz organach nadzoru budowlanego. Obecnie obowiązujące przepisy prawa, w szczególności związane z szeroko rozumianym procesem inwestycyjnym, np. przepisy z zakresu ochrony środowiska, zabytków czy prawa wodnego, nie zawierają regulacji, które wprost umożliwiłyby wydawanie

decyzji, pozwoleń, zgłoszeń czy opinii w postaci elektronicznej. Z posiadanych informacji wynika, że pomimo braku przepisów, które zakazywałyby wydawania decyzji, czy innych dokumentów przez właściwe organy administracji publicznej w postaci elektronicznej preferowanym dokumentem wydawanym inwestorom wciąż jest dokument w postaci papierowej. Tym samym, inwestorzy chcący złożyć wniosek do organu administracji architektoniczno-budowlanej oraz organu nadzoru budowlanego za pośrednictwem internetu, muszą najpierw uzyskać decyzję, opinię, czy inny dokument w postaci papierowej, zeskanować go i dołączyć do dokumentacji elektronicznej, a dopiero potem wysłać do organu administracji architektoniczno-budowlanej lub organu nadzoru budowlanego. Obowiązujące obecnie regulacje prawne w dobie postępującej cyfryzacji i postępu technologicznego są przestarzałe i archaiczne. Projektowana ustawa ma na celu wyeliminowanie tych zaszłości i wprowadzenie rozwiązań, które dopuszczają możliwość pełnej cyfryzacji procedur, od momentu powzięcia przez inwestora decyzji o realizacji inwestycji, poprzez skompletowanie dokumentów, uzyskanie odpowiednich pozwoleń, aż do zakończenia inwestycji.

Ad 7.

Kolejnym problemem jest brak spójnego, jednolitego dla całego kraju, systemu służącego do obsługi wniosków składanych w procesie inwestycyjno-budowlanym. Należy pamiętać, że budowa obiektu budowlanego to nie tylko postępowania przed organami administracji architektoniczno-budowlanej oraz organami nadzoru budowlanego, ale także np. przed organami ochrony środowiska, ochrony zabytków czy organami wydającymi zezwolenia np. na podstawie przepisów o drogach publicznych. Każdy z tych organów działa na podstawie własnych procedur i regulacji, jednak w ramach zbliżonych kompetencji. Organy te wydają różnego rodzaju decyzje, z których czasami jedna jest zależna od drugiej. Brak spójnych i jednakowych zasad postępowania dla tych organów powoduje, że proces inwestycyjny może się wydłużyć, chociażby z uwagi na fakt, że inwestor jest zobowiązany dołączyć do wniosku dokument, który musi uzyskać z innego organu.

Ad 8.

Jednym z problemów, który pojawia się w związku ze stosowaniem przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane jest problem odpowiedzialności zawodowej uczestników procesu budowlanego, w szczególności projektanta, inspektora nadzoru budowlanego oraz kierownika budowy lub kierownika robót. Rozdział 3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, regulujący prawa i obowiązki uczestników procesu budowlanego, oraz rozdział 10 regulujący kwestie odpowiedzialności zawodowej w budownictwie, w sposób dosyć precyzyjny wskazują za co odpowiadają poszczególne osoby, a także określają ich odpowiedzialność za nieprawidłowe wykonywanie swoich obowiązków. Praktyka obowiązywania ww. przepisów, w szczególności kwestie odpowiedzialności zawodowej, pokazują, że przepisy ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane wydają się nieadekwatne w stosunku do popełnianych czynów i odpowiedzialności ww. osób za prawidłowy przebieg procesu budowlanego. Należy pamiętać, że proces budowlany często trwa wiele lat. Bardzo często zdarza się więc, że organy nadzoru budowlanego badające prawidłowość procesu budowlanego (np. przy procedurze oddawania obiektu budowlanego do użytkowania) stwierdzają różnego rodzaju nieprawidłowości po jakimś czasie. Obowiązujące obecnie regulacje powodują, że uczestnicy procesu budowlanego, jak projektant czy kierownik budowy, nie mogą ponieść odpowiedzialności zawodowej z uwagi na fakt, że upłynęły już 3 lata od zakończenia robót budowlanych albo zawiadomienia o zakończeniu budowy lub wydania decyzji o pozwoleniu na użytkowanie.

Ad 9.

Projekt ustawy proponuje również zmiany w zakresie odpowiedzialności zawodowej w budownictwie, a także przywrócenie rzeczoznawstwa budowlanego jako samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie.

Ad 10.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2021 r. poz. 1990, z późn. zm.) narady koordynacyjne mogą odbywać się obecnie w sposób tradycyjny lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej. Część powiatów, które nie wykorzystają narzędzi informatycznych do prowadzenia narad koordynacyjnych wskazuje na brak przepisów prawa, które by ich do tego obligowały.

Ad 11.

TSUE w sprawie C-545/17 Pawlak zakwestionował, jako sprzeczny z prawem unijnym, przepis krajowy (art. 165 § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1805, z późn. zm.)), który uznawał za równoznaczne z wniesieniem pisma procesowego do danego sądu jedynie złożenie takiego pisma w placówce pocztowej jednego operatora wyznaczonego do świadczenia usługi powszechnej i to bez obiektywnego uzasadnienia opartego na względach porządku publicznego lub bezpieczeństwa publicznego. Na mocy ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1655) wprowadzono zmiany do art. 165 § 2 Kodeksu postępowania cywilnego. Obecnie przepis ten stanowi, że oddanie pisma procesowego w formie przesyłki poleconej w polskiej placówce pocztowej operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe (Dz. U. z 2022 r. poz. 896, z późn. zm.) lub w placówce podmiotu zajmującego się doręczaniem korespondencji na terenie Unii Europejskiej jest równoznaczne z wniesieniem go do sądu. Podobne zrównanie skutków nadania przesyłek jest niezbędne również w ustawie z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw proponuje:

- 1) umożliwienie budowy budynków mieszkalnych jednorodzinnych o powierzchni zabudowy powyżej i poniżej 70 m² na podstawie jednolitej procedury;

- 2) rozszerzenie katalogu obiektów budowlanych i robót budowlanych zwolnionych z obowiązku uzyskania decyzji pozwoleniu na budowę oraz dokonania zgłoszenia;
- 3) wprowadzenie kar za nieterminowe wydawanie decyzji o pozwoleniu na rozbiórkę;
- 4) usprawnienie procedury oddawania do użytkowania obiektów budowlanych;
- 5) zmiany w zakresie odpowiedzialności zawodowej w budownictwie;
- 6) ograniczenie udziału w postępowaniach prowadzonych na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane stron, których celem jest jedynie utrudnienie realizacji inwestycji;
- 7) przywrócenie rzeczoznawstwa budowlanego jako samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie;
- 8) zniesienie możliwości składania dokumentów w postaci papierowej na rzecz pełnej cyfryzacji procesu budowlanego oraz wprowadzenie regulacji umożliwiających organom administracji publicznej wydawanie dokumentów na potrzeby procesu budowlanego w postaci elektronicznej;
- 9) wprowadzenie jednego dla całego kraju systemu teleinformatycznego służącego do obsługi postępowań administracyjnych w budownictwie oraz utworzenie w ramach tego systemu Bazy Projektów Budowlanych;
- 10) przyznanie wojewódzkim inspektorom nadzoru budowlanego możliwości wszczęcia kontroli stosowania wyrobu budowlanego na budowie w sytuacji stwierdzenia nieprawidłowości w zakresie zgodności wskazanych w dokumentacji projektowej rozwiązań materiałowych ze stanem faktycznym;
- 11) wprowadzenie obowiązku przeprowadzania narad koordynacyjnych w sposób elektroniczny oraz narad koordynacyjnych dla przyłączy podziemnych sytuowanych poza działką budowlaną;
- 12) wprowadzenie w przepisach z zakresu geodezji i kartografii zasady równoważności nadania przesyłek w polskiej placówce pocztowej i w placówce podmiotu zajmującego się doręczaniem korespondencji na terenie Unii Europejskiej.

Ad 1.

Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw proponuje również rezygnację z dualizmu prawnego różnicującego budowę budynków mieszkalnych jednorodzinnych o powierzchni zabudowy poniżej i powyżej 70 m². Przepisy ustawy z dnia 17 września 2021 r. o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. poz. 1986) wprowadziły do ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane art. 29 ust. 1 pkt 1a, którego celem było nie tylko zwolnienie niektórych budynków mieszkalnych jednorodzinnych o powierzchni zabudowy do 70 m² z pozwolenia na budowę, ale przede wszystkim wyłączenie możliwości wniesienia sprzeciwu do zgłoszenia przez organ administracji architektoniczno-budowlanej.

Projektowana ustawa ma na celu usprawnienie budowy budynków mieszkalnych jednorodzinnych realizowanych w głównej mierze na potrzeby własne. Z tego względu projektowana ustawa proponuje wyłączenie możliwości wniesienia sprzeciwu do zgłoszenia w przypadku budowy wolno stojącego, nie więcej niż dwukondygnacyjnego budynku mieszkalnego jednorodzinnego prowadzonej w celu zaspokojenia własnych potrzeb mieszkaniowych inwestora. Powyższe oznacza, że możliwość weryfikacji zgłoszenia budowy budynku mieszkalnego jednorodzinnego przez organ administracji architektoniczno-budowlanej, a w konsekwencji możliwość zgłoszenia sprzeciwu pozostawiona zostanie w stosunku do inwestycji innych niż budowa wolno stojącego, nie więcej niż dwukondygnacyjnego budynku mieszkalnego jednorodzinnego w celu zaspokojenia własnych potrzeb mieszkaniowych inwestora, tj. w przypadku budowy tego typu budynków przez deweloperów oraz budowy domów jednorodzinnych np. trzykondygnacyjnych. Projektowane przepisy pozwolą na weryfikację planowanych inwestycji oraz kontrolę nad ich realizacją.

Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw przewiduje również wyłączenie osteplowywania dokumentacji projektowej, bowiem w procedurze zgłoszenia budowy wolno stojącego, nie więcej niż dwukondygnacyjnego budynku mieszkalnego jednorodzinnego prowadzonej w celu zaspokojenia własnych potrzeb mieszkaniowych inwestora lub przebudowy budynku mieszkalnego jednorodzinnego organ administracji architektoniczno-budowlanej nie może wnieść sprzeciwu, nie sprawdza więc dokumentacji projektowej. Tym samym bezprzedmiotowe jest zachowanie wymogu stemplowania takiej dokumentacji. Przepisy dotyczące możliwości wniesienia sprzeciwu pozostaną jednak w stosunku do inwestycji innych niż budowa wolno stojącego, nie więcej niż dwukondygnacyjnego budynku mieszkalnego w celu zaspokojenia własnych potrzeb mieszkaniowych inwestora, tj. w przypadku budowy budynków mieszkalnych jednorodzinnych przez deweloperów oraz budowy budynków mieszkalnych jednorodzinnych np. trzykondygnacyjnych.

Ponadto proponuje się doprecyzowanie przepisów określających obowiązek ustanowienia kierownika budowy i prowadzenia dziennika budowy polegające na pozostawieniu ww. obowiązków w stosunku do budowy budynków mieszkalnych jednorodzinnych innych niż budowa budynków mieszkalnych jednorodzinnych o powierzchni zabudowy do 70 m² prowadzona w celu zaspokojenia własnych potrzeb inwestora. Tym samym będzie istnieć obowiązek ustanowienia kierownika budowy i prowadzenia dziennika budowy w przypadku budowy budynków mieszkalnych jednorodzinnych przez deweloperów, budowy wolno stojącego, nie więcej niż dwukondygnacyjnego budynku mieszkalnego jednorodzinnego o powierzchni zabudowy powyżej 70 m², a także budynków mieszkalnych jednorodzinnych np. trzykondygnacyjnych.

Mając na uwadze powyższe podkreślić trzeba, że projektowane przepisy nie zmieniają obecnych regulacji dotyczących budowy budynków mieszkalnych jednorodzinnych o powierzchni zabudowy do 70 m² realizowanych w celu zaspokojenia własnych potrzeb mieszkaniowych. Do zgłoszenia budowy budynku mieszkalnego jednorodzinnego o powierzchni zabudowy do 70 m² inwestor będzie zobowiązany dołączyć oświadczenie, że budowa jest prowadzona w celu zaspokojenia własnych potrzeb mieszkaniowych oraz, że przyjmuje na siebie odpowiedzialność za kierowanie budową (jeżeli nie ustanowi kierownika budowy). Organy administracji architektoniczno-budowlanej nie będą weryfikowały i sprawdzały zgłoszenia pod kątem merytorycznym. W rezultacie organ nie będzie mógł wnieść sprzeciwu do zgłoszenia, a roboty budowlane będzie można rozpocząć niezwłocznie po doręczeniu zgłoszenia organowi administracji architektoniczno-budowlanej. Nie będzie również obowiązku osteplowywania projektu architektoniczno-budowlanego oraz projektu zagospodarowania działki lub terenu (obowiązek osteplowywania

zostanie zniesiony). Inwestor nie będzie musiał również ustanowić kierownika budowy i prowadzić dziennika budowy. Jednocześnie zaproponowano dodanie przepisu uprawniającego oraz zobowiązującego organy administracji architektoniczno-budowlanej do weryfikacji, czy składane zgłoszenie rzeczywiście jest zgłoszeniem, którym mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, tj. budowy wolno stojącego, nie więcej niż dwukondygnacyjnego budynku mieszkalnego jednorodzinnego o powierzchni zabudowy do 70 m².

Budowa wolno stojącego, nie więcej niż dwukondygnacyjnego budynku mieszkalnego jednorodzinnego o powierzchni zabudowy powyżej 70 m² w celu zaspokojenia własnych potrzeb mieszkaniowych odbywać się będzie, co do zasady, na podstawie takich samych procedur, jak w przypadku budynków mieszkalnych jednorodzinnych o powierzchni zabudowy do 70 m². Do zgłoszenia budowy wolno stojącego, nie więcej niż dwukondygnacyjnego budynku mieszkalnego jednorodzinnego o powierzchni zabudowy powyżej 70 m² w celu zaspokojenia własnych potrzeb mieszkaniowych inwestor będzie zobowiązany dołączyć oświadczenie, że budowa jest prowadzona w celu zaspokojenia własnych potrzeb mieszkaniowych. Organy administracji architektoniczno-budowlanej nie będą weryfikowały i sprawdzały zgłoszenia pod kątem merytorycznym. W rezultacie organ nie będzie mógł wnieść sprzeciwu do zgłoszenia, a roboty budowlane będzie można rozpocząć niezwłocznie po doręczeniu zgłoszenia organowi administracji architektoniczno-budowlanej. Nie będzie również konieczności ostemplowywania projektu architektoniczno-budowlanego oraz projektu zagospodarowania działki lub terenu. Także i w tym przypadku zaproponowano dodanie przepisu uprawniającego oraz zobowiązującego organy administracji architektoniczno-budowlanej do weryfikacji, czy składane zgłoszenie rzeczywiście jest zgłoszeniem, którym mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1b ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, tj. budowy wolno stojącego, nie więcej niż dwukondygnacyjnego budynku mieszkalnego jednorodzinnego o powierzchni zabudowy powyżej 70 m². Budowa wolno stojących, nie więcej niż dwukondygnacyjnych budynków mieszkalnych jednorodzinnych o powierzchni zabudowy powyżej 70 m² będzie jednak wymagała ustanowienia kierownika budowy i prowadzenia dziennika budowy.

Z kolei zgłoszenie budowy wolno stojącego, nie więcej niż dwukondygnacyjnego budynku mieszkalnego jednorodzinnego, zarówno o powierzchni zabudowy do 70 m² oraz powyżej tej powierzchni, lecz na potrzeby inne niż własne cele mieszkaniowe, a także innych budynków mieszkalnych jednorodzinnych, w szczególnych wskazanych w art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane będzie podlegało weryfikacji przez organ administracji architektoniczno-budowlanej. Do tego zgłoszenia nie będzie dołączane oświadczenie, że budowa jest prowadzona w celu zaspokojenia własnych potrzeb mieszkaniowych inwestora. Organ administracji architektoniczno-budowlanej będzie mógł sprawdzić dołączoną do zgłoszenia dokumentację oraz wnieść sprzeciw do zgłoszenia. Nie będzie jednak obowiązku ostemplowywania projektu architektoniczno-budowlanego oraz projektu zagospodarowania działki lub terenu (obowiązek ostemplowywania zostanie zniesiony). Realizacja tych inwestycji będzie wymagała ustanowienia kierownika budowy oraz prowadzenia dziennika budowy.

Ad 2.

Przedmiotowa nowelizacja przewiduje także rozszerzenie katalogu inwestycji (budów) niewymagających decyzji o pozwoleniu na budowę, a wymagających jedynie dokonania zgłoszenia, zgodnie z art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, oraz katalogu inwestycji (budów) niewymagających ani decyzji o pozwoleniu na budowę, ani zgłoszenia, zgodnie z art. 29 ust. 2 ww. ustawy.

W katalogu inwestycji zwolnionych z pozwolenia na budowę, ale wymagających zgłoszenia, proponuje się doprecyzować przepisy zwalniające z obowiązku uzyskania pozwolenia na budowę m.in. boisk i kortów, wskazując, że obiekty te nie muszą służyć wyłącznie rekreacji, ale również uprawianiu sportu. Od początku celem tego przepisu było, aby boiska i korty służyły do uprawiania sportu. Wydawało się, że słowo rekreacja zawiera w sobie uprawianie sportu. Jednak orzecznictwo w tym zakresie ukształtowało się w sposób odmienny, przyjmując np. dla kortów tenisowych, że korty służą do rekreacji wtedy, gdy są budowane na prywatne potrzeby przy chociażby budynkach mieszkalnych jednorodzinnych. Z uwagi na to postanowiono wyeliminować powstałe wątpliwości, by nie budziło sporów, że obiekty te mogą być realizowane nie tylko na potrzeby indywidualne.

Ponadto proponuje się, aby wskazana w przepisach budowa tarasów dotyczyła zarówno tarasów zadaszonych, jak i niezadaszonych, z uwagi na fakt, że obecnie wśród organów rodzą się liczne wątpliwości w tym zakresie. Projektowane zmiany mają charakter redakcyjny i doprecyzowujący.

Ponadto przewiduje się doprecyzowanie przepisów art. 29 ust. 1 pkt 2 i art. 29a ustawy – Prawo budowlane zwalniających z obowiązku uzyskania pozwolenia na budowę a wymagających zgłoszenia budowy sieci (elektroenergetycznych obejmujących napięcie znamionowe nie wyższe niż 1 kV, wodociągowych, kanalizacyjnych, ciepłych, gazowych o ciśnieniu roboczym nie wyższym niż 0,5 MPa), polegające na dodaniu krańcowych odcinków o długości do 100 m tych sieci. Projektowane rozwiązania mają na celu uproszczenie realizacji inwestycji, tak aby w sytuacji, gdy inwestor planuje wykonać krótki odcinek sieci nie musiał w tym celu gromadzić dużej ilości dokumentacji. Proponuje się, aby realizacja tego typu inwestycji była możliwa bez udziału organu administracji architektoniczno-budowlanej i wymagała sporządzenia planu sytuacyjnego na kopii aktualnej mapy zasadniczej lub mapy jednostkowej przyjętej do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego i odbywała się na podstawie przepisów prawa energetycznego albo o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków.

Wśród inwestycji wymagających zgłoszenia zostaje wymieniona również m.in. budowa niewielkiego kolumbarium na terenie cmentarza, o powierzchni zabudowy nie większej niż 15 m² i o wysokości nie większej niż 3 m, przepustów o długości nie większej niż 20 m oraz o przekroju wewnętrznym większym niż 0,85 m² i nie większym niż 3 m², kiosków i pawilonów sprzedaży ulicznej o powierzchni zabudowy nie większej niż 15 m².

W zakresie budowy kolumbariów na terenie cmentarza wyjaśnić trzeba, że zasadniczo na poszczególne obiekty zlokalizowane na cmentarzu nie potrzeba osobnego pozwolenia na budowę czy zgłoszenia. Grobowce nie wymagają pozwolenia na budowę, gdyż nie stanowią obiektu budowlanego. Wszelkie sprawy związane z posadowieniem obiektów cmentarnych (pomników, nagrobków) przejmuje zarządca cmentarza, bowiem te kwestie objęte są już pozwoleniem na utworzenie cmentarza. Jednakże w odróżnieniu

od grobowców czy pomników, kaplice cmentarne i domy pogrzebowe stanowią obiekty budowlane i wymagają sporządzenia projektu architektoniczno-budowlanego oraz uzyskania pozwolenia na budowę. Kolumbaria natomiast są wśród organów administracji architektoniczno-budowlanej różnie postrzegane, zarówno jako obiekty budowlane wymagające uzyskania pozwolenia na budowę, jak i obiekty cmentarne niewymagające uzyskania pozwolenia na budowę czy dokonania zgłoszenia. Orzecznictwo sądów administracyjnych obejmujące tę materię jest ubogie (tylko w jednym wyroku Naczelny Sąd Administracyjny przesądził, że kolumbarium jest obiektem budowlanym wymagającym sporządzenia projektu architektoniczno-budowlanego). Proponowana zmiana wyeliminuje wątpliwości dotyczące postrzegania kolumbariów jako obiektów wymagających lub nie pozwolenia na budowę.

Ponadto proponuje się, by przepusty o długości nie większej niż 20 m oraz o przekroju wewnętrznym większym niż 0,85 m² i nie większym niż 3 m² również były zwolnione z pozwolenia na budowę, ale wymagały zgłoszenia (art. 29 ust. 1 pkt 33). Obiekty te są na tyle proste (prefabrykowane), że nie powinny wymagać pozwoleń na budowę, a z drugiej strony są niezbędne z uwagi na konieczność przeprowadzenia cieków przez nasyp drogi.

Kolejną inwestycją, która ma wymagać jedynie zgłoszenia, będzie budowa kiosków i pawilonów sprzedaży ulicznej o powierzchni zabudowy nie większej niż 15 m². Dotychczas obiekty takie były realizowane jako tymczasowe obiekty budowlane, co często zmierzało do obejścia prawa. Obiekty takie najczęściej stanowią całość konstrukcyjno-budowlaną, a zatem istotną kwestią jest jedynie ocena możliwości usytuowania tego rodzaju obiektów na danym terenie czy od granic działek. Procedurą wystarczającą do oceny tych kwestii jest zgłoszenie.

Ponadto proponuje się, aby jedynie zgłoszenia wymagała budowa wylotów do cieków naturalnych. Zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane budowa wylotów do cieków naturalnych wymaga uzyskania decyzji o pozwoleniu na budowę. Wydaje się, że z racji faktu, że budowa i konstrukcja tego typu obiektu jest na tyle prosta, konieczność uzyskania decyzji o pozwoleniu na budowę jest zbyt rygorystyczna.

W katalogu obiektów zwolnionych z pozwolenia na budowę, lecz wymagających zgłoszenia proponuje się dodać także budowę bezodpływowych zbiorników na wody opadowe lub roztopowe o pojemności większej niż 5 m³ i nie większej niż 15 m³, przy czym budowa takich zbiorników do 5 m³ nie będzie wymagała nawet zgłoszenia. Pojęcie wód opadowych lub roztopowych zostało definiowane w art. 16 pkt 69 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne, jako wody będące skutkiem opadów atmosferycznych. Projektowana zmiana w zakresie budowy zbiorników na wody opadowe i roztopowe powinna przyczynić się także do usprawnienia realizacji programu priorytetowego „Moja Woda” finansowanego ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i upowszechnienia budowy tego typu urządzeń. Celem projektowanych zmian jest także zrównanie wymogu dotyczącego zbiorników na nieczystości ciekłe i zbiorników na wody opadowe lub roztopowe, a także wyeliminowanie pojawiających się wątpliwości interpretacyjnych w zakresie kwalifikowania zbiorników na wody opadowe lub roztopowe jako zbiorników na nieczystości ciekłe. Zgodnie bowiem z obowiązującymi przepisami ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane nie wymaga decyzji o pozwoleniu na budowę, natomiast wymaga zgłoszenia budowa zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe o pojemności do 10 m³. Z uwagi na przyjęte zasady wykładni prawa, że wyjątków nie należy interpretować rozszerzająco konieczne jest wyraźne wyłączenie budowy zbiorników na wody opadowe lub roztopowe z obowiązku uzyskania pozwolenia na budowę.

Również budowa wolno stojących obiektów budowlanych łączności oraz kontenerów telekomunikacyjnych o powierzchni zabudowy do 35 m² wraz z instalacjami i przyłączami oraz związanymi z nimi sieciami nie stanowi obiektu o skomplikowanej konstrukcji, wobec czego realizacja ww. obiektu na podstawie zgłoszenia w organie administracji architektoniczno-budowlanej wydaje się rozwiązaniem w zupełności wystarczającym.

Ponadto proponuje się zwolnienie z obowiązku uzyskania pozwolenia na budowę budowy:

– przydomowych schronów i przydomowych ukryć doraźnych, co ułatwi realizację przydomowych rozwiązań ochronnych przez obywateli oraz wpłynie na podniesienie indywidualnego poziomu bezpieczeństwa obywateli. Z uwagi na wagę kwestii zapewnienia bezpieczeństwa oraz wprowadzenie możliwości lokalizacji tychże budowli na podstawie zgłoszenia, zaproponowano zmiany w art. 15 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, gdzie dodano przepis o możliwości ich realizacji na terenie, dla którego plan miejscowy przewiduje lokalizację budynków mieszkalnych jednorodzinnych lub w zabudowie zagrodowej.

Ponadto w projekcie zaproponowano także dodanie przepisu upoważniającego ministra właściwego do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa do określenia, w drodze rozporządzenia, warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać przydomowe schrony i przydomowe ukrycia doraźne o powierzchni do 35 m² oraz ich usytuowanie, biorąc pod uwagę wymagania określone w przepisach ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane.

Proponuje się również doprecyzować przepisy dotyczące budowy przydomowych basenów i oczek wodnych (art. 29 ust. 2 pkt 13 oraz pkt 34). Z uwagi na to, że zapotrzebowanie na budowę basenów, zwłaszcza w okresie epidemii, oraz na budowę oczek wodnych w okresach susz występujących ostatnimi laty w Polsce znacznie wzrosło, precyzuje się, że przepis ten obejmuje nie tylko baseny i oczka wodne przy budynku mieszkalnym jednorodzinny, ale również przy innych budynkach mieszkalnych, przy budynkach rekreacji indywidualnej i na terenach rodzinnych ogrodów działkowych. Zwłaszcza popularność rodzinnych ogrodów działkowych w czasie epidemii spowodowała, że Polacy chętniej inwestują w tę formę wypoczynku. Propozycja dotycząca basenów i oczek wodnych na terenie rodzinnych ogrodów działkowych jest dostosowana do wymogów regulaminu rodzinnych ogrodów działkowych.

Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw, w związku z dodawaniem nowych obiektów zwolnionych z obowiązku uzyskania pozwolenia na budowę, zakłada także zmianę brzmienia art. 43 ust. 1aa ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, ponieważ zachodzi konieczność rozszerzenia katalogu obiektów podlegających obowiązkowi wykonania inwentaryzacji powykonawczej m.in. o:

- bezodpływowe zbiorniki na wody opadowe lub roztopowe o pojemności nie większej niż 15 m³,
- przydomowe schrony i przydomowe ukrycia doraźne, wolnostojące, o powierzchni użytkowej do 35 m²
- krańcowe odcinki sieci (do 100 m): elektroenergetycznych (obejmujących napięcie znamionowe nie wyższe niż 1 kV), wodociągowych, kanalizacyjnych, ciepłych, gazowych (o ciśnieniu roboczym nie wyższym niż 0,5 MPa).

Obecnie dla obiektów tych kierownik budowy (a w przypadku jego braku – inwestor), ma obowiązek wykonać inwentaryzację powykonawczą, a geodeta przekazać sporządzoną dokumentację do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego, która to dokumentacja powoduje aktualizację geodezyjnych baz danych. Dla ww. obiektów budowlanych wprowadzana zmiana art. 43 ust. 1aa zachowuje ww. obowiązek geodezyjnej inwentaryzacji powykonawczej w mocy gdyż ujawnienie informacji o ww. obiektach w bazach danych jest istotne z punktu widzenia bezpieczeństwa sytuowania innych projektowanych obiektów, które mogą powstać na danym obszarze (w przypadku obiektów podziemnych) oraz zapewnienia aktualności ewidencji gruntów i budynków, która ma wpływ m.in. na wymiar podatków (w przypadku budynków).

W katalogu inwestycji zwolnionych z pozwolenia na budowę i zgłoszenia projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw wymienia m.in. budowę drobnych obiektów budowlanych przy boiskach, kortach i bieżniach (szatni, niewielkich trybun, zadaszeń ławek, w tym ławek rezerwowych), przy czym liczba tych obiektów realizowanych bez pozwolenia i zgłoszenia będzie ograniczona względem powierzchni działki (art. 29 ust. 2 pkt 33). Obiekty te są na tyle drobne, że nie powinno się wymagać pozwolenia czy zgłoszenia, zaś ograniczenie liczbowe ma służyć zabezpieczeniu przed niekontrolowaną zabudową i omijaniem przepisów prawa w zakresie budowy większych obiektów sportowych.

Proponuje się również umożliwić realizację na zgłoszenie instalowania na obiekcie budowlanym urządzeń technicznych wraz z masztami, służących do wytwarzania energii elektrycznej z energii wiatru na własne potrzeby lub w celu wprowadzenia do sieci, o mocy nie większej niż moc mikroinstalacji w rozumieniu art. 2 pkt 19 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii, oraz o łącznej wysokości większej niż 3 m i nie większej niż 12 m.

Ad 3.

Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw proponuje również wprowadzenie przepisów umożliwiających nakładanie kar za nieterminowe wydawanie decyzji o pozwoleniu na rozbiórkę. Brak jasnej i precyzyjnej regulacji w przedmiotowym zakresie budził dotychczas szereg wątpliwości. Tym samym, aby organ administracji architektoniczno-budowlanej mógł nakładać kary za nieterminowe wydanie decyzji o pozwoleniu na rozbiórkę, konieczna jest zmiana przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, tak aby przepisy tej ustawy wprost pozwalały na nałożenie takiej kary w przypadku przekroczenia terminu określonego w art. 35 ust. 6 na wydanie decyzji o pozwoleniu na rozbiórkę.

Jednocześnie proponuje się doprecyzowanie przepisów dotyczących rejestrów wniosków o pozwolenie na budowę i decyzji o pozwoleniu na budowę, tak aby rejestry te obejmowały również wnioski o pozwolenie na rozbiórkę i decyzje o pozwoleniu na rozbiórkę, gdyż tylko na podstawie rejestru wniosków o pozwolenie na budowę i decyzji o pozwoleniu na budowę sprawdza się terminowość wydawania pozwoleń i nakłada się kary za przekroczenie terminów.

Ad 4.

Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw przewiduje również zmiany w art. 54 i 55 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, których celem jest rozszerzenie zasady oddawania do użytkowania obiektów budowlanych w drodze zawiadomienia o zakończeniu budowy oraz ograniczenie wydawania decyzji o pozwoleniu na użytkowanie.

Obecnie przepisy ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane przewidują dwa tryby oddawania do użytkowania obiektów budowlanych. Zasadą jest, że oddanie do użytkowania może nastąpić w wyniku zawiadomienia o zakończeniu budowy, a w przypadkach wskazanych w art. 55 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane wydawana jest decyzja o pozwoleniu na użytkowanie.

Proponuje się, aby pozwolenie na użytkowanie było wymagane jedynie wówczas, gdy przystąpienie do użytkowania obiektu budowlanego ma nastąpić przed wykonaniem wszystkich robót budowlanych oraz, gdy sam inwestor dobrowolnie o to występuje, mimo że uzyskanie decyzji o pozwoleniu na użytkowanie nie jest wymagane. W pozostałych przypadkach wymagane byłoby zawiadomienie o zakończeniu budowy. Dzięki temu rozwiązaniu inwestor zamiast oczekiwać wiele dni na przyjazd organu nadzoru budowlanego na kontrolę obowiązkową oraz następnie czekać na wydanie decyzji w postępowaniu administracyjnym będzie już, po 14 dniach od dokonania zawiadomienia o zakończeniu budowy, mógł użytkować obiekt budowlany. Pozwoli to na realne skrócenie procesu inwestycyjnego i możliwość szybszego przystąpienia do użytkowania. Należy bowiem pamiętać, że zgodnie z obowiązującymi przepisami wniosek o wydanie pozwolenia na użytkowanie stanowi wezwanie organu nadzoru budowlanego do przeprowadzenia obowiązkowej kontroli budowy. Organ ten przeprowadza kontrolę przed upływem 21 dni od dnia doręczenia wezwania. Jednak przed przeprowadzeniem tej kontroli organ jest zobowiązany zawiadomić inwestora o terminie kontroli („Organ nadzoru budowlanego przeprowadza obowiązkową kontrolę przed upływem 21 dni od dnia doręczenia wezwania albo uzupełnionego wezwania. O terminie obowiązkowej kontroli organ zawiadamia inwestora w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania albo uzupełnionego wezwania. Inwestor jest obowiązany uczestniczyć w obowiązkowej kontroli w wyznaczonym terminie.” – art. 59c ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane).

Jednocześnie wprowadza się możliwość warunkowego oddania do użytkowania budynków mieszkalnych jednorodzinnych służących zaspokojeniu własnych potrzeb mieszkaniowych inwestora bez wymaganych przyłączy elektroenergetycznych lub wodociągowych zapewniających użytkowanie tego budynku zgodnie z jego przeznaczeniem, jeżeli brak przyłączy leży po stronie przedsiębiorstwa energetycznego lub wodociągowo-kanalizacyjnego, które wydało warunki przyłączenia do sieci. Decyzja ta będzie zezwalać na użytkowanie budynku do czasu zapewnienia dostawy mediów.

Celem projektowanych zmian jest usprawnienie procesu oddawania do użytkowania budynków mieszkalnych jednorodzinnych służących zaspokojeniu własnych potrzeb mieszkaniowych inwestora, które pomimo ujęcia w projekcie budowlanym przyłączy nie mogą zostać wykonane z uwagi na fakt, że określone przedsiębiorstwo (gazowe, energetyczne) planuje przyłączenie do sieci np. za kilka lat. Określone są wprawdzie warunki przyłączenia, jednak samo przyłączenie z różnych względów nie będzie w najbliższym czasie możliwe. Taka inwestycja może nie zostać odebrana przez organ nadzoru budowlanego, a w konsekwencji do czasu przyłączenia do sieci obiekt nie będzie mógł być oddany do użytkowania. Zgodnie z projektowanym rozwiązaniem inwestor, który skorzystałby z możliwości uzyskania pozwolenia na użytkowanie pomimo braku podłączenia budynku do odpowiednich sieci, do czasu zapewnienia dostawy mediów. Do czasu wykonania przyłączy przez gestorów sieci, inwestor mógłby korzystać z budynku zgodnie z jego przeznaczeniem, wykonując np. studnię, szczelny zbiornik bezodpływowy na ścieki.

Natomiast w zakresie przyłączy kanalizacyjnych, decyzja taka może być wydana jednorazowo mimo niewykonania tych przyłączy kanalizacyjnych zapewniających użytkowanie budynku mieszkalnego jednorodzinnego służącego zaspokojeniu własnych potrzeb mieszkaniowych inwestora zgodnie z przeznaczeniem, jeżeli brak przyłączy leży po stronie przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego, które wydało warunki przyłączenia do sieci, do czasu wykonania przyłączy nie dłużej jednak niż 18 miesięcy od dnia uzyskania tej decyzji, pod warunkiem że:

- 1) przedsiębiorstwo polegające na wykonaniu przyłączy do budynku jednorodzinnego jest w trakcie realizacji oraz
- 2) przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne zadeklaruje wykonanie przyłącza nie później niż w terminie 9 miesięcy od dnia przedstawienia deklaracji, oraz
- 3) inwestor do czasu przyłączenia do sieci kanalizacyjnej zastosuje systemu indywidualnego lub innego właściwego systemu zapewniający taki sam poziom ochrony środowiska, jak w przypadku przyłączenia do tej sieci.

Decyzja o pozwoleniu na użytkowanie, nie wygasa, jeżeli wykonano przyłącza kanalizacyjne zapewniające użytkowanie budynku mieszkalnego jednorodzinnego służącego zaspokojeniu własnych potrzeb mieszkaniowych inwestora przed upływem terminu 18 miesięcy. Ponadto proponuje się zrezygnowanie w stosunku do budynków mieszkalnych jednorodzinnych oraz obiektów budowlanych kategorii III z procedury formalnego oddawania do użytkowania. Obecnie oddanie do użytkowania budynków mieszkalnych jednorodzinnych i innych drobnych obiektów, zaliczanych do kategorii III, wymaga zawiadomienia o zakończeniu budowy, co wiąże się z podjęciem odpowiednich czynności przez organ nadzoru budowlanego i czekaniem przez inwestora na zakończenie tego postępowania. Z uwagi na fakt, że postępowanie to opiera się na weryfikacji dokumentów załączonych do zawiadomienia i nie dochodzi do żadnej kontroli na terenie budowy, wymóg zawiadomienia o zakończeniu budowy jest nadmierną formalnością. Tym samym inwestor nie będzie musiał już czekać na jakiegokolwiek działania ze strony organu nadzoru budowlanego ale od razu, w tym samym dniu, będzie mógł rozpocząć użytkowanie obiektu. Proponowana zmiana pozwoli na szybsze (o 14 dni) użytkowanie obiektu w porównaniu z obecnym stanem prawnym i będzie stanowić maksymalne uproszczenie procedury oddawania ww. kategorii obiektów do użytkowania.

Proponuje się zatem, aby oddanie do użytkowania ww. obiektów następowało już z chwilą złożenia przez kierownika budowy oświadczenia o zakończeniu budowy i możliwości przystąpienia do użytkowania obiektu budowlanego. Przed przystąpieniem do użytkowania do dokumentacji budowy konieczne będzie jednak dołączenie m.in. projektu technicznego, protokołów badań i sprawdzeń: przyłączy i instalacji, zapewniających użytkowanie obiektu budowlanego zgodnie z przeznaczeniem, dokumentacji geodezyjnej, zawierającej wyniki geodezyjnej inwentaryzacji powykonawczej oraz informację o zgodności usytuowania obiektu budowlanego z projektem zagospodarowania działki lub terenu lub odstępstwach od tego projektu. Ponadto, w celu weryfikacji wykonania obiektu budowlanego zgodnie z projektem budowlanym proponuje się dołączać do dokumentacji budowy, wykonaną przez kierownika budowy, dokumentację fotograficzną. Ponadto reguluje się warunki, jakie muszą nastąpić, aby kierownik budowy mógł złożyć oświadczenie o zakończeniu budowy i możliwości przystąpienia do użytkowania obiektu budowlanego, tj. wszystkie roboty budowlane objęte projektem budowlanym zostały wykonane; wykonano nieobjęte projektem budowlanym przyłącza, zapewniające użytkowanie obiektu budowlanego zgodnie z przeznaczeniem oraz dołączono do dokumentacji budowy dokumenty, o których mowa w art. 57 ust. 1 pkt 1a i 4–6. Wszystkie te warunki będą musiały być spełnione łącznie.

Ponadto proponuje się, aby w terminie 14 dni od dnia rozpoczęcia użytkowania obiektu budowlanego inwestor zawiadamiał o rozpoczęciu użytkowania obiektu budowlanego organ nadzoru budowlanego, dołączając do tego zawiadomienia ww. oświadczenia kierownika budowy. Proponuje się, aby zawiadomienie o rozpoczęciu użytkowania obiektu budowlanego było czynnością techniczną, nie mającą wpływu na fakt możliwości lub braku możliwości użytkowania obiektu budowlanego. Niedochowanie tego obowiązku nie będzie więc skutkowało zakazem użytkowania obiektu budowlanego. Proponuje się również, aby zawiadomienia o rozpoczęciu użytkowania obiektu budowlanego dokonywać w formie dokumentu elektronicznego na odpowiednich formularzach, podobnie jak to ma miejsce z innymi wnioskami, zawiadomieniami i zgłoszeniami regulowanymi w ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane.

Uproszczone rozwiązania w procesie budowlanym, w szczególności dotyczące zmian przepisów o oddawaniu obiektu budowlanego do użytkowania, nie mają wpływu na zmianę zasad tzw. opóźnionego przekształcenia, o których mowa w art. 13 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów (Dz. U. z 2020 r. poz. 2040 z późn. zm.).

Ad 5.

Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw proponuje także zmiany w zakresie odpowiedzialności zawodowej w budownictwie.

Proponuje się wprowadzenie dodatkowych sankcji w ramach odpowiedzialności zawodowej w budownictwie, tj. zakazu wykonywania samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie na okres od 1 miesiąca do 6 miesięcy. Ponadto proponuje się wprowadzenie dodatkowej sankcji wobec kierownika budowy, na którym spoczywają obowiązki określone w projektowanych

art. 53c i art. 53d, tj. w związku z oddawaniem do użytkowania budynków mieszkalnych jednorodzinnych oraz obiektów budowlanych zaliczonych do kategorii III.

Z uwagi na fakt, że do użytkowania budynku mieszkalnego jednorodzinnego oraz obiektu budowlanego zaliczanego do kategorii III i budowanego na podstawie decyzji o pozwoleniu na budowę można przystąpić z chwilą złożenia przez kierownika budowy oświadczenia o zakończeniu budowy i możliwości przystąpienia do użytkowania obiektu budowlanego, proponuje się wprowadzić ostrzejszą sankcję w stosunku do kierownika budowy, który w oświadczeniu o zakończeniu budowy poświadczył nieprawdę. Wobec kierownika budowy poświadczającego nieprawdę proponuje się orzekać dotychczasowe kary z art. 96, z wyłączeniem najmniejszej kary, tj. upomnienia.

Ponadto proponuje się doprecyzowanie przepisów regulujących postępowanie w sprawie odpowiedzialności zawodowej w budownictwie. Proponowane zmiany mają na celu zwiększenie roli i wpływu organu nadzoru budowlanego na postępowanie w sprawie odpowiedzialności zawodowej w budownictwie.

Proponuje się również wydłużyć terminy, po upływie których nie można wszcząć postępowania z tytułu odpowiedzialności zawodowej w budownictwie. Należy pamiętać, że proces budowlany często trwa wiele lat, a organy nadzoru budowlanego pomimo stwierdzanych nieprawidłowości nie mogą występować z wnioskami o wszczęcie postępowania w sprawie odpowiedzialności zawodowej z uwagi na wpływ wskazanych w ustawie terminów. Przewiduje się zatem wydłużenie terminów w art. 100 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane do odpowiednio 3 lat od dnia powzięcia przez organ nadzoru budowlanego wiadomości o popełnieniu czynu (obecnie 6 miesięcy) i 10 lat od popełnienia czynu (obecnie 3 lata).

Ad 6.

Kolejną propozycją wpływającą na usprawnienie działania organów administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego jest wprowadzenie przepisów, w myśl których strona postępowania odwołująca się od decyzji lub postanowienia (składająca zażalenie na postanowienie) wydanej na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane będzie zobowiązana określić istotę i zakres żądania będącego przedmiotem odwołania lub zażalenia oraz wskazać dowody uzasadniające to żądanie. Projektowane zmiany mają na celu ograniczenie udziału w postępowaniach administracyjnych osób, których głównym celem nie jest merytoryczne zaskarżenie decyzji (postanowienia), ale chęć zastopowania czy zablokowania inwestycji. Projektowane przepisy mają na celu ukrócenie tego typu praktyk i przyspieszenie procedury administracyjnej.

Ad 7.

Przedmiotowa nowelizacja proponuje również przywrócenie w ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, rzeczoznawstwa budowlanego jako samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie (usuniętej podczas tzw. deregulacji w 2014 r.).

Proponuje się doprecyzowanie przepisów określających wymagania jakie powinna spełniać osoba będąca rzeczoznawcą budowlanym oraz przepisów regulujących uprawnienia przysługujące rzeczoznawcy budowlanemu. Kwestie wykształcenia, przynależności do izby samorządu zawodowego, pozostaną bez zmian. Zmiany polegają jedynie na skróceniu doświadczenia w zakresie objętym rzeczoznawstwem do 8 lat, doprecyzowaniu okresu posiadanego doświadczenia, poprzez wskazanie, że okres ten liczony jest od dnia uzyskania uprawnień budowlanych bez ograniczeń, a także wprowadzenia okresu na jaki nadaje się tytuł rzeczoznawcy budowlanego (tj. 5 lat).

Nadanie tytułu odbywa się bez egzaminu, lecz po spełnieniu wymagań określonych w art. 8b ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów oraz inżynierów budownictwa (Dz. U. z 2023 r. poz. 551). O nadaniu tytułu rzeczoznawcy budowlanego orzeka, w drodze decyzji, właściwy organ samorządu zawodowego. Tym samym kwestie obowiązkowych składek na samorząd zawodowy, obowiązkowych szkoleń i innych wymagań wobec członków izby pozostaną bez zmian. Natomiast ceny usług wykonywanych przez rzeczoznawców wynikają i będą wynikały z konkretnych umów cywilnoprawnych i będą kształtowane przez rynek.

Rzeczoznawca budowlany będzie uprawniony w szczególności do wykonywania ekspertyz technicznych:

- a) przy robotach budowlanych związanych z realizacją obiektu budowlanego, o których mowa w art. 26 pkt 1; b) w czasie użytkowania obiektów budowlanych, o których mowa w art. 62 ust. 1 pkt 3;
- c) przy projektowaniu nadbudowy, rozbudowy, przebudowy oraz zmiany sposobu użytkowania budynków o powierzchni zabudowy przekraczającej 2000 m² oraz innych obiektów budowlanych o powierzchni dachu przekraczającej 1000 m²;
- d) w przypadku wystąpienia katastrofy budowlanej, o której mowa 78 ust. 2 ustawy – Prawo budowlane.

Wykonywanie zadań przypisanych rzeczoznawcy budowlanemu takich jak sporządzanie ekspertyz technicznych w określonym zakresie tematycznym, wymaga samodzielnego dobrania metody badawczej, dokonania oględzin, wykonania niezbędnych obliczeń i pomiarów oraz sformułowania wniosków. Z tego względu rzeczoznawcą budowlanym powinna być osoba posiadająca wysokie kwalifikacje zawodowe, wiedzę teoretyczną i bogate doświadczenie zawodowe. Aby zapewnić wysoką jakość usług świadczonych przez rzeczoznawców budowlanych, wprowadza się okres do kiedy tytuł rzeczoznawcy budowlanego zachowuje ważność, tj. 5 lat. Konieczność ponownego ubiegania się o nadanie tytułu rzeczoznawcy budowlanego po upływie okresu wskazanego w decyzji o jego nadaniu, zapewni potrzebę ciągłego doskonalenia, podnoszenia kwalifikacji i wiedzy zawodowej przez te osoby.

Przywrócenie rzeczoznawstwa budowlanego jako samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie, nie ograniczy dostępu do zawodu. Projektowane zmiany mają na celu bowiem podniesienie jakości usług świadczonych przez rzeczoznawców, a także zachęcenie do wykonywania funkcji rzeczoznawcy budowlanego.

Proponowane zmiany polegające na przywróceniu rzeczoznawstwa budowlanego jako samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie będą wiązały się z dodatkowymi, wskazanymi powyżej uprawnieniami dla osób posiadających tytuł rzeczoznawcy budowlanego, które będą stanowiły zachętę do ubiegania o ten tytuł, a także umożliwią ponoszenie odpowiedzialności zawodowej, dyscyplinarnej i cywilnej przez rzeczoznawców budowlanych za wykonywanie przez nich obowiązków zawodowych w ramach pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie.

Osoba chcąca uzyskać tytuł rzeczoznawcy budowlanego musi najpierw zdać egzamin na uprawnienia budowlane a dopiero następnie po zdobyciu wymaganego doświadczenia zawodowego w zakresie objętym rzeczoznawstwem (8 lat) może o ten tytuł się ubiegać. Tym samym rzeczoznawca nie jest zwolniony z obowiązku zdania egzaminu na uprawnienia budowlane. Osoby, które posiadają tytuł rzeczoznawcy budowlanego na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy uznane zostaną za rzeczoznawców budowlanych w rozumieniu przepisów tej ustawy i zostaną wpisane do centralnego rejestru rzeczoznawców budowlanych prowadzonego na podstawie art. 88a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane. Tytuł rzeczoznawcy budowlanego uzyskany na podstawie ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów oraz inżynierów budownictwa zachowuje ważność na okres wskazanym w decyzji o jego nadaniu. Krajowa Izba Architektów oraz Krajowa Izba Inżynierów Budownictwa przekażą, w postaci elektronicznej, Głównemu Inspektorowi Nadzoru Budowlanego listy rzeczoznawców budowlanych, prowadzone na podstawie art. 8c ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów oraz inżynierów budownictwa, w terminie 60 dni od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy.

Obecnie liczba osób posiadających tytuł rzeczoznawcy budowlanego jest stosunkowo niewielka w stosunku do osób posiadających uprawnienia budowlane, niemniej jednak zakłada się, że projektowane przepisy w tym zakresie wpłyną na zwiększenie tej liczby.

Przedmiotowa nowelizacja zakłada również zmiany zakresu uprawnień budowlanych w specjalności architektonicznej w ograniczonym zakresie. Zgodnie z obowiązującym art. 15a ust. 3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, uprawnienia budowlane w specjalności architektonicznej w ograniczonym zakresie uprawniają do projektowania lub kierowania robotami budowlanymi:

- 1) w przypadku osób posiadających tytuł zawodowy magistra inżyniera lub inżyniera architekta w odniesieniu do architektury obiektów o kubaturze do 1000 m³ kategorii I, II, III, XVIII, XX;
- 2) w przypadku osób posiadających tytuł zawodowy technika albo dyplom zawodowy, albo dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe w zawodzie nauczonym na poziomie technika – w odniesieniu do architektury obiektu o kubaturze do 1000 m³ w zabudowie zagrodowej lub na terenie zabudowy zagrodowej.

Proponowane zmiany mają na celu zwiększenie zakresu uprawnień osób posiadających uprawnienia budowlane w specjalności architektonicznej w ograniczonym zakresie w przypadku osób posiadających tytuł zawodowy magistra inżyniera, inżyniera lub inżyniera architekta poprzez likwidację obecnego ograniczenia dotyczącego obszaru projektowania „w zabudowie zagrodowej lub na terenie zabudowy zagrodowej”. Biorąc po uwagę zakres kształcenia architektów na studiach inżynierskich osoba posiadająca tytuł inżyniera architekta potrafi zadbać o wartości estetyczne i funkcjonalne takich prostych obiektów budowlanych do 1000 m³ kubatury. Ponadto wprowadzono przepisy umożliwiające uzyskiwanie uprawnień budowlanych do projektowania w ograniczonym zakresie przez techników w odniesieniu do architektury obiektu o kubaturze do 1000 m³ w zabudowie zagrodowej lub na terenie zabudowy zagrodowej. Gwarancją odpowiedniej jakości i bezpieczeństwa prac projektowych wykonywanych przez te osoby ma być wymóg odbycia czteroletniej praktyki przy sporządzaniu projektów oraz rocznej praktyki na budowie polegającej na bezpośrednim uczestnictwie w pracach projektowych albo pod tzw. patronem, czyli pod patronatem osoby posiadającej odpowiednie uprawnienia budowlane.

W wyniku zmiany zwiększony zostanie zakres uprawnień dla osób posiadających uprawnienia budowlane w specjalności architektonicznej w ograniczonym zakresie. Przewiduje się, że proponowane zmiany mogą przelożyć się także na zwiększenie zainteresowania zdobyciem uprawnień budowlanych w specjalności architektonicznej w ograniczonym zakresie.

Proponuje się również umożliwienie uzyskiwania przez techników lub osoby, które ukończyły szkołę II stopnia w branży odpowiedniej dla danej specjalności uprawnień budowlanych do projektowania w ograniczonym zakresie po odbyciu czteroletniej praktyki projektowej oraz rocznej praktyki na budowie. Obecnie osoby posiadające tytuł zawodowy technika nie mogą ubiegać się o nadanie uprawnień budowlanych do projektowania. Osoby takie mogą jedynie ubiegać się o uzyskanie uprawnień budowlanych do kierowania w ograniczonym zakresie. Proponowane zmiany wprowadzą taką możliwość po odbyciu czteroletniej praktyki projektowej oraz rocznej praktyki na budowie. Jednocześnie, proponuje się umożliwienie skrócenia dla techników czteroletniej praktyki zawodowej na budowie wymaganej do uzyskania uprawnień do kierowania robotami budowlanymi w ograniczonym zakresie. Obecnie uzyskanie uprawnień do kierowania robotami budowlanymi w ograniczonym zakresie przez osoby posiadające tytuł zawodowy technika wymaga odbycia obowiązkowej czteroletniej praktyki na budowie. Proponuje się umożliwienie skrócenia wymiaru ww. praktyki z czterech do trzech lat. Osobą uprawnioną do skrócenia wymiaru praktyki byłby patron, pod kierownictwem którego praktyka jest odbywana. Projektowane zmiany mają na celu ułatwienie i zachęcenie do zdobywania uprawnień budowlanych przez techników, a tym samym zwiększenie zainteresowania podejmowaniem nauki w technikach.

Ad 8.

Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw proponuje zniesienie możliwości składania dokumentów w postaci papierowej na rzecz pełnej cyfryzacji procesu inwestycyjno-budowlanego oraz wprowadzenie regulacji umożliwiających organom administracji publicznej wydawanie dokumentów na potrzeby procesu inwestycyjno-budowlanego w postaci elektronicznej.

Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw proponuje uchylenie przepisów w myśl których dopuszcza się złożenie wniosku, zawiadomienia, czy zgłoszenia na podstawie przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. –

Prawo budowlane w postaci papierowej. Projektowana ustawa proponuje wprowadzenie jako zasady kierowania dokumentów do organów administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego w postaci elektronicznej. Zgodnie z wprowadzanymi zmianami dokumenty składane do organu administracji architektoniczno-budowlanej oraz organu nadzoru budowlanego będą musiały być opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym. Pozwoli to na potwierdzenie, że dany dokument jest faktycznie składany przez osobę, która go podpisała. Ponadto, projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw, proponuje także, aby załączniki do wniosków, zgłoszeń i zawiadomień były składane w postaci elektronicznej, kopii dokumentu elektronicznego albo cyfrowego odwzorowania dokumentu w postaci papierowej zapewniającego jego czytelność, w szczególności zdjęcia lub skanu. Projekt ustawy przewiduje, że jedynie określony rodzaj dokumentów należy zawsze przedłożyć w formie dokumentu elektronicznego – projekt budowlany, pełnomocnictwo oraz oświadczenie o prawie do dysponowania nieruchomością na cele budowlane.

Projektowane zmiany pozwolą ograniczyć papierowy obieg dokumentów, których w procesie budowlanym gromadzi się w dosyć dużych ilościach. Dokumentacja elektroniczna zajmuje o wiele mniej miejsca niż dokumenty papierowe, których w organach administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego przechowywane są bardzo dużo (np. zatwierdzone projekty zagospodarowania działki lub terenu, projekty architektoniczno-budowlane, czy różnego rodzaju decyzje, postanowienia wynikające z przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane). Przy dokumentacji elektronicznej o wiele mniejsze jest również ryzyko zagubienia czy zaginięcia dokumentacji, czy to w organie administracji publicznej czy u inwestora. Taka forma gromadzenia dokumentacji ułatwia również dostęp do akt sprawy. Wszystkie potrzebne w procesie budowlanym dokumenty znajdują się bowiem w jednym, bezpiecznym miejscu.

Ad 9.

Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw proponuje także wprowadzić w ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane regulacje dotyczące Systemu do Obsługi Postępowań Administracyjnych w Budownictwie (SOPAB). Podstawowym zadaniem systemu SOPAB będzie kompleksowa obsługa postępowań administracyjnych w budownictwie. System będzie dostępny dla wszystkich organów uczestniczących, w mniejszym lub większym stopniu, w procesie budowlanym, w szczególności organów wydających dokumenty dołączane następnie do wniosków na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane. Wprowadzenie jednego systemu umożliwi organom administracji publicznej sprawne procedowanie wniosków w procesie budowlanym oraz bieżące monitorowanie tego procesu. Pozwoli również zoptymalizować proces raportowania przez organy na potrzeby Głównego Urzędu Statystycznego oraz Głównego Urzędu Nadzoru Budowlanego. Planowane jest także przeniesienie rejestrów prowadzonych przez organy administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego do SOPAB w ramach wspólnej bazy danych. Rejestry będą obsługiwane z poziomu interfejsu SOPAB, dzięki czemu pracownicy organów nie będą musieli logować się w tym celu do systemów zewnętrznych takich jak Rejestr Wniosków, Decyzji i Zgłoszeń (RWDZ), Rejestr Kontroli Obowiązkowych (RKO) czy Rejestr Katastrof Budowlanych (RKB). Zakłada się również otwartość SOPAB na integrację z innymi systemami i obsługę z poziomu interfejsu SOPAB wniosków m.in. w systemie elektronicznego Dziennika Budowy i elektronicznej Książki Obiektu Budowlanego. Integracje z systemami eCRUB czy budowanym Rejestrem Urbanistycznym zapewnią organom dostęp do niezbędnych do przeprowadzenia postępowania danych.

Ponadto, w systemie SOPAB proponuje się utworzyć Bazy Projektów Budowlanych. W Bazie Projektów Budowlanych będą gromadzone projekty budowlane, w tym projekty zagospodarowania działki lub terenu, projekty architektoniczno-budowlane i projekty techniczne, sporządzone w postaci elektronicznej, zamieszczone przez użytkowników kont, a także wszystkie wymagane przez prawo załączniki projektów, oraz załączniki wniosków, zgłoszeń i zawiadomień wpływających w ramach procesu inwestycyjno-budowlanego. Ww. dokumenty będzie zamieszczał w Bazie Projektów Budowlanych użytkownik portalu e-Budownictwo za pomocą swojego konta, który będzie jednocześnie posiadał stały dostęp do zamieszczonych przez siebie dokumentów, a także będzie miał możliwość ich udostępnienia wskazanemu użytkownikowi konta w portalu e-Budownictwo (prawo udostępnienia dokumentów w Bazie Projektów Budowlanych będzie przysługiwało również organom administracji architektoniczno-budowlanej, organom nadzoru budowlanego, innym organom administracji publicznej prowadzącym postępowania administracyjne w zakresie procesu inwestycyjno-budowlanego, a także innym podmiotom uczestniczącym w procesie inwestycyjno-budowlanym). Z uwagi na fakt, że Baza Projektów Budowlanych będzie prowadzona w systemie SOPAB korzystanie z Bazy nie będzie wiązało się z ponoszeniem opłat przez użytkowników kont.

Mając na uwadze powyższe inwestor zamiast dołączać do wniosków, zgłoszeń czy zawiadomień projekty budowlane, w tym projekty zagospodarowania działki lub terenu, projekty architektoniczno-budowlane i projekty techniczne, a także wszystkie wymagane przez prawo załączniki projektów, oraz załączniki wniosków, zgłoszeń i zawiadomień wpływających w ramach procesu inwestycyjno-budowlanego będzie mógł wskazywać indywidualny identyfikator tych dokumentów. Organ obsługujący wniosek, zgłoszenie czy zawiadomienie będzie zaś miał wgląd do dołączonych do wniosku dokumentów poprzez Bazę Projektów Budowlanych.

Dzięki Bazie Projektów Budowlanych organy administracji architektoniczno-budowlanej nie będą musiały już przekazywać do organów nadzoru budowlanego dokumentów dołączanych do wniosków, zgłoszeń i zawiadomień, w szczególności projektów budowlanych umieszczonych w Bazie Projektów Budowlanych, ponieważ organy te będą miały do nich wgląd.

Ad 10.

Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw proponuje również wprowadzenie przepisów dotyczących możliwości wszczęcia kontroli stosowania wyrobu budowlanego na budowie, w tym np. przy okazji wykonywania zadania określonego w art. 16 ust. 2a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1213) (tj. pobierania próbki do badań z wyrobów składowanych na budowie, dla której wojewódzki inspektor nadzoru budowlanego nie jest organem pierwszej instancji) w sytuacji stwierdzenia nieprawidłowości w zakresie zgodności wskazanych w dokumentacji projektowej rozwiązań materiałowych ze stanem faktycznym. Zdarza się, że wojewódzki inspektor nadzoru budowlanego

kontrolując, na podstawie art. 16 ust. 2a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych, wyroby budowlane składowane na terenie budowy dostrzega przy okazji nieprawidłowe stosowanie tych wyrobów przy wykonywaniu robót budowlanych. Nie ma jednak prawnej kompetencji odnośnie do przeprowadzenia czynności kontrolnych w tym zakresie, ponieważ art. 16 ust. 2a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych daje możliwość kontroli tylko tych wyrobów znajdujących się na terenie budowy, które nie zostały użyte do wykonywania robót budowlanych. Wprowadzenie projektowanej zmiany pozwoli wyeliminować mankamenty prawne związane z przeprowadzaną przez wojewódzkich inspektorów nadzoru budowlanego kontrolą wyrobów budowlanych na terenie budowy. Wojewódzki inspektor nadzoru budowlanego mógłby wykonując kontrolę z ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych dotyczącą wyrobów budowlanych składowanych na terenie budowy jednocześnie dokonać kontroli stosowania tych wyrobów przy wykonywaniu robót budowlanych, a efekty kontroli (w tym zgromadzone dowody) przekazywałby do organu powiatowego, który mógłby już w ramach swoich kompetencji wszcząć postępowanie administracyjne mając zgromadzony materiał dowodowy.

Ad 11.

Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw proponuje wprowadzenie pełnej cyfryzacji przeprowadzania procesu koordynacji sytuowania projektowanych sieci uzbrojenia terenu na nadradach koordynacyjnych oraz dostosowanie obowiązujących przepisów ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne do nowej, obligatoryjnej formy przeprowadzania nadrad. Nadrad koordynacyjne mogą odbywać się obecnie zarówno w sposób tradycyjny jak i za pomocą środków komunikacji elektronicznej. Na chwilę obecną 328 powiatów wykorzystuje narzędzia informatyczne do prowadzenia nadrad koordynacyjnych, a w 286 powiatach nadrad koordynacyjne przeprowadzane są w pełni elektronicznie.

Dodatkowo wprowadzony został obowiązek koordynacji usytuowania przyłączy podziemnych poza granicami działki budowlanej. Dzięki modyfikacji przepisów, w zasobach geodezyjnych znajdują się informacje o projektowanych obiektach podziemnych zlokalizowanych przede wszystkim w pasach drogowych, co pozwoli na zwiększenie bezpieczeństwa ich budowy. Pozwoli to wyeliminować zbędne koszty związane z wystąpieniem możliwych kolizji usytuowania i uszkodzeń obiektów podziemnych w terenie przy wykonywaniu robót budowlanych.

Przewiduje się, że rezultaty nadrad koordynacyjnej zachowywać będą ważność przez 36 miesięcy od dnia zakończenia nadrad, chyba że inwestor lub projektant przekaże do starosty informację o konieczności wydłużenia tego terminu. W przypadku, gdy inwestor dla obiektów będących przedmiotem nadrad koordynacyjnej, w ww. terminie nie uzyska decyzji o pozwoleniu na budowę lub nie dokona zgłoszenia budowy, o których mowa w ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, będzie musiał wystąpić o przeprowadzenie nowej nadrad koordynacyjnej. Jednocześnie proponuje się wprowadzenie przepisu, na podstawie którego projektowane zamierzenia budowlane po upływie 36 miesięcy od zakończenia nadrad koordynacyjnej (lub wydłużonego przez starostę na wniosek inwestora lub projektanta terminu) będą archiwizowane w bazie danych geodezyjnej ewidencji sieci uzbrojenia terenu (GESUT) prowadzonej przez starostę. Obecnie, w przypadku gdy inwestor z jakiegoś powodu zrezygnował z realizacji inwestycji, w bazie danych GESUT projektowana sieć cały czas istnieje. Takich sytuacji jest bardzo dużo i powoduje to nieczytelność danych. Zdarzają się także coraz częściej sytuacje gdy dochodzi do kolizji nowych inwestycji z takimi niezrealizowanymi projektami.

Ad 12.

Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw proponuje zmianę przepisów ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne, która ma na celu implementację wyroku Trybunału Sprawiedliwości UE (TSUE) w sprawie C-545/17 Pawlak oraz zmian wprowadzonych ustawą z dnia 11 sierpnia 2021 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw. Zaproponowano zmianę brzmienia art. 12 ust. 2 ustawy – Prawo geodezyjne i kartograficzne oraz pkt 14 załącznika do tej ustawy, wzorem odpowiednio zmiany wprowadzonej ustawą o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, tj. uwzględniającą możliwość nadawania przesyłki również w placówce podmiotu zajmującego się doręczaniem korespondencji na terenie UE.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Materia regulacji jest domeną prawa krajowego. Projektowana ustawa rozwiązuje problem niewystępujący w tożsamym kształcie w innych krajach członkowskich OECD/UE. Jej celem jest usprawnienie obecnego modelu funkcjonowania organów administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Inwestorzy	ok. 15 mln	Dane szacunkowe własne	Uproszczenie procedury poprzez skrócenie czasu na uzyskanie zgody na realizację inwestycji oraz oddanie wybudowanego obiektu budowlanego do użytkowania. Umożliwienie składania wniosków i uzyskiwania dokumentów w postaci elektronicznej, z jednoczesnym zniesieniem możliwości składania i uzyskiwania dokumentów w formie papierowej. Ograniczenie

			gromadzonej w papierze dokumentacji, a także zmniejszenie ryzyka zagubienia czy zaginięcia dokumentów.
Inni uczestnicy procesu budowlanego (projektant, inspektor nadzoru inwestorskiego, kierownik budowy/robót)	118 187 + 13 135	Polska Izba Inżynierów Budownictwa oraz Izba Architektów Rzeczypospolitej Polskiej	Zmiana zasad odpowiedzialności zawodowej w budownictwie. W związku z pojawieniem się dodatkowej samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie – rzeczoznawstwo budowlane nastąpi zmiana zasad praktyki – tylko rzeczoznawca będzie mógł być patronem i tylko rzeczoznawca będzie mógł opracować ekspertyzę.
Organy administracji architektoniczno-budowlanej	1) Główny Urząd Nadzoru Budowlanego; 2) wojewodowie (16); 3) starostowie i prezydenci miast na prawach powiatu (380).	Przepisy prawa	Zmniejszenie obciążeń nałożonych na organy poprzez eliminację niektórych procedur (np. wyłączenie możliwości wniesienia sprzeciwu w przypadku budowy budynków mieszkalnych jednorodzinnych i brak konieczności weryfikacji przedłożonej dokumentacji, zwiększenie odpowiedzialności za nieterminowe wydawanie decyzji o pozwoleniu na rozbiórkę). Umożliwienie organom administracji architektoniczno-budowlanej kompleksowego prowadzenia postępowań administracyjnych w postaci elektronicznej. Ograniczenie gromadzonej w papierze dokumentacji, a także zmniejszenie ryzyka zagubienia czy zaginięcia dokumentów. W konsekwencji usprawnienie działania organów i skrócenie czasu na załatwienie sprawy. Przy założeniu, że wielkość projektu budowlanego w mb to 1,5 mb, a koszt wynajmu przestrzeni potrzebnej na archiwizację 1 szt projektu budowlanego – 60 zł, to dla liczby procedur pozwolenia na budowę oraz zgłoszenia prac budowlanych z projektem łącznie (417 447 – dane z RWDZ za 2021 r.) w okresie 10 lat korzyść ekonomiczna, liczona dla 100% spraw obsługiwanych drogą elektroniczną, wyniesie 250 468 200 zł. Główną oszczędnością finansową przy rozpatrywaniu spraw elektronicznie jest koszt wysyłek pocztowych oraz wartość skrócenia czasu pracy urzędnika przypadająca na 1 procedurę. Założona oszczędność czasu to 2h przy rozpatrywaniu jednej decyzji Pozwolenia na budowę oraz Zgłoszenia z projektem. Dla 417 447 (dane z RWDZ za 2021 r.) wydanych decyzji daje to 834 894 h rocznie, a w przeliczeniu na wartość finansową, przy założeniu 41,5 zł

			wartości pracy urzędnika na godzinę – 34 648 101 zł rocznie. Dla dwóch wysyłek listownych w łącznej kwocie 13 zł przypadających na pozwolenie na budowę, wartość dla 349 818 spraw (dane z RWDZ za 2021 r.) wynosi 45 476 340 zł. W okresie 10 lat korzyść ekonomiczna, liczona wyjściowo dla 100% spraw obsługiwanych drogą elektroniczną wyniesie łącznie dla przesyłek i czasu pracy 391 957 350 zł.
Organy nadzoru budowlanego	1) Główny Urząd Nadzoru Budowlanego; 2) wojewódzcy inspektorzy nadzoru budowlanego (16); 3) powiatowi inspektorzy nadzoru budowlanego (377).	Przepisy prawa	Zmniejszenie obciążeń nałożonych na organy poprzez eliminację niektórych procedur (np. rezygnacja z formalnego zakończenia budowy m.in. budynków mieszkalnych jednorodzinnych i brak konieczności weryfikacji przedłożonej dokumentacji, zminimalizowanie przypadków wydawania pozwoleń na użytkowanie i związanego z tym obowiązku przeprowadzania obowiązkowych kontroli,). Umożliwienie organom nadzoru budowlanego kompleksowego prowadzenia postępowań administracyjnych w postaci elektronicznej. Ograniczenie gromadzonej w papierze dokumentacji, a także zmniejszenie ryzyka zagubienia czy zaginięcia dokumentów. W konsekwencji usprawnienie działania organów i skrócenie czasu na załatwienie sprawy.
Główny Urząd Nadzoru Budowlanego	1	Przepisy prawa	Umożliwienie prowadzenia odwoławczych postępowań administracyjnych w postaci elektronicznej. Ograniczenie gromadzonej w papierze dokumentacji, a także zmniejszenie ryzyka zagubienia czy zaginięcia dokumentów. Usprawnienie działania i skrócenie czasu na załatwienie sprawy. Prowadzenie oraz administrowanie systemem SOPAB.
Minister właściwy do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa	1	Przepisy prawa	Umożliwienie prowadzenia odwoławczych postępowań administracyjnych w postaci elektronicznej. Ograniczenie gromadzonej w papierze dokumentacji, a także zmniejszenie ryzyka zagubienia czy zaginięcia dokumentów. Usprawnienie działania i skrócenie czasu na załatwienie sprawy.
Sądy administracyjne	1) wojewódzkie sądy administracyjne (16); 2) Naczelny Sąd Administracyjny.	Przepisy prawa	Usprawnienie działania sądów administracyjnych przy rozpatrywaniu odwołań od decyzji oraz zażaleń na postanowienia wydawanych na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane.

Strony postępowań administracyjnych	Brak możliwości oszacowania.		Wprowadzenie obowiązku wskazania w odwołaniu od decyzji zarzutów odnoszących się do decyzji wydawanych na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane.
Główny Urząd Statystyczny	1	Przepisy prawa	Zmniejszenie pracochłonności związanej z przygotowaniem różnego rodzaju sprawozdań, w tym statystycznych. Wyeliminowanie procesu ręcznego wypełniania formularzy statystycznych. Poprawa jakości i szczegółowości pozyskiwanych danych statystycznych z zakresu budownictwa oraz usprawnienie procesu ich pozyskiwania.
Inne organy – uczestnicy procesu inwestycyjnego oraz organy kontroli państwowej	<ol style="list-style-type: none"> 1) Generalny Konserwator Zabytków i wojewódzcy konserwatorzy zabytków; 2) Główny Urząd Geodezji i Kartografii; 3) urzędy marszałkowskie (16); 4) Główny Inspektor Sanitarny, państwowe wojewódzkie inspektoraty sanitarne (16) oraz państwowe powiatowe inspektoraty sanitarne (380), 5) Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych; 6) Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad oraz jej oddziały (16); 7) zarządcy dróg, zarządcy zieleni (2477 gmin, 66 miast na prawach powiatu); 8) Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska oraz regionalni dyrektorzy ochrony środowiska (16), 9) Komendant Główny Straży Pożarnej, wojewódzkie komendy straży pożarnej (16) oraz powiatowe komendy straży 	Przepisy prawa	<p>Umożliwienie organom administracji publicznej wydawanie decyzji w postaci elektronicznej.</p> <p>Ograniczenie gromadzonej w papierze dokumentacji, a także zmniejszenie ryzyka zagubienia czy zaginięcia dokumentów. W konsekwencji usprawnienie działania organów i skrócenie czasu na załatwienie sprawy.</p> <p>Umożliwienie bieżącego i sprawnego dostępu do zgromadzonej dokumentacji oraz prowadzonych spraw.</p> <p>Nałożenie na gminy obowiązków związanych z egzekucją decyzji administracyjnych wydawanych organy nadzoru budowlanego, w przypadku złego stanu technicznego obiektów budowlanych, jeżeli nie można ustalić właścicieli tych obiektów.</p>

	pożarnej (380); 10) Urząd Lotnictwa Cywilnego; 11) Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, regionalne zarządy gospodarki wodnej oraz zarządy zlewni; 12) Wojewódzkie Sądy Administracyjne oraz Naczelny Sąd Administracyjny; 13) organy Krajowej Administracji Skarbowej; 14) organy gmin; 15) wojewodowie; 16) właścivi ministrowie.		
--	--	--	--

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348), projekt został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie „Rządowy Proces Legislacyjny”.

Projekt ustawy do konsultacji publicznych przekazano pismem z 3 października 2022 r. Konsultacje publiczne zakończono 10 listopada 2022 r. Projekt ustawy został przekazany do konsultacji publicznych m.in. następującym podmiotom:

- 1) Stowarzyszenie Architektów Polskich;
- 2) Polski Związek Pracodawców Budownictwa;
- 3) Izba Projektowania Budowlanego;
- 4) Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa;
- 5) Związek Zawodowy Budowlani;
- 6) Fundacja Wszechnicy Budowlanej;
- 7) Instytut Gospodarki Nieruchomościami;
- 8) Konfederacja Budownictwa i Nieruchomości;
- 9) Korporacja Przedsiębiorców Budowlanych „UNI-BUD”;
- 10) Krajowa Izba Gospodarcza;
- 11) Polska Rada Biznesu;
- 12) Państwowa Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości;
- 13) Polska Izba Budownictwa;
- 14) Polski Związek Firm Deweloperskich;
- 15) Porozumienie Zielonogórskie;
- 16) Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji;
- 17) Izba Gospodarcza Gazownictwa;
- 18) Polska Izba Przemysłu Chemicznego;
- 19) Geodezyjna Izba Gospodarcza;
- 20) Stowarzyszenie Geodetów Polskich;
- 21) Unia Metropolii Polskich;
- 22) Unia Miasteczek Polskich;
- 23) Związek Gmin Wiejskich RP;
- 24) Związek Miast Polskich;
- 25) Związek Samorządów Polskich;
- 26) Instytut Rozwoju Miast i Regionów;
- 27) Narodowy Instytut Urbanistyki i Architektury.

Projekt ustawy do opiniowania przekazano pismem z 3 października 2022 r. Opiniowanie zakończono 10 listopada 2022 r. Projekt ustawy został przekazany do opiniowania m.in. następującym podmiotom:

- 1) Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów;
- 2) Prokuratura Generalna Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego;
- 4) Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorstw;
- 5) Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych;
- 6) Prezes Głównego Urzędu Statystycznego;
- 7) Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej;

- 8) Główny Geodeta Kraju;
- 9) Prezes Państwowej Agencji Atomistyki;
- 10) Prezes Urzędu Dozoru Technicznego;
- 11) wojewodowie;
- 12) NSZZ Solidarność;
- 13) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych;
- 14) Forum Związków Zawodowych;
- 15) Związek Przedsiębiorców i Pracodawców;
- 16) Federacja Przedsiębiorców Polskich;
- 17) Business Centre Club;
- 18) Związek Rzemiosła Polskiego;
- 19) Konfederacja Lewiatan;
- 20) Pracodawcy RP;
- 21) Izba Architektów Rzeczypospolitej Polskiej – Krajowa Rada;
- 22) Polska Izba Inżynierów Budownictwa – Krajowa Rada.

Raport z konsultacji publicznych i opiniowania został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie „Rządowy Proces Legislacyjny”.

Dodatkowo, w ramach opiniowania, projekt ustawy przekazano pismem z dnia 3 października 2022 r. na Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz Radzie Dialogu Społecznego.

Nie odnotowano zainteresowania pracami nad projektem rozporządzenia w trybie ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z ... r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0 2023	1 2024	2 2025	3 2026	4 2027	5 2028	6 2029	7 2030	8 2031	9 2032	10 2033	Łącznie (0–10)
Dochody ogółem	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
budżet państwa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
JST	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
pozostałe jednostki (oddzielnie)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wydatki ogółem	2,34	3,05	3,05	3,05	3,05	3,05	3,05	3,05	3,05	3,05	3,05	32,84
budżet państwa	2,34	3,05	3,05	3,05	3,05	3,05	3,05	3,05	3,05	3,05	3,05	32,84
JST	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
pozostałe jednostki (oddzielnie)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo ogółem	-2,34	-3,05	-3,05	-3,05	-3,05	-3,05	-3,05	-3,05	-3,05	-3,05	-3,05	- 32,84
budżet państwa	-2,34	-3,05	-3,05	-3,05	-3,05	-3,05	-3,05	-3,05	-3,05	-3,05	-3,05	- 32,84
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Źródła finansowania	Oszacowany koszt zostanie pokryty: 1) w zakresie opracowania i wdrożenia podstawowej wersji oprogramowania systemu SOPAB w ramach projektu realizowanego ze środków Działania 2.2 Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa „Cyfryzacja procesów back-office w administracji rządowej”:											

	<p>a) 84,63% – dofinansowanie z ze środków UE –10 306 597,04 b) 15,37% – środki z budżetu państwa – 1 871 823,2 zł. Łącznie 12 178420,24 za 1 etap (budowa i wdrożenie systemu w wersji MVP). Na ww. koszt, określony w Analizie finansowej Projektu i zaakceptowany jako Część finansowa Wniosku o Dofinansowanie składa się:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Koszt wytworzenia oprogramowania (w tym Bazy Projektów Budowlanych) – 5 121 861 zł 2. Koszt infrastruktury, w tym koszt usługi chmurowej – 771 917 zł 3. Koszt UX i grafiki – 450 832 zł 4. Koszty związane z bezpieczeństwem rozwiązań – 369 000 zł 5. Koszty związane z wydajnością rozwiązań – 112 852 zł 6. Koszt szkoleń – 1 180 924 zł 7. Koszt działań informacyjno-promocyjnych 356 700 zł 8. Koszty bezpośrednie personelu projektu – 2 236 616 zł 9. Koszty zarządzania i wsparcia – 1 577 699 zł. <p>Wydatki za rok 2022 r. wyniosły 265 407,69 zł, z czego wydatki budżetu państwa to 40 793,16 zł. Jako że zakończenie projektu planowane jest na 2023 r., pozostała kwota 11 913 012,55 zł, w tym z budżetu państwa 1 831 030,03 zł, przewidziana jest do wydatkowania w 2023 r.;</p> <ol style="list-style-type: none"> 2) w zakresie utrzymania systemu SOPAB – ze środków budżetu państwa – 3 050 386 zł rocznie. Ponoszenie wydatków związanych z utrzymaniem systemu przewidziane jest od listopada 2023 r. Szacowana kwota wydatków w 2023 to 508 397 zł, a począwszy od roku 2024 r. 3 050 386 zł rocznie; 3) pozostałe wydatki – ze środków budżetu państwa: <ul style="list-style-type: none"> – koszty usługi asysty technicznej i rozwoju systemu SOPAB (wchodzi w zakres postępowania przetargowego na system SOPAB w wersji MVP) – ze środków z budżetu państwa – 430 500 zł; – środki mogą być wydatkowane w okresie od momentu podpisania umowy z Wykonawcą (30.11.2022 r.) do 30 miesięcy od momentu odbioru systemu (planowany odbiór 30.06.2023 r.) czyli do końca 2025 r. <p>Usługa asysty technicznej polega przede wszystkim na utrzymywaniu ciągłego i bezbłędnego działania systemu. Usługa rozwoju systemu polega głównie na modyfikacji istniejących funkcjonalności i poszerzeniu systemu o nowe funkcjonalności, wymagane np. zmieniającym się otoczeniem prawnym lub zgłaszanymi potrzebami użytkowników. Koszt wymienionych usług nie został wliczony w tabeli w pkt 6 OSR, ponieważ jak stwierdzono powyżej, środki te mogą być wydatkowane między 30.11.2022 r. a 12.2025 r. w kwotach niemożliwych do określenia z wyprzedzeniem. Planowane wydatki z budżetu państwa zostaną pokryte z części budżetowej „18.Budownictwo, planowanie i zagospodarowanie przestrzenne oraz mieszkalnictwo” w ramach przyznanego limitu wydatków, bez konieczności ubiegania się o dodatkowe środki z budżetu państwa. Termin uzyskania środków UE – do końca 2022 r. Porozumienie o dofinansowaniu z UE zostało podpisane 25.11.2022 r.</p> <p>Działania podjęte oraz zrealizowane w ramach projektu SOPAB w roku 2023</p> <p>W roku 2023r. , w oparciu na przygotowanej wcześniej szczegółowej Koncepcji Systemu SOPAB prace rozpoczął Wykonawca systemu. W styczniu 23’ w ramach Etapu I GUNB odebrał od Wykonawcy Projekt funkcjonalny oraz makiety systemu. Następnie rozpoczął się Etap II (planowane zakończenie w maju 23’)- przyrostowe wykonywanie kolejnych funkcjonalności systemu. Etap ten podzielony jest na 6 etapów wytwórczych, obecnie trwa etap 4, odbyły się już 3 odbiory poszczególnych fragmentów systemu. W trakcie etapu 2 (luty br) Partner projektu przeprowadził badania użytkowników w formie obserwacji oraz wywiadów indywidualnych. W badaniu pierwszym wzięli udział przedstawiciele organów aab, którzy przetestowali na interaktywnej makiecie postępowanie pozwolenie na budowę, w drugim badaniu brały udział organy nb w postępowaniu zawiadomienie o zakończeniu robót budowlanych. W toku są prace nad przygotowaniem docelowej architektury oraz infrastruktury chmurowej systemu oraz uzgodnienia dotyczące integracji z systemami zewnętrznymi (EZD, e-Budownictwo, RWDZ, e-Doręczenia).</p> <p>W styczniu i w lutym br. rozpoczęliśmy szerokie działania informacyjne na temat projektu w dostępnych kanałach komunikacji: Twitter, Forum Budownictwa, strona internetowa Urzędu. Włączyliśmy też informacje o projekcie do wszystkich publicznych i wewnętrznych wystąpień Głównego Inspektora nadzoru Budowlanego. Przygotowaliśmy szczegółowy plan aktywności promocyjnych na kolejne miesiące.</p>
<p>Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń</p>	<p>Wejście w życie projektowanej ustawy może spowodować uszczuplenie budżetów gmin z tytułu opłaty skarbowej w związku z propozycją zwolnienia kilku inwestycji z konieczności uzyskania decyzji o pozwoleniu na budowę (objęcie części inwestycji zgłoszeniem zamiast pozwolenia na budowę) od których jest pobierana opłata. Nie jest możliwe wskazanie i oszacowanie wpływu projektowanych zmian na budżety gmin, z uwagi na fakt, że zakres zmian wprowadzanych projektowaną ustawą jest na tyle szeroki oraz dotyczy wielu aspektów, że zebranie tak szczegółowych informacji jest niemożliwe. Na brak</p>

	<p>możliwości zebrania i oszacowania wpływu projektowanej ustawy na budżety gmin wpływa także brak danych na temat ilości decyzji wydawanych obecnie w tym zakresie. Nowelizacja dotyczy jednak drobnych inwestycji stosunkowo rzadko występujących. Można więc zakładać, że nie będzie to istotna wielkość. Odnosnie zaś zmian w Prawie budowlanym dotyczących ograniczenia wydawania pozwoleń na użytkowanie, należy mieć na uwadze, że już obecnie, w związku z obowiązywaniem ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, pozwolenia te co do zasady nie są wydawane. Tym samym przeniesienie do Prawa budowlanego obowiązujących rozwiązań z ww. specustawy „covidowej”, nie powinno nic zmienić w kontekście pobierania opłaty skarbowej za pozwolenia na użytkowanie.</p> <p>W projektowanym art. 69 ustawy o koncesji na roboty budowlane dodany został ustęp 1a, w którym określono limit wydatków na kolejne lata 2026–2035, w kwocie ogółem i z wyodrębnieniem w pkt 1–10 dla poszczególnych lat budżetowych. Zgodnie z art. 69 ust. 1, w latach 2016–2025 maksymalny limit wydatków budżetu państwa będących skutkiem finansowym niniejszej ustawy wynosi 2 000 000 zł, w tym w:</p> <p>2026 r. – 200 000 zł; 2027 r. – 200 000 zł; 2028 r. – 200 000 zł; 2029 r. – 200 000 zł; 2030 r. – 200 000 zł; 2031 r. – 200 000 zł; 2032 r. – 200 000 zł; 2033 r. – 200 000 zł; 2034 r. – 200 000 zł; 2035 r. – 200 000 zł.</p>
--	---

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców, oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0–10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ..... r.)	duże przedsiębiorstwa	-	-	-	-	-	-	Brak możliwości oszacowania
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	-	-	-	-	-	-	Brak możliwości oszacowania
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	-	-	-	-	-	-	Brak możliwości oszacowania
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	<p>Projekt wywiera pozytywny wpływ na przedsiębiorców, szczególnie na sektor mikro i małych przedsiębiorstw, jak również obywateli poprzez dalsze uproszczenie realizacji inwestycji budowlanych i usprawnienie procedur, w szczególności skrócenie czasu na uzyskanie zgody na realizację inwestycji, oddanie wybudowanego obiektu budowlanego do użytkowania, rozszerzenie katalogu inwestycji (budów) niewymagających decyzji o pozwoleniu na budowę, a wymagających jedynie dokonania zgłoszenia, oraz katalogu inwestycji (budów) niewymagających ani decyzji o pozwoleniu na budowę, ani zgłoszenia.</p> <p>Do katalogu inwestycji zwolnionych z pozwolenia na budowę, ale wymagających zgłoszenia, proponuje się dodać m.in. budowę boisk i kortów, kiosków i pawilonów sprzedaży ulicznej o powierzchni zabudowy nie większej niż 15 m², bezodpływowych zbiorników na wody opadowe lub roztopowe o pojemności większej niż 5 m³ i nie większej niż 15 m³. W katalogu inwestycji zwolnionych z pozwolenia na budowę i zgłoszenia proponuje się umieścić m.in. budowę drobnych obiektów budowlanych przy boiskach, kortach i bieżniach, budowę przydomowych basenów i oczek wodnych nie tylko przy budynku mieszkalnym jednorodzinnym, ale również przy innych budynkach mieszkalnych, przy budynkach rekreacji indywidualnej i na terenach rodzinnych ogrodów działkowych, masztów flagowych oraz masztów do kamer monitoringu o wysokości do 7 m posadowionych na gruncie,.</p> <p>Zmiany zostaną wprowadzone również w zakresie procedury oddawania obiektów budowlanych do użytkowania. Ograniczony zostanie wymóg uzyskania pozwolenia na użytkowanie, tak aby było ono wymagane jedynie wówczas, gdy przystąpienie do użytkowania obiektu budowlanego ma nastąpić przed wykonaniem wszystkich robót budowlanych oraz, gdy sam inwestor dobrowolnie o to występuje, mimo że uzyskanie decyzji o pozwoleniu na użytkowanie nie jest wymagane. W pozostałych przypadkach wymagane byłoby zawiadomienie o zakończeniu budowy, a więc uproszczona procedura.</p>						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe, w tym osoby starsze i osoby niepełnosprawne							

		<p>Ponadto, w stosunku do budynków mieszkalnych jednorodzinnych oraz obiektów budowlanych kategorii III (niewielkie budynki, jak: domy letniskowe, budynki gospodarcze, garaże do dwóch stanowisk włącznie), proponuje się, aby oddanie do użytkowania tych obiektów następowało już z chwilą złożenia przez kierownika budowy oświadczenia o zakończeniu budowy i możliwości przystąpienia do użytkowania obiektu budowlanego, natomiast organ nadzoru budowlanego otrzymywał będzie zawiadomienie (zawiadomienie byłoby czynnością techniczną, nie mającą wpływu na fakt możliwości lub braku możliwości użytkowania obiektu budowlanego).</p> <p>Projekt wywiera pozytywny wpływ również z uwagi na fakt wprowadzenia pełnej cyfryzacji obowiązujących procedur. Inwestorzy otrzymają możliwość przedłożenia w organach administracji architektoniczno-budowlanej oraz organach nadzoru budowlanego wszystkich dokumentów w postaci elektronicznej. Pozwoli to nie tylko na usprawnienie procesu budowlanego ale również na zgromadzenie kompletu dokumentów w postaci cyfrowej, bez ryzyka ich zagubienia czy zniszczenia. Inwestor, który będzie chciał zrealizować inwestycję wszelkie dokumenty potrzebne do przedłożenia w organie administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego, np. pozwolenie wodnoprawne, czy decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, uzyska bez konieczności wychodzenia z domu. Usprawni to też działanie organów administracji publicznej, które nie będą musiały przeglądać i gromadzić obszernych często kompletów dokumentacji w postaci papierowej – wgląd do nich będzie się odbywał elektronicznie.</p> <p>Zgodnie z proponowanymi rozwiązaniami dziennik budowy w postaci papierowej wydaje się do dnia 31 maja 2023 r., z wyjątkiem dziennika budowy dotyczącego:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) budynków mieszkalnych jednorodzinnych, dla których dziennik budowy wydaje się do dnia 31 maja 2026 r.; 2) robót budowlanych na terenach zamkniętych ustalonych decyzją Ministra Obrony Narodowej.
Niemierzalne	duże przedsiębiorstwa	<p>Projekt wywiera pozytywny wpływ na przedsiębiorców, szczególnie na sektor mikro i małych przedsiębiorstw, jak również obywateli poprzez dalsze uproszczenie realizacji inwestycji budowlanych i usprawnienie procedur, w szczególności skrócenie czasu na uzyskanie zgody na realizację inwestycji oraz oddanie wybudowanego obiektu budowlanego do użytkowania.</p> <p>Projekt wywiera pozytywny wpływ na przedsiębiorców, szczególnie na sektor mikro- i małych przedsiębiorstw, jak również obywateli oraz organy administracji publicznej poprzez pełną cyfryzację obowiązujących procedur z zakresu procesu inwestycyjno-budowlanego. Inwestorzy otrzymają możliwość przedłożenia w organach administracji architektoniczno-budowlanej oraz organach nadzoru budowlanego wszystkich dokumentów w postaci elektronicznej. Inwestor, który będzie chciał zrealizować inwestycję wszelkie dokumenty potrzebne do przedłożenia w organie administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego, np. pozwolenie wodnoprawne, czy decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach uzyska bez konieczności wychodzenia z domu. Pozwoli to nie tylko na usprawnienie procesu budowlanego ale przede wszystkim pozwoli zaoszczędzić czas, który inwestor musiałby poświęcić na uzyskanie dokumentów, a następnie przedłożenie ich fizycznie w organach administracji architektoniczno-budowlanej oraz nadzoru budowlanego. Także organom administracji publicznej pozwoli to na zaoszczędzenie czasu, dotychczas przeznaczanego na weryfikację dokumentacji w postaci papierowej.</p> <p>W związku z przyjęciem projektowanej ustawy i wprowadzeniem elektronicznego obiegu dokumentów w procesie budowlanym przewiduje się podjęcie działań mających na celu przygotowanie w organach administracji publicznej obsługujących proces budowlany stanowiska (stanowiska ogólnodostępnego z komputerem), które będzie służyło pomocą osobom wykluczonym cyfrowo lub niefunkcjonującym w świecie cyfrowym przy składaniu czy wypełnianiu wniosków. Skala przygotowania odpowiada ilości organów aab i nb – łącznie 392 stanowiska. Na koszt stanowiska składa się koszt jednostki centralnej, monitora, myszy, klawiatury, oprogramowania systemowego i antywirusowego. Łącznie to ok. 11 200 zł (szacunek w oparciu o cenniki COAR na 2022). Niezależnie od powyższego podjęte zostaną szerokie działania informacyjne w tym zakresie (np. poprzez skierowanie pism z prośbą o zapewnienie obywatelom pomocy w składaniu wniosków elektronicznie w siedzibach organów terenowych).</p>
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe, w tym osoby starsze i osoby niepełnosprawne	
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Ustawa będzie miała korzystny wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorstw. Projektowana ustawa usprawni proces budowlany poprzez rozszerzenie katalogu obiektów budowlanych zwolnionych z obowiązku uzyskania decyzji o pozwoleniu na budowę oraz dokonania zgłoszenia organowi administracji architektoniczno-budowlanej. Uproszczona zostanie budowa i przebudowa budynków mieszkalnych jednorodzinnych, co wpłynie korzystnie na proces budowlany tych obiektów oraz efektywność pracy organów.	

	<p>Projektowana ustawa pozwoli także na pełną cyfryzację w obowiązujących procedurach. Inwestorzy otrzymają możliwość zgromadzenia i przedłożenia wszystkich dokumentów w postaci elektronicznej. W organach administracji architektoniczno-budowlanej oraz organach nadzoru budowlanego ograniczona zostanie więc liczba dokumentacji papierowej, a w konsekwencji i dostęp do dokumentów będzie prostszy i łatwiejszy.</p> <p>Nie jest możliwe wskazanie wartości bezwzględnych wielkości ujętych w tabeli po wejściu w życie projektowanej ustawy.</p>
--	---

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
☒ zmniejszenie liczby dokumentów ☒ zmniejszenie liczby procedur ☒ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczacji.	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy

Projektowane regulacje przyczynią się do dalszego usprawnienia i przyspieszenia procesu budowlanego.

Zmiany wprowadzane projektowaną ustawą, w szczególności w zakresie budowy budynków mieszkalnych jednorodzinnych oraz katalogu robót budowlanych zwolnionych z obowiązku uzyskania pozwolenia na budowę oraz dokonania zgłoszenia, jak też zmiany w procedurze oddawania obiektów budowlanych do użytkowania, przyczynią się do ograniczenia i zmniejszenia ilości dokumentów przygotowywanych przez inwestora i gromadzonych przez organy administracji publicznej. Przewidziane w projektowanej ustawie regulacje odciążą i usprawnią także działalność organów, poprzez wyłączenie spod ich kompetencji niektórych funkcjonujących obecnie obowiązków.

Projektowane zmiany wyeliminują dualizm prawny związany z budową budynków mieszkalnych jednorodzinnych o powierzchni zabudowy poniżej i powyżej 70 m². Budowa budynków mieszkalnych jednorodzinnych na potrzeby własne będzie realizowana na podstawie jednolitej procedury. Tym samym, organy administracji architektoniczno-budowlanej otrzymując wniosek o budowę budynku mieszkalnego jednorodzinnego nie będą musiały weryfikować i sprawdzać czy jest to inwestycja do 70 m² czy powyżej 70 m². Katalog dokumentów będzie jednakowy dla obu tych inwestycji, a w rezultacie i organ poświęci mniej czasu na ich weryfikację.

Dodatkowym uproszczeniem i usprawnieniem procesu będzie rozszerzenie katalogu inwestycji realizowanych na podstawie zgłoszenia lub bez pozwolenia na budowę i zgłoszenia. Do katalogu inwestycji zwolnionych z pozwolenia na budowę i zgłoszenia wprowadzone zostaną inwestycje na tyle proste i nieskomplikowane, żeby inwestor nie musiał przygotowywać np. projektu budowlanego czy uzyskiwać pozwoleń, decyzji czy opinii wynikających z przepisów odrębnych. Pozwoli to ograniczyć formalizm i liczbę dokumentów, lecz mimo wszystko pozwoli na kontrolę inwestycji przez organ administracji publicznej.

Wskazane powyżej zmiany w sposób pozytywny wpłyną na czas związany z prowadzonymi postępowaniami, a w konsekwencji w sposób realny skrócą terminy związane z rozpoczęciem realizacji inwestycji. W przypadku prostych inwestycji polegających np. na budowie kiosków i pawilonów sprzedaży ulicznej o powierzchni zabudowy nie większej niż 15 m² inwestor nie będzie musiał czekać kilku tygodni na wydanie pozwolenia na budowę, ale będzie mógł rozpocząć inwestycje po 21 dniach od dokonania zgłoszenia w organie administracji architektoniczno-budowlanej. Z kolei inwestor budynku mieszkalnego jednorodzinnego powyżej 70 m² będzie mógł, w wyniku proponowanych zmian, przystąpić do realizacji inwestycji niezwłocznie po dokonaniu zgłoszenia. Tym samym nie będzie musiał czekać nawet wyżej wymienionych 21 dni na rozpatrzenie zgłoszenia przez organ. W rezultacie również pracownicy organu administracji architektoniczno-budowlanej zaoszczędzą czas na prowadzone procedury.

Ponadto wprowadzone zmiany odciążą również organy nadzoru budowlanego przyjmujące zawiadomienie o zakończeniu budowy i wydające pozwolenie na użytkowanie. Zmniejszy się liczba obiektów wymagających wydania decyzji o pozwoleniu na użytkowanie – będzie ono wymagane jedynie wówczas, gdy przystąpienie do użytkowania obiektu budowlanego będzie następować przed wykonaniem wszystkich robót budowlanych oraz, gdy sam inwestor dobrowolnie o to wystąpi, mimo że uzyskanie decyzji o pozwoleniu na użytkowanie nie będzie wymagane. Z kolei w stosunku do budynków mieszkalnych jednorodzinnych oraz obiektów budowlanych kategorii III (niewielkie budynki, jak: domy letniskowe, budynki gospodarcze, garaże do dwóch stanowisk włącznie), wyłączony zostanie formalny udział organu nadzoru budowlanego w oddaniu do użytkowania. Oddanie do użytkowania tych obiektów nastąpi z chwilą złożenia przez kierownika budowy oświadczenia o zakończeniu budowy i możliwości przystąpienia do użytkowania obiektu budowlanego, natomiast organ nadzoru budowlanego otrzymywał będzie jedynie zawiadomienie potwierdzające użytkowanie obiektu budowlanego (zawiadomienie byłoby czynnością techniczną, nie mającą wpływu na fakt możliwości lub braku możliwości użytkowania obiektu budowlanego).

Zawiadomienia o przystąpieniu do użytkowania będzie można dokonać w formie dokumentu elektronicznego za pośrednictwem portalu e-Budownictwo.

Projekt ustawy w zakresie procedury oddawania obiektów budowlanych do użytkowania nie wpłynie na bezpieczeństwo użytkowania obiektów budowlanych. Należy bowiem pamiętać, że za prawidłowe opracowanie dokumentacji projektowej oraz bezpieczeństwo wykonywanych robót budowlanych odpowiadają podmioty legitymujące się odpowiednią wiedzą w tym zakresie. Za opracowanie projektu budowlanego w sposób zgodny z wymaganiami ustawy, ustaleniami określonymi w decyzjach administracyjnych dotyczących zamierzenia budowlanego, obowiązującymi przepisami oraz zasadami wiedzy technicznej odpowiedzialność ponosi projektant (zob. art. 20 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane), natomiast prawidłowe i bezpieczne prowadzenie robót budowlanych to obowiązki kierownika budowy – zgodnie z art. 21a–23 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane. Rola organów nadzoru budowlanego sprowadza się do weryfikacji przedłożonego kompletu dokumentów – na co organ ma 14 dni od dnia doręczenia zawiadomienia o zakończeniu budowy. Przyjęcie projektowanych rozwiązań – w szczególności polegających na informowaniu organu nadzoru budowlanego, że obiekt został przekazany do użytkowania – pozwala przyjąć, że czas realizacji inwestycji zostanie skrócony o, wskazane w art. 54 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, 14 dni. Wpłynie to korzystnie na funkcjonowanie organów nadzoru budowlanego oraz usprawnienie ich działania.

Proponowane zmiany, w zakresie oddawania obiektów do użytkowania, przyniosą również pozytywny skutek dla inwestorów. Mniejsza liczba sytuacji, w których będzie wymagane uzyskanie pozwolenia na użytkowanie oznaczać będzie dla inwestorów możliwość przystąpienia do użytkowania po 14 dniach od zawiadomienia organu o zakończeniu budowy, a nie tak jak obecnie dopiero po zakończeniu całego postępowania administracyjnego związanego z wydaniem decyzji o pozwoleniu na użytkowanie i wiążącej się z tym przeprowadzanej przez organ nadzoru budowlanego obowiązkowej kontroli budowy.

Ponadto, w przypadku oddania do użytkowania budynku mieszkalnego jednorodzinne oraz obiektu budowlanego kategorii III (niewielkie budynki, jak: domy letniskowe, budynki gospodarcze, garaże do dwóch stanowisk włącznie) inwestor zamiast czekać 14 dni na analizę dokumentów przez organ nadzoru budowlanego będzie mógł od razu, po złożeniu przez kierownika budowy oświadczenia o zakończeniu budowy, rozpocząć użytkowanie.

Oszczędność czasu wynikająca ze zmian wprowadzonych projektem ustawy o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw przedstawia się następująco:

Rodzaj inwestycji	Decyzja zezwalająca na rozpoczęcie inwestycji – czas wydania decyzji/przyjęcie zgłoszenia			Oddanie do użytkowania – czas wydania decyzji o pozwoleniu na użytkowanie/przyjęcia zawiadomienia o zakończeniu budowy		
	Obecne przepisy	Przepisy po zmianach	Różnica	Obecne przepisy	Przepisy po zmianach	Różnica
Budowa wolno stojących, nie więcej niż dwukondygnacyjnych budynków mieszkalnych jednorodzinnych o powierzchni zabudowy do 70 m ² , których obszar oddziaływania mieści się w całości na działce lub działkach, na których zostały zaprojektowane, a budowa jest prowadzona w celu zaspokojenia własnych potrzeb mieszkaniowych inwestora	0 dni	0 dni	0 dni	14 dni	0 dni	14 dni
Budowa wolno stojących, nie więcej niż dwukondygnacyjnych budynków mieszkalnych jednorodzinnych o powierzchni zabudowy powyżej 70 m ² , których obszar oddziaływania mieści się w całości na działce lub działkach, na których zostały	Średnio około 49 dni ¹⁾ (pozwolenie na budowę) lub 21 dni (tzw. zgłoszenie z projektem budowlanym)	0 dni	Średnio około 28 (pozwolenie na budowę) lub 21 dni (tzw. zgłoszenie z projektem budowlanym)	14 dni	0 dni	14 dni

¹⁾ Średni czas wyliczony na podstawie Rejestru Wniosków, Decyzji i Zgłoszeń (RWDZ) – dane za 2021 r. dla wniosków, które wpłynęły w 2021 r. Wskazana liczba dni to faktyczna liczba dni liczona od wpływu wniosku do dnia wydania decyzji (bez odliczania dni, o których mowa w art. 35 ust. 8 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane)

zaprojektowane, a budowa jest prowadzona w celu zaspokojenia własnych potrzeb mieszkaniowych inwestora						
Budowa kolumbarium o powierzchni zabudowy nie większej niż 15 m ² i o wysokości nie większej niż 3 m na terenie cmentarza	Średnio około 49 dni	21 dni	Średnio około 28 dni	Średnio około 30 dni (21 na obowiązkową kontrolę + 7 dni na wydanie decyzji)	14 dni	14 dni
Budowa kiosków i pawilonów sprzedaży ulicznej o powierzchni zabudowy nie większej niż 15 m ²	Średnio około 49 dni	21 dni	Średnio około 28 dni	Średnio około 30 dni	14 dni	14 dni
Budowa masztów flagowych o wysokości do 7 m posadowionych na gruncie	Średnio około 49 dni	21 dni	Średnio około 28 dni	Średnio około 30 dni	14 dni	14 dni
Budowa zbiorników na wody opadowe lub roztopowe o pojemności większej niż 5 m ³ i nie większej niż 15m ³	Średnio około 49 dni	21 dni	Średnio około 28 dni	Średnio około 30 dni	14 dni	14 dni
Budowa zbiorników na wody opadowe lub roztopowe o pojemności nie większej niż 5 m ³	Średnio około 49 dni	0 dni	49 dni	Średnio około 30 dni	14 dni	14 dni

Przewiduje się również, że przyjęcie projektowanych rozwiązań nie wpłynie w znacznym stopniu na obciążenie pracą kierowników budowy. Projektowane przepisy nie zmieniają bowiem obowiązków kierowników budowy, lecz jedynie doprecyzowują i modyfikują obowiązujące regulacje. Wskazać jednak należy, że przyjęcie projektowanych regulacji, polegających na wzmocnieniu roli profesjonalnych uczestników procesu budowlanego (np. projektantów lub kierowników budów), przy jednoczesnym odciążeniu organów administracji architektoniczno-budowlanej i organów nadzoru budowlanego, może spowodować wzrost usług przez nich świadczonych. Pamiętać jednak trzeba, że to na tych podmiotach będzie spoczywała odpowiedzialność za bezpieczeństwo obiektów budowlanych. Zatem możliwe jest, że przełoży się to na wzrost ich wynagrodzeń.

Jedynie w przypadku oddawania do użytkowania budynku mieszkalnego jednorodzinnego o powierzchni zabudowy do 70 m², dla którego nie ustanowiono kierownika budowy przewiduje się, że jego obowiązki przejmie inwestor. Oznacza to, że inwestor budynku mieszkalnego jednorodzinnego o powierzchni zabudowy do 70 m², który nie ustanowił kierownika budowy będzie zobowiązany złożyć oświadczenie o zakończeniu budowy i możliwości przystąpienia do użytkowania obiektu budowlanego, spełniając przy tym wymagania określone w projektowanych art. 53c ust. 3 i 4, tj. że wszystkie roboty budowlane objęte projektem budowlanym zostały wykonane; wykonano nieobjęte projektem budowlanym przyłącza zapewniające użytkowanie obiektu budowlanego zgodnie z przeznaczeniem; dołączono do dokumentacji budowy: dokumenty, o których mowa w art. 57 ust. 1 pkt 1a i 4–6, dokumentację fotograficzną potwierdzającą wykonanie obiektu budowlanego zgodnie z projektem budowlanym. Ponadto, w oświadczeniu o zakończeniu budowy inwestor będzie zobowiązany wskazać, że obiekt budowlany został wykonany zgodnie z projektem budowlanym lub warunkami pozwolenia na budowę oraz obowiązującymi przepisami, oraz że doprowadzono do należytego stanu i porządku teren budowy, a także – w razie korzystania – drogę, ulicę, sąsiednią nieruchomości, budynek lub lokal.

Projektowane regulacje pozwolą na cyfryzację obowiązujących procedur, w szczególności ograniczą ilość dokumentacji gromadzonej w postaci papierowej, bez ryzyka ich zagubienia czy zniszczenia. Cały proces związany z gromadzeniem dokumentacji na potrzeby konkretnych etapów realizacji inwestycji będzie mógł się odbywać bez konieczności wychodzenia z domu.

Wprowadzenie Bazy Projektów Budowlanych pozwoli z kolei ograniczyć liczbę projektów budowlanych przekazywanych do organu administracji architektoniczno-budowlanej i organów nadzoru budowlanego. W Bazie Projektów Budowlanych będą gromadzone projekty budowlane sporządzone w postaci elektronicznej. Projektu budowlanego, który zostanie zamieszczony w Bazie Projektów Budowlanych inwestor nie będzie musiał „fizycznie” przekazywać do organu – będzie mógł we wnioskach, zgłoszeniach czy zawiadomieniach podać numer a organ administracji architektoniczno-budowlanej oraz organ nadzoru budowlanego obsługujący wniosek, zgłoszenie czy zawiadomienie będzie miał wgląd do projektu poprzez Bazę Projektów Budowlanych. Powyższe rozwiązanie ograniczy liczbę dokumentów przekazywanych przez inwestora do organów administracji architektoniczno-budowlanej i organów nadzoru budowlanego, lecz również usprawni i przyspieszy wymianę informacji pomiędzy samymi organami. Nie będzie bowiem konieczności przekazywania dokumentacji z organu administracji architektoniczno-budowlanej do organu nadzoru budowlanego drogą papierową.

Projektowane zmiany pozytywnie wpłyną na funkcjonowanie organów administracji architektoniczno-budowlanej i organów nadzoru budowlanego. Nie jest jednakże możliwe jednoznaczne wskazanie oszczędności czasowych dla poszczególnych organów. Należy bowiem pamiętać, że od ponad dwóch lat obowiązuje w Polsce najpierw stan epidemii, a obecnie stan

zagrożenia epidemicznego. W konsekwencji wiele organów administracji publicznej, w tym organy administracji architektoniczno-budowlanej oraz organy nadzoru budowlanego, działają na podstawie szczególnych regulacji wprowadzonych przepisami ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 2095, z późn. zm.). Przepisy ww. ustawy zmieniły chociażby sposób oddawania obiektów budowlanych do użytkowania, wprowadzając jako zasadę, na czas epidemii lub stanu zagrożenia epidemicznego, zawiadomienie o zakończeniu budowy. Tym samym, organy nadzoru budowlanego już od marca 2020 r. zmuszone zostały do przeorganizowania swojej pracy, tak aby dostosować się do obowiązujących przepisów. Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw nie wprowadza nowych regulacji w tym zakresie, lecz jedynie potwierdza to, co obowiązuje i funkcjonuje już od ponad dwóch lat. Analogicznie wygląda sytuacja w przypadku organów administracji architektoniczno-budowlanej, które także musiały przeorganizować swoją pracę i dostosować się do zmian wprowadzonych przepisami ustawy z dnia 10 grudnia 2020 r. o zmianie niektórych ustaw wspierających rozwój mieszkalnictwa (Dz. U. z 2021 r. poz. 11, z późn. zm.). Przedmiotowa ustawa wprowadziła bowiem szereg zmian w procedurach budowlanych, przede wszystkim w zakresie możliwości składania np. wniosków o pozwolenie na budowę, zgłoszeń budowy oraz innych zawiadomień i zgłoszeń drogą elektroniczną. Także i w tym przypadku charakter pracy organów się zmienił, natomiast zaoszczędzony czas poświęcono na realizację innych, wynikających z przepisów, zadań.

9. Wpływ na rynek pracy

Wejście w życie ustawy nie będzie miało wpływu na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☒ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☒ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:	☒ informatyzacja ☐ zdrowie
--	--	--

<p>Omówienie wpływu</p>	<p>Projektowane w ustawie rozwiązania przyczynią się do dalszego usprawnienia i przyspieszenia procesu inwestycyjno-budowlanego.</p> <p>Zarówno inwestorzy, jak też organy administracji publicznej, ograniczą ilość przygotowywanej i gromadzonej dokumentacji, co będzie miało pozytywny wpływ na środowisko naturalne i informatyzację.</p> <p>Wprowadzenie Bazy Projektów Budowlanych pozwoli ograniczyć liczbę projektów budowlanych przekazywanych do organu administracji architektoniczno-budowlanej i organów nadzoru budowlanego. Projektu budowlanego, który zostanie zamieszczony w Bazie Projektów Budowlanych inwestor nie będzie musiał „fizycznie” przekazywać do organu – będzie mógł jedynie podać jego numer a organ administracji architektoniczno-budowlanej oraz organ nadzoru budowlanego obsługujący wniosek, zgłoszenie czy zawiadomienie będzie miał wgląd do projektu poprzez Bazę Projektów Budowlanych. Powyższe rozwiązanie ograniczy liczbę dokumentów przekazywanych przez inwestora do organów administracji architektoniczno-budowlanej i organów nadzoru budowlanego, lecz również usprawni wymianę informacji pomiędzy samymi organami. Nie będzie bowiem konieczności przekazywania dokumentacji z organu administracji architektoniczno-budowlanej do organu nadzoru budowlanego drogą papierową.</p> <p>Wprowadzone zmiany wpłyną również na proces oddawania obiektów do użytkowania i działanie organów nadzoru budowlanego. Wprowadzenie możliwości oddania do użytkowania budynków mieszkalnych jednorodzinnych oraz obiektów budowlanych kategorii III (niewielkie budynki, jak: domy letniskowe, budynki gospodarcze, garaże do dwóch stanowisk włącznie) na podstawie oświadczenia kierownika budowy o zakończeniu budowy i możliwości przystąpienia do użytkowania obiektu budowlanego, spowoduje, że liczba dokumentów przekazywanych do organu nadzoru budowlanego ulegnie zmniejszeniu. Zawiadamiając organ o przystąpieniu do użytkowania będzie można tego dokonać m.in. drogą elektroniczną.</p> <p>Projektowana ustawa pozytywnie wpłynie również na sądownictwo administracyjne poprzez ograniczenie udziału w postępowaniach administracyjnych tzw. piniaczy, których celem jest jedynie wydłużenie postępowania i utrudnienie realizacji inwestycji.</p> <p>Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw wprowadzi kolejne rozwiązania mające na celu informatyzację w działaniu organów administracji publicznej. W rezultacie uzyskanie dokumentacji na potrzeby realizacji inwestycji będzie mogło odbywać się bez konieczności wychodzenia z domu. Również w przypadku organów administracji architektoniczno-budowlanej oraz organów nadzoru budowlanego powoli na usprawnienie ich działania i skrócenie czasu na załatwienie sprawy.</p> <p>W zakresie obszaru ochrona danych osobowych: podczas projektowania proponowanych rozwiązań dążono do wypracowania rozwiązań mających na celu minimalizację ryzyka związanego z naruszeniem praw i wolności osób, których dane będą przetwarzane na podstawie projektowanego aktu prawnego. W tym celu</p>
-------------------------	---

kierowano się podstawowymi zasadami przetwarzania danych osobowych, tj. przejrzystości, rzetelności, legalności, celowości, minimalizacji danych, prawidłowości danych, ograniczenia przechowywania danych, integralności i poufności oraz rozliczalności. Dzięki proponowanym przepisom ustawy, w ocenie projektodawcy, dane osobowe będą przetwarzane zgodnie z zasadami przyjętymi w powszechnie obowiązujących przepisach prawa i wyłącznie w celu określonym w ustawie.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Wejście w życie aktu prawnego przewiduje się co do zasady po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia. Z uwagi na konieczność wdrożenia Systemu do Obsługi Postępowań Administracyjnych w Budownictwie przepisy w tym zakresie wejdą w życie w późniejszym terminie.

Zmiana ustawy wymaga wydania lub zmiany rozporządzenia określającego:

- 1) warunki techniczne, jakim powinny odpowiadać przydomowe schrony i ukrycia doraźne o powierzchni użytkowej do 35 m² oraz ich usytuowanie,
- 2) sposób prowadzenia rejestru wniosków o pozwolenie na budowę i decyzji o pozwoleniu na budowę oraz rejestru zgłoszeń dotyczących budowy, o której mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1–3;
- 3) wzory i sposób prowadzenia centralnych rejestrów osób posiadających uprawnienia budowlane, ukaranych z tytułu odpowiedzialności zawodowej oraz rzeczoznawców budowlanych;
- 4) wzór formularza wniosku o ustalenie lokalizacji inwestycji celu publicznego albo warunków zabudowy w formie dokumentu elektronicznego w rozumieniu ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2023 r. poz. 57).

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Ewaluacja projektu ustawy nastąpi w ramach prowadzonej przez Główny Urząd Nadzoru Budowlanego, bieżącej analizy sposobu jej stosowania przy zastosowaniu następujących mierników:

- liczby zawiadomień o rozpoczęciu użytkowania obiektu budowlanego,
- liczby projektów zamieszczanych w Bazie Projektów Budowlanych.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Raport z konsultacji publicznych oraz opiniowania

I. Przedmiot konsultacji publicznych oraz opiniowania

Przedmiotem konsultacji publicznych i opiniowania był projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw (numer w wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów: UD427).

II. Przebieg konsultacji publicznych oraz opiniowania i podmioty, które wzięły w nich udział

3 października 2022 r. Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego, działający na podstawie upoważnienia Pana Waldemara Budy – Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 20 lipca 2022 r. (znak: MRiT/ 224 - UM /22), skierował projekt ustawy do konsultacji publicznych i opiniowania. Termin konsultacji publicznych i opiniowania został wyznaczony na 7 dni od otrzymania zaproszenia. Treść projektu została udostępniona na stronach Rządowego Centrum Legislacji w zakładce „Rządowy proces legislacyjny”.

Projekt został przekazany do konsultacji następującym podmiotom:

- 1) Stowarzyszenie Architektów Polskich;
- 2) Polski Związek Pracodawców Budownictwa;
- 3) Izba Projektowania Budowlanego;
- 4) Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa;
- 5) Związek Zawodowy Budowlani;
- 6) Fundacja Wszechnicy Budowlanej;
- 7) Instytut Gospodarki Nieruchomościami;
- 8) Konfederacja Budownictwa i Nieruchomości;
- 9) Korporacja Przedsiębiorców Budowlanych „UNI-BUD”;
- 10) Krajowa Izba Gospodarcza;
- 11) Polska Rada Biznesu;
- 12) Państwowa Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości;
- 13) Polska Izba Budownictwa;
- 14) Polski Związek Firm Deweloperskich;
- 15) Porozumienie Zielonogórskie;
- 16) Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji;
- 17) Izba Gospodarcza Gazownictwa;
- 18) Polska Izba Przemysłu Chemicznego;
- 19) Geodezyjna Izba Gospodarcza;
- 20) Stowarzyszenie Geodetów Polskich;
- 21) Unia Metropolii Polskich;
- 22) Unia Miasteczek Polskich;
- 23) Związek Gmin Wiejskich RP;
- 24) Związek Miast Polskich;
- 25) Związek Samorządów Polskich;
- 26) Instytut Rozwoju Miast i Regionów;
- 27) Narodowy Instytut Urbanistyki i Architektury.

Projekt rozporządzenia został przekazany do opiniowania następującym podmiotom:

- 1) Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów;
- 2) Prezes Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego;
- 4) Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorstw;
- 5) Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych;

- 6) Prezes Głównego Urzędu Statystycznego;
- 7) Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej;
- 8) Główny Geodeta Kraju;
- 9) Prezes Państwowej Agencji Atomistyki;
- 10) Prezes Urzędu Dozoru Technicznego;
- 11) Wojewoda Dolnośląski;
- 12) Wojewoda Kujawsko-Pomorski;
- 13) Wojewoda Lubelski;
- 14) Wojewoda Lubuski;
- 15) Wojewoda Łódzki;
- 16) Wojewoda Małopolski;
- 17) Wojewoda Mazowiecki;
- 18) Wojewoda Opolski;
- 19) Wojewoda Podkarpacki;
- 20) Wojewoda Podlaski;
- 21) Wojewoda Pomorski;
- 22) Wojewoda Śląski;
- 23) Wojewoda Świętokrzyski;
- 24) Wojewoda Warmińsko-Mazurski;
- 25) Wojewoda Wielkopolski;
- 26) Wojewoda Zachodniopomorski;
- 27) Izba Architektów Rzeczypospolitej Polskiej – Krajowa Rada;
- 28) Polska Izba Inżynierów Budownictwa – Krajowa Rada
- 29) NSZZ Solidarność;
- 30) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych;
- 31) Forum Związków Zawodowych;
- 32) Związek Przedsiębiorców i Pracodawców;
- 33) Federacja Przedsiębiorców Polskich;
- 34) Business Centre Club;
- 35) Związek Rzemiosła Polskiego;
- 36) Konfederacja Lewiatan;
- 37) Pracodawcy RP.

Projekt został również skierowany do zaopiniowania przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego, a także Radę Dialogu Społecznego.

W trakcie konsultacji publicznych oraz opiniowania do projektu ustawy zostały zgłoszone łącznie 384 uwagi, z czego 301 uwag w ramach konsultacji publicznych, natomiast 83 uwagi w ramach opiniowania. Wśród uwag zgłoszonych w ramach konsultacji publicznych 69 uwag zostało zgłoszonych po terminie. Wszystkie uwagi zostały przeanalizowane pod kątem możliwości ujęcia ich w projekcie ustawy.

Uwagi do projektu ustawy w ramach konsultacji i opiniowania zgłosiły w terminie następujące podmioty: Polska Izba Inżynierów Budownictwa, Izba Architektów RP, Stowarzyszenie Architektów Polskich, Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa, Polskie Zrzeszenie Inżynierów i Techników Sanitarnych, Polski Związek Pracodawców Budownictwa, Izba Gospodarcza Gazownictwa, Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji, Stowarzyszenie Geodetów Polskich, PGE Polska Grupa Energetyczna S.A., Gaz-System, Wojewódzki Inspektor Nadzoru Budowlanego w Opolu, Starostwo Powiatu Warszawskiego Zachodniego, Starostwo Powiatowe w Piasecznie, Prezydent Miasta Łodzi, Główny Geodeta Kraju, Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej, Prokuratura Generalna RP, Wojewoda Mazowiecki, Wojewoda Świętokrzyski, Wojewoda

Małopolski, Wojewoda Lubelski, Wojewoda Podlaski, Wojewoda Opolski, Wojewoda Wielkopolski, Wyższy Urząd Górniczy oraz osoby fizyczne.

Uwagi do projektu w ramach konsultacji i opiniowania po terminie zgłosiły następujące podmioty: Dolnośląski Wojewódzki Inspektor Nadzoru Geodezyjnego i Kartograficznego, Stowarzyszenie Studiów i Analiz Bezpieczeństwa, Naczelna Rada Adwokacka, Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Pożarnictwa, Narodowy Instytut Architektury i Urbanistyki, Śląski Związek Gmin i Powiatów, Urząd Ochrony Danych Osobowych, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz osoby fizyczne.

Informacje o braku uwag przysłały następujące podmioty: Urząd Gminy w Regiminie, Wojewoda Lubuski, Porozumienie Zielonogórskie, Naczelny Sąd Administracyjny.

Zgłoszone w trakcie konsultacji publicznych oraz opiniowania uwagi dotyczyły całego projektu ustawy, tj. zarówno treści ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, jak i innych ustaw, a także przepisów przejściowych, dostosowujących oraz końcowych. W większości uwagi odnosiły się do rozwiązań zawartych w projekcie ustawy – Prawo budowlane, niemniej jednak sporo uwag wykraczało poza zakres nowelizacji, wskazując konieczność zmiany innych przepisów, niż te poddane nowelizacji. Część uwag powielala się. Część uwag, w tym doprecyzowujące i redakcyjne, uwzględniono. Przyjęte zostały również uzasadnione merytorycznie uwagi, które dotyczyły zakresu nowelizacji i wpisywały się w jej cel.

W oparciu o uwagi zgłoszone w trakcie konsultacji publicznych i opiniowania zmodyfikowano projekt ustawy.

III. Opis najważniejszych uwag zgłaszanych w ramach konsultacji publicznych i opiniowania wraz ze stanowiskiem projektodawcy

1. Uwagi dotyczące cyfryzacji procesu inwestycyjnego.

Zgłoszone uwagi dotyczyły zarówno samego obowiązku składania dokumentów w procesie inwestycyjno-budowlanym w postaci elektronicznej, wykluczenia cyfrowego znacznej części mieszkańców kraju, czy też zbyt krótkiego terminu wprowadzenia w życie pełnej cyfryzacji w organach administracji publicznej). Uwago te nie zostały uwzględniona, a projektodawcy wskazali, że cyfryzacja jest potrzebna, a sam projekt ustawy nie prowadzi do wykluczenia cyfrowego dużej części społeczeństwa. Wskazywano również, że aktualnie techniki komunikacji cyfrowej znane są dużej części społeczeństwa. Natomiast możliwość komunikacji cyfrowej osób nie zaznajomionych z tymi technikami odbywać się może przy pomocy pracowników organów terenowych w siedzibach tych organów.

2. Uwagi w zakresie pakietu zmian dotyczących rzeczoznawcy budowlanego.

Zgłoszone uwagi nie kwestionowały przywrócenia rzeczoznawstw budowlanego jako samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie. Zakres zgłoszonych uwag odnosił się przed wszystkim do zakresu czynności, które będzie mógł wykonywać rzeczoznawca budowlany. Uwagi w tym zakresie zostały częściowo uwzględnione, poprzez określenie przypadków, kiedy ekspertyzy techniczne będą mogły sporządzać osoby posiadające uprawnienia budowlane przez co najmniej 8 lat.

Ponadto zgłoszono uwagi dotyczące projektowanych definicji opracowań technicznych, które będą sporządzane w ramach procesu budowlanego przez osoby posiadające odpowiednie uprawnienia budowlane lub tytuł rzeczoznawcy budowlanego. Uwagi te zostały częściowo uwzględnione i dokonano zmian w zakresie wprowadzanych definicji pozostawiając dwa pojęcia: oceny technicznej i ekspertyzy technicznej.

Zgłoszone uwagi dotyczyły także możliwości nadawania uprawnień w ograniczonym zakresie technikom oraz zmian w zakresie specjalności architektonicznej. Zgłoszone uwagi dotyczyły głównie projektowanego umożliwienia zdobywania uprawnień budowlanych do projektowania w ograniczonym zakresie przez techników oraz zmian zakresu uprawnień do projektowania w ograniczonym zakresie w specjalności architektonicznej. Uwagi zostały częściowo uwzględnione poprzez wprowadzenie możliwości uzyskania uprawnień budowlanych do projektowania w ograniczonym zakresie przez techników w odniesieniu do architektury obiektu o kubaturze do 1000 m³ w zabudowie zagrodowej lub na terenie zabudowy zagrodowej oraz zwiększenie zakresu uprawnień budowlanych w specjalności architektonicznej w ograniczonym zakresie w przypadku osób posiadających tytuł zawodowy magistra inżyniera, inżyniera lub inżyniera architekta do projektowania lub kierowania robotami budowlanymi w odniesieniu do architektury obiektu o kubaturze do 1000 m³ poprzez likwidację ograniczenia zakresu projektowania do obszaru zabudowy zagrodowej lub terenu zabudowy zagrodowej.

3. Uwagi dotyczące ograniczenia udziału w postępowaniach prowadzonych na podstawie ustawy – Prawo budowlane osób, których celem jest utrudnienie i odwleczenie realizacji inwestycji.

Wskazywano, że zmiany w tym zakresie wprowadzają dodatkowy warunek skorzystania z konstytucyjnego prawa do zaskarżenia decyzji wydanych w pierwszej instancji (art. 78 Konstytucji) poprzez wprowadzenie obligatoryjnego załącznika do odwołania i zażalenia, tj. oświadczenia o świadomości odpowiedzialności karnej za umyślne wprowadzanie organów wyższego stopnia w błąd co do faktów lub okoliczności mających znaczenie dla sprawy, które składane jest pod rygorem odpowiedzialności karnej. Wskazywano również, że projektowany art. 10b ma charakter wymuszenia na stronach postępowania administracyjnego rezygnacji z należącego im prawa do dwuinstancyjności postępowania.

Uwagi w tym zakresie nie zostały uwzględnione. Projektodawcy podkreślili, że proponowana zmiana ma na celu wprowadzenie ograniczeń wnoszenia odwołań od decyzji oraz zażaleń na postanowienia przez strony postępowania, których celem nie jest walka o własne prawa, ale takie działanie, które ma wydłużyć postępowanie i utrudnić realizację inwestycji. Nie jest natomiast celem projektowanego przepisu ograniczenie prawa do odwołania od decyzji i wymuszenie rezygnacji z należącego stronom prawa do dwuinstancyjności postępowania. Przepis ma spowodować, że osoba planująca odwołanie od decyzji czy wnosząca zażalenie zastanowi się czy jej interesem jest faktyczne zaskarżenie decyzji czy postanowienia czy jej zablokowanie.

4. Uwagi dotyczące zdjęcia z organów administracji architektoniczno-budowlanej obowiązku sprawdzania zgodności projektu zagospodarowania działki lub terenu z przepisami techniczno-budowlanymi.

W zgłoszonych uwagach podnoszono, że brak konieczności sprawdzenia zgodności projektu zagospodarowania działki lub terenu z przepisami techniczno-budowlanymi spowoduje nasilenie konfliktów sąsiedzkich, a także zwiększenie liczby postępowań skargowych, które są mniej skuteczne niż rozpatrzenie uwag w postępowaniu o udzielenie pozwolenia na budowę lub postępowaniu odwoławczym. Wskazywano także, że projekty są często niezgodne z przepisami techniczno-budowlanymi co skutkuje nakładaniem na inwestora obowiązku doprowadzenia projektu do zgodności z przepisami.

Uwagi w tym zakresie nie zostały uwzględnione. Wskazano, że podstawowym celem projektowanych zmian jest odciążenie organów administracji architektoniczno-budowlanej i ograniczenie zakresu wykonywanych przez nie czynności. Natomiast procedura wydania

pozwolenia na budowę czy przyjęcia zgłoszenia nie powinna być bezpłatnym audytem projektu zagospodarowania działki lub terenu oraz projektu architektoniczno-budowlanego opracowanego przez projektanta, zaś urzędnicy wykonujący czynności w ramach postępowania o wydanie pozwolenia na budowę czy przyjętego zgłoszenia nie powinni odpowiadać za błędy w dokumentacji projektowej.

5. Uwagi wobec propozycji wydłużenia terminów przedawnienia wszczęcia postępowania w zakresie odpowiedzialności zawodowej.

W ramach zgłoszonych uwag wskazywano, że termin 10 lat przedawnienia od momentu popełnienia czynu jest rozwiązaniem wprowadzającym znacznie surowsze zasady odpowiedzialności niż obowiązujące dla innych zawodów zaufania publicznego np. dla radców prawnych i adwokatów, co skutkuje nieuzasadnioną nierównością między zawodami zaufania publicznego, a także wiąże się ze znacznym wydłużeniem okresu braku pewności prawnej po stronie osób wykonujących samodzielne funkcje techniczne w budownictwie. Podnoszono, że po tak długim terminie powstaną trudności dowodowe, gdyż po upływie zbyt długiego okresu trudno jest nie tylko podjąć skuteczną obronę w toku postępowania z zakresu odpowiedzialności zawodowej, ale również dokonać oceny stanu faktycznego na podstawie którego na zostać wydana decyzja.

Uwagi w tym zakresie nie zostały uwzględnione. Wskazano, że założeniem projektu ustawy są zmiany zaostrzające odpowiedzialność zawodową w budownictwie.

Ponadto zgłaszane uwagi dotyczyły:

1) art. 4 zmieniającego ustawę – Prawo geodezyjne i kartograficzne.

Zgłoszone uwagi dotyczyły m.in. wprowadzenia obowiązku koordynacji usytuowania przyłączy poza granicami działki budowlanej, poświadczenia za zgodność z oryginałem mapy do celów projektowych, jak również wyeliminowania wątpliwości interpretacyjnych projektowanych przepisów. Powyższe uwagi zostały uwzględnione przez projektodawcę. Zgłoszone zostały ponadto wnioski legislacyjne dotyczące podwyższenia opłaty za przeprowadzaną przez starostę koordynację usytuowania projektowanych sieci uzbrojenia terenu na naradach koordynacyjnych oraz wprowadzenia mechanizmu waloryzacji opłat za wszystkie czynności przeprowadzane przez organy Służby Geodezyjnej i Kartograficznej. Przedmiotowe uwagi nie zostały uwzględnione, ponieważ projektodawca nie przewiduje wprowadzania regulacji prawnych skutkujących podwyżkami opłat dla obywateli i przedsiębiorców;

2) art. 10 zmieniającego ustawę o samorządach zawodowych architektów oraz inżynierów budownictwa.

W zgłoszonych uwagach wskazano przede wszystkim na problem potwierdzania znacznego dorobku praktycznego w zakresie objętym rzeczoznawstwem budowlanym przez co najmniej trzy osoby posiadające tytuł rzeczoznawcy budowlanego. Uwagi te zostały uwzględnione.

Szczegółowe wyjaśnienia wraz z informacją o sposobie rozpatrzenia wszystkich uwag z etapu konsultacji publicznych i opiniowania, tj. stanowiskiem projektodawcy oraz uzasadnieniem do nieprzyjętych uwag, zostały zawarte w tabelach z uwagami zebranymi na tych etapach procesu legislacyjnego.

IV. Przedstawienie wyników zasięgnięcia opinii, dokonania konsultacji albo uzgodnienia projektu z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym

Projekt ustawy nie podlegał konsultacjom z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym z Europejskim Bankiem Centralnym.

V. Wskazanie podmiotów, które zgłosiły zainteresowanie pracami nad projektem w trybie przepisów o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa, wraz ze wskazaniem kolejności dokonania zgłoszeń albo informację o ich braku

Żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem ustawy w trybie przepisów o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROZWOJU I TECHNOLOGII¹⁾

z dnia

w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać przydomowe schrony i ukrycia doraźne o powierzchni użytkowej do 35 m² oraz ich usytuowanie

Na podstawie art. 7a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2023 r. poz. 682, 553, 967 i ...) zarządza się, co następuje:

Dział I

Przepisy ogólne

§ 1. 1. Rozporządzenie określa warunki techniczne, jakim powinny odpowiadać przydomowe schrony i ukrycia doraźne, o powierzchni użytkowej do 35 m² oraz ich usytuowanie.

2. Przepisy rozporządzenia stosuje się przy projektowaniu, budowie i przebudowie przydomowych schronów i ukryć doraźnych o powierzchni użytkowej do 35 m², a także do związanych z nimi urządzeń budowlanych.

§ 2. 1. Wymagane w rozporządzeniu wymiary należy rozumieć jako uzyskane z uwzględnieniem wykończenia powierzchni elementów budowli, a w odniesieniu do szerokości drzwi – jako wymiary w świetle ościeżnicy.

2. Grubość skrzydła drzwi po otwarciu nie może pomniejszać wymiaru szerokości otworu w świetle ościeżnicy.

3. Określone w rozporządzeniu odległości przydomowych schronów i ukryć doraźnych od innych budynków, urządzeń budowlanych lub granicy działki budowlanej mierzy się w poziomie w miejscu ich najmniejszego oddalenia.

4. Wykaz Polskich Norm powołanych w rozporządzeniu określa załącznik nr 2 do rozporządzenia.

---

¹⁾ Minister Rozwoju i Technologii kieruje działem administracji rządowej – budownictwo, planowanie i zagospodarowanie przestrzenne oraz mieszkalnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 15 kwietnia 2022 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rozwoju i Technologii (Dz. U. poz. 838).

Dział II

Sytuowanie na działce budowlanej

Rozdział 1

Sytuowanie przydomowych schronów i ukryć doraźnych

§ 3. Przydomowe schrony i ukrycia doraźne sytuuje się w odległości nie mniejszej niż:

- 1) 10 metrów - od gazociągów niskiego ciśnienia o średnicy powyżej 32 mm, magistrali wodociągowych i ciepła sieciowego o średnicy powyżej 250 mm oraz kabli wysokiego napięcia;
- 2) 20 m - od gazociągów średniego ciśnienia, stacji paliw i zbiorników na gaz płynny o pojemności poniżej 5000 litrów;
- 3) 50 metrów - od gazociągów wysokiego ciśnienia i zbiorników na gaz płynny o pojemności od 5000 do 10000 litrów;
- 4) 100 metrów - od zbiorników na gaz płynny o pojemności powyżej 10000 litrów, kotłowni z wysokociśnieniowymi kotłami parowymi, składów i magazynów materiałów łatwo zapalnych klasy F o pojemności powyżej 20 ton, składów i magazynów materiałów żrących lub cuchnących o pojemności ponad 100 ton.

§ 4. Przydomowe schrony i ukrycia doraźne sytuuje się w strefie bezpiecznej od zagruzowania, mierzonej zgodnie z załącznikiem nr 3.

2. Dopuszcza się sytuowanie przydomowych schronów i ukryć doraźnych poza strefą bezpieczną od zagruzowania, o której mowa w ust. 1, pod warunkiem, że:

- 1) konstrukcja przydomowego schronu lub ukrycia doraźnego jest odporna na obciążenia spowodowane zagruzowaniem i spadającymi elementami konstrukcji budynku;
- 2) kanały wentylacyjne są zabezpieczone przed zasypaniem;
- 3) co najmniej jedno wyjście spełnia wymogi przewidziane dla wyjść zapasowych położonych poza strefą zagrożenia zagruzowaniem.

§ 5. Przydomowy schron lub ukrycie doraźne powinny być zagłębione poniżej poziomu przylegającego do nich terenu co najmniej w połowie ich wysokości w świetle, przy czym:

- 1) warstwa gruntu osłaniająca ściany wystające ponad poziom przylegającego do nich terenu powinna wynosić co najmniej 70 cm, przy pochyleniu skarpy nie większym niż 1:2;

- 2) warstwa gruntu osłaniająca strop powinna wynosić co najmniej 30 cm, a jeżeli pozwala na to wytrzymałość konstrukcji, zaleca się zwiększenie grubości warstwy do 60 cm lub więcej;
- 3) nie jest konieczne osłonięcie warstwą gruntu daszków nad schodami lub pochylniami, włączów i kominków wyjść zapasowych.

§ 6. 1. Jeżeli z przepisów odrębnych nie wynikają inne wymagania, przydomowe schrony i ukrycia doraźne należy sytuować w odległości nie mniejszej niż 1,5 m od granicy działek, na których zostały zaprojektowane.

2. Zachowanie odległości, o których mowa w ust. 1, nie jest wymagane w przypadkach, gdy:

- 1) elementy przydomowego schronu lub ukrycia doraźnego nie wystają ponad poziom przylegającego do nich terenu;
- 2) sąsiednia działka jest działką, na której występuje:
  - a) przylegając do tej granicy, użytek gruntowy oznaczony w ewidencji gruntów i budynków jako:
    - droga – dr lub
    - grunt przeznaczony pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych – Tp, z wyłączeniem gruntu przeznaczonego pod budowę linii kolejowych,
  - b) teren przeznaczony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego pod drogę publiczną.

3. Nie dokonuje się zmiany naturalnego spływu wód opadowych w celu kierowania ich na teren sąsiedniej nieruchomości.

Rozdział 2

Sytuowanie uzbrojenia działki

§ 7. Usytuowanie na działce budowlanej ujęć wody, urządzeń do gromadzenia i oczyszczania ścieków oraz odpadów stałych, zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe związanych ze schronem albo ukryciem doraźnym powinno spełnić warunki określone w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 7 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane.

Dział III

Ogólne warunki dla przydomowych schronów i ukryć doraźnych

Rozdział 1

Ogólne warunki

§ 8. 1. Powierzchnia użytkowa przydomowego schronu lub ukrycia doraźnego przypadająca na jedną osobę powinna zapewnić bezpieczne przebywanie i poruszanie się osób w przydomowym schronie lub ukryciu doraźnym, przy czym nie może być mniejsza, niż:

- 1) 0,6 m² na osobę - przy stosowaniu wentylacji mechanicznej;
- 2) 1,0 m² na osobę - przy stosowaniu wentylacji grawitacyjnej.

2. Minimalna wysokość w świetle pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi wynosi 220 cm, przy czym w ukryciach doraźnych dopuszcza się mniejszą wysokość, jeżeli zapewnia możliwość bezpiecznego poruszania się osób.

§ 9. W przydomowych schronach i ukryciach doraźnych nie stosuje się okien, a także innych otworów umożliwiających bezpośrednie przenikanie czynników rażenia, w tym odłamków i promieniowania przenikliwego do wnętrza. Dopuszcza się przejścia instalacyjne pod warunkiem ich zabezpieczenia przed przenikaniem czynników rażenia.

§ 10. Przydomowe schrony i ukrycia doraźne należy zabezpieczyć przed wodą i wilgocią pochodzącą z opadów atmosferycznych oraz przed wodami gruntowymi, poprzez:

- 1) ukształtowanie terenu nad przydomowym schronem lub ukryciem doraźnym i w jego sąsiedztwie, umożliwiające szybki spływ wody na tereny niżej położone, z uwzględnieniem § 6 ust. 3;
- 2) posadowienie spodu płyty lub ławy fundamentowej co najmniej 75 cm powyżej maksymalnego poziomu zwierciadła wód gruntowych, chyba że przewidziano odpowiednią izolację przeciwwodną.

§ 11. Elementy konstrukcyjne przysypane gruntem powinny być ocieplone i zaizolowane w sposób zapobiegający zawilgoceniu oraz skraplaniu pary wodnej na ścianach i sufitach. Wymaganie to nie dotyczy przydomowych ukryć doraźnych.

Rozdział 2

Wejścia i wyjścia zapasowe

§ 12. 1. Wejścia do przydomowych schronów i ukryć doraźnych projektuje się, unikając stref zagruzowania oraz innych zagrożeń blokujących sprawność wejścia, uwzględniając możliwość korzystania z wejścia przez osoby o ograniczonej zdolności poruszania się, samodzielnie lub z pomocą opiekunów.

2. W celu zapewnienia wejścia do przydomowego schronu lub ukrycia doraźnego należy stosować:

- 1) schody stałe – o minimalnej szerokości użytkowej biegu i spocznika 0,8 m i maksymalnej wysokości stopnia 0,2 m, przy czym liczba stopni w jednym biegu schodów powinna wynosić nie więcej niż 20;
- 2) schody wachlarzowe, zabiegowe lub kręcone – o minimalnej szerokości użytkowej biegu i spocznika 0,8 m i maksymalnej wysokości stopnia 0,2 m;
- 3) pochylnie stałe – o maksymalnym nachyleniu 8%, a w przypadku pochylni niezadaszonych 6%. Pochylnie o długości ponad 9 m należy dzielić na krótsze odcinki, przy zastosowaniu spoczników o długości co najmniej 1,4 m.

3. Szerokość stopni stałych schodów powinna wynikać z warunku określonego wzorem: $2h + s = 0,6$ do 0,65 m, gdzie h oznacza wysokość stopnia, s – jego szerokość.

4. Szerokość stopni schodów wachlarzowych powinna wynosić co najmniej 0,25 m, natomiast w schodach zabiegowych i kręconych szerokość taką należy zapewnić w odległości nie większej niż 0,4 m od poręczy balustrady wewnętrznej lub słupa stanowiącego koncentryczną konstrukcję schodów.

5. Nie dopuszcza się wejścia do schronu lub ukrycia doraźnego w formie szybu lub zjeżdżalni.

6. Urządzenia dźwigowe lub inne urządzenia podnośne umożliwiające transport pionowy osobom niepełnosprawnym można stosować na zewnątrz, w strefie dojścia do schronu lub ukrycia doraźnego. Zainstalowanie takich urządzeń nie zwalnia z obowiązku zastosowania schodów lub pochylni stałych.

7. Drzwi zewnętrzne prowadzące do przydomowych schronów i ukryć doraźnych powinny być osłonięte przed bezpośrednim działaniem czynników rażenia, w szczególności

odłamków, podmuchu powietrznej fali uderzeniowej i promieniowania przenikliwego z opadu promieniotwórczego.

8. Na wprost drzwi zewnętrznych, od strony zewnętrznej powinna znajdować się ściana osłonowa i zadaszenie zabezpieczające drzwi przed odłamkami bomb i pocisków ze wszystkich kierunków, a jeżeli obiekt ma zabezpieczać przed promieniowaniem przenikliwym z opadu promieniotwórczego – należy stosować również co najmniej dwa załamania drogi pod kątem prostym pomiędzy otwartą przestrzenią na zewnątrz obiektu, a komorą schronową do przebywania osób.

9. W przydomowych schronach, w celu dodatkowej ochrony wejścia, w osi korytarza prowadzącego do wejścia lub na końcu biegu schodów wykonuje się przelotnię, rozumianą jako obudowana przestrzeń posiadająca strop, ściany i fundament, o odporności mechanicznej wynoszącej co najmniej 70% założonej odporności schronu lub ukrycia doraźnego, osłaniająca ze wszystkich stron otwór wejściowy przed bezpośrednim oddziaływaniem czynników rażenia typu mechanicznego, środków zapalających oraz promieniowania przenikliwego.

10. Drzwi prowadzące do przydomowego schronu lub ukrycia doraźnego, w tym drzwi wewnętrzne przedsionka, powinny mieć w świetle ościeżnicy co najmniej: szerokość 0,8 m i wysokość 1,8 m, a w przypadku drzwi lub wjazdu wyjścia zapasowego co najmniej szerokość i wysokość 0,6 m.

11. Drzwi prowadzące do przydomowego schronu lub ukrycia doraźnego, w tym drzwi wewnętrzne przedsionka, powinny być otwierane na zewnątrz obiektu lub przesuwane, a konstrukcja ościeżnicy powinna mieć oparcie i być zakotwiona w ścianie nośnej.

12. W przydomowych schronach i ukryciach doraźnych należy stosować przy wejściu podwójne drzwi spełniające wymagania dostosowane do konstrukcji obiektu zgodnie z załącznikiem nr 4 i oddzielone przedsionkiem, rozumianym jako niewielkie pomieszczenie oddzielające wnętrze schronu od środowiska zewnętrznego.

13. W ukryciach doraźnych można zrezygnować z przedsionka i stosować drzwi stalowe lub drewniane bez szczególnych wymagań ochronnych i hermetycznych, jeżeli miejsce do przebywania ludzi znajduje się w takiej części ukrycia, która jest osłonięta przed bezpośrednim działaniem czynników rażenia działających z zewnątrz oraz oderwanych elementów drzwi w przypadku ich mechanicznego uszkodzenia lub wpadnięcia do wnętrza ukrycia na skutek wybuchu.

§ 13. 1. W przydomowych schronach i ukryciach doraźnych wymaga się wykonania wyjścia zapasowego, w miarę możliwości usytuowanego po przeciwległej stronie schronu lub ukrycia doraźnego względem wejścia głównego.

2. Wykonanie wyjścia zapasowego nie jest wymagane w przypadku gdy spełnione zostały łącznie następujące przesłanki:

- 1) budowla ochronna jest przydomowym ukryciem doraźnym;
- 2) wejście podstawowe jest usytuowane w strefie bezpiecznej od zagruzowania, mierzonej zgodnie z załącznikiem nr 3 i co najmniej 3 metry od jej granicy;
- 3) drzwi wejściowe mają konstrukcję drewnianą;
- 4) długość zewnętrznej ściany obiektu nie przekracza 10 m.

3. Wyjście zapasowe z przydomowego schronu powinno być zabezpieczone przed zagruzowaniem i odłamkami, zapewniać osłonę przed opadami atmosferycznymi i przedostawaniem się wody deszczowej z powierzchni gruntu oraz mieć możliwość ręcznego otwarcia (bez podnośników hydraulicznych) przez jedną osobę.

4. Wszystkie elementy nadziemne i podziemne wyjścia zapasowego powinny posiadać odporność mechaniczną nie mniejszą niż konstrukcja zasadniczej bryły przydomowego schronu, z wyjątkiem nadbudówki nad schodami zabezpieczającej przed opadami atmosferycznymi, która może mieć lekką konstrukcję.

5. W przydomowych schronach wyjście zapasowe powinno spełniać dodatkowe wymagania i składać się z zasadniczych elementów:

- 1) przedsionek wyjścia zapasowego;
- 2) tunel wyjścia zapasowego, prowadzący do strefy bezpiecznej od zagruzowania;
- 3) szyb wyjścia zapasowego zakończony naziemnym kominkiem lub schody prowadzące na powierzchnię terenu.

6. Przedsionek wyjścia zapasowego jest niewielkim pomieszczeniem oddzielającym wewnątrz przydomowego schronu od środowiska zewnętrznego i powinien posiadać:

- 1) w rzucie poziomym dwa załamania drogi pod kątem prostym, w kształcie litery „L”, której podstawa przylega do ściany zewnętrznej schronu lub ukrycia i pełni funkcję przedsionka, a pozostała część łączy się z tunelem prowadzącym do strefy bezpiecznej od zagruzowania, zgodnie z załącznikiem nr 3;

- 2) drzwi zewnętrzne i wewnętrzne, spełniające wymagania dostosowane do konstrukcji obiektu, zgodnie z załącznikiem nr 4, otwierane na zewnątrz obiektu lub przesuwane;
- 3) próg o wysokości 20 cm zapobiegający przedostawaniu się wody z tunelu i przedsionka do wnętrza przydomowego schronu lub ukrycia.

7. Tunel wyjścia zapasowego stosuje się, jeżeli przedsionek wyjścia zapasowego znajduje się poza strefą bezpieczną od zagruzowania i otwór wyjściowy (szyb wyjścia zapasowego) trzeba odpowiednio oddalić od zasadniczej bryły schronu. Tunel wyjścia zapasowego powinien spełniać następujące wymagania:

- 1) mieć w świetle szerokość ≥ 90 cm i wysokość ≥ 120 cm, a w przypadku przekrojów okrągłych średnicę wewnętrzną ≥ 80 cm;
- 2) jeżeli ma długość przekraczającą 3 metry – być oddzielony razem z przedsionkiem od zasadniczej bryły schronu dylatacją (wymóg ten nie dotyczy schronów zlokalizowanych na terenach zalewowych);
- 3) jeżeli pełni również funkcję komory rozprężnej – być dodatkowo oddzielony od szybu lub schodów wyjścia zapasowego przegrodą konstrukcyjną z drzwiami ochronno-hermetycznymi i automatycznym zaworem przeciwwybuchowym, tworząc zamkniętą przestrzeń o objętości co najmniej 3,30 m³;
- 4) zapewnić spadek podłogi 2% w kierunku szybu wyjścia zapasowego.

8. Szyb wyjścia zapasowego powinien spełniać następujące wymagania:

- 1) mieć szerokość w świetle ≥ 90 cm;
- 2) być wyposażony w drabinkę (stalowe klamry);
- 3) być zakończony naziemnym kominkiem posiadającym w ścianach bocznych kraty o wymiarach nie mniejszych niż 60 x 60 cm, z których jedna krata jest otwierana do wewnątrz (z zamknięciem od środka), a pozostałe nieotwierane.

9. W przydomowych schronach szyb wyjścia zapasowego może być zakończony włazem stalowym bez naziemnego kominka, a jeżeli pełni również funkcję czerpni powietrza, powinien być wyposażony w rurę stalową z końcówką w kształcie fajki (zagiętą w kierunku gruntu) lub wykonaną w podobny sposób, która doprowadza powietrze do szybu lub końcowego odcinka tunelu wyjścia zapasowego.

10. Szyb wyjścia zapasowego powinien być usytuowany w strefie bezpiecznej od zagruzowania, mierzonej zgodnie z załącznikiem nr 3, przy czym w trudnych warunkach lokalizacyjnych (np. zwarta zabudowa) dopuszcza się wykonywanie szybu pionowego poza strefą bezpieczną od zagruzowania w taki sposób, aby dolna krawędź otworu wyłazowego kominka (krat) była proporcjonalnie podwyższona do maksymalnej wysokości gruzowiska przyjmowanej jako $\frac{1}{4}$ wysokości mierzonej zgodnie z załącznikiem nr 3, lecz nie więcej niż 4,0 m.

11. Jeżeli w rozwiązaniu wyjścia zapasowego zamiast szybu przewidziano schody, ich zakończenie na poziomie terenu powinno znajdować się w strefie bezpiecznej od zagruzowania.

12. Na dnie szybu wyjścia zapasowego – a w przypadku schodów, w podłodze tunelu prowadzącego do wyjścia zapasowego – należy wykonać 50 cm zagłębienie i studzienkę odwadniającą w formie pionowej rury wypełnionej żwirem.

Rozdział 3

Pomieszczenia

§14. 1. W przydomowych schronach i ukryciach doraźnych nie pokrywa się ścian zewnętrznych i sufitu tynkiem lub płytkami ceramicznymi.

2. W pomieszczeniach sanitarnych jako pokrycie ścian i stropów stosuje się farby wodoodporne do betonu, winylowe okładziny ścienne lub podobne rozwiązania.

Rozdział 4

Łazienki

§ 15. 1. Przydomowe schrony i ukrycia doraźne powinny posiadać wydzielone, wentylowane pomieszczenie sanitarne posiadające zamknięcie chroniące przed wydzielaniem się woni z tego pomieszczenia, wyposażone w ustęp spłukiwany lub miejsce na przenośną toaletę.

2. W przypadku wyposażenia obiektu w ustęp spłukiwany należy wykonać również rezerwowy suchy ustęp lub zaplanować przenośną toaletę na wypadek awarii instalacji wodociągowej, lub kanalizacyjnej.

Dział III

Bezpieczeństwo konstrukcji

Rozdział 1

Odporność przydomowych schronów i ukryć doraźnych oraz bezpieczeństwo konstrukcji

§ 16. Przydomowe schrony i ukrycia doraźne powinny być projektowane i wykonywane w taki sposób, aby obciążenia mogące na nie działać w trakcie budowy i użytkowania nie prowadziły do:

- 1) zniszczenia całości lub części budowli;
- 2) przemieszczeń i odkształceń o niedopuszczalnej wielkości;
- 3) uszkodzenia części budowli, połączeń lub zainstalowanego wyposażenia w wyniku znacznych przemieszczeń elementów konstrukcji;
- 4) zniszczenia na skutek wypadku, w stopniu nieproporcjonalnym do jego przyczyny.

§ 17. 1. Konstrukcja przydomowego schronu lub ukrycia doraźnego powinna spełniać warunki zapewniające nieprzekroczenie stanów granicznych nośności oraz stanów granicznych przydatności do użytkowania w żadnym z jego elementów i w całej konstrukcji.

2. Warunki bezpieczeństwa konstrukcji, o których mowa w ust. 1, uznaje się za spełnione, jeżeli konstrukcja ta odpowiada Polskim Normom dotyczącym projektowania i obliczania konstrukcji oraz wymaganiom określonym w niniejszym rozporządzeniu.

3. Stany graniczne nośności uważa się za przekroczone, jeżeli konstrukcja powoduje zagrożenie bezpieczeństwa ludzi znajdujących się w przydomowym schronie lub ukryciu doraźnym oraz w jego pobliżu, a także zniszczenie wyposażenia lub przechowywanego mienia.

4. Stany graniczne przydatności do użytkowania uważa się za przekroczone, jeżeli wymagania użytkowe dotyczące konstrukcji nie są dotrzymywane. Oznacza to, że w konstrukcji budowli nie mogą wystąpić:

- 1) lokalne uszkodzenia, w tym również rysy, które mogą ujemnie wpływać na przydatność użytkową, trwałość i wygląd konstrukcji, jej części, a także przyległych do niej niekonstrukcyjnych części budowli;

- 2) odkształcenia lub przemieszczenia ujemnie wpływające na wygląd konstrukcji i jej przydatność użytkową, włączając w to również funkcjonowanie maszyn i urządzeń, oraz uszkodzenia części niekonstrukcyjnych budowli i elementów wykończenia;
- 3) drgania dokuczliwe dla ludzi lub powodujące uszkodzenia budowli, jego wyposażenia oraz przechowywanych przedmiotów, a także ograniczające jego użytkowanie zgodnie z przeznaczeniem.

5. W zakresie stanów granicznych przydatności do użytkowania przydomowych schronów i ukryć doraźnych projektowanych na terenach podlegających wpływom eksploatacji górniczej, wymagania określone w ust. 4 nie dotyczą tych odkształceń, uszkodzeń oraz drgań konstrukcji, które wynikają z oddziaływań powodowanych eksploatacją górniczą.

6. Na terenach podlegających wpływom eksploatacji górniczej powinny być stosowane zabezpieczenia konstrukcji, odpowiednie do stanu zagrożenia, wynikającego z prognozowanych oddziaływań powodowanych eksploatacją górniczą, przez które rozumie się wymuszone przemieszczenia i odkształcenia oraz drgania podłoża.

7. Dla przydomowych schronów należy określić geotechniczne warunki posadowienia w rozumieniu przepisów odrębnych. Wymaganie to nie dotyczy przydomowych ukryć doraźnych.

§ 18. 1. Wzniesienie przydomowego schronu lub ukrycia doraźnego w bezpośrednim sąsiedztwie obiektu budowlanego nie może powodować zagrożeń dla bezpieczeństwa użytkowników tego obiektu lub obniżenia jego przydatności do użytkowania.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, budowa powinna być poprzedzona ekspertyzą lub oceną techniczną stanu obiektu istniejącego, stwierdzającą jego stan bezpieczeństwa i przydatności do użytkowania, uwzględniającą oddziaływania wywołane wzniesieniem nowej budowli.

3. Rozbudowa, nadbudowa oraz przebudowa przydomowego schronu lub ukrycia doraźnego powinny być poprzedzone ekspertyzą lub oceną techniczną stanu konstrukcji i elementów budynku, z uwzględnieniem stanu podłoża gruntowego.

§ 19. 1. Obliczanie elementów konstrukcyjnych przydomowych schronów i ukryć doraźnych na obciążenia przeprowadza się zgodnie z Polskimi Normami, z uwzględnieniem sprężysto-plastycznych właściwości materiałów, charakteryzującej się początkiem zniszczenia betonu w strefie ściskanej, przy czym w najbardziej obciążonych przekrojach rozciągane zbrojenie znajduje się w stadium powstawania niesprężystych trwałych odkształceń.

2. Dopuszczalne jest występowanie trwałych przemieszczeń oraz występowanie otwartych rys w rozciąganej strefie betonu pod wpływem działania dynamicznych obciążeń wyjątkowych.

3. Konstrukcje nośne projektowanych przydomowych schronów i ukryć doraźnych oblicza się na obciążenia:

- 1) stałe;
- 2) zmienne, w części długotrwałe;
- 3) dynamiczne: od nadciśnienia fali uderzeniowej, spadających przedmiotów i elementów konstrukcji (np. belek) oraz zagruzowania od pobliskich budynków;
- 4) obciążenia wynikające z warunków użytkowania przydomowego schronu lub ukrycia doraźnego poza okresem korzystania z funkcji ochronnej.

4. Wielkość obciążenia dynamicznego przyjmuje się w oparciu o założoną wartość nadciśnienia fali uderzeniowej wybuchu, zakładając się, że obciążenie dynamiczne oddziałuje jednorazowo, na całą konstrukcję i jest równomiernie rozłożone na powierzchni elementu oraz jest przyłożone prostopadle do powierzchni elementu.

5. Zewnętrzne elementy konstrukcji przydomowych schronów i ukryć doraźnych powinny zapewnić ochronę przed odłamkami bomb i pocisków oraz ogniem broni małokalibrowej, przy założeniu, że zabezpieczenie od przebiccia zapewniają osłony o grubości co najmniej:

- 1) piasek: 50 cm;
- 2) żwir lub kamienie: 45 cm;
- 3) mur ceglany na zaprawie cementowej: 41 cm;
- 4) mur z bloczków silikatowych: 36 cm;
- 5) beton: 30 cm;
- 6) żelbet: 20 cm;
- 7) stal: 2 cm.

§ 20. 1. W przypadku gdy schron albo ukrycie doraźne ma zapewnić zabezpieczenie przed promieniowaniem przenikliwym, spełnia wymagania określone w ust. 2 i 3.

2. Zewnętrzne elementy konstrukcji przydomowych schronów i ukryć doraźnych powinny zapewnić współczynnik krotności osłabienia promieniowania przenikliwego z opadu radioaktywnego $K \geq 100$, z kierunków określonych w ust. 3, przez zewnętrzne przegrody poziome i pionowe, przy założeniu, że współczynnik ten zapewnia:

- 1) warstwa betonu: 40 cm;
- 2) grunt naturalny lub nasyp o grubości: 60 cm;
- 3) mur ceglany o grubości: 50 cm;
- 4) w przypadku ochrony wejść, wyjść zapasowych i innych otworów zewnętrznych: dwa załamania drogi pod kątem prostym.

3. Przy projektowaniu przydomowych schronów i ukryć należy uwzględnić trzy kierunki promieniowania przenikliwego:

- 1) z kierunku pionowego w dół przez dach i wszystkie stropy;
- 2) z kierunku poziomego po przejściu przez warstwę gruntu i ściany zewnętrzne;
- 3) przez drogę wejściową i otwory instalacyjne.

§ 21. W projektowaniu konstrukcji przydomowych ukryć doraźnych przyjmuje się formy zwarte lub wydłużone, w miarę możliwości usztywnione i odporne na założone obciążenia, w formie obudowanego i osłoniętego gruntem pomieszczenia lub pomieszczeń, o długości najdłuższej zewnętrznej ściany nieprzekraczającej 10 m i wysokości pomieszczenia w świetle w granicach 180–220 cm.

§ 22. Szczegółowe wymagania w zakresie konstrukcji schronów i ukryć doraźnych określa załącznik nr 1.

Dział IV

Wyposażenie techniczne

Rozdział 1

Wentylacja

§ 23. 1. W przydomowych schronach i ukryciach doraźnych stosuje się rozwiązania wentylacji dostosowane do pojemności obiektu.

2. Wentylacja w przydomowych schronów i ukryciach doraźnych powinna spełniać niżej wymienione wymagania:

- 1) w warunkach nieskażonej atmosfery zewnętrznej – należy zapewnić strumień objętości powietrza wentylacyjnego doprowadzanego do schronu lub ukrycia doraźnego wynoszący 20 m³/h dla każdej przebywającej osoby i usunięcie zużytego powietrza w celu umożliwienia przebywania założonej liczby osób przez okres nienormowany;
- 2) poza okresem przebywania osób w przydomowym schronie lub ukryciu doraźnym – należy zapewnić stałe przewietrzanie pomieszczeń w sposób grawitacyjny lub wentylacją mechaniczną.

3. Elementy wentylacji przydomowych schronów i ukryć doraźnych, w tym czerpnie i wyrzutnie powietrza należy sytuować w odległości nie mniejszej niż 1,5 m od granicy działek, na których zostały zaprojektowane.

4. Odległość dolnej krawędzi otworu wlotowego czerpni powietrza i otworu wylotowego wyrzutni powietrza od poziomu terenu powinna wynosić co najmniej 50 cm.

5. Kanały wentylacyjne i kratki zabezpieczające otwory wlotowe czerpni i otwory wylotowe wyrzutni powietrza w przydomowych ukryciach doraźnych powinny być wykonane z metalu.

6. Zewnętrzne elementy wentylacji powinny być zabezpieczone przed opadami atmosferycznymi, wiatrem oraz mechanicznym oddziaływaniem podmuchu fali uderzeniowej.

7. Czerpnie powietrza powinny być zlokalizowane w sposób umożliwiający pobieranie w danych warunkach jak najczystsze powietrze, w odległości co najmniej 10 m:

- 1) od miejsc gromadzenia odpadów stałych, szamb, wywiewek kanalizacyjnych i innych źródeł nieprzyjemnych woni lub zanieczyszczenia powietrza;
- 2) od łatwo zapalnych lub intensywnie dymiących: materiałów składowanych, elementów konstrukcji lub wykończenia budynków, rozumianych jako odpowiadające klasom reakcji na ogień zgodnie z Polską Normą.

§ 24. 1. W przydomowych schronach stosuje się wentylację mechaniczną nawiewną, która zapewnia:

- 1) zabezpieczanie przed nadciśnieniem powietrznej fali uderzeniowej automatycznym zaworem przeciwwybuchowym i możliwość natychmiastowego ręcznego odcięcia dopływu powietrza ręcznymi zasuwami (przepustnicami) wentylacyjnymi;

- 2) wstępne oczyszczanie powietrza w filtrze przeciwpylowym, z możliwością przełączenia w przypadku zagrożenia skażeniami w tryb filtrowentylacji, zapewniający dodatkowe oczyszczanie powietrza w filtropochłaniaczach węglowych ze skażeń bojowymi środkami trującymi i toksycznymi substancjami przemysłowymi;
- 3) w okresie filtrowentylacji – strumień objętości powietrza wentylacyjnego doprowadzanego do schronu lub ukrycia doraźnego w ilości nie mniejszej, niż $8,5 \text{ m}^3$ dla każdej przebywającej osoby i usunięcie zużytego powietrza w celu umożliwienia przebywania założonej liczby osób w warunkach skażonej atmosfery zewnętrznej przez okres 14 dób;
- 4) działanie wentylatora w przypadku braku zasilania sieciowego, poprzez napęd ręczny, nożny typu rowerowego lub zapasowe źródło zasilania;
- 5) możliwość regulacji wentylatora zapewniającą dostosowanie wydajności powietrznej do potrzeb użytkowych;
- 6) utrzymanie w pomieszczeniach nadciśnienia w granicach 100 – 200 Pa;
- 7) poziom hałasu w pomieszczeniu przeznaczonym do odpoczynku w przydomowym schronie nieprzekraczający wartości dopuszczalnych, określonych w Polskiej Normie, przy czym w pomieszczeniu tym przyjmuje się dopuszczalne poziomy dźwięku jak w kuchniach i pomieszczeniach sanitarnych w mieszkaniach.

2. W przydomowych schronach wyposażonych w wentylację mechaniczną dopuszcza się przewietrzanie pomieszczeń w sposób grawitacyjny, w czasie gdy wentylacja mechaniczna jest wyłączona i nie występuje zagrożenie skażeniami.

3. W przypadku określonym w ust. 2 otwory nawiewne i wywiewne należy zabezpieczyć:

- 1) automatycznym zaworem przeciwybuchowym – w celu ochrony przed przedostaniem się do schronu nadciśnienia powietrznej fali uderzeniowej;
- 2) podwójnym załamaniem kanału wentylacyjnego w ścianie zgodnie lub podwójnym załamaniem kanału wentylacyjnego w gruncie – w celu ochrony przed promieniowaniem przenikliwym z opadu promieniotwórczego;
- 3) ręcznymi zasuwami (przepustnicami) wentylacyjnymi w pomieszczeniach, zapewniającymi możliwość natychmiastowego odcięcia od atmosfery zewnętrznej w przypadku skażenia i klasę szczelności D, z uwzględnieniem Polskich Norm dotyczących wytrzymałości i szczelności przewodów.

4. W zależności od liczby i przeznaczenia pomieszczeń, w przydomowym schronie należy zapewnić odpowiednio ukierunkowany przepływ powietrza od stref o mniejszym zanieczyszczeniu powietrza, do stref o większym stopniu zanieczyszczenia powietrza:

- 1) ze strefy czystej, obejmującej izby schronowe przeznaczone na pobyt osób do strefy umownie czystej, obejmującej korytarze, sanitariaty, umywalnie, pomieszczenia magazynowe i techniczne, gdzie nie wydzielają się substancje szkodliwe, do których wentylacji wykorzystuje się powietrze po wentylacji strefy czystej;
- 2) ze strefy umownie czystej do strefy umownie brudnej, obejmującej w szczególności suche ustępy i pomieszczenia, w których mogą wydzielać się substancje szkodliwe dla zdrowia – o ile takie pomieszczenia zaplanowano w schronie;
- 3) ze strefy umownie brudnej, poprzez wywiewną klapę nadciśnieniową (schronową), do strefy brudnej, obejmującej w szczególności przedsionki wejścia i wyjścia, przez które powietrze wydostaje się poprzez kolejną wywiewną klapę nadciśnieniową (schronową) i automatyczny zawór przeciwwybuchowy na zewnątrz obiektu.

5. Czerpnie powietrza w przydomowym schronie dodatkowo zabezpiecza się:

- 1) przed odłamkami i bezpośrednim zagruzowaniem, najlepiej łącząc jej funkcję z szybem wyjścia zapasowego zakończonym nadziemnym kominkiem (wyjście zapasowe z funkcją czerpni), lub stosując wolnostojącą rurową czerpnię powietrza z końcówką w kształcie fajki (zagiętą w kierunku gruntu) lub wykonaną w podobny sposób, o wytrzymałości mechanicznej dostosowanej do konstrukcji obiektu;
- 2) przed przenikaniem nadciśnienia powietrznej fali uderzeniowej, poprzez zastosowanie automatycznego zaworu przeciwwybuchowego zabezpieczającego wlot powietrza do komory rozprężnej.

6. Wyrzutnie powietrza w przydomowych schronach dodatkowo zabezpiecza się:

- 1) przed bezpośrednim zagruzowaniem, najlepiej poprzez usytuowanie jej na ścianie zewnętrznej, najlepiej w bezpośrednim sąsiedztwie drzwi wejściowych;
- 2) przed przenikaniem nadciśnienia powietrznej fali uderzeniowej, poprzez zastosowanie automatycznego zaworu przeciwwybuchowego zabezpieczającego wylot powietrza.

§ 25. 1. W przydomowych ukryciach doraźnych stosuje się wentylację mechaniczną bez filtrowentylacji i dodatkowo wentylację grawitacyjną jako awaryjną albo samą wentylację grawitacyjną.

2. W celu ochrony przed bezpośrednim działaniem czynników rażenia działających z zewnątrz, w szczególności odłamków i promieniowania przenikliwego z opadu promieniotwórczego, należy stosować podwójne załamanie kanału wentylacyjnego w ścianie lub odpowiednie załamanie kanału wentylacyjnego w gruncie.

3. W przydomowych ukryciach doraźnych czerpnie i wyrzutnie powietrza zabezpiecza się dodatkowo automatycznym zaworem przeciwwybuchowym, w celu ochrony wnętrza schronu lub ukrycia doraźnego przed przedostaniem się nadciśnienia powietrznej fali uderzeniowej.

4. Wentylacja mechaniczna w przydomowych ukryciach doraźnych powinna mieć regulację wentylatora zapewniającą dostosowanie wydajności powietrznej do potrzeb użytkowych.

5. Wentylacja grawitacyjna w przydomowych ukryciach doraźnych powinna zapewnić samoczynny nawiew powietrza do ukrycia (otworem przy podłodze) i wyrzut na zewnątrz (otworem pod sufitem) za pomocą kominków, przepustów lub metalowych kratek w ścianie zakończonych ponad poziomem gruntu.

6. W pomieszczeniu higienicznosanitarnym powinien znajdować się kanał wywiewny wentylacji grawitacyjnej.

7. Jeżeli w układzie wejściowym przewidziano doposażenie ukrycia doraźnego w drzwi hermetycznie zamykane i urządzenie filtrowentylacyjne na wypadek skażenia, kanały wentylacji grawitacyjnej powinny mieć możliwość szczelnego zamknięcia.

Rozdział 2

Instalacja elektryczna

§ 26. 1. W przypadku wyposażenia przydomowego schronu lub ukrycia doraźnego w instalację energii elektrycznej, musi ona spełniać warunki zawarte w tym rozdziale.

2. W instalacji elektrycznej należy stosować:

1) złącza instalacji elektrycznej budynku, umożliwiające odłączenie od sieci zasilającej i usytuowane w miejscu dostępnym dla dozoru i obsługi oraz zabezpieczone przed

uszkodzeniami, wpływami atmosferycznymi, ingerencją osób niepowołanych, a także działaniem odłamków bomb i pocisków;

- 2) oddzielny przewód ochronny i neutralny, w obwodach rozdzielczych i odbiorczych;
- 3) urządzenia ochronne różnicowoprądowe uzupełniające podstawową ochronę przeciwporażeniową i ochronę przed powstaniem pożaru, powodujące w warunkach uszkodzenia samoczynne wyłączenie zasilania;
- 4) wyłączniki nadprądowe w obwodach odbiorczych;
- 5) zasadę selektywności (wybiórczości) zabezpieczeń;
- 6) zasadę prowadzenia tras przewodów elektrycznych w liniach prostych, równoległych do krawędzi ścian i stropów;
- 7) przewody elektryczne z żyłami wykonanymi wyłącznie z miedzi, jeżeli ich przekrój nie przekracza 10 mm^2 ;
- 8) urządzenia ochrony przeciwprzebiegowej.

3. Instalacje elektryczne w przydomowych schronach i ukryciach doraźnych powinny być ułożone na powierzchni ścian lub stropów.

4. Przewody instalacyjne (z wyjątkiem niezbędnych przepustów) nie mogą być prowadzone wewnątrz konstrukcji ścian, stropu i płyty fundamentowej.

5. Przewody instalacji przechodzących przez zewnętrzne przegrody budowlane powinny być zabezpieczone przed ścięciem na skutek wstrząsów konstrukcji poprzez zastosowanie elastycznych złączek, przepustów, studzienek kompensacyjnych lub rur osłonowych, umożliwiających wzajemne przemieszczenia bryły obiektu względem instalacji w gruncie bez zniszczenia połączenia.

6. Z wymogów określonych w ust. 4–5 można zrezygnować w przypadku ukryć doraźnych.

7. Przepusty instalacyjne w ścianach zewnętrznych i stropach powinny być osłonięte przed bezpośrednim działaniem czynników rażenia, w szczególności odłamków, podmuchu powietrznej fali uderzeniowej i promieniowania przenikliwego z opadu promieniotwórczego, z wykorzystaniem ochronnej warstwy gruntu lub co najmniej dwóch załamania drogi pod kątem prostym.

§ 27. W instalacji elektrycznej w przydomowym schronie lub ukryciu doraźnym należy stosować wyodrębnione obwody: oświetlenia, gniazd wtyczkowych ogólnego przeznaczenia, obwody do odbiorników wymagających indywidualnego zabezpieczenia, obwód instalacji zewnętrznych (w strefie dojścia do drzwi zewnętrznych).

§ 28. Jako zabezpieczenie rezerwowe na wypadek awarii należy przewidzieć oświetlenie awaryjne, lub uchwyty naścienne do zawieszenia latarek bateryjnych zamiast opraw oświetlenia awaryjnego.

Rozdział 4

Zaopatrzenie w wodę, instalacje wodociągowe zimnej i ciepłej wody

§ 29. Zaopatrywanie przydomowych schronów lub ukryć doraźnych w wodę może się odbywać poprzez:

- 1) korzystanie z zapasów wody zgromadzonej w pojemnikach (butelkach);
- 2) podłączenie do instalacji wodociągowej zaopatrującej budynek mieszkalny jednorodzinny;
- 3) podłączenie do instalacji indywidualnego ujęcia wody (studni).

§ 30. 1. Przydomowe schrony i ukrycia doraźne powinny być zaopatrzone w wodę do picia, przygotowania posiłków, higieny osobistej, czystości i spłukiwania sanitariatów lub innych potrzeb, w zalecanej ilości: 30 dm³ na osobę na dobę.

2. Instalację wodociągową projektuje i wykonuje się w przypadku zaplanowania w obiekcie ustępu spłukiwanego.

3. Instalacja wodociągowa powinna być zaprojektowana i wykonana w sposób zapewniający zaopatrzenie w wodę schronu lub ukrycia doraźnego, zgodnie z jego przeznaczeniem, oraz spełniać wymagania określone w Polskiej Normie dotyczącej projektowania instalacji wodociągowych.

4. Instalacje wodociągowe powinny być ułożone na powierzchni ścian lub stropów lub w warstwie izolacyjnej podłogi i być wyposażone w zawór odcinający zamontowany w miejscu wejścia instalacji do obiektu.

5. Instalacje wodociągowe nie mogą być prowadzone przez stropy, komory rozprężne, komory wstępnego oczyszczania powietrza.

6. W przypadku wykorzystywania wód opadowych gromadzonych w zbiornikach retencyjnych do spłukiwania toalet lub potrzeb gospodarczych należy dla tego celu wykonać odrębną instalację, niepołączoną z instalacją wodociągową.

§ 31. 1. Jeżeli przewidziano zapewnienie ciepłej wody użytkowej, zaleca się stosowanie urządzenia podgrzewającego zamontowanego bezpośrednio przy punkcie czerpalnym (np. przepływowego podgrzewacza wody).

2. Instalacja wodociągowa ciepłej wody powinna umożliwiać uzyskanie w punktach czerpalnych wody o temperaturze nie niższej niż 55°C i nie wyższej niż 60°C oraz umożliwiać przeprowadzanie dezynfekcji metodą chemiczną lub fizyczną (w tym okresowe stosowanie metody dezynfekcji cieplnej), bez obniżania trwałości instalacji i zastosowanych w niej wyrobów. Do przeprowadzenia dezynfekcji cieplnej niezbędne jest zapewnienie uzyskania w punktach czerpalnych temperatury wody nie niższej niż 70°C i nie wyższej niż 80°C.

Rozdział 5

Instalacja kanalizacyjna

§ 32. 1. Instalację kanalizacyjną projektuje i wykonuje się w przypadku zaplanowania w obiekcie ustępu spłukiwanego.

2. W przypadku wyposażenia schronu lub ukrycia doraźnego w instalację kanalizacyjną, powinna ona spełniać wymagania tego rozdziału.

§ 33. 1. Instalacja kanalizacyjna przydomowego schronu lub ukrycia doraźnego powinna umożliwiać odprowadzanie ścieków oraz spełniać wymagania określone w Polskich Normach dotyczących tych instalacji.

2. Instalacje kanalizacyjne nie mogą być prowadzone przez stropy, komory rozprężne, komory wstępnego oczyszczania powietrza. Dopuszcza się prowadzenie przez stropy przewodów spustowych (pionów) grawitacyjnej instalacji kanalizacyjnej.

3. Odpływ ścieków z przydomowego schronu lub ukrycia doraźnego powinien zostać wyposażony w zawór zwrotny do ochrony pomieszczeń przed zalaniem w przypadku przepływu zwrotnego ścieków, spełniający wymagania Polskiej Normy, umieszczony w studziencie rewizyjnej.

4. Instalacja kanalizacyjna grawitacyjna w przydomowych schronach lub ukryciach doraźnych, z których krótkotrwale nie jest możliwy grawitacyjny spływ ścieków, może być

wykonana pod warunkiem zainstalowania zabezpieczenia przed przepływem zwrotnym ścieków z sieci kanalizacyjnej przez zastosowanie przepompowni ścieków, zgodnie z wymaganiami Polskiej Normy dotyczącej projektowania przepompowni ścieków w kanalizacji grawitacyjnej wewnątrz budynków lub urządzenia przeciwzalewowego zgodnie z wymaganiami Polskiej Normy dotyczącej urządzeń przeciwzalewowych.

5. Przewody spustowe (piony) grawitacyjnej instalacji kanalizacyjnej powinny być wprowadzone jako przewody wentylujące ponad poziom terenu nad przydomowym schronem lub ukryciem doraźnym w odległości poziomej nie mniejszej niż 4 m od najbliższej czerpni powietrza.

6. W przydomowych schronach oraz ukryciach doraźnych przewody spustowe (piony) grawitacyjnej instalacji kanalizacyjnej zabezpiecza się automatycznym zaworem przeciwwybuchowym, w celu ochrony instalacji wewnątrz schronu lub ukrycia doraźnego przed przedostaniem się nadciśnienia powietrznej fali uderzeniowej.

7. Przy wejściach i wyjściach zapasowych z przydomowych schronów i ukryć doraźnych należy wykonać odwodnienie, w formie studzienki lub rury bez dna, wypełnionej żwirem.

Rozdział 6

Instalacje grzewcze

§ 34. 1. W przypadku wyposażenia schronu lub ukrycia doraźnego w urządzenia grzewcze lub instalację ogrzewania, najlepiej elektrycznego lub wodnego, spełniają one wymaganie zawarte w tym rozdziale.

2. Ogrzewanie zapewnia temperaturę powietrza w czasie przebywania ludzi nie mniejszą niż 16 °C i wilgotność powietrza nieprzekraczającą 80%.

3. Zabrania się stosowania ogrzewania parowego oraz wodnych instalacji grzewczych o temperaturze czynnika grzejjego przekraczającego 90 °C.

4. W przypadku ogrzewania wodnego na zasilaniu i powrocie należy stosować zawory odcinające zlokalizowane w łatwo dostępnym miejscu wewnątrz przydomowego schronu lub ukrycia.

5. Instalacje grzewcze wodne powinny być ułożone na powierzchni ścian na wysokości nie większej niż 1/2 wysokości pomieszczenia w świetle lub w warstwie izolacyjnej podłogi.

6. Instalacje grzewcze wodne nie mogą być prowadzone przez stropy, komory rozprężne, komory wstępnego oczyszczania powietrza.

7. W przydomowych schronach zabrania się stosowania piecyków na paliwo stałe.

8. W przydomowych ukryciach doraźnych dopuszcza się stosowanie piecyków na paliwo stałe, jeżeli nie przewiduje się uszczelnienia pomieszczeń, wentylacja pomieszczeń i przewody kominowe spełniają wymagania dla tego typu urządzeń określone w odrębnych przepisach, a w pomieszczeniach zainstalowano sygnalizatory tlenu węgla.

Rozdział 7

Klimatyzacja

§ 35. W przypadku wyposażenia przydomowego schronu lub ukrycia doraźnego w klimatyzację, musi ona spełniać wymagania zawarte w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 7 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane.

Rozdział 8

Zespoły prądotwórcze

§ 36. 1. Przydomowe schrony i ukrycia doraźne, jeżeli zostały wyposażone w agregaty prądotwórcze jako zasilanie rezerwowe, powinny spełniać dodatkowe wymagania określone w tym rozdziale.

2. Moc agregatu prądotwórczego nie może przekraczać 10 kW.

3. Agregat prądotwórczy powinien znajdować się w pomieszczeniu będącym strefą pożarową, oddzielnym od pozostałej części schronu lub ukrycia doraźnego przedsiódkiem z hermetycznie zamykanymi drzwiami, przy czym elementy oddzielenia przeciwpożarowego tego pomieszczenia powinny zapewniać klasę odporności pożarowej, o której mowa w § 216 ust. 1 rozporządzenia wydanego na podstawie art. 7 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, na poziomie klasy „A”.

4. W pomieszczeniach agregatu prądotwórczego stosuje się oddzielny system wentylacji podciśnieniowej, niepołączony z elementami wentylacji pozostałej części schronu lub ukrycia doraźnego.

5. W systemie wentylacji pomieszczenia agregatu prądotwórczego należy zapewnić:

- 1) uruchamiany automatycznie razem z agregatem prądotwórczym wentylator wyciągowy o wydajności nie mniejszej niż 10 m³ powietrza na godzinę na każdy kilowat zainstalowanej mocy agregatu, z kanałem wywiewnym prowadzącym na zewnątrz obiektu;
- 2) osobne odprowadzenie spalin z agregatu prądotwórczego na zewnątrz obiektu, w wykonaniu gwarantującym szczelność i nieprzedostawanie się spalin do pomieszczenia podczas długotrwałej eksploatacji i wstrząsów sejsmicznych od wybuchów;
- 3) kanał nawiewny, którym powietrze na potrzeby wentylacji pomieszczenia oraz spalania jest nawiewane z zewnątrz obiektu na skutek podciśnienia wytworzonego w pomieszczeniu przez wentylator wyciągowy.

6. W schronach czerpnie i wyrzutnie powietrza z pomieszczeń agregatów prądotwórczych (w tym wyrzutnie spalin) zabezpiecza się dodatkowo automatycznymi zaworami przeciwwybuchowymi lub komorami rozprężnymi z filtrami kamiennymi o oczkach 3–6 cm w celu ochrony przed przedostaniem się z zewnątrz nadciśnienia powietrznej fali uderzeniowej.

7. Jeżeli zastosowano wewnętrzny zbiornik lub pompy paliwa, instalacje i urządzenia elektryczne w pomieszczeniu powinny być w wykonaniu przeciwwybuchowym.

8. Jeżeli zastosowano zewnętrzny zbiornik paliwa lub pompy paliwa, ich wykonanie powinno umożliwiać czerpanie paliwa w warunkach pożaru na powierzchni, a zawór oddechowy należy zabezpieczyć metalowym koszem wypełnionym kamieniami o oczkach 3–6 cm.

9. Na przewodzie paliwowym należy zamontować zawór odcinający w łatwo dostępnym miejscu w pomieszczeniu agregatu.

10. Zbiornik retencyjny paliwa może być umieszczony na agregacie prądotwórczym w przypadku, gdy nie wykonuje się pośredniego zbiornika paliwa w oddzielnym pomieszczeniu.

11. W pomieszczeniu pośredniego zbiornika paliwa wykonuje się próg o wysokości co najmniej 15 cm i zagłębienie w posadzce dla wybrania rozlanego paliwa.

12. Pośredni zbiornik paliwa należy wyposażać we wskaźnik poziomu paliwa ze szkła refleksyjnego.

13. Pośredni zbiornik paliwa należy wykonać jako hermetyczny z odpowietrzeniem do zbiornika zewnętrznego lub wyrzutni powietrza – z zabezpieczeniem przeciwwybuchowym.

14. Pompy paliwa należy projektować w wykonaniu przeciwwybuchowym.

15. Instalacja paliwowa nie może przechodzić przez inne pomieszczenia schronu poza pomieszczeniami pomp paliw i agregatu prądotwórczego.

16. Jeżeli zastosowano zasilanie rezerwowe z wolnostojącego agregatu prądotwórczego usytuowanego na zewnątrz przydomowego schronu lub ukrycia doraźnego, agregat oraz zbiorniki na paliwo należy osłonić ze wszystkich stron przez odłamkami bomb i pocisków, zapewniając jednocześnie swobodny dopływ powietrza i odprowadzanie spalin.

Dział V

Warunki przeciwpożarowe

§ 37. 1. Przepisy niniejszego działu określają wymagania dotyczące bezpieczeństwa pożarowego przydomowych schronów oraz ukryć przydomowych lub ich części.

2. Przydomowe schrony i ukrycia doraźne powinny być projektowane i wykonane w sposób ograniczający możliwość powstania pożaru, a w razie jego wystąpienia zapewniający:

- 1) zachowanie nośności konstrukcji przez określony czas;
- 2) ograniczenie rozprzestrzeniania się ognia i dymu wewnątrz budowli ochronnej;
- 3) możliwość ewakuacji ludzi lub ich uratowania w inny sposób;
- 4) uwzględnienie bezpieczeństwa ekip ratowniczych.

§ 38. 1. Przydomowe schrony i ukrycia doraźne powinny posiadać elementy oddzielenia przeciwpożarowego, o których mowa w ust. 3, bądź należy zastosować pas wolnego terenu o szerokości nie mniejszej, niż wynikający z odległości, o których mowa w § 3 i 4.

2. Przydomowe schrony i ukrycia doraźne zalicza się do kategorii zagrożenia ludzi nieobjętej klasyfikacją, z uwagi na szczególne przeznaczenie i sposób użytkowania.

3. W celu ochrony przed oddziaływaniem pożarów w otoczeniu zewnętrznym przydomowego schronu, elementy zewnętrznego oddzielenia przeciwpożarowego schronu powinny zapewniać klasę odporności ogniowej, o której mowa w § 232 rozporządzenia wydanego na podstawie art. 7 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, na poziomie wymaganym dla klasy „A” odporności pożarowej.

4. W przypadku określonym w ust. 3, warstwa otuliny betonu ścian zewnętrznych i stropów nieobsypanych warstwą gruntu, zapewniająca ochronę od strony zewnętrznej przed

nadmiernym nagrzeniem zbrojenia nośnego w przypadku pożarów w otoczeniu zewnętrznym budowli ochronnej powinna mieć grubość 4 cm.

5. W przypadku określonym w ust. 3, jeżeli przedsiwonek prowadzący do przydomowego schronu jest wyposażony w drzwi zewnętrzne i wewnętrzne typu ochronno-hermetycznego z blachy stalowej o grubości ≥ 8 mm, które odpowiadają wymogom określonym w załączniku nr 4, nie jest wymagane stosowanie dodatkowych drzwi przeciwpożarowych.

§ 39. 1. Gęstość obciążenia ogniowego pomieszczeń ze wszystkimi zamontowanymi elementami technicznego i użytkowego wyposażenia nie powinna przekraczać 500 MJ/m².

2. Podłogi, ściany i stropy powinny być wykonane z materiałów niepalnych, rozumianych jako odpowiadające klasom reakcji na ogień zgodnie z Polską Normą, przy czym w przypadku ukryć doraźnych osłoniętych warstwą gruntu o grubości nie mniejszej niż 30 cm dopuszcza się stosowanie do budowy elementów drewnianych niespełniających tego wymagania.

3. Wykładziny podłogowe i ściennie oraz stałe elementy wyposażenia wewnątrz powinny być wykonane z materiałów niepalnych, niezapalnych lub trudno zapalnych, rozumianych jako odpowiadające klasom reakcji na ogień zgodnie z Polską Normą.

4. Zabrania się stosowania:

- 1) dywanów oraz materiałów wykończeniowych luźno zwisających;
- 2) tworzyw, z których w czasie pożaru wydzielają się toksyczne gazy (np. pianki poliuretanowe, polichlorek winylu);
- 3) podłóg podniesionych;
- 4) instalacji i urządzeń gazowych.

5. W przydomowych schronach i ukryciach doraźnych zapewnia się co najmniej jedną gaśnicę wodną-mgłową lub pianową, o masie środka gaśniczego co najmniej 2 kg.

§ 40. 1. Przepusty instalacyjne w elementach oddzielenia przeciwpożarowego powinny mieć klasę odporności ogniowej (E I) wymaganą dla tych elementów.

2. Dopuszcza się nieinstalowanie przepustów, o których mowa w ust. 1, dla pojedynczych rur instalacji wodnych, kanalizacyjnych i ogrzewczych, wprowadzanych przez ściany do pomieszczeń higienicznosanitarnych.

3. Przepusty instalacyjne o średnicy większej niż 0,04 m w ścianach pomieszczenia, dla których wymagana klasa odporności ogniowej jest nie niższa niż EI 60 lub REI 60, a niebędących elementami oddzielenia przeciwpożarowego, powinny mieć klasę odporności ogniowej (EI) ścian tego pomieszczenia.

§ 41. 1. Instalacje wentylacji mechanicznej i klimatyzacji powinny spełniać następujące wymagania:

- 1) zamocowania przewodów do elementów budowlanych powinny być wykonane z materiałów niepalnych, zapewniających przejście siły powstającej w przypadku pożaru w czasie nie krótszym niż wymagany dla klasy odporności ogniowej przewodu lub klapy odcinającej;
- 2) w przewodach wentylacyjnych nie należy prowadzić innych instalacji;
- 3) filtry i tłumiki powinny być zabezpieczone przed przeniesieniem się do ich wnętrza palących się cząstek;

2. Dopuszcza się zainstalowanie w przewodzie wentylacyjnym wentylatorów i urządzeń do uzdatniania powietrza pod warunkiem wykonania ich obudowy o klasie odporności ogniowej EI 60.

Dział VI

Bezpieczeństwo użytkowania, higiena i zdrowie

§ 42. 1. Przydomowe schrony i ukrycia doraźne oraz urządzenia z nimi związane powinny być projektowane i wykonane w sposób niestwarzający niemożliwego do zaakceptowania ryzyka wypadków w trakcie użytkowania, w szczególności przez uwzględnienie przepisów niniejszego działu.

2. Schody zewnętrzne i wewnętrzne, pochylnie i inne przejścia służące do pokonania wysokości przekraczającej 0,5 m, powinny być zaopatrzone w stalowe balustrady lub inne zabezpieczenia od strony przestrzeni otwartej.

3. Balustrady przy schodach i pochylniach nie powinny mieć ostro zakończonych elementów, a ich konstrukcja powinna zapewniać przeniesienie sił poziomych, określonych w Polskiej Normie dotyczącej podstawowych obciążeń technologicznych i montażowych. Wysokość i wypełnienie płaszczyzn pionowych powinny zapewniać skuteczną ochronę przed wypadnięciem osób.

4. Wysokość i prześwity lub otwory w wypełnieniu balustrad powinny mieć wymiary:

- 1) minimalna wysokość balustrady, mierzona do wierzchu poręczy: 1,1 m;
- 2) maksymalny prześwit lub wymiar otworu pomiędzy elementami wypełnienia balustrady: 0,2 m.

5. Przy balustradach lub ścianach przyległych do pochylni, przeznaczonych dla ruchu osób niepełnosprawnych, należy zastosować obustronne poręcze, umieszczone na wysokości 0,75 i 0,9 m od płaszczyzny ruchu.

6. Poręcze przy schodach zewnętrznych i pochylniach, przed ich początkiem i za końcem, należy przedłużyć o 0,3 m oraz zakończyć w sposób zapewniający bezpieczne użytkowanie.

7. Poręcze przy schodach i pochylniach powinny być oddalone od ścian, do których są mocowane, co najmniej 0,05 m.

Dział VII

Dodatkowe wymagania w przypadku podwyższonej odporności dla schronu

§ 43. 1. Przydomowy schron może posiadać podwyższoną odporność od fali uderzeniowej.

2. Wymagania w zakresie konstrukcji dla schronu o podwyższonej odporności określa załącznik nr 1.

3. W przydomowych schronach o podwyższonej odporności można dodatkowo zabezpieczyć przyłącze kanalizacyjne trzema połączonymi szeregowo studzienkami rozprężnymi, usytuowanymi na zewnątrz schronu i chroniącymi instalację wewnątrz schronu przed przedostaniem się powietrznej fali uderzeniowej.

4. Studzienki rozprężne, o których mowa w ust. 3 powinny mieć średnicę wewnętrzną ≥ 100 cm, posiadać pokrywy żelbetowe oraz włązy rewizyjne odporne na wybuch, przy czym dopuszcza się włązy kanalizacyjne o wytrzymałości ≥ 200 kN/m² zabezpieczone od góry żelbetowymi płytami. Konstrukcja studzienek i przykrycia powinna mieć wytrzymałość mechaniczną dostosowaną do założonej odporności przydomowego schronu na nadciśnienie powietrznej fali uderzeniowej.

Dział VIII

Przepisy końcowe

§ 44. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia.

**MINISTER ROZWOJU
I TECHNOLOGII**

Załączniki
do rozporządzenia
Ministra Rozwoju i Technologii
z dnia
(Dz. U. poz.)

Załącznik nr 1

Szczegółowe wymagania w zakresie konstrukcji schronów i ukryć doraźnych

I. Wytrzymałość

1. Stropy i ściany zewnętrzne powinny być zbrojone w dwóch warstwach, krzyżowo, z prętów ze stali B500C o podwyższonej klasie ciągliwości.

2. Ściany zewnętrzne i strop, z zastrzeżeniem ust. 3–4 powinny być zbudowane z żelbetu o grubości nie mniejszej niż 40 cm, a zastosowany beton powinien mieć klasę co najmniej C25/30.

3. W przydomowych schronach i ukryciach doraźnych dopuszcza się zaprojektowanie zredukowanej grubości żelbetowych ścian zewnętrznych, stropów i zbrojenia, pod warunkiem zachowania założonej wytrzymałości mechanicznej konstrukcji przydomowego schronu lub ukrycia doraźnego, izolacyjności termicznej i zapewnienia założonego współczynnika osłabienia promieniowania przenikliwego z opadu promieniotwórczego, z wykorzystaniem osłonowych właściwości gruntu.

4. Dopuszcza się wykorzystanie do budowy ścian zewnętrznych i stropu:

1) w przydomowych schronach i ukryciach doraźnych – elementów prefabrykowanych żelbetowych, stalowych lub kompozytowych;

2) w przydomowych ukryciach doraźnych – elementów drewnianych, murowanych lub innych, pod warunkiem zapewnienia wymagań ochronnych.

5. Konstrukcja przydomowego schronu lub ukrycia doraźnego w przypadku usytuowania poza strefą bezpieczną od zagruzowania, którą określa załącznik nr 3 powinna zapewnić odporność zewnętrznych elementów konstrukcji na obciążenia spowodowane zagruzowaniem w przypadku zawalenia kondygnacji naziemnych budynków i przysypania gruzem terenu na którym usytuowano przydomowy schron lub ukrycie doraźne:

1) w przypadku budynków o konstrukcji tradycyjnej murowanej o wysokości do dwóch kondygnacji naziemnych, obciążenie gruzem należy przyjmować o wartości równej $\Delta p_r = 10 \text{ kN/m}^2$; dla każdej następnej kondygnacji – obciążenie to należy zwiększać o wartość 5 kN/m^2 , jednak do łącznej wartości nie większej niż $\Delta p_{r,\max} = 50 \text{ kN/m}^2$ (jeżeli założone obciążenie od nadciśnienia powietrznej fali uderzeniowej jest wyższe niż od gruzu – w projektowaniu przyjmuje się wartość obciążenia od nadciśnienia powietrznej fali uderzeniowej, a obciążenia od gruzu pomija);

2) w przypadku budynków o konstrukcji monolitycznej, szkieletowej, słupowo-płytowej, lub zbudowanych w technologii wielkiej płyty o wysokości do dwóch kondygnacji naziemnych, obciążenie gruzem należy przyjmować o wartości równej 10 kN/m^2 ; dla każdej następnej kondygnacji – obciążenie to należy zwiększać o wartość $2,5 \text{ kN/m}^2$, jednak do łącznej wartości nie większej niż $\Delta p_{r,\max} = 25 \text{ kN/m}^2$ (jeżeli założone obciążenie od nadciśnienia powietrznej fali uderzeniowej jest wyższe niż od gruzu – w projektowaniu przyjmuje się wartość obciążenia od nadciśnienia powietrznej fali uderzeniowej, a obciążenia od gruzu pomija).

II. Forma

1. W projektowaniu konstrukcji przydomowych schronów przyjmuje się formę zwartą i usztywniony ustrój konstrukcyjny, przy możliwie małych rozpiętościach stropów, z dostosowaniem do odporności na założone obciążenia.

2. W przydomowych schronach stosuje się żelbetowy układ skrzyniowy obejmujący strop, ściany nośne i płytę fundamentową lub zredukowaną formę żelbetowego układu skrzyniowego obejmującą tylko strop i ściany zewnętrzne, połączone w poziomie fundamentu z układem rusztowym ław o wymiarach poprzecznych:

- 1) szerokość ≥ 60 cm;
- 2) wysokość ≥ 40 cm.

3. W przydomowych schronach o podwyższonej odporności stosuje się żelbetowy układ skrzyniowy obejmujący strop, ściany nośne i płytę fundamentową, a ponadto:

- 1) rzut poziomy na planie prostokąta, o stosunku dłuższego boku do krótszego boku nie większym niż 2:1;
- 2) płytę fundamentową wykonaną z żelbetu o grubości nie mniejszej niż 20 cm;
- 3) w dolnej części płyty stropowej, pomiędzy warstwą zewnętrzną otuliny betonu o grubości 3 cm a warstwą zbrojenia ułożenie siatki chroniącej przed odłamkami betonu w przypadku zadziałania z góry mechanicznego czynnika rażenia, wykonanej z:
  - a) prętów o średnicy 2,5–3,0 mm, z oczkami 100/100 mm, nakładanymi w dwóch warstwach z przesunięciem tworzącym oczka 50/50 mm,
  - b) z siatki cięto-ciągnionej o długości oczek nieprzekraczającej 50 mm.

III. Fala uderzeniowa

1. Przydomowe schrony projektuje się uwzględniając zjawisko wstrząsu, w zależności od założonej kategorii odporności schronu na nadciśnienie powietrznej fali uderzeniowej.

2. W przypadku przydomowych schronów o odporności delta $p_m < 0,05$ MPa nie ma konieczności uwzględniania dodatkowych zabezpieczeń przed wstrząsem, zaleca się jednak proste zabiegi konstrukcyjne w zakresie mocowania wyposażenia do elementów konstrukcyjnych, a także wykonywania ograniczeń zabezpieczających przed przypadkowym spadaniem lub zderzeniem przedmiotów.

3. W przypadku przydomowych schronów o odporności delta $p_m 0,05$ MPa – 0,1 MPa uwzględnia się:

- 1) maksymalne przemieszczenia ścian nośnych w ruchu pionowym zwróconym do dołu w zakresie 10–15 cm, przy założeniu wartości dolnej przemieszczenia w przypadku zwartej kształtu rzutu poziomego schronu (zbliżonego do kwadratu lub koła) lub wartości górnej w przypadku kształtów wydłużonych (prostokątów) o stosunku dłuższego boku do krótszego boku większego niż 2:1;
- 2) maksymalne przemieszczenia środkowej części fundamentu na poziomie 5 cm o zwrocie do dołu;
- 3) przemieszczenia poziome schronu w zakresie 2–3 cm.

4. W przypadku przydomowych schronów o odporności delta $p_m > 0,1$ MPa parametry wstrząsu i odpowiednie zabezpieczenia należy obliczać indywidualnie dla danych parametrów technicznych schronu, warunków geotechnicznych i jego posadowienia oraz założonej odporności, przy czym zaleca się stosowanie zaawansowanych obliczeniowych modeli dynamicznych typu numerycznego.

5. Konstrukcje mocujące elementy wyposażenia wewnętrznego oraz inne elementy wewnętrzne oblicza się przy uwzględnieniu obciążeń bezwładnościowych na skutek przyspieszeń wywołanych zjawiskiem wstrząsu.

6. Wielkość obciążeń, o których mowa w ust. 5 określa wzór: $q_d = \pm q / S_A - 1 /$, gdzie q oznacza maksymalny ciężar pomostu technologicznego łącznie z obciążeniem użytkowym lub masą elementów wyposażenia, natomiast S_A oznacza współczynnik charakteryzujący maksymalne dodatnie przyspieszenie przydomowego schronu.

7. Maksymalne, dodatnie przyspieszenie S_A dla przydomowego schronu przyjmuje się:

- 1) dla schronów: 3,5;

2) dla schronów o podwyższonej odporności: 5,5.

8. W celu ochrony przyłączy instalacyjnych w przypadku możliwych przemieszczeń przydomowego schronu występujących podczas zjawiska wstrząsu, należy stosować elastyczne złączki i studzienki kompensacyjne umożliwiające wzajemne przemieszczenia bryły obiektu względem przyłączy w gruncie bez zniszczenia połączenia.

9. Szczeliny dylatacyjne w obrębie płaszczyzny ochrony i hermetyzacji nie są dozwolone.

10. Szczelinę dylatacyjną stosuje się w celu oddzielenia od zasadniczej bryły przydomowego schronu elementów komunikacji zewnętrznej, w szczególności klatek schodowych oraz tunelu wyjścia zapasowego, którego długość przekracza 3 metry. Wymóg ten nie dotyczy tuneli wyjść awaryjnych zlokalizowanych na terenach zalewowych, które powinny być monolityczne związane z zasadniczą bryłą schronu.

WYKAZ POLSKICH NORM POWOŁANYCH W ROZPORZĄDZENIU

Lp.	Miejsce powołania normy	Numer normy**	Tytuł normy (zakres powołania)
1	§ 17 ust. 2 § 19 ust. 1	PN-EN 1990 ^{*)} : PN-EN 1991 ^{*)} : PN-EN 1992 ^{*)} : PN-EN 1993 ^{*)} : PN-EN 1994 ^{*)} : PN-EN 1995 ^{*)} : PN-EN 1996 ^{*)} : PN-EN 1997 ^{*)} :	Eurokod: Podstawy projektowania konstrukcji Eurokod 1: Oddziaływania na konstrukcje Eurokod 2: Projektowanie konstrukcji z betonu Eurokod 3: Projektowanie konstrukcji stalowych Eurokod 4: Projektowanie konstrukcji stalowo-betonowych Eurokod 5: Projektowanie konstrukcji drewnianych Eurokod 6: Projektowanie konstrukcji murowych Eurokod 7: Projektowanie geotechniczne
2	§ 24 ust. 1 pkt 7	PN-B-02151-2:2018-01	Akustyka budowlana – Ochrona przed hałasem w budynkach – Część 2: Wymagania dotyczące dopuszczalnego poziomu dźwięku w pomieszczeniach
3	§ 24	PN-EN 1507:2007	Wentylacja budynków – Przewody wentylacyjne z blachy o przekroju prostokątnym – Wymagania dotyczące wytrzymałości i szczelności
		PN-EN 12237:2005	Wentylacja budynków – Sieć przewodów – Wytrzymałość i szczelność przewodów z blachy o przekroju kołowym
4	§ 30 ust. 3	PN-B-01706:1992	Instalacje wodociągowe – Wymagania w projektowaniu ” (w zakresie pkt 2.1; 2.3; 2.4.1; 2.4.3–2.4.5; 3.1.1–3.1.3; 3.1.5; 3.1.7; 3.2.2; 3.2.3; 3.3; 4.1; 4.2 i 4.4–4.6)
5	§ 33	PN-EN 12056-1:2002	Systemy kanalizacji grawitacyjnej wewnątrz budynków – Część 1: Postanowienia ogólne i wymagania (w zakresie pkt 4 i 5)
		PN-EN 12056-2:2002	Systemy kanalizacji grawitacyjnej wewnątrz budynków – Część 2: Kanalizacja sanitarna – Projektowanie układu i obliczenia (w zakresie pkt 4–6)
		PN-EN 12056-5:2002	Systemy kanalizacji grawitacyjnej wewnątrz budynków – Część 5: Montaż i badania, instrukcje działania, użytkowania i eksploatacji (w zakresie pkt 5–9)
		PN-EN	Wewnętrzne systemy kanalizacji

		12109:2003	podciśnieniowej (w zakresie pkt 5; 7 i 8)	
6	§ 33	PN-EN 12056-4:2002	Systemy kanalizacji grawitacyjnej wewnątrz budynków – Część 4: Pompownie ścieków – Projektowanie układu i obliczenia (w zakresie pkt 4–6)	
		PN-EN 13564-1:2004	Urządzenia przeciwzalewowe w budynkach – Część 1: Wymagania	
7	§ 23 ust. 7 § 39 ust. 2	PN-EN 13501-1	Klasyfikacja ogniowa wyrobów budowlanych i elementów budynków – Część 1: klasyfikacja na podstawie badań reakcji na ogień	
			Określenia dotyczące palności stosowane w rozporządzeniu:	Klasy reakcji na ogień zgodnie z Polską Normą PN-EN 13501-1:
			niepalne	A1; A2-s1, d0; A2-s2, d0; A2-s3, d0;
			niezapalne	B-s1, d0; B-s2, d0; B-s3, d0; B-s1, d1; B-s2, d1; B-s3, d1; B-s1, d2; B-s2, d2; B-s3, d2;
			trudno zapalne	C-s1, d0; C-s2, d0; C-s3, d0; C-s1, d1; C-s2, d1; C-s3, d1; C-s1, d2; C-s2, d2; C-s3, d2; D-s1, d0; D-s1, d1; D-s1, d2;
			łatwo zapalne	D-s2, d0; D-s3, d0; D-s2, d1; D-s3, d1; D-s2, d2; D-s3, d2; E-d2; E; F
			Intensywnie dymiące	A2-s3, d0; A2-s3, d1; A2-s3, d2; B-s3, d0; B-s3, d1; B-s3, d2; C-s3, d0; C-s3, d1; C-s3, d2;

				D-s3, d0; D-s3, d1; D-s3, d2; E-d2; E; F
8	§ 39 ust. 3	PN-B-02855:1988	Ochrona przeciwpożarowa budynków – Metoda badania wydzielania toksycznych produktów rozkładu i spalania materiałów	

**OBLICZANIE STREFY BEZPIECZNEJ OD ZAGRUZOWANIA,
PROJEKTOWANIE WYJŚĆ ZAPASOWYCH I CZERPNI POWIETRZA**

1. Przyjmuje się, że strefa bezpieczna od zagruzowania, rozumianego jako przysypanie gruzem w przypadku zawalenia się kondygnacji naziemnych budynków lub budowli, znajduje się na poziomie gruntu w odległości wynoszącej co najmniej $\frac{1}{3}$ wysokości budynków (budowli) o konstrukcji murowanej lub co najmniej $\frac{1}{4}$ wysokości budynków (budowli) o konstrukcji szkieletowej lub monolitycznej, sąsiadujących ze schronem lub ukryciem doraźnym.
2. Odległość, o której mowa w ust. 1, mierzy się od uśrednionego poziomu terenu przy ścianach budynków od strony przydomowego schronu lub ukrycia doraźnego, do górnej powierzchni najwyżej położonego stropu łącznie z grubością izolacji cieplnej i warstwy ją osłaniającej bez uwzględniania wyniesionych ponad tę płaszczyznę maszynowni dźwigów i innych pomieszczeń technicznych, bądź do najwyżej położonego punktu stropodachu, lub konstrukcji przekrycia budynku znajdującego się bezpośrednio nad pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi.

Wymagania dla drzwi

Tabela 1. Rodzaje drzwi stosowanych w przydomowych schronach i ukryciach doraźnych

rodzaj drzwi	zastosowanie	odporność mechaniczna	hermetyczność
ochronne	drzwi zewnętrzne przedsionka	zgodnie z tabelą 2	bez szczególnych wymagań
hermetyczne	drzwi wewnętrzne przedsionka	bez szczególnych wymagań	tak
ochronno-hermetyczne	zarówno drzwi zewnętrzne przedsionka, jak i wewnętrzne	zgodnie z tabelą 2	tak

Tabela 2. Wymagana odporność drzwi ochronnych i ochronno-hermetycznych

W przypadku zastosowania typowych rozwiązań strefy wejściowej (bez ekranów i innych rozwiązań zmniejszających maksymalne nadciśnienie dynamiczne oddziałujące na drzwi), przewiduje się typoszeregi drzwi ochronnych i automatycznych zaworów przeciwwybuchowych odniesione bezpośrednio do założonej odporności przydomowego schronu lub ukrycia doraźnego na nadciśnienie powietrznej fali uderzeniowej Δp_m . Z uwagi na zjawiska fizyczne związane z geometrią strefy wejściowej i zjawiskiem odbicia fali uderzeniowej, wymagana odporność tych elementów musi być odpowiednio zwiększona. Nieprzypadkowe jest jednoczesne rozważenie drzwi ochronnych i automatycznych zaworów przeciwwybuchowych, bowiem najczęściej w rozwiązaniach schronowych są one blisko usytuowane i obciążenie tych elementów będzie wynikało z tych samych uwarunkowań.

założona odporność schronu lub ukrycia doraźnego delta p_m [MPa]	wymagana odporność drzwi ochronnych i ochronno-hermetycznych delta p_d [MPa] (czas trwania impulsu ≥ 20 ms) nadciśnienie / podciśnienie	wymagana odporność automatycznych zaworów przeciwwybuchowych delta p_d [MPa] (czas trwania impulsu ≥ 20 ms) nadciśnienie / podciśnienie
$\leq 0,1$	0,23 / 0,04 (klasa I)	0,23 (klasa I)
$\leq 0,3$	0,69 / 0,1 (klasa II)	0,69 (klasa II)
$\leq 0,4$	1,0 / 0,15 (klasa III)	1,0 / 0,15* (klasa III)
<p>Uwaga. W przydomowych schronach i ukryciach doraźnych o założonej odporności $\Delta p_m \leq 0,03$ MPa funkcję drzwi ochronnych i hermetycznych mogą pełnić stosowane w powszechnej sprzedaży drzwi przeciwpożarowe pełne, klasy EI 120, wykonane z blachy stalowej, pod warunkiem, że ościeżnica jest zakotwiona w konstrukcji nośnej schronu lub ukrycia doraźnego, a wszystkie krawędzie drzwi od strony wewnętrznej dodatkowo oparte o węgierek o szerokości ≥ 5 cm.</p> <p>* Wymagane jest stosowanie automatycznych zaworów przeciwwybuchowych dwustronnego działania, tj. zabezpieczających otwór instalacyjny przed nadciśnieniem i podciśnieniem powietrznej fali uderzeniowej.</p>		

UZASADNIENIE

W projekcie ustawy o zmianie ustawy - Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw (UD427), dalej „ustawa Pb”, została wprowadzona nowa delegacja dla ministra właściwego do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa do określenia w drodze rozporządzenia w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać przydomowe schrony i ukrycia doraźne o powierzchni użytkowej do 35 m² oraz ich usytuowanie. Przydomowe schrony i ukrycia doraźne o powierzchni użytkowej do 35 m² mają służyć ochronie mieszkańców domów jednorodzinnych na wypadek np. ataku zbrojnego albo ekstremalnych zjawisk pogodowych. Budowa przydomowych schronów oraz ukryć doraźnych o powierzchni użytkowej do 35 m² będzie mogła się odbyć na zgłoszenie. Do zgłoszenia trzeba będzie dołączyć dokumentację techniczną zawierającą rozwiązania zapewniające nośność i stateczność konstrukcji, bezpieczeństwo ludzi i mienia oraz bezpieczeństwo pożarowe, której zakres i treść powinna być dostosowana do specyfiki i charakteru obiektu oraz stopnia skomplikowania robót budowlanych, wykonana przez projektanta posiadającego odpowiednie uprawnienia budowlane.

Projekt rozporządzenia został opracowany z uwzględnieniem między innymi informacji zawartych w opracowaniu pn. „Wytyczne Szefa Obrony Cywilnej Kraju z dnia 4 grudnia 2018r. - Warunki techniczne jakim powinny odpowiadać budowle ochronne”.

W projekcie rozporządzenia przewidziano rozwiązania w zakresie m.in.:

- 1) sytuowania przydomowego schronu i ukrycia doraźnego;
- 2) niezbędnych instalacji dla schronu i ukrycia doraźnego;
- 3) kwestii bezpieczeństwa konstrukcji dla schronu i ukrycia doraźnego;
- 4) kwestii bezpieczeństwa pożarowego.

Projekt rozporządzenia nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Projektowane rozporządzenie zawiera przepisy techniczne w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597), które wdrażają postanowienia dyrektywy (UE) 2015/1535 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 9 września 2015 r. ustanawiającej procedurę udzielania informacji w dziedzinie przepisów technicznych oraz zasad dotyczących usług społeczeństwa informacyjnego (ujednolicenie) (Dz. Urz. UE L 241 z 17.09.2015, str. 1), i tym samym podlega notyfikacji Komisji Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie wymaga przedłożenia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348) projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie „Rządowy Proces Legislacyjny”.

Wyniki opiniowania i konsultacji zostaną omówione w raporcie z konsultacji, o którym jest mowa w § 51 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów. W raporcie z konsultacji zostanie zawarta również informacja na temat zgłoszeń podmiotów zainteresowanych pracami nad rozporządzeniem w trybie przepisów o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa.

<p>Nazwa projektu Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać przydomowe schrony i ukrycia doraźne o powierzchni użytkowej do 35 m² oraz ich usytuowanie</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rozwoju i Technologii</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Piotr Uściński, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rozwoju i Technologii</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Karolina Gzowska – naczelnik wydziału w Departamencie Architektury, Budownictwa i Geodezji w Ministerstwie Rozwoju i Technologii e-mail: karolina.gzowska@mrit.gov.pl</p> <p>Małgorzata Wójtowicz – główny specjalista w Departamencie Architektury, Budownictwa i Geodezji w Ministerstwie Rozwoju i Technologii e-mail: małgorzata.wojtowicz@mrit.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia .....12.2022 r.</p> <p>Źródło Art. 7a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z ....r., poz. ....)</p> <p>Nr w Wykazie prac .....</p>
---	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Podstawowym założeniem projektu rozporządzenia jest wprowadzenie wymagań w projektowaniu, budowie i przebudowie przydomowych schronów i ukryć doraźnych o powierzchni użytkowej do 35 m² a także związanych z nimi urządzeń budowlanych. Zaznaczyć należy, iż w obecnym systemie prawnym brak jest przepisów regulujących przedmiotową materię.

Przydomowe schrony i ukrycia doraźne o powierzchni użytkowej do 35 m² mają służyć ochronie mieszkańców domów jednorodzinnych na wypadek np. ataku zbrojnego albo ekstremalnych zjawisk pogodowych. Budowa przydomowych schronów oraz ukryć doraźnych o powierzchni użytkowej do 35 m² będzie mogła się odbyć na zgłoszenie. Do zgłoszenia trzeba będzie dołączyć dokumentację techniczną zawierającą rozwiązania zapewniające nośność i stateczność konstrukcji, bezpieczeństwo ludzi i mienia oraz bezpieczeństwo pożarowe, której zakres i treść powinna być dostosowana do specyfiki i charakteru obiektu oraz stopnia skomplikowania robót budowlanych, wykonana przez projektanta posiadającego odpowiednie uprawnienia budowlane.

Projektowane rozporządzenie może mieć wpływ na podniesienie indywidualnego poziomu bezpieczeństwa obywateli.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Przydomowe schrony i ukrycia doraźne o powierzchni użytkowej do 35 m² mają służyć ochronie mieszkańców domów jednorodzinnych na wypadek np. ataku zbrojnego albo ekstremalnych zjawisk pogodowych.

W projekcie rozporządzenia przewidziano rozwiązania w zakresie m.in.:

- 1) sytuowania przydomowego schronu i ukrycia doraźnego
- 2) niezbędnych instalacji dla schronu i ukrycia doraźnego
- 3) kwestii bezpieczeństwa konstrukcji dla schronu i ukrycia doraźnego
- 4) kwestii bezpieczeństwa pożarowego

Projektowane rozporządzenie może mieć wpływ na podniesienie indywidualnego poziomu bezpieczeństwa obywateli.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

W UE nie ma uniwersalnego wzorca przepisów dotyczących przydomowych schronów i ukryć doraźnych – obowiązujące w poszczególnych krajach regulacje różnią się pod względem zakresu, szczegółowości a także sposobu wdrożenia (ustawa, rozporządzenie czy też inny akt prawny). Treść i zakres regulacji dotyczących przydomowych schronów i ukryć doraźnych uzależniona jest z reguły od treści i zakresu funkcjonujących w krajach UE regulacji w zakresie m.in. prawa budowlanego, przepisów o ochronie przeciwpożarowej oraz o ochronie osób i mienia.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Inwestorzy	ok. 15 mln	Dane szacunkowe własne	Wskazanie jednolitych wymagań dla przydomowych schronów oraz ukryć doraźnych

Inni uczestnicy procesu budowlanego (projektant, inspektor nadzoru inwestorskiego, kierownik budowy/robót)	118 187 + 13 135	Polska Izba Inżynierów Budownictwa oraz Izba Architektów Rzeczypospolitej Polskiej	Wskazanie jednolitych wymagań dla przydomowych schronów oraz ukryć doraźnych Dostosowanie przepisów do obecnych uwarunkowań i wymagań w zakresie schronów i ukryć doraźnych
--	------------------	--	--

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz § 52 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348), projekt zostanie zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie „Rządowy Proces Legislacyjny”.

Projekt rozporządzenia zostanie przekazany do konsultacji publicznych następującym podmiotom:

1. Izba Architektów Rzeczypospolitej Polskiej – Krajowa Rada;
2. Stowarzyszenie Architektów Polskich;
3. Polski Związek Pracodawców Budownictwa;
4. Izba Projektowania Budowlanego;
5. Polska Izba Inżynierów Budownictwa – Krajowa Rada;
6. Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa;
7. Związek Zawodowy Budowlani;
8. Federacja Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych, Naczelna Organizacja Techniczna;
9. Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości;
10. Fundacja Wszechnicy Budowlanej;
11. Instytut Gospodarki Nieruchomościami;
12. Konfederacja Budownictwa i Nieruchomości;
13. Krajowa Izba Gospodarcza;
14. Państwowa Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości;
15. Polska Federacja Organizacji Zarządców, Administratorów i Właścicieli Nieruchomości;
16. Polska Federacja Rynku Nieruchomości;
17. Polska Izba Budownictwa;
18. Polski Związek Firm Deweloperskich;
19. Polskie Stowarzyszenie Producentów Dźwigów;
20. Polskie Towarzystwo Mieszkaniowe;
21. Polskie Zrzeszenie Inżynierów i Techników Sanitarnych;
22. Stałe Przedstawicielstwo Kongresu Budownictwa Polskiego;
23. Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Pożarnictwa;
24. Stowarzyszenie Kosztorysantów Budowlanych;
25. Stowarzyszenie Nowoczesne Budynki;
26. Ogólnopolskie Stowarzyszenie Producentów Zabezpieczeń Przeciwożarowych i Sprzętu Ratowniczego;
27. Wschodni Klaster Budowlany;
28. Stowarzyszenie Inżynierów Bezpieczeństwa Pożarowego;
29. Stowarzyszenie Architektów Katolickich Ar-Ka;
30. Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji;
31. Polski Komitet Ochrony Odgromowej Stowarzyszenie Elektryków Polskich;
32. Federacja Przedsiębiorców Polskich;
33. Stowarzyszenie Rzecznawców Sanitarnohigienicznych;
34. Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji;
35. Polska Korporacja Techniki Sanitarnej, Grzewczej, Gazowej i Klimatyzacji;
36. Polski Komitet Geotechniki;
37. Polski Związek Pracodawców Budownictwa;
38. Polskie Stowarzyszenie Budownictwa Ekologicznego;
39. Stowarzyszenie Elektryków Polskich;
40. Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Komunikacji Rzeczypospolitej Polskiej;
41. Ogólnopolskie Stowarzyszenie Rzecznawców i Konsultantów Zamówień Publicznych;
42. Stowarzyszenie Polska Izba Nieruchomości Komercyjnych;
43. Instytut Techniki Budowlanej;

44. Hutnicza Izba Przemysłowo-Handlowa;
45. Narodowy Instytut Architektury i Urbanistyki;
46. Centrum Łukasiewicz;
47. Polska Izba Komunikacji Elektronicznej;
48. Stowarzyszenie Polska Izba Urbanistów;
49. Stowarzyszenie Urbanisci Polscy;
50. Towarzystwo Opieki nad Zabytkami;
51. Towarzystwo Urbanistów Polskich;
52. Związek Pracodawców Ceramiki Budowlanej;
53. Związek Pracodawców - Producentów Materiałów dla Budownictwa
54. PU Polska Związek Producentów Płyt Warstwowych i Izolacji;
55. Polska Organizacja Rozwoju Technologii Pomp Ciepła PORT PC;
56. Polska Federacja Producentów i Dystrybutorów Materiałów Budowlanych;
57. Polska Izba Gospodarcza Elektrotechniki;
58. Instytut Ceramiki i Materiałów Budowlanych;
59. Związek Polskie Okna i Drzwi;
60. Stowarzyszenie Producentów Cementu;
61. Stowarzyszenie Producentów Płyt Drewnopochodnych w Polsce;
62. Polskie Stowarzyszenie Producentów Styropianu;
63. Stowarzyszenie Producentów Wełny Mineralnej: Szklanej i Skalnej;
64. Polskie Stowarzyszenie Producentów Rur i Kształtek z Tworzyw Sztucznych;
65. Stowarzyszenie Producentów Betonu Towarowego w Polsce;
66. Polska Unia Dystrybutorów Stali;
67. Stowarzyszenie Producentów Betonów;
68. Polskie Stowarzyszenie Gipsu;
69. Polski Związek Producentów i Przetwórców Izolacji Poliuretanowych PUR i PIR "SIPUR";
70. Stowarzyszenie Producentów Styropianu;
71. Stowarzyszenie na Rzecz Systemów Ociepleń;
72. Stowarzyszenie Polska Wentylacja;
73. Stowarzyszenie Producentów i Importerów Urządzeń Grzewczych;
74. Krajowa Sekcja Budownictwa NSZZ „Solidarność”;
75. Stowarzyszenie Urbanistów ZOIU;
76. Polskie Stowarzyszenie Korozyjne.

Planuje się, że w ocenę projektowanych regulacji w ramach opiniowania zostaną włączone m.in.:

1. Dyrektor Generalny Lasów Państwowych;
2. Prezes Najwyższej Izby Kontroli;
3. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów;
4. Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych;
5. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki;
6. Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców;
7. Prezes Polskiego Komitetu Normalizacyjnego;
8. Prezes Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej;
9. Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska;
10. Główny Inspektor Ochrony Środowiska;
11. Główny Inspektor Sanitarny;
12. Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej;
13. Prezes Głównego Urzędu Miar;
14. Prezes Państwowej Agencji Atomistyki;
15. Prezes Urzędu Dozoru Technicznego;
16. Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej;
17. Prezes Wyższego Urzędu Górniczego;
18. Zarząd Polskiego Centrum Badań i Certyfikacji;
19. Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej;
20. Związek Rzemiosła Polskiego;

6. Wpływ na sektor finansów publicznych													
(ceny stałe z ..... r.)		Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Wydatki ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Saldo ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Źródła finansowania	Brak potrzeby określania źródeł finansowania.												
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie pociągnie za sobą konieczności ponoszenia wydatków z budżetu państwa, budżetów JST oraz budżetów innych jednostek. Jednocześnie nie spowoduje powstania dochodów dla budżetu państwa, budżetu JST oraz budżetów innych jednostek.												
7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe													
Skutki													
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)					
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ..... r.)	duże przedsiębiorstwa												
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw												
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe												
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa												
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Rozporządzenie może mieć wpływ na przedsiębiorstwa działające w obszarze związanym z budową schronów w zakresie zwiększenia przejrzystości wymagań dotyczących projektowania tego typu budowli.											
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	-zwiększenie ilości sprawnych schronów i ukryć doraźnych w przypadku wystąpienia zagrożenia, - wzrost świadomości obywateli w zakresie potrzeb związanych z obroną cywilną											
Niemierzalne													
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń													
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu													
☒ nie dotyczy													

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy

Komentarz:

9. Wpływ na rynek pracy

Projektowane rozporządzenie nie wpłynie w odczuwalny sposób na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
--	--	---

Omówienie wpływu	
------------------	--

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Zgodnie z art. 37 pkt 1 ustawy z dnia .... o zmianie ustawy prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. ...., poz.....) rozporządzenie wejdzie w życie po upływie 9 miesięcy od dnia ogłoszenia niniejszej ustawy.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Ewaluacja efektów rozporządzenia nie jest planowana.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Brak załączników.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROZWOJU I TECHNOLOGII¹⁾

z dnia

w sprawie sposobu prowadzenia rejestru wniosków o pozwolenie na budowę, wniosków o pozwolenie na rozbiórkę, decyzji o pozwoleniu na budowę, decyzji o pozwoleniu na rozbiórkę oraz rejestru zgłoszeń dotyczących budowy, o której mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1–3 ustawy – Prawo budowlane

Na podstawie art. 82b ust. 8 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2023 r. poz. 682, 553, 967 i ..) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rejestr wniosków o pozwolenie na budowę, wniosków o pozwolenie na rozbiórkę, decyzji o pozwoleniu na budowę, decyzji o pozwoleniu na rozbiórkę, zwany dalej „rejestrem wniosków i decyzji”, jest prowadzony w częściach dotyczących:

- 1) wniosków o pozwolenie na budowę oraz wniosków o pozwolenie na rozbiórkę;
- 2) decyzji o pozwoleniu na budowę oraz decyzji o pozwoleniu na rozbiórkę.

§ 2. Dane w rejestrze wniosków i decyzji oraz w rejestrze zgłoszeń dotyczących budowy, o której mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1–3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, zwanym dalej „rejestrem zgłoszeń”, zamieszcza się pod kolejnym numerem.

§ 3. 1. Wprowadzenie danych w rejestrze wniosków i decyzji oraz w rejestrze zgłoszeń, prowadzonych w formie elektronicznej, wymaga identyfikacji oraz uwierzytelnienia osoby wprowadzającej dane.

2. Organ wyższego stopnia nad organem prowadzącym rejestr wniosków i decyzji oraz rejestr zgłoszeń, prowadzonych w formie elektronicznej, nadaje osobie upoważnionej do wprowadzania danych do tych rejestrów unikalny identyfikator, certyfikat potwierdzający tożsamość osoby wprowadzającej dane oraz hasło, które pozwala tej osobie na pierwsze zalogowanie się do systemu oraz ustalenie własnego hasła.

---

¹⁾ Minister Rozwoju i Technologii kieruje działem administracji rządowej - budownictwo, planowanie i zagospodarowanie przestrzenne oraz mieszkalnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 15 kwietnia 2022 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rozwoju i Technologii (Dz. U. poz. 838).

3. Identyfikacja następuje poprzez wprowadzenie przez osobę upoważnioną do wprowadzania danych do rejestru wniosków i decyzji oraz do rejestru zgłoszeń, prowadzonych w formie elektronicznej, unikalnego identyfikatora.

4. Uwierzytelnienie dokonywane jest na podstawie hasła podanego przez osobę upoważnioną do wprowadzania danych do rejestru wniosków i decyzji oraz do rejestru zgłoszeń, prowadzonych w formie elektronicznej, oraz przy wykorzystaniu certyfikatu potwierdzającego tożsamość tej osoby, wystawionego przez Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego.

§ 4. 1. W rejestrze wniosków i decyzji oraz w rejestrze zgłoszeń, prowadzonych w formie elektronicznej, stosuje się zabezpieczenia uniemożliwiające zmianę wprowadzonych danych oraz utratę tych danych.

2. Korekty błędów danych w rejestrze wniosków i decyzji oraz w rejestrze zgłoszeń, prowadzonych w formie elektronicznej, mogą być dokonywane przez upoważnionych pracowników organu wyższego stopnia nad organem prowadzącym te rejestry.

3. Rejestr wniosków i decyzji oraz rejestr zgłoszeń, prowadzone w formie elektronicznej, są prowadzone w sposób umożliwiający jednoznaczne odróżnienie skorygowanych danych od danych wprowadzonych po raz pierwszy do tych rejestrów. Przy korekcie błędu podaje się datę tej korekty oraz dane osoby, która jej dokonuje.

§ 5. 1. Rejestr wniosków i decyzji oraz rejestr zgłoszeń, prowadzone w formie elektronicznej, są prowadzone w sposób umożliwiający publikowanie danych w prowadzonym przez Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego systemie teleinformatycznym pod nazwą Wyszukiwarka Rejestr Wniosków Decyzji i Zgłoszeń.

2. Publikowane dane przygotowane są w formie dostępnej cyfrowo w rozumieniu art. 5 ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 82 i 511)).

§ 6. 1. W rejestrze wniosków i decyzji oraz w rejestrze zgłoszeń, dotyczących terenów zamkniętych, prowadzonych w postaci papierowej, dane wprowadza się w sposób czytelny, z podaniem daty wprowadzenia danych oraz z czytelnym podpisem osoby wprowadzającej dane.

2. Korekty błędów w danych wprowadzonych w rejestrach, o których mowa w ust. 1, dokonuje się poprzez skreślenie dotychczasowej treści z zachowaniem czytelności błędnego

zapisu i wpisanie obok danych poprawnych z datą poprawki oraz czytelnym podpisem osoby dokonującej korekty. Nie poprawia się pojedynczych liter lub cyfr.

§ 7. Rozporządzenie wchodzi w życie .....²⁾

**MINISTER ROZWOJU
I TECHNOLOGII**

---

²⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie sposobu prowadzenia rejestru wniosków o pozwolenie na budowę i decyzji o pozwoleniu na budowę oraz rejestru zgłoszeń dotyczących budowy, o której mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1-3 ustawy - Prawo budowlane (Dz. U. poz. 1263), które traci moc z dniem wejścia w życie ustawy z dnia ... o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw Dz. U. ...).

UZASADNIENIE

Konieczność rozpoczęcia prac legislacyjnych nad projektem rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii w sprawie sposobu prowadzenia rejestru wniosków o pozwolenie na budowę, wniosków o pozwolenie na rozbiórkę, decyzji o pozwoleniu na budowę, decyzji o pozwoleniu na rozbiórkę oraz rejestru zgłoszeń dotyczących budowy, o której mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1–3 ustawy – Prawo budowlane wynika z nowelizacji ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2023 r. poz. 682, z późn. zm.) dokonanej ustawą z dnia ..... o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw.

Ponadto ustawa o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw wprowadziła zmiany w art. 82b ust. 1 pkt 1 i 1a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, zgodnie z którym organy administracji architektoniczno-budowlanej prowadzą następujące rejestry:

- 1) rejestr wniosków o pozwolenie na budowę, wniosków o pozwolenie na rozbiórkę, decyzji o pozwoleniu na budowę, decyzji o pozwoleniu na rozbiórkę oraz rejestr zgłoszeń dotyczących budowy, o której mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1–3 ustawy – Prawo budowlane;
- 2) odrębny rejestr wniosków o pozwolenie na budowę, wniosków o pozwolenie na rozbiórkę, decyzji o pozwoleniu na budowę, decyzji o pozwoleniu na rozbiórkę oraz rejestr zgłoszeń dotyczących budowy, o której mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1–3 ustawy – Prawo budowlane dotyczący terenów zamkniętych.

Obecnie zakres przedmiotowy projektowanego rozporządzenia uregulowany jest rozporządzeniem Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie sposobu prowadzenia rejestru wniosków o pozwolenie na budowę i decyzji o pozwoleniu na budowę oraz rejestru zgłoszeń dotyczących budowy, o której mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1-3 ustawy – Prawo budowlane (Dz. U. poz. 1263).

W związku z powyższym konieczne jest wydanie nowego aktu prawnego, który zastąpi obowiązujące rozporządzenie.

Projektowane rozporządzenie nie wprowadza zasadniczych zmian w obowiązujących obecnie przepisach. Zmiany polegają na rozszerzeniu istniejącego obecnie rejestru wniosków o pozwolenie na budowę i decyzji o pozwoleniu na budowę oraz rejestru zgłoszeń dotyczących budowy, o której mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1–3 ustawy – Prawo budowlane, o wnioski o pozwolenie na rozbiórkę i decyzję o pozwoleniu na rozbiórkę. Projektowane rozporządzenie powtarza obowiązujące obecnie rozwiązania.

Projekt zakłada, że przewidziane w nim regulacje wejdą w życie .....

Projektowana regulacja nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597) i w związku z tym nie podlega notyfikacji w rozumieniu tego rozporządzenia.

Projektowane rozporządzenie nie wymaga notyfikacji Komisji Europejskiej w trybie ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 743 i z 202 poz. 807).

Projekt rozporządzenia nie podlega obowiązkowi przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia, o którym mowa w § 27 ust. 4 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. z 2022 r. poz. 348).

Projektowane rozporządzenie będzie miało pozytywny wpływ na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz § 52 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministra Rozwoju i Technologii oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie „Rządowy Proces Legislacyjny”.

<p>Nazwa projektu Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii w sprawie sposobu prowadzenia rejestru wniosków o pozwolenie na budowę, wniosków o pozwolenie na rozbiórkę, decyzji o pozwoleniu na budowę, decyzji o pozwoleniu na rozbiórkę oraz rejestru zgłoszeń dotyczących budowy, o której mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1–3 ustawy – Prawo budowlane</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Główny Urząd Nadzoru Budowlanego Ministerstwo Rozwoju i Technologii</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Dorota Cabańska, Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Departament Prawny, Główny Urząd Nadzoru Budowlanego</p>	<p>Data sporządzenia 30.11.2022</p> <p>Źródło Upoważnienie ustawowe Upoważnienie ustawowe – art. 82b ust. 8 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2023 r. poz. 682, 553 i 967).</p> <p>Nr w Wykazie prac legislacyjnych Ministra Rozwoju i Technologii .....</p>
---	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Prace legislacyjne nad projektem rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii w sprawie sposobu prowadzenia rejestru wniosków o pozwolenie na budowę, wniosków o pozwolenie na rozbiórkę, decyzji o pozwoleniu na budowę, decyzji o pozwoleniu na rozbiórkę oraz rejestru zgłoszeń dotyczących budowy, o której mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1–3 ustawy – Prawo budowlane zostały rozpoczęte w związku z nowelizacją ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane dokonana ustawą z dnia ..... o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw.

Ponadto ustawa o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw wprowadziła zmiany w art. 82b ust. 1 pkt 1 i 1a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, zgodnie z którym organy administracji architektoniczno-budowlanej prowadzą następujące rejestry:

- 1) rejestr wniosków o pozwolenie na budowę, wniosków o pozwolenie na rozbiórkę, decyzji o pozwoleniu na budowę, decyzji o pozwoleniu na rozbiórkę oraz rejestr zgłoszeń dotyczących budowy, o której mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1–3 ustawy – Prawo budowlane;
- 2) odrębny rejestr wniosków o pozwolenie na budowę, wniosków o pozwolenie na rozbiórkę, decyzji o pozwoleniu na budowę, decyzji o pozwoleniu na rozbiórkę oraz rejestr zgłoszeń dotyczących budowy, o której mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1–3 ustawy – Prawo budowlane dotyczący terenów zamkniętych.

Przedmiotowe rozporządzenie zastąpi obecnie obowiązujące rozporządzenie Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie sposobu prowadzenia rejestru wniosków o pozwolenie na budowę i decyzji o pozwoleniu na budowę oraz rejestru zgłoszeń dotyczących budowy, o której mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1-3 ustawy - Prawo budowlane (Dz. U. poz. 1263).

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Przepisy projektowanego rozporządzenia dotyczą rejestru wniosków o pozwolenie na budowę, wniosków o pozwolenie na rozbiórkę, decyzji o pozwoleniu na budowę, decyzji o pozwoleniu na rozbiórkę oraz rejestru zgłoszeń dotyczących budowy, o której mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1–3 ustawy – Prawo budowlane oraz odrębnego rejestru wniosków o pozwolenie na budowę, wniosków o pozwolenie na rozbiórkę, decyzji o pozwoleniu na budowę, decyzji o pozwoleniu na rozbiórkę oraz rejestru zgłoszeń dotyczących budowy, o której mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1–3 ustawy – Prawo budowlane dotyczącego terenów zamkniętych.

Projektowane rozporządzenie nie wprowadza zasadniczych zmian w obowiązujących obecnie przepisach. Zmiany polegają na rozszerzeniu istniejącego obecnie rejestru wniosków o pozwolenie na budowę i decyzji o pozwoleniu na budowę oraz rejestru zgłoszeń dotyczących budowy, o której mowa w art. 29 ust. 1 pkt 1–3 ustawy – Prawo budowlane, o wnioski o pozwolenie na rozbiórkę i decyzję o pozwoleniu na rozbiórkę. Projektowane rozporządzenie w pozostałym zakresie powtarza obowiązujące obecnie rozwiązania.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Projektowane rozporządzenie ma charakter wykonawczy w stosunku do rozwiązań przyjętych w ustawie. Nie przewiduje się konieczności prowadzenia analiz porównawczych z innymi państwami OECD/UE.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Organy administracji architektoniczno-	380+16+1	Dane własne	Do obowiązków tych organów należy prowadzenie rejestrów

budowlanej (starostwie, wojewodowie, Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego)			zgodnie z zasadami, które stanowią przedmiot projektowanego rozporządzenia.
--	--	--	---

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz § 52 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. z 2022 r. poz. 348), projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministra Rozwoju i Technologii oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie „Rządowy Proces Legislacyjny”.

Projekt rozporządzenia zostanie przekazany do konsultacji publicznych następującym podmiotom:

- 1) Izba Architektów Rzeczypospolitej Polskiej – Krajowa Rada;
- 2) Polska Izba Inżynierów Budownictwa – Krajowa Rada;
- 3) Stowarzyszenie Architektów Polskich;
- 4) Związek Miast Polskich;
- 5) Związek Powiatów Polskich.

Projekt rozporządzenia zostanie przedstawiony do zaopiniowania wojewodom.

Planuje się, że konsultacje publiczne będą trwały 14 dni.

Niezbędne jest również przeprowadzenia konsultacji z Komisją Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z ..... r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]												
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)	
Dochody ogółem	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
budżet państwa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
JST	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
pozostałe jednostki (oddzielnie)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wydatki ogółem	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
budżet państwa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
JST	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
pozostałe jednostki (oddzielnie)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo ogółem	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
budżet państwa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
JST	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
pozostałe jednostki (oddzielnie)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Źródła finansowania	Nie dotyczy.
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Projekt rozporządzenia nie ma wpływu na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
	duże przedsiębiorstwa	-	-	-	-	-	-	-

W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ..... r.)	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	-	-	-	-	-	-	-
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	-	-	-	-	-	-	-
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	-						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	-						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	-						
Niemierzalne		-						

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe. Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie miało wpływu na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny, a także osób niepełnosprawnych oraz osób starszych.
--	--

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
--	---

☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne: ...	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne: ...
--	---

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczacji.	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
---	---

Komentarz:

9. Wpływ na rynek pracy

Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne: ...	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
--	--	---

Omówienie wpływu	Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionalny oraz pozostałe obszary, o których mowa w pkt 10.
------------------	---

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Wejście w życie aktu prawnego przewiduje się na dzień .....

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Ewaluacja efektów projektu nie jest planowana.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROZWOJU I TECHNOLOGII¹⁾

z dnia

w sprawie centralnego rejestru osób posiadających uprawnienia budowlane, centralnego rejestru ukaranych z tytułu odpowiedzialności zawodowej w budownictwie oraz centralnego rejestru rzeczoznawców budowlanych

Na podstawie art. 88a ust. 6 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2023 r. poz. 682, 553. 967 i ...) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowy sposób prowadzenia systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 88a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, zwanego dalej „systemem e-CRUB”;
- 2) wzór formularza danych dotyczących osoby, która nabyła uprawnienia budowlane lub kwalifikacje zawodowe, lub osoby ukaranej;
- 3) wzór formularza do przekazywania danych identyfikujących uprawnienia budowlane lub uznane kwalifikacje zawodowe;
- 4) wzór formularza do przekazywania danych identyfikujących decyzję o ukaraniu z tytułu odpowiedzialności zawodowej w budownictwie;
- 5) wzór formularza do przekazywania danych identyfikujących decyzję o nadaniu uprawnień do wykonywania rzeczoznawstwa budowlanego lub danych identyfikujących decyzję o pozbawieniu uprawnień do wykonywania rzeczoznawstwa budowlanego.

§ 2. W systemie e-CRUB prowadzi się:

- 1) centralny rejestr osób posiadających uprawnienia budowlane, zwany dalej „rejestrem uprawnionych”,

---

¹⁾ Minister Rozwoju i Technologii kieruje działem administracji rządowej – budownictwo, planowanie i zagospodarowanie przestrzenne oraz mieszkalnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 15 kwietnia 2022 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rozwoju i Technologii (Dz. U. poz. 838).

- 2) centralny rejestr ukaranych z tytułu odpowiedzialności zawodowej w budownictwie, zwany dalej „rejestrem ukaranych”,
- 3) centralny rejestr rzeczoznawców budowlanych, zwany dalej „rejestrem rzeczoznawców” – w postaci zbiorów danych zapisywanych w postaci elektronicznej i gromadzonych w sposób usystematyzowany.

Rozdział 2

Karty

§ 3. Rejestr uprawnionych składa się z kart:

- 1) osobowych oraz
- 2) zawodowych.

§ 4. Rejestr ukaranych składa się z kart:

- 1) osobowych oraz
- 2) kar.

§ 5. Rejestr rzeczoznawców składa się z kart:

- 1) osobowych oraz
- 2) rzeczoznawstwa.

§ 6. Karta:

- 1) osobowa zawiera dane przekazywane za pośrednictwem formularza osobowego, którego wzór określa załącznik nr 1 do rozporządzenia;
- 2) zawodowa zawiera dane przekazywane za pośrednictwem formularza zawodowego, którego wzór określa załącznik nr 2 do rozporządzenia;
- 3) kary zawiera dane przekazywane za pośrednictwem formularza kary, którego wzór określa załącznik nr 3 do rozporządzenia;
- 4) rzeczoznawstwa zawiera dane przekazywane za pośrednictwem formularza rzeczoznawstwa, którego wzór określa załącznik nr 4 do rozporządzenia.

Rozdział 3

Wprowadzanie danych i dokonywanie wpisów w rejestrze uprawnionych, w rejestrze ukaranych oraz w rejestrze rzeczoznawców w systemie e-CRUB

§ 7. 1. Aktualne dane w formularzach, o których mowa w § 6, organy samorządu zawodowego przekazują Głównemu Inspektorowi Nadzoru Budowlanego wprowadzając je do systemu e-CRUB.

2. Wprowadzanie danych do systemu e-CRUB może się odbywać poprzez system teleinformatyczny obsługiwany przez organ samorządu zawodowego.

§ 8. Wpisów w rejestrze uprawnionych, w rejestrze ukaranych oraz w rejestrze rzeczoznawców dokonuje się poprzez systemowe zatwierdzenie danych przekazanych w systemie e-CRUB za pomocą formularzy, o których mowa w § 6.

§ 9. Wpisów w rejestrze uprawnionych, w rejestrze ukaranych oraz w rejestrze rzeczoznawców w systemie e-CRUB dokonuje się pod oddzielną pozycją oznaczoną numerem wynikającym z kolejności i datą dokonania wpisu.

§ 10. Zmiana danych w rejestrze uprawnionych lub w rejestrze ukaranych lub w rejestrze rzeczoznawców, w tym wykreślenie danych z rejestru, podlega odnotowaniu w rejestrze uprawnionych lub w rejestrze ukaranych lub rejestrze rzeczoznawców.

Rozdział 4

System e-CRUB

§ 11. System e-CRUB zapewnia publikację danych wpisanych w rejestr uprawnionych oraz w rejestr rzeczoznawców na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej Głównego Urzędu Nadzoru Budowlanego zgodnie z art. 88a ust. 5a i 5b ustawy.

§ 12. 1. System e-CRUB posiada zabezpieczenia przed dokonywaniem wpisów, odnotowywaniem zmian danych objętych wpisami oraz przekazywaniem danych przez osoby nieuprawnione.

2. System e-CRUB zapewnia rozliczalność wprowadzonych danych, a w szczególności odróżnienie zmienionych danych od danych przed dokonaniem zmiany wraz z oznaczeniem czasu dokonanej zmiany.

§ 13. 1. Dostęp do systemu e-CRUB, wprowadzanie danych oraz ich zatwierdzenie w tym systemie wymaga prawidłowego przeprowadzenia procesu identyfikacji, uwierzytelnienia oraz autoryzacji użytkownika wykonującego te czynności.

2. Wymogu, o którym mowa w ust. 1, nie stosuje się do dostępu do publikowanych danych, o których mowa w § 11.

3. Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego lub osoba przez niego upoważniona przydziela użytkownikowi unikalny identyfikator, hasło oraz uprawnienia do dostępu do systemu e-CRUB, wprowadzania danych i zatwierdzania danych w tym systemie.

4. Identyfikacja, o której mowa w ust. 1, wymaga wprowadzenia unikalnego identyfikatora użytkownika.

5. Uwierzytelnienie, o którym mowa w ust. 1, wymaga wprowadzenia unikalnego identyfikatora użytkownika oraz poprawnego hasła użytkownika.

6. Autoryzacja, o której mowa w ust. 1, następuje po poprawnym uwierzytelnieniu użytkownika.

§ 14. System e-CRUB umożliwia:

- 1) sporządzanie wydruku danych objętych wpisem;
- 2) integrację z systemem teleinformatycznym, o którym mowa w § 7 ust. 2, w celu wprowadzania do systemu e-CRUB danych w formularzach, o których mowa w § 6;
- 3) przekazywanie przez organy samorządu zawodowego Głównemu Inspektorowi Nadzoru Budowlanego plików zawierających kopie uprawnień budowlanych i decyzji o ukaraniu w trybie odpowiedzialności zawodowej w budownictwie;
- 4) przechowywanie plików zawierających kopie uprawnień budowlanych i decyzji o ukaraniu w trybie odpowiedzialności zawodowej w budownictwie stanowiących podstawę wpisów w rejestrze uprawnionych i w rejestrze ukaranych.

Rozdział 5

Przepisy przejściowe i o wejściu w życie

§ 15. Rozporządzenie wchodzi w życie .....²⁾

**MINISTER ROZWOJU
I TECHNOLOGII**

---

²⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 28 marca 2023 r. w sprawie systemu Centralny Rejestr Osób Posiadających Uprawnienia Budowlane (Dz. U. poz. 746), które traci moc z dniem wejścia w życie ustawy z dnia ..... o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. ....).

Załączniki
do rozporządzenia
Ministra Rozwoju i Technologii
z dnia
(Dz. U. poz.)

Załącznik nr 1

WZÓR

Formularz osobowy

- 1 Imiona
- 2 Nazwisko
- 3 Status (data śmierci)
- 4 Numer PESEL – w stosunku do osób posiadających obywatelstwo polskie
- 5 Rodzaj dokumentu - w stosunku do osób nieposiadających obywatelstwa polskiego
- 6 Numer paszportu lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość – w stosunku do osób nieposiadających obywatelstwa polskiego
- 7 Wykształcenie
- 8 Kierunek wykształcenia
- 9 Tytuł zawodowy
- 10 Stopień lub tytuł naukowy
- 11 Kraj
- 12 Kod pocztowy
- 13 Województwo
- 14 Poczta
- 15 Miejscowość
- 16 Ulica
- 17 Nr domu
- 18 Nr mieszkania
- 19 Adres do korespondencji, numer telefonu, e-mail –w centralnym rejestrze osób posiadających uprawnienia budowlane
- 20 Informacja o przynależności do właściwej okręgowej izby samorządu zawodowego, w tym informacja o zawieszeniu w prawach członka

WZÓR

Formularz zawodowy

- 1 Imiona i nazwisko umieszczone w decyzji
- 2 Data wydania decyzji
- 3 Miejsce wydania decyzji
- 4 Podstawa prawna wydania decyzji
- 5 Organ wydający decyzję
- 6 Numer decyzji o nadaniu uprawnień budowlanych lub decyzji o uznaniu kwalifikacji zawodowych
- 7 Numer uprawnień budowlanych
- 8 Specjalność
- 9 Projektowanie lub kierowanie robotami budowlanymi (Dziedzina)
- 10 Zakres
- 11 Szczegółowy opis uprawnień
- 12 Specjalizacja
- 13 Data nadania specjalizacji
- 14 Status uprawnień
- 15 Zmiany dotyczące wpisu
- 16 Podpięte załączniki

WZÓR

Formularz kary

- 1 Imiona i nazwisko umieszczone w decyzji
- 2 Data wydania decyzji
- 3 Miejsce wydania decyzji
- 4 Podstawa prawna wydania decyzji
- 5 Organ wydający decyzję
- 6 Numer decyzji o nadaniu uprawnień budowlanych lub decyzji o uznaniu kwalifikacji zawodowych
- 7 Numer uprawnień budowlanych
- 8 Kwalifikacja prawna popełnionego czynu
- 9 Funkcja uczestnika
- 10 Data popełnienia czynu
- 11 Miejsce popełnienia czynu
- 12 Rodzaj kary
- 13 Pierwszy termin egzaminu
- 14 Drugi termin egzaminu
- 15 Data upływu kary
- 16 Status kary
- 17 Data zatarcia
- 18 Data wydania decyzji o zatarciu*
- 19 Data wpisu zatarcia*
- 20 Uwagi dotyczące kary
- 21 Podpięte załączniki

* dotyczy kar wpisanych do rejestru przed dniem 1 sierpnia 2022 r.

WZÓR

Formularz rzeczoznawstwa

- 1 Imiona i nazwisko umieszczone w decyzji
- 2 Data wydania decyzji
- 3 Miejsce wydania decyzji
- 4 Podstawa prawna wydania decyzji
- 5 Organ wydający decyzję
- 6 Numer decyzji o nadaniu uprawnień budowlanych lub decyzji o uznaniu kwalifikacji zawodowych
- 7 Numer uprawnień budowlanych
- 8 Specjalność
- 9 Projektowanie lub kierowanie robotami budowlanymi (Dziedzina)
- 10 Zakres rzeczoznawstwa
- 11 Określony w decyzji czas wykonywania rzeczoznawstwa
- 12 Przyczyna pozbawienia tytułu rzeczoznawcy budowlanego
- 13 Status rzeczoznawstwa
- 14 Zmiany dotyczące wpisu
- 15 Podpięte załączniki

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia ma na celu wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 88a ust. 6 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2023 r. poz. 682, 553 i 967), zwanej dalej „ustawą”.

Konieczność wydania rozporządzenia wynika ze zmiany upoważnienia ustawowego zawartego w art. 88a ust. 6 ustawy w wyniku ustawy ..... o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. ....).

Projektowane rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowy sposób prowadzenia systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 88a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, zwanego dalej „systemem e-CRUB”;
- 2) wzór formularza danych dotyczących osoby, która nabyła uprawnienia budowlane lub kwalifikacje zawodowe, lub osoby ukaranej;
- 3) wzór formularza do przekazywania danych identyfikujących uprawnienia budowlane lub uznane kwalifikacje zawodowe;
- 4) wzór formularza do przekazywania danych identyfikujących decyzję o ukaraniu z tytułu odpowiedzialności zawodowej w budownictwie;
- 5) wzór formularza do przekazywania danych identyfikujących decyzję o nadaniu uprawnień do wykonywania rzeczoznawstwa budowlanego lub danych identyfikujących decyzję o pozbawieniu uprawnień do wykonywania rzeczoznawstwa budowlanego.

Zgodnie z projektowanym rozporządzeniem w systemie e-CRUB prowadzi się centralny rejestr osób posiadających uprawnienia budowlane (zwany dalej „rejestrem uprawnionych”), centralny rejestr ukaranych z tytułu odpowiedzialności zawodowej w budownictwie (zwany dalej „rejestrem ukaranych”) oraz centralny rejestr rzeczoznawców budowlanych (zwany dalej „rejestrem rzeczoznawców”) w postaci zbiorów danych zapisywanych w postaci elektronicznej i gromadzonych w sposób usystematyzowany (projektowany § 2). Dane te będą podzielone na zbiory składające się z określonych kart.

Rejestr uprawnionych składa się z kart osobowych oraz kart zawodowych (§ 3), rejestr ukaranych składa się z kart osobowych oraz kart kar (§ 4), natomiast rejestr rzeczoznawców składa się z kart osobowych oraz kart rzeczoznawstwa. Karty te będą zasilane poprzez dane zawarte w formularzach przekazywanych przez izby samorządu zawodowego (zob. § 6). Tym

samym zakres danych w kartach będzie odpowiadał temu zakresowi danych, który będzie określony w poszczególnych kartach. Wzory kart będą określone w załącznikach.

Organy samorządu zawodowego będą wprowadzać w systemie e-CRUB aktualne dane w formularzach, a następnie w tym systemie formularze będą przekazywane do Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego (§ 7 ust. 1). Następnie po weryfikacji tego formularza GINB lub osoba przez niego upoważniona będzie dokonywać zatwierdzenia wprowadzonych danych (§ 8), czyli kliknięcie odpowiedniej pozycji w systemie e-CRUB przez pracownika. Z chwilą tego zatwierdzenia określone dane (o których mowa w art. 88a ust. 5a ustawy) będą publikowane na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej Głównego Urzędu Nadzoru Budowlanego.

Organy samorządu zawodowego będą mogły wprowadzać dane do systemu e-CRUB poprzez (obsługiwane przez te organy) odrębne systemy teleinformatycznych (§ 7 ust. 2). System e-CRUB musi być tak skonstruowany, aby zapewnić taką możliwość (§ 14 pkt 2). Będzie to następowało w praktyce poprzez API (Application Programming Interface, tj. interfejs programistyczny aplikacji).

Każdy wpis w systemie e-CRUB dokonuje się pod oddzielną pozycją oznaczoną numerem wynikającym z kolejności i datą dokonania wpisu, aby zapewnić systematyczne i uporządkowane gromadzenie danych (§ 9).

W § 9 wskazano, że jeżeli nastąpi zmiana danych wpisanych w rejestrze uprawnionych lub w rejestrze ukaranych, w tym wykreślenie danych z rejestru, ten fakt będzie musiał zostać odnotowany w rejestrze.

System e-CRUB ma zapewniać publikację danych znajdujących się w rejestrze uprawnionych i rejestrze ukaranych na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej Głównego Urzędu Nadzoru Budowlanego, bowiem obowiązek publikacji tych danych wynika z ustawy. Jednakże należy brać pod uwagę, że publikacji podlegają tylko niektóre - ściśle określone w art. 88a ust. 5a i 5b ustawy - dane (§ 11).

System e-CRUB posiada zabezpieczenia przed dokonywaniem wpisów, odnotowywaniem zmian danych objętych wpisami oraz przekazywaniem danych przez osoby nieuprawnione. System ten powinien też zapewnić odróżnienie zmienionych danych od danych przed dokonaniem zmiany wraz z oznaczeniem czasu dokonanej zmiany (§ 12). Należy bowiem pamiętać, że dane w systemie e-CRUB mają charakter referencyjny. Organy

administracji architektoniczno-budowlanego i nadzoru budowlanego prowadząc określone postępowania będą opierać postępowanie dowodowe o dane znajdujące się w tym systemie. Tym samym system musi być tak zabezpieczony, aby nie dochodziło do nadużyć i fabrykowania dowodów.

System e-CRUB powinien mieć zabezpieczenia nie tylko co do wprowadzonych zmian, ale również w zakresie dostępu do danych w nim gromadzonych. Nie wszystkie dane znajdujące się w systemie e-CRUB będą publikowane, a wiele z tych danych stanowi dane osobowe. Dlatego w § 13 reguluje się proces identyfikacji, uwierzytelnienia i autoryzacji nie tylko osób wprowadzających dane do systemu, ale również przeglądających dane w systemie.

Dostęp do systemu e-CRUB oraz dokonywanie wpisów w systemie będzie wymagało identyfikacji, uwierzytelnienia i autoryzacji osoby wykonującej te czynności. Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego lub osoba przez niego upoważniona przydziela osobie uprawnionej do dostępu do systemu, wprowadzania danych i zatwierdzania danych w systemie e-CRUB unikalny identyfikator i hasło użytkownika. Proces ten będzie kluczowy dla identyfikacji i uwierzytelnienia w systemie.

Wymóg dotyczący identyfikacji, uwierzytelnienia i autoryzacji nie będzie odnosił się do dostępu do tych danych, które są publikowane w BIP (zob. § 13 ust. 2). Dostęp do tych danych będzie mógł być dokonany przez anonimowego użytkownika po prostu poprzez wejście na odpowiednią stronę BIP.

Rozporządzenie w § 14 przewiduje, że system e-CRUB ma posiadać określone funkcje, które będą użyteczne dla użytkowników systemu, zwłaszcza dla różnych organów. System e-CRUB powinien zapewniać sporządzanie wydruku danych objętych wpisem oraz umożliwiać przekazywanie przez organy samorządu zawodowego Głównemu Inspektorowi Nadzoru Budowlanego danych, formularzy i plików zawierających kopie decyzji o nadaniu uprawnień budowlanych i decyzji o ukaraniu w trybie odpowiedzialności zawodowej w budownictwie, które mogą posłużyć do sprawdzania poprawności wprowadzanych danych. Zwłaszcza, że GINB sprawdza poprawność danych i zwraca się do organu samorządu zawodowego o weryfikację przekazanych danych, jeżeli stwierdzi określone nieprawidłowości (zob. art. 12 ust. 5i i 16 ustawy). System e-CRUB powinien zapewniać przechowywanie ww. plików dla celów dowodowych.

Rozporządzenie wchodzi w życie ..... Główny Urząd Nadzoru Budowlanego, który obsługuje system e-CRUB, jest gotowy do wdrożenia tego rozporządzenia.

Projekt rozporządzenia nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Projektowana regulacja nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597) i w związku z tym nie podlega notyfikacji w rozumieniu tego rozporządzenia.

Projektowane rozporządzenie nie wymaga notyfikacji Komisji Europejskiej w trybie ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 743 i z 2022 r. poz. 807).

Projekt rozporządzenia nie podlega obowiązkowi przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia, o którym mowa w § 27 ust. 4 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. z 2022 r. poz. 348).

Projektowane rozporządzenie będzie miało pozytywny wpływ na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz § 52 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów projekt rozporządzenia został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministra Rozwoju i Technologii oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie „Rządowy Proces Legislacyjny”.

<p>Nazwa projektu Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii w sprawie centralnego rejestru osób posiadających uprawnienia budowlane, centralnego rejestru ukaranych z tytułu odpowiedzialności zawodowej w budownictwie oraz centralnego rejestru rzeczoznawców budowlanych</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Główny Urząd Nadzoru Budowlanego Ministerstwo Rozwoju i Technologii</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Dorota Cabańska, Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Departament Prawny, Główny Urząd Nadzoru Budowlanego</p>	<p>Data sporządzenia 2022-12-09</p> <p>Źródło Upoważnienie ustawowe Art. 88a ust. 6 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2023 r. poz. 682, 553 i 967)</p> <p>Nr w Wykazie prac Ministra Rozwoju i Technologii</p>
--	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Art. 88a ust. 6 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2023 r. poz. 682, z późn. zm.) upoważnia ministra właściwego do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa do określenia, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowego sposobu prowadzenia systemu e-CRUB, w tym przyporządkowania danych, o których mowa w ust. 2 i 4, do zbiorów danych gromadzonych w rejestrach, o których mowa w ust. 1 pkt 3,
- 2) wzorów formularzy do przekazywania danych identyfikujących uprawnienia budowlane lub uznane kwalifikacje zawodowe oraz danych dotyczących osoby, która nabyła te uprawnienia lub kwalifikacje,
- 3) wzorów formularzy do przekazywania danych identyfikujących decyzję o ukaraniu z tytułu odpowiedzialności zawodowej w budownictwie oraz danych dotyczących osoby ukaranej,
- 4) wzorów formularzy do przekazywania danych identyfikujących decyzję o nadaniu uprawnień do wykonywania rzeczoznawstwa budowlanego, danych identyfikujących decyzję o pozbawieniu uprawnień do wykonywania rzeczoznawstwa budowlanego oraz danych osoby, której pozbawiono tych uprawnień

– mając na względzie dane i informacje podlegające wpisowi do rejestrów oraz publikacji na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej urzędu obsługującego Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego, a także konieczność zapewnienia bezpieczeństwa i przejrzystości gromadzonych danych.

Tym samym z ww. przepisu wynika obowiązek wydania projektowanego rozporządzenia.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Wydanie rozporządzenia zgodnie z upoważnieniem ustawowym określonym w art.88a ust. 6 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane wypełnia obowiązek (spoczywający na ministrze właściwym do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa) określony w tym przepisie.

Projektowane rozporządzenie nie wprowadza zasadniczych zmian w obowiązujących obecnie przepisach. Projektowane zmiany uwzględniają jedynie zagadnienia związane z przywróceniem rzeczoznawstwa budowlanego jako samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie, a także przywrócenie centralnego rejestru rzeczoznawców budowlanych.

Powyższe przepisy ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane dotyczące rzeczoznawców budowlanych wchodzi w życie ..... Tym samym konieczne jest, aby projektowane przepisy weszły w życie w tym samym dniu.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Nie dotyczy.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Inwestorzy	Bd.		Dostęp do informacji o osobach posiadających uprawnienia budowlane i uznane kwalifikacje, a o także rzeczoznawcach budowlanych.

Osoby posiadające uprawnienia budowlane	118 187 (PIIB) + 12 919 (IARP)	Polska Izba Inżynierów Budownictwa (dane na grudzień 2019 r.) oraz Izba Architektów RP (dane na marzec 2020 r.)	Dostęp do informacji o osobach posiadających uprawnienia budowlane i uznane kwalifikacje, a o także rzeczoznawcach budowlanych.
Organy administracji architektoniczno-budowlanej	1) wojewodowie (16); 2) starostowie i prezydenci miast na prawach powiatu (380).	Dane własne	Wpływ na dokonywanie oceny posiadania odpowiednich uprawnień budowlanych i przynależności do izb samorządu zawodowego w ramach prowadzonych postępowań, a także informacji o rzeczoznawstwie budowlanym.
Organy nadzoru budowlanego	1) wojewódzcy inspektorzy nadzoru budowlanego (16); 2) powiatowi inspektorzy nadzoru budowlanego (377)	Dane własne	Wpływ na dokonywanie oceny posiadania odpowiednich uprawnień budowlanych i przynależności do izb samorządu zawodowego w ramach prowadzonych postępowań, a także informacji o rzeczoznawstwie budowlanym.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz § 52 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. z 2022 r. poz. 348), projekt rozporządzenia został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministra Rozwoju i Technologii oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie „Rządowy Proces Legislacyjny”.

Projekt rozporządzenia został przekazany do konsultacji publicznych, zwłaszcza następującym podmiotom:

- 1) Izba Architektów Rzeczypospolitej Polskiej – Krajowa Rada;
- 2) Polska Izba Inżynierów Budownictwa – Krajowa Rada;
- 3) Stowarzyszenie Architektów Polskich;
- 4) Polski Związek Pracodawców Budownictwa;
- 5) Izba Projektowania Budowlanego;
- 6) Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa;
- 7) Federacja Przedsiębiorców Polskich;
- 8) Związek Zawodowy Budowlani;
- 9) Fundacja Wszecnicy Budowlanej;
- 10) Instytut Gospodarki Nieruchomościami;
- 11) Konfederacja Budownictwa i Nieruchomości;
- 12) Korporacja Przedsiębiorców Budowlanych „UNI-BUD”;
- 13) Krajowa Izba Gospodarcza;
- 14) Polska Rada Biznesu;
- 15) Państwowa Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości;
- 16) Polska Izba Budownictwa;
- 17) Polski Związek Firm Deweloperskich;
- 18) Porozumienie Zielonogórskie;
- 19) Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji;
- 20) Izba Gospodarcza Gazownictwa;
- 21) Polska Izba Przemysłu Chemicznego.

Projekt rozporządzenia został przekazany do opiniowania m.in. następującym podmiotom:

- 1) Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów;
- 2) Prezes Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej;

- 3) Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorstw;
- 4) Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych;
- 5) Prezes Głównego Urzędu Statystycznego;
- 6) Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej;
- 7) Główny Geodeta Kraju;
- 8) Instytut Rozwoju Miast i Regionów;
- 9) Narodowy Instytut Architektury i Urbanistyki;
- 10) NSZZ Solidarność;
- 11) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych;
- 12) Forum Związków Zawodowych;
- 13) Związek Przedsiębiorców i Pracodawców;
- 14) Business Centre Club;
- 15) Związek Rzemiosła Polskiego;
- 16) Konfederacja Lewiatan.

Planuje się, że konsultacje publiczne będą trwały 14 dni.

Niezbędne jest również przeprowadzenia konsultacji z Komisją Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z ... r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0–10)
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródła finansowania

Nie dotyczy

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych dla sektora finansów publicznych, w tym budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Projektowane rozporządzenie wykonuje przepisy ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane wprowadzane przez ustawę ..... o zmianie ustawy – Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Skutki

Czas w latach od wejścia w życie zmian	0	1	2	3	5	10	Łącznie (0–10)
--	---	---	---	---	---	----	----------------

W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ... r.)	duże przedsiębiorstwa	-	-	-	-	-	-	Brak możliwości oszacowania
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	-	-	-	-	-	-	Brak możliwości oszacowania
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	-	-	-	-	-	-	Brak możliwości oszacowania
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Projekt wywiera pozytywny wpływ na przedsiębiorców, szczególnie na sektor mikro i małych przedsiębiorstw, jak również dla obywateli poprzez uproszczenie realizacji inwestycji budowlanych i usprawnienie procedur.						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
Niemierzalne	duże przedsiębiorstwa	Projekt wywiera pozytywny wpływ na przedsiębiorców, szczególnie na sektor mikro i małych przedsiębiorstw, jak również dla obywateli poprzez uproszczenie realizacji inwestycji budowlanych i usprawnienie procedur.						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Rozporządzenie będzie miało korzystny wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorstw. Projektowane rozporządzenie stanowi element wdrożenia publicznie dostępnych rejestrów dot. osób posiadających uprawnienia budowlane oraz rzeczoznawców budowlanych za pomocą systemu e-CRUB, co stanowi duże usprawnienie w procesie budowlanym i w przypadku przeprowadzania okresowych kontroli obiektów budowlanych.</p> <p>Nie jest możliwe wskazanie wartości bezwzględnych wielkości ujętych w tabeli po wejściu w życie projektowanego rozporządzenia.</p>							
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu								
☐ nie dotyczy								
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).				☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy				
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:				☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:				
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.				☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy				
Komentarz:								

9. Wpływ na rynek pracy

Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

środowisko naturalne

demografia

informatyzacja

sytuacja i rozwój regionalny

mienie państwowe

zdrowie

inne:

Omówienie wpływu

Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionalny oraz pozostałe obszary, o których mowa w pkt 10. Funkcjonowanie systemu e-CRUB ma oczywiście korzystny wpływ na środowisko (zmniejszenie użycia papieru), ale samo funkcjonowanie tego systemu wynika z przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, a nie z samego rozporządzenia.

Wejście w życie rozporządzenia nie wpłynie na wymienione obszary oraz sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny, a także osób niepełnosprawnych oraz osób starszych.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Wejście w życie aktu prawnego przewiduje się na ..... od dnia ogłoszenia rozporządzenia.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Ewaluacja efektów projektu nie jest planowana.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

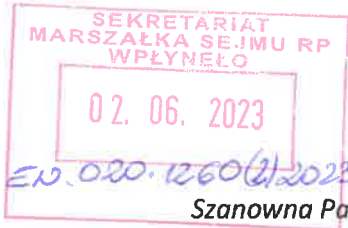

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KRAJOWA RADA IZBY ARCHITEKTÓW RP

Warszawa, 1 czerwca 2023 r.

L. dz. 155/KRIA/2023/w

Pani.
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek

W związku ze skierowaniem do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej projektu ustawy o zmianie ustawy Prawo budowlane oraz niektórych innych ustaw (UD427), Krajowa Rada Izby Architektów RP przedstawia stanowisko w sprawie dokonanej w uzasadnieniu do projektu fragmentarycznej oceny proporcjonalności.

Obowiązek sporządzenia oceny wynika wprost z rozdziału 6a ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 334). Jednocześnie wskazujemy, że dokonana przez KRIA RP analiza wskazuje na wysokie ryzyko niezgodności przedmiotowego projektu z przepisami Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/958 z dnia 28 czerwca 2018 r. w sprawie analizy proporcjonalności przed przyjęciem nowych regulacji dotyczących zawodów (Dz. Urz. UE L 173 z 09.07.2018, str. 25), w szczególności z art. 4 ust. 5.

Uwagi odnoszą się do dwóch przepisów regulacyjnych zawartych w projekcie tj.:

- art. 1 pkt 7 projektu (umożliwienie absolwentom techników lub branżowej szkoły II stopnia nabywania uprawnień budowlanych w specjalności architektonicznej w ograniczonym zakresie) oraz
- art. 1 pkt 8 lit. a projektu (rozszerzenie zakresu uprawnień w specjalności architektonicznej w ograniczonym zakresie).

Mając na uwadze, że każda zmiana przepisów regulacyjnych musi zostać rozważona w świetle nadrzędnych względów interesu publicznego wskazanych w motywie 17 dyrektywy w sprawie analizy proporcjonalności, w tym szczególnie bezpieczeństwa użytkowników, ochrony konsumentów, usługobiorców, ładu przestrzennego i zrównoważonego rozwoju, ochrony narodowego dziedzictwa historycznego i artystycznego oraz środowiska, sposób rozszerzenia dostępu do zawodu architekta jest nieakceptowalny i niezgodny ze standardami stanowienia przepisów regulacyjnych.

Z uzasadnienia projektu wynika, że umożliwienie uzyskiwania uprawnień budowlanych przez osoby, które ukończyły technikum lub branżową szkołę II stopnia w branży odpowiedniej dla danej specjalności oraz odbyły praktykę zawodową, związane jest z rosnącym zapotrzebowaniem oraz brakami kadrowymi w szeroko rozumianej branży budowlanej. Przedstawione na str. 13 uzasadnienia dane nie wskazują na ograniczony dostęp obywateli do usług projektowania architektonicznego, a jedynie na skalę rynku usług architektonicznych w Polsce. Według danych ACE wartość rynku architektonicznego w Polsce na 1000 mieszkańców jest jedną z najniższych w Europie.¹ Potwierdzają to również dane gromadzone w ramach ogólnopolskiego badania „Barometr zawodów”. Wynika z niego jednoznacznie, że zawód architekta należy do

¹ The Architectural Profession in Europe, 2022 Sector Study, ACE february 2023, s. 27.

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L. dz. SP5-WP.040.151.3.2023
Data wpływu 05.06.2023 r.

zawodów o zrównoważonym popycie i podaży.² Nieporównywanie większy deficyt poszukujących pracy odnotowano w zawodzie inżyniera budownictwa (istnieje 115 powiatów, w których odnotowano deficyt lub duży deficyt poszukujących pracy).³

Z prezentowanych danych wynika, że otwarcie rynku projektowania architektonicznego dla inżynierów budownictwa oraz dopuszczenie możliwości takiego projektowania dla techników budownictwa, spowoduje pogorszenie sytuacji na rynku projektowania architektonicznego. Rynek ten, jak wynika z prezentowanych danych, nie wymaga interwencji ustawodawcy, w zakresie podaży. Tym samym diagnoza problemów rynku architektonicznego skupić się powinna nie na brakach kadrowych (takie nie występują), a na braku zleceń w zakresie projektowania architektonicznego. Poszerzenie kręgu podmiotów uprawnionych do świadczenia usług architektonicznych, spowoduje ich odpływ z rynku usług inżynierów budownictwa, na którym faktycznie występują braki kadrowe.

Najistotniejszym problemem, który wyłania się z uzasadnienia projektu jest ignorowanie kwestii kwalifikacji do wykonywania zawodu architekta, który ma zostać niemal całkowicie wypchnięty z rynku usług projektowych w mniejszej skali. Funkcjonowanie od lat w systemie prawnym, jako wdrożenie przepisów unijnych, standardów kształcenia architekta, stanowiących gwarancję wykonywania usług należytej jakości, staje się swoistą fikcją prawną. Projektodawca wskazuje, że zmiany zachęcą do zdobywania uprawnień budowlanych w specjalności architektonicznej. Odbędzie się to jednak kosztem specjalistów, którzy ukończyli studia wyższe, zgodne ze zharmonizowanymi w całej UE wymaganiami kształcenia architektów. Zniechęci to abiturientów do wyboru ścieżki wyższych studiów architektury, na rzecz ukończenia szkoły branżowej lub studiów budownictwa, które to studia uprawniać będą do szerokiego projektowania architektonicznego w mniejszej skali. W konsekwencji zawód architekta stanie się zawodem niszowym, co wpłynie bez wątpienia na jakość usług projektowania architektonicznego. Rozwiązania prawne powinny dotyczyć zachęcania absolwentów studiów architektonicznych do zdobywania uprawnień budowlanych (jedynie 30% absolwentów architektury ubiega się o nadanie uprawnień w specjalności architektonicznej).

Jednym z kluczowych obowiązków państwa jest ochrona konsumentów, w tym zapewnienie bezpieczeństwa świadczonych usług (art. 76 Konstytucji RP). W przypadku usług architektonicznych służyć ma temu system szkolnictwa wyższego, gwarantujący odpowiednie kwalifikacje zawodowe, które weryfikowane są podczas egzaminu na uprawnienia budowlane.

Proponowane zmiany obnażają również pierwotny problem systemu uprawnień budowlanych. Projektując kolejne zmiany w przepisach regulujących uprawnienia budowlane podkreśla się, że standardy kształcenia dotyczą tylko architektów tj. absolwentów studiów architektonicznych. Nie odnoszą się one do inżynierów budownictwa, a tym bardziej techników. Jednocześnie projektodawca chce poszerzyć uprawnienia zawodowe tych grup, nie wprowadzając zmian w ich kształceniu. Powoduje to stan, w którym standardy kształcenia architektów stają się fikcją. Wprowadzenie standardów kształcenia architektów miało na celu podniesienie jakości usług projektowych. Tymczasem w Polsce, niejako tylnymi drzwiami, dopuszcza się do wykonywania zawodu bardzo szeroką grupę osób nie posiadających często nawet minimalnego przygotowania merytorycznego. Z analiz Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej IARP wynika, że wśród absolwentów studiów na kierunku budownictwo są osoby, które w programie kształcenia nie miały w ogóle zająć projektowania architektonicznego (szczególnie w specjalizacjach menadżerskich procesu budowlanego).

W uzasadnieniu do projektu wskazano również, że umożliwienie technikom projektowania architektonicznego nie wpłynie na obniżenie jakości usług. Co więcej, podkreślono, że zmiany te uzasadnione

² Ogólnopolskie badanie „Barometr zawodów”, dane dotyczą zapotrzebowania na pracowników w 2023 r. w zawodzie architekta, źródło:

https://barometrzwodow.pl/modul/prognozy-na-mapachwyniki?map_type=_____country&profession%5B%5D=9&year%5B%5D=2023&relation=1.

W stosunku do zawodu architekta odnotowano jedynie 6 powiatów, w których istnieje deficyt poszukujących pracy.

³ Źródło: https://barometrzwodow.pl/modul/prognozy-na-mapach-wyniki?map_type=country&map_details=counties&profession%5B%5D=11&year%5B%5D=2023&relation=1 (dostęp 10.03.2023 r.).

są „celami służącymi interesowi publicznemu, w szczególności względami bezpieczeństwa publicznego”. Nie wskazano jednak, w jakim zakresie aktualnie to bezpieczeństwo publiczne jest zagrożone. Jeśli chodzi tu o jakość świadczonych usług, argument ten powinien przemawiać za odstąpieniem od wprowadzania takich zmian. Komisja Europejska wskazuje, że pojęcie „bezpieczeństwa publicznego” wynika bezpośrednio z art. 52 TFUE i wymaga rzeczywistego i poważnego zagrożenia dla podstawowego interesu społeczeństwa.⁴ Wydaje się, że projektodawca dokonując fragmentarycznej oceny proporcjonalności niemal losowo wybrał cel wprowadzonych zmian, nie starając się przy tym w żaden sposób go uzasadnić. Należy również wskazać, że przyczyny czysto ekonomiczne i administracyjne nie mogą stanowić nadrzędnych względów interesu publicznego.⁵ Tymczasem zawód architekta posiadającego uprawnienia budowlane w specjalności architektonicznej znalazł się w wykazie zawodów regulowanych i działalności regulowanych, przy wykonywaniu których usługodawca posiada bezpośredni wpływ na zdrowie lub bezpieczeństwo publiczne.⁶ W wykazie tym nie widnieje zawód technika posiadającego takie uprawnienia.

W uzasadnieniu do projektu nie odniesiono się w ogóle do programu nauczania techników, podkreślono jedynie, że osoby takie będą odbywać praktykę projektową oraz praktykę na budowie, zaś „standardy nauczania techników są wystarczające do uzyskania uprawnień do projektowania w ograniczonym zakresie”. Nie wskazano tu nawet, jaki program kształcenia analizowano (jeśli w ogóle dokonywano takich analiz), a programu te określone są właściwymi przepisami prawa. Nie porównywano tych standardów ze standardami kształcenia architektów. Stąd nie wiadomo, jaką część programu bazowego wypełnia kształcenie średnie i czy jest ono proporcjonalnie odpowiednie do zakresu uprawnień, jakie proponuje projektodawca. Tak projektowane przepisy mogą spotkać się z zarzutem kolizji z art. 2 Konstytucji RP tj. demokratycznego państwa prawnego i wywodzoną z niej zasadą poprawnej legislacji.

Z powyższego wynika, że projektowane zmiany nie służą żadnemu uzasadnionemu celowi, co więcej, mogą niekorzystnie wpłynąć na rynek pracy, a przede wszystkim na jakość usług projektowych.

Aktualne pozostają uwagi Izby Architektów RP dotyczące nieotrzymania pełnego uzasadnienia na etapie opiniowania projektu zmian. Uzasadnienie zostało uzupełnione szczątkowo, a dokonana w nim fragmentaryczna analiza proporcjonalności nie spełnia wymagań ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (rozdział 6a). W uzasadnieniu w dalszym ciągu znajdują się liczne rozbieżności. Dla przykładu, w OSR wskazano, że zmiany nie będą miały wpływu na rynek pracy, a z uzasadnienia wynika, że zmiany podyktowane są brakami kadrowymi.

Na zakończenie należy wskazać, że w odniesieniu do zmiany polegającej na rozszerzeniu zakresu uprawnień budowlanych w specjalności architektonicznej w ograniczonym zakresie w ogóle nie dokonano oceny proporcjonalności, a bez wątpienia przepis ten stanowi przepis regulacyjny w rozumieniu ustawy o uznawaniu kwalifikacji zawodowych.

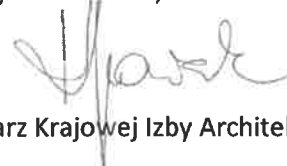
Z wyrazami szacunku,

Piotr Fokczyński, Architekt IARP

Prezes Krajowej Rady Izby Architektów RP

Krzysztof Nowak, Architekt IARP

Sekretarz Krajowej Izby Architektów RP

⁴ *Guidance on the assessment of proportionality pursuant to directive 2018/958 on a proportionality test before adoption of new regulation of profession*, European Union, 2022, s. 19.

⁵ Tamże.

⁶ Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 lutego 2017 r. w sprawie wykazu zawodów regulowanych i działalności regulowanych, przy wykonywaniu których usługodawca posiada bezpośredni wpływ na zdrowie lub bezpieczeństwo publiczne, w przypadku których można wszcząć postępowanie w sprawie uznania kwalifikacji (Dz.U. z 2017 r. poz.468).